

S. 12.

SZERÁFI
KIS KALAUZ

AZ ERDÉLYI
FERENCES RENDTARTOMÁNY
TAGJAI SZÁMÁRA

CLUJ-KOLOZSVÁR,
SZENT BONAVENTURA KÖNYV-
NYOMDA NYOMÁSA 1929.

NIHIL OBSTAT.

Adalbertus Gajdátsy
censor dioecesanus.

Nr. 854.

IMPRIMATUR.

Albae-Iuliae, die 19 februarii 1929.

† Gustavus Carolus
episcopus Transsylvaniensis.

NIHIL OBSTAT.

Hunedoara, die 11 februarii, 1929.

P. Gulielmus Ferencz, O. F. M.
censor ordinis.

Nr. 276 — 1929.

IMPRIMI PERMITTITUR.

Mediae, die 27 februarii, 1929.

Fr. Vitalis Sándor, O. F. M.
Minister Provincialis.

Imádságok és áhítatgyakorlatok a mindennapi használatra.

I. Általános imádságok.

A katolikus köszöntés.

Dicsértessék a Jé- zus Krisztus! Mindörökké Amen.	Laudetur Jesus Christus! In aeternum Amen.
---	--

(100 napi búcsú)

A keresztvetés.

Az Atyának és Fiú- nak és Szentlélekisten- nek nevében. Amen.	In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.
---	---

(50 napi búcsú.)

Az Úr imádsága.

Mi Atyánk! ki vagy mennyeiben, 1. szenteltessék meg a te neved;	Pater noster, qui es in coelis, 1. sanctificetur no- men tuum;
--	---

2. jöjjön el a te országod ;

3. legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen itt a földön is ;

4. mindennapi kenyerünket ad meg nekünk ma ;

5. és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek ;

6. és ne vigy minket a kísértésbe ;

7. de szabadíts meg a gonosztól. Amen.

2. advéniat regnum tuum ;

3. fiat voluntas tua, sicut in coelo, et in terra ;

4. panem nostrum quotidiánum da nobis hodie ;

5. et dimitte nobis débíta nostra, sicut et nos dimittimus debítóribus nostris ;

6. et ne nos inducas in tentatiónem ;

7. sed libera nos a malo. Amen.

Az angyali üdvözlet.

1. Üdvözlégy Mária, malasztal teljes! Az Úr van teveled; áldott vagy te az asszonyok között,

2. és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus,

1. Ave Maria, grátia plena! Dóminus tecum; benedicta tu in muliéribus,

2. et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

3. Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért most és halálunk óráján. Amen.

3. Sancta María, Mater Dei! ora pro nobis, peccatoribus nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

Az apostoli hitvallás.

1. Hiszek egy Istenben, a mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében,

2. És Jézus Krisztusban, Ő egy Fiában, a mi Urunkban,

3. ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától,

4. kinzaték Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghala és eltemették,

5. alászalla poklokra, harmadnapon halottaiból feltámadá,

6. fölme ne nyenyekbe, ül a minden-

1. Credo in Deum, Patrem omnipotentem, Creatorem coeli et terrae.

2. Et in Jesum Christum, Filium eius unicum, Dóminum nostrum,

3. qui concéptus est de Spíritu Sancto, natus ex María Virgine,

4. passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus et sepultus,

5. descéndit ad inferos, tértia die resurrexít a mórtuis,

6. ascéndit ad coelos, sedet ad dexteram

ható Atya-Istennek
jobbja felől,

7. onnan leszen el-
jövendő ítélni eleve-
neket és holtakat.

8. Hiszek Szentlé-
lekben,

9. egy katolikus
keresztény anyaszent-
egyházat, szenteknek
egyességét,

10. bűnöknek bo-
csánátát,

11. testnek föltá-
madását

12. és az örök éle-
tet. Amen.

Dei Patris omnipotén-
tis,

7. inde ventúrus est
iudicáre vivos et mór-
tuos.

8. Credo in Spíri-
tum Sanctum,

9. sanctam Ecclé-
siam cathólicam, Sanc-
tórum co n munió nem,

10. remissió nem
peccatórum,

11. carnis resurrec-
tiónem

12. vitam aetérnam.
Amen.

Istennek tíz parancsolata.

1. Én vagyok a te
Urad-Istened: Uradat,
Istenedet imádjad és
csak neki szolgálj.

2. Istennek nevét
hiába ne vegyed.

3. Megemlékezzél
arról, hogy az Úr nap-
ját megszenteljed.

1. Ego sum Dómi-
nus Deus tuus. Dómi-
num Deum tuum ado-
rábis et illi soli sérvies.

2. Non assúmes no-
men Dómini Dei tui in
vanum.

3. Meménto, ut di-
em Dómini sanctífices.

4. Atyádat és anyádat tiszteljed.

5. Ne ölj.

6. Ne paráználkoddjál.

7. Ne lopj.

8. Hamis tanuságot ne szólj felebarátod ellen.

9. Felebarátod feleségét ne kívánjad.

10. Se házát, se mezejét, se másféle jószágát ne kívánjad.

4. Honóra patrem tuum et matrem tuam.

5. Non occides.

6. Non moechaberis.

7. Non furtum facies.

8. Non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium.

9. Non desiderabis uxorem proximi tui.

10. Non concupisces domum proximi tui, nec omnia, quae illius sunt.

Az anyaszentegyház öt parancsolata.

1. Az anyaszentegyháznak szokott ünnepnapjait megüljed.

2. Ünnepnap misét becsületesen hallgass.

3. Bizonyos napokon a parancsolt böjtöket megtartsad és a

1. Statutos Ecclesiae festos dies celebrato.

2. Sacrum missae sacrificium diebus festis reverenter audito.

3. Indicta certis diebus ieiunia, et a qui-

húseledeltől magadat megtartóztassad.

4. Bűneidet minden esztendőben meggyónjad és legalább húsvét táján az oltáriszentséget magadhoz vegyed.

5. Tiltott napokon menyegzőt ne tarts.

búsdam cibis abstinentiam observáto.

4. Peccáta tua sacerdoti próprio singulis annis confitétor, et sacrosántam eucharístiam ad mínimum semel in anno, idque circa festum paschae sumíto.

5. Diébus ab Ecclé-
sia interdictis núptias
ne celebráto.

A Szentháromság dicsőítése.

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélekistennek.

Miképen kezdetben vala, most és mindenkor és mindörökké. Ámen.

Glória Patri et Filió
et Spirítui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

A Fiúisten megtestesülésének emlékezete.

Midőn az angyali üdvözletre reggel, délben, este harangoznak.

Az Úr angyala köszönté Szűz Máriát, és ez méhébe fogadá a Szentlélektől szent Fiát. — Üdvözlégység Mária stb.

Ime, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint. — Üdvözlégység Mária.

És az Ige testté lőn, és miköztünk lakozék. — Üdvözlégység Mária.

V. Imádkozzál éretünk, Istennek szent Anyja.

F. Hogy méltók lehessürk Krisztus igéreteire.

Könyörögjünk. Kérünk téged, Úristen! önts elénkbe szent malasztodat, hogy a-

Angelus Dómini nuntiávit Maríae. Et concépit de Spíritu Sancto. — Ave María etc.

Ecce, ancilla Dómini, fiat mihi secúndum verbum tuum. — Ave María.

Et Verbum caro factum est, et habitávit in nobis. — Ave María.

V. Ora pro nobis sancta Dei Génitrix.

R. Ut digni efficiámur promissionibus Christi.

Orémus. Grátiam tuam, quáesumus, Dómine, méntibus nostris infúnde, ut

kik az angyali üzenet által szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak, megtestesülését megismertük, az ő kínszenvedése és keresztsége által a föltámadás dicsőségébe vitesünk. Ugyanazon Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

Dicsőség az Atyának stb. *háromszor.*

V. Mondjunk áldást.

F. Áldjon meg minket Szűz Mária az ő szent Fiával. Ámen.

qui, Angelo nuntiante, Christi Filii tui incarnationem cognovimus, per passionem eius et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Glória Patri etc. *ter.*

V. Benedícite.

R. Nos cum Prole pia benedicat Virgo María. Amen.

Húsvéti időszakban.

Mennynek királyné asszonya! örülj szép Szűz, Alleluja!

Mert kit méhedben hordozni méltó voltál, Alleluja!

Amint megmondot-

Regína coeli laetáre, Allelúja!

Quia, quem meruisti portáre, Allelúja!

Resurréxit, sicut di-

ta vala, föltámadott,
Alleluja!

Imádd Istent, hogy
lemossa bűneinket,
Alleluja!

V. Örülj és örven-
dezz, Szűz Mária,
Alleluja.

R. Mert bizonyval
feltámadott az Úr
Alleluja.

Könyörögjünk. Úr-
isten! ki szent Fiad-
nak, a mi Urunk Jé-
zus Krisztusnak fel-
támadásával a vilá-
got megörvendeztetni
méltóztattál: adjad,
kérünk, hogy az ő
anyja, Szűz Mária
által az örökélet örö-
meit elnyerhessük.
Ugyanazon Urunk
Jézus Krisztus által.
Amen.

Dicsőség stb, (mint
fentt)

xit, Allelúja!

Ora pro nobis De-
um, Allelúja!

V. Gaude et laetá-
re, Virgo María, Alle-
luja!

R. Quia surréxit
Dóminus vere, Alle-
luja.

Oremus. Deus, qui
per resurrectionem
Filii tui, Domini nost-
ri, Jesu Christi mun-
dum laetificáre dig-
nátus es; praesta,
quaesumus, ut per e-
jus Genitricem, Vir-
ginem Mariam, perpe-
tuae capiámus gáu-
dia vitae. Per eum-
dem Christum Dómi-
num nostrum. Amen.

Gloria Patri etc. (ut
supra.)

XIII. Benedek 1724. szept. 14. kelt *Iniuncta Nobis* kezdetű köriratában minden egyes alkalomra 100 napi bűcsút engedményez azoknak, akik az *Úr angyala* imádságot akár reggeli, akár déli, akár esti harangszóra térdelve áhítatosan elmondják. Akik legalább egyszer elimádkozzák naponként, havonként *teljes bűcsút* nyerhetnek a szokott feltételek mellett. — Szombat estétől vasárnap estig állva kell imádkozni ezt az imádságot. A szerzetesek végezhetik parancsolt teendőik után is. Akik nem hallják a harangszót, imádkozzák a harangozás idejében.

A húsvéti időszakban (nagyszombat déltől pünkösd után következő szombat délig bezárólag) a Congr. Ind. 1896. május 20. kelt rendelete értelmében az *Úr angyala* helyett *Regina coeli* végzendő, de *mindig állva*. Akik ennek szövegét nem tudják, mondhatják az *Úr angyalát*.

A szent olvasó.

Ferences szent olvasó Szűz Mária hét öröméről.

Szent Ferenc Atyánk mindhárom rendjének tagjai *teljes bűcsút* nyerne naponként, ha a ferences szent olvasót elimádkozzák. A hét titoknak megfelelően hetvenszer ismételjük az *Üdvözlégy*-et és minden egyes titkot *Miatyánk*-kal kezdünk. Dicséretes szokás szerint még kétszer imádkozzuk el az *Üdvözlégy*-et Szűz Mária életének emlékezetére, aki a jámbor-hagyomány szerint 72 évig élt a földön. Befejezésül a *Miatyánk*-ot és *Üdvözlégy*-et imádkozzuk a Szentséges Atyáért. — A szent olvasó imádságot *Hiszkegy*-gyel kezdjük, azután következik a *Miatyánk* és háromszor az *Üdvözlégy*, melyben Jézus legszentebb neve után három kérést említünk, ú. m.

1. Aki hitünket növelje.

2. Aki reményünket erősítse.

3. Aki szeretetünket tökéletesítse.

1. Qui fidem nostram adaugeat.

2. Qui spem nostram corróboret.

3. Qui caritatem nostram perficiat.

A hét tizedben Szűz Mária hét örömét a következő szavakkal említjük :

1. Akit te, Szeplőtlen Szűz a Szentlélektől örömmel fogantál.

2. Akit te, Szeplőtlen Szűz, Erzsébetet látogatva, örömmel hordoztál.

3. Akit te, Szeplőtlen Szűz, örömmel szültél.

4. Akit te, Szeplőtlen Szűz, a három királynak imádásra örömmel bemutattál.

5. Akit te, Szeplőtlen Szűz, a templomban örömmel megtaláltál.

6. Akit te, Szeplőt-

1. Quem Virgo Immaculata, cum gaudio de Spiritu Sancto concepisti.

2. Quem, Virgo Immaculata, cum gaudio ad Elisabeth portásti.

3. Quem, Virgo Immaculata, cum gaudio peperisti.

4. Quem, Virgo Immaculata, cum gaudio tribus Magis adorandum exhibuisti.

5. Quem, Virgo Immaculata, cum gaudio in templo invenisti.

6. Quem, Virgo Im-

len Szűz, föltámadása után legelőször örömmel láttál.

7. Aki téged, Szep-
lőtlen Szűz, örömmel
fölvett a mennybe,
s az ég és föld ki-
rállynéjává koronázott.

Ezeket a titkokat minden egyes tized előtt is em-
líthetjük a következő módon:

Az első titokban
arról az örömről el-
mélkedünk, amelyet
Szűz Mária szeplőtlen
szíve érzett, midőn
Gábor főangyal hirül-
vitte neki, hogy szű-
zessége megőrzésével
Isten fiát fogja foganni
a Szentlélektől.

A második titokban
arról az örömről el-
mélkedünk, amelyet
Szűz Mária szeplőtlen
szíve érzett, midőn
szent Fiát hordozva
Erzsébetet megláto-
gatta.

maculáta, cum gaudio
prima a mortuis re-
suscitatum vidisti.

7. Qui te, Virgo Im-
maculáta, sum gaudio
in coelum assúmpsit,
et Reginam coeli et
terrae coronávit.

In primo mysterio
contemplamur gaudi-
um, quo immaculatum
cor Mariae exultavit,
quum Gabriel archan-
gelus ei annuntiavit,
quod Filium Dei de
Spiritu Sancto erat
conceptura et in vir-
ginitate semper per-
mansura.

In secundo myste-
rio contemplamur gau-
dium, quo immacula-
tum cor Mariae exul-
tavit, cum Filium su-
um in utero portans
Elisabeth visitavit.

A harmadik titokban arról az örömről elmélkedünk, amelyet Szűz Mária szeplőtlen szíve érzett, midőn szent Fiát e világra szülte.

A negyedik titokban arról az örömről elmélkedünk, amelyet Szűz Mária szeplőtlen szíve érzett, midőn szent Fiát imádásra a három napkeleti királynak bemutatta.

Az ötödik titokban arról az örömről elmélkedünk, amelyet Szűz Mária szeplőtlen szíve érzett, midőn szent Fiát a templomban megtalálta.

A hatodik titokban arról az örömről elmélkedünk, amelyet Szűz Mária szeplőtlen szíve érzett, midőn szent Fiát feltámadá-

In tertio mysterio contemplamur gaudium, quo immaculatum cor Mariae exultavit, cum Filium suum peperit.

In quarto mysterio contemplamur gaudium, quo immaculatum cor Mariae exultavit, cum Filium suum tribus Magis adorandum exhibuit.

In quinto mysterio contemplamur gaudium, quo immaculatum cor Mariae exultavit, cum Filium suum in templo invenit.

In sexto mysterio contemplamur gaudium, quo immaculatum cor Mariae exultavit, cum Filium suum prima a mortuis re-

sa után először meglátta.

A hetedik titokban arról az örömről elmélkedünk, amelyet Szűz Mária szeplőtlen szíve érzett, midőn szent Fia az égbe felvette, az ég és föld királynéjává koronázta.

suscitatum vidit.

In septimo mysterio contemplamur gaudium, quo immaculatum cor Mariae exultavit, cum Filius suus in coelum assumpsit, et Reginam coeli et terrae coronavit.

A ferences olvasót a joghatósággal felruházott pappal kell megáldatni.

A rendi rózsafüzér élimádkozásáért a világiaknak engedélyezett búcsúkról tájékoztat P. Joseph Campelo O. F. M.: „DISQUISITIO CANONICO HISTORICA DE INDULGENTIIS SERAPHICI ORDINIS HODIE VIGENTIBUS.“

A búcsúkat felajánlhatjuk a szenvedő lelkekért is (a halálos ágyon nyerhető teljes búcsú kivételével.)

Domonkos szent olvasó.

Előkészületi imádság.

Úristen! kinek egyszülött szent Fia élete és föltámadása által nekünk az örökélet jutalmát megszerezte, engedd kegyelmesen, hogy a Boldogságos Szűz Mária szent olvasója által megemlékezve Jézus életének titkairól, kövessük azokat, amiket magukban

foglalnak és elnyeriük, amit ígérnek. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Szentséges Szűz Mária, Istennek szent Anyja! egyesülve azzal a szeretettel, amellyel Gábor főangyal az Isten nevében köszöntve, téged malaszttal teljesnek mondott; egyesülve azzal az örömmel, mellyel Erzsébet téged fogadott a saját házában és azzal az áhitattal, amellyel buzgó híveid téged tisztelnek, elimádkozom én is a szent olvasót. Fogadd kegyesen őszinte és szeretetteljes szolgálatomat, segíts most és egész életemben, de főképen halálom óráján. Amen.

a) *Az örvendetes olvasó.*

Általában advent vasárnapjától hamvazó szerdáig és Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén, október hónapban pedig hétfőn, szerdán és szombaton imádkozzuk.

Az első három üdvözlés kérése:

1. Aki hitünket növelje.
2. Aki reményünket erősítse.
3. Aki szeretetünket tökéletesítse.

Az öt tized titkai:

1. Akit te, Szent Szűz, a Szentlélektől fogantál.

2. Akit te, Szent Szűz, Erzsébetet látogatván, hordoztál.

3. Akit te, Szent Szűz, a világra szültél.

4. Akit te, Szent Szűz, a templomban bemutattál.

5. Akit te, Szent Szűz, a templomban megtaláltál.

b) *A fájdalmas olvasó.*

Hamvazó szerdától húsvétig, október hónapban pedig kedden és pénteken.

Az első három üdvözletre :

1. Aki megvilágosítsa értelmünket.

2. Aki erősítse emlékezetünket.

3. Aki tökéletesítse akaratunkat.

Az öt tized titkai :

1. Aki érettünk vérrel verítékezett.

2. Akit érettünk megostoroztak.

3. Akit érettünk tövissel megkoronáztak.

4. Aki érettünk a nehéz keresztet hordozta.

5. Akit érettünk a keresztre feszítettek.

c) *A dicsőséges olvasó.*

Húsvétől Szentháromság-vasárnapig és Boldogaszony ünnepein, október hónapban pedig vasárnapokon és csütörtökön.

Az első három üdvözletre :

1. Aki gondolatainkat igazgassa.
2. Aki szavainkat vezérelje.
3. Aki cselekedeteinket kormányozza.

Az öt tized titkai :

1. Aki halottaiból föltámadott.
2. Aki a mennybe fölment.
3. Aki nekünk a Szentlelket elküldötte.
4. Aki téged, Szent Szűz, a mennybe fölvelt.
5. Aki téged, Szent Szűz, a mennyben megkoronázott.

Szentháromság vasárnapjától adventig változtatva vasárnap, hétfőn és csütörtökön a dicsőséges; kedden és pénteken a fájdalmas; szerdán és szombaton az örvedetes rózsafűzért imádkozzuk.

Imádság a megholtakért.

A rendház tagjai közösen ebéd és vacsora előtt naponként, magánosan bármikor végezhetik.

129. zsoltár.

A mélységekből kiáltok, Uram, hozzád. Uram! hallgasd meg az én szómat.

Legyenek füleid figyelmesek az én könnyörgésem szavára.

Ha a vétkeket figyelembe veszed, Uram! Uram! ki állhat meg előtted?

De nálad vagyon a kegyelem, és a te törvényedért reménylek benned, Uram!

Reményl az én lelkem az ő igéjeért. Az én lelkem az Úrban bizik.

A reggeli vigyázattól éjjelig bizzék Izrael az Úrban;

Psalmus 129.

De profúndis clamávi ad te Dómine: *
Dómine exaudi vocem meam:

Fiant aures tuae intendentes, * in vocem deprecationis meae.

Si iniquitates observáveris Dómine: *
Dómine quis sustinébit?

Quia apud te propitiatio est: * et propter legem tuam sustinui te Dómine.

Sustinuitánima mea in verbo ejus: * speravit anima mea in Domino.

Acustódia matutína usque ad noctem: * speret Izrael in Dómino.

Mert az Úrnál az
irgalmasság, és nála
bőséges a megváltás.

És ő megszabaditja
Izraelt minden gonosz-
ságából.

Uram! adj nekik
örök nyugodalmat.

És az örök világos-
ság fényeskedjék nekik.

V. A pokol kapu-
jától.

F. Szabadítsd meg
azok lelkeit.

V. Nyugodjanak bé-
kességben.

F. Ámen.

V. Uram, hallgasd
meg könyörgésemet.

F. És az én kiál-
tásom jusson elődbe.

V. Az Úr veletek.

F. És a te lelkeddel.

Quia apud Dómi-
num misericórdia: *
et copiósa apud eum
redemptio.

Et ipse redimet Is-
rael, * ex ómnibus ini-
quitátibus ejus.

Réquiem aetérnam
dona eis Dómine.

Et lux perpétua *
lúceat eis.

V. A porta inferi.

R. Erue, Dómine,
animas eórum.

V. Requiescant in
pace.

R. Amen.

V. Dómine, exaudi
oratiómem meam.

R. Et clamor meus
ad te véniat.

V. Dóminus vobís-
cum.

R. Et cum spíritu
tuo.

Könyörögjünk. Uram kérünk, oldozd fel bűneik minden kötelékétől szolgálóid, szolgálóid és az elhunyt hívek lelkeit, hogy szenteid és választottaid közt feltámadva, az örökélet dicsőségében éljenek. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

Orémus. Absólve, quaesumus Dómine, animas famulórum famulárumque tuárum, et omnium fidélium defunctorum ab omni vinculo delictórum: ut in resurrectionis glória, inter Sanctos et eléctos tuos resuscitáti respirent. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Imádság a bűnbánat kegyelméért.

Karvers. Uram! ne emlékezzél vétkeinkre vagy szülőink vétkeire, és bűneinkért ne állj boszút rajtunk

Antiph. Ne remiscáris, Dómine, delicta nostra vel paréntum nostrórum, neque vindictam sumas de peccátis nostris.

50. Zsoltár.

Könyörülj rajtam Isten, a te nagy irgalmasságod szerint;

Psalmus 50.

Miserére mei Deus,
* secúndum magnam misericórdiam tuam.

És könyörületed sokasága szerint, törödel gonoszságodat.

Moss meg engem mindinkább gonoszságomból, és bűnöm-ből tisztíts meg engem.

Mert elismerem gonoszságomat, és bűnöm előtttem vagyok mindenkoron.

Egyedül neked vétettem, és gonoszt előttem cselekedtem; hogy igaznak találtassál beszédeidben, és győzedelmes légy, midőn ítéltetel.

Mert íme vétékben fogantattam; és bűnökben fogant engem anyám.

Mert íme az igazságot szereted; a te bölcseséged titkos és elrejtett dolgait kinyilatkoztattad nekem.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea * et a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis conceptus me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti * incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Hints meg engem
izsóppal, és megtisz-
túlok; moss meg en-
gem, és a hónál fe-
hérebb leszek.

Add, hogy örömet
és vigasságot halljak,
és örvendezzenek
megalázott csontaim.

Fordítsd el orcádat
bűneimről; és töröld
el minden gonoszsa-
gomat.

Tiszta szívet te-
remts bennem, oh Is-
ten! és az igaz lelket
újítsd meg belső ré-
szeimben.

Ne vess el engem
színed elől; ésszentlel-
kedet ne veddel tőlem.

Add vissza nekem
üdvözítésed örömét;
és jeles lélekkel erő-
síts meg engem.

Megtanítom útaidra
a gonoszakat; és az
istentelenek hozzád
térnek.

Aspérges me hys-
sópo, et mundábor: *
lavábis me, et super
nivem dealbábor.

Auditui meo dabis
gáudium et laetítiam:
* et exsultábunt ossa
humiliáta.

Avérte fáciem tuam
a peccátis meis: * et
omnes iniquitátes
meas dele.

Cor mundum crea
in me Deus: * et spi-
ritum rectum innova
in viscéribus meis.

Ne projcias me a
fácie tua: * et spiri-
tum sanctum tuum
ne áuferas a me.

Redde mihi laetítiam
salutáris tui * et spíritu
principáli confírma
me.

Docébo infquos vias
tuas: * et impii ad te
converténtur.

Szabadíts meg engem a vérbűntől, Isten, üdvösségem Istene! és nyelvem magasztalni fogja a te igazságodat.

Uram! nyitsd meg ajkaimat, és szám a te dicséretedet fogja hirdetni.

Mert ha kedvelnéd, bizonyára áldozatot adtam volna; de az égőáldozatokban nem gyönyörködöl.

Áldozat Istennek a kesergő lélek; a töredelmes és alázatos szívet, oh Isten! nem veted meg.

Cselekedjél kegyesen, Uram, jóakaratodból Sionnal, hogy épüljenek Jeruzsálem kőfalai.

Akkor veszed kedvesen az igazság áldozatát, az ajándékokat és égő áldozato-

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exsultabit lingua mea justitiam tuam.

Dómine, labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quóniam si voluisses sacrificium, dedissem útique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum Deus non despicias.

Benigne fac Dómine in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerúsalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiae, oblationes et holocausta: * tunc impónent

kat; akkor tesznek oltárodra borjakat.

Dicsőség az Atyának stb.

Karének. Uram! ne emlékezzél .. Ezután 4 vers és felelet a 4 könyörgéssel, mint a Mindenszentek litániája végén.

super altáre tuum vitulos.

Glória Pátri etc.

Antiph. Ne reminiscáris . . . Deinde dicuntur 4 versiculi et resp. cum 4 orationibus, ut in fine Litaniarum Omnium Sanctorum.

II. Alkalmi imádságok.

A reggeli imádság.

Midőn a testvér jelt ad a felkelésre, úgy képzeld, mintha az Úr Jézus szavát hallanád, aki a nap megszentelésére, szent nevének dicsőítésére szólit. Vess keresztet magadra és mondd:

Köszöntlek Jézusom legszentebb sebei! Belétek rejtőzöm.

Salvéte pretiosissima Jesu mei vúlnera!
Intra vos me abscóndo.

Köszöntsd Szűzanyádat is ekkép sóhajtvá:

Üdvözlégy Szeplőtlen Szűz Mária! engedd, ó, áldott Szűz,

Ave Immaculáta Virgo María! dignáre me laudáre te et Fili-

<p>hogy dicsérhesselek téged és Fiadat.</p>	<p>um tuum, Virgo sac- ráta.</p>
---	--------------------------------------

Ágyadat hagyd el gyorsan, szerényen, buzgón, a nagy király udvarába, a temp'omba hívnak.

<p>Istenem és minde- nem, imádlak téged ! Keresem, akit az én lelkem szeret ; beme- gyek a te házádba, és leborulva templo- modban, imádkozom az Úrnak félelmében. (Ének. é. 3. és 5. zsolt.)</p>	<p>Adóro te, Deus meus et ómnia ! Quáeram, quem dili- git ánima mea ; intro- íbo in domum tuam, adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo. (Cant. 3. Ps. 5.)</p>
---	--

Lábbeli felvételére.

<p>Uram, Istenem igaz- gasd útamat szined előtt. (5. zsolt.)</p>	<p>Dirige, Dómine De- us meus, in conspéc- tu tuo viam meam. (Ps. 5.)</p>
--	---

Szerzetes ruha felöltésekor :

<p>Istenem, rendezd bennem a szeretetet, (és azt megcsókolva) : Az Úr az üdvösség ruhájába öltöztetett engem. (Iz. 61, 10.) Ó édes és irgalmas Istenem !</p>	<p>Ordina, Deus meus, in me caritátem, (et osculándo eundem) : Induit me Dóminus vestiméntissalútis. (Is. 61. 10.) O suavis et miséricors Dóminus !</p>
--	---

Mosakodás közben :

Uram, moss meg engem és tisztítsd meg szívemet, hogy az isteni Bárány vérében megtisztúlva, részem legyen a mennyei örökökben.

Lava me, Dómine, et munda cor meum, ut in ságuine Agni dealbátus, gáudiis perfruar sempitérnis.

Az övet felkötve, mondd :

Uram, végy körül engem a tisztaság és önmegtartóztatás övével és oltsd el tagjaimban a tisztátalanság tüzeit, hogy a tisztaság és önmegtartóztatás erénye bennem maradjon.

Praecíngē me, Dómine, cíngulo puritátis et continéntiae et exstíngue in lumbis meis humórem libídinis, ut in me máneat virtus continéntiae et castitátis.

Szobácskából távozva, szentelt vízzel vess keresztet magadra és mondd :

Uram, hints meg engem ízsóppal és megtisztulok, moss meg engem és a hónál fehérebb leszek. (50. zsolt.)

Aspérges me, Dómine, hyssópo et mundábor, lavábis me et super nivem dealbábor. (Ps. 50.)

vagy mondhatod :

E szentelt víz érintése által űzd el tőlem, Uram, az ördög incselkedését.

Per hujus aquae tactus rapellántur omnes dáemonis actus.

A templomba vagy kápolnába indulva, útközben mondhatod :

Üdvözlégý mennyország királynéja stb.

Salve, Regína etc.

A Boldogságos Szűz Mária szobra előtt elhaladva, ha időd engedi, csókold meg lábát és köszönts Szűz Máriát:

Üdvözlégý legszeretreméltóbb Anya! mutasd meg, hogy anyám vagy nekem, a te legméltatlanabb fiadnak. Ó Mária, nyerd meg számomra a kegyelmet, hogy téged, mint anyámat és Fiadat, mint Uramat szeressem és soha, a legkisebb bűnnel se bántsalak meg titeket.

Salve amabilíssima Mater! Monstra, te esse matrem. Impétra mihi, o María, hanc grátiam, te ut matrem et Filium tuum ut Dóminum meum amándi nec unquam vos vel mínimo étiam pecáto offendéndi.

A feszület mellett elhaladva, mondj:

Az Úr keresztjében
nyerünk üdvösséget,
Abból ered enyhü-
lésünk, szívünk bé-
kessége.

In passióne Dómini,
qua salus datur hómi-
ni, sit nostrum refri-
gérium ac cordis de-
sidérium.

A templomhoz vagy kápolnához közeledve, mondj:

Bemegyek a te há-
zadba és leborúlva
templomodban, imád-
kozom az Úrnak fé-
lelmében. (5. zs.)

Introibo in domum
tuam, adorabo ad
templum sanctum tu-
um, et confitebor nó-
mini tuo. (Ps. 5.)

Bemenetkor hintsd meg magad szentelt vízzel, és a kápolna oltára (feszülete) előtt térdet hajtva (Caer. Rom. Seraph. 1927. nro 26.), foglald el helyedet és ott letér-
delve, várakozzál, míg az előljáró megkezdi Szent Ferenc
Atyánk ismeretes köszöntését. Ekkor mélyen meghajolva,
áhitattal imádd a legszentebb Oltáriszentséget és mondj:

Szentséges Úr Jé-
zus Krisztus, imádunk
téged itt és a világon
levő minden templo-
modban és áldunk,
mert szent kereszted
által megváltottad a
világot.

Adoramus te, sanc-
tissime Dómine Jesu
Christe, hic et ad om-
nes ecclésias tuas,
quae sunt in toto
mundo et benedicimus
tibi, quia per sanctam
crucem tuam rede-
místi mundum.

(Hétévi és hétszer negyvennapos búcsút nyerhetünk, valahányszor templomba, vagy oratóriumba megyünk, vagy onnan kijövünk és térdre borúlva, elvégezzük ezt az imádást; teljes búcsú havonként, ha napjában legalább egyszer elmondjuk. Act. Ap. Sedis X. 29.)

Ezután fejhajtás nélkül mondd a következő karéneket:

Ó, szent lakoma, melyben magunkhoz vesszük Krisztust; megújítjuk szenvedésének emlékét; a lélek betelik kegyelemmel: és mi a jövő dicsőség zálogát nyerjük.

V. Mennyből kenyeret adtál nekik!

F. Telve minden gyönyörűséggel!

Könyörögjünk. Úristen, ki nekünk a csodálatos Oltáriszentségben kínszenvedésed emlékezetét hagytad; adjad, kérünk, hogy a te szent testednek és vérednek szentséges titkát úgy

O sacrum convivium, in quo Christus sumitur; recólitur memoria passionis eius; mens implétur grátia: et futúrae glóriæ nobis pignus datur.

V. Panem de coelo praestitisti eis!

R. Omne delectamentum in se habentem!

Oremus. Deus, qui nobis sub Sacraménto mirábili passionis tuae memóriam reliquisti; tribue, quæsumus ita nos cõrporis et sanguinis tui sacra mysteria venerári, ut redemptionis tuae fruc-

tisztelhessük, hogy megváltásodnak gyümölcsét magunkban szüntelen érezzük. Aki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Ámen.

tum in nobis júgiter sentiámus. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Az előimádkozó ezt a könyörgést *térdelve* végzi (Caer. Románo-Seraph. 1927. nr. 2.), de *felállva* mond minden más könyörgést. (Caer. nr. 38.)

Hajnali harangszóra (ha már harangoztak) mond el az *Ur angyala* kezdetű imádságot, mely után végezd el a *reggeli imádságot*.

Áldlak és imádlak téged, legfölségesebb Szentháromság, és hálát adok neked, hogy kegyességedből ezt az éjt minden testi és lelki veszély nélkül eltölthettem. Ó, hányan haltak meg a bűnösök közül ez éjjel és hányan estek a kárhozatba! Mivel háláljam meg, ó megfoghatatlan Jóság, hogy engem ez éjjel megtartottál? Azért téged kérlek, legkegyesebb Anyám, Boldogságos Szűz Mária, titeket is, örzőangyalom és égi védőszenijeim: dicsérjétek és magasztaljátok velem az Urat.

Ó, örök Atya! neked ajánlom fel szívemet, lelkem tehetségeit, testem érzékeit és mindazt, amivel megáldottál. Fogadj kegyesen engem, teremtményedet és mindenemet a te

legszentebb Fiaddal, a mi Urunk Jézus Krisztussal.

Ó, édes Jézus, aki az út, az igazság és az élet vagy, erősen fölteszem magamban, hogy a mai napon parancsaid útján járok. Bárcsak téged ma és minden időben követ-hetnék és minden teremtményt a te dicsé-retedre s imádásodra vezethetnék! Fogadd, ó, kegyes Jézus, jószándékomat és végtelen érdemeiddel pótold gyarlóságomat.

Jőjj el, Szentlélekisten! lelkem vigasz-talója s erősítője, segíts a mai napon, hogy a kísértéseknek ellenállhassak.

Méltóztassál, Uram, e mai napon minket minden bűntől megőrizni. Könyörülj rajtunk, Uram, könyörülj rajtunk; legyen irgalmas-ságod mirajtunk, amint tebenned bízunk. Tebenned bízom, Uram, soha meg nem szé-gyenülök. Ámen.

Ó, szeretetre legméltóbb Jézusom, ma és mindig a te kezedbe ajánlom magamat, mi-ként te is a kereszten mennyei Atyád kezébe ajánlottad lelkedet. Engedd, hogy a te akara-tod szerint éljek és haljak meg. Áldj meg, édes Jézus, az Atyával és Szentlélekkel, és vezess el az örök életre. Ámen.

Az elmélkedés !

(Cc. Gg. 1922. 186—187. sz.)

Szervezeti szabályaink a 187. pontban naponként legalább egyórai elmélkedést irnak elő, melynél semmi sem szükségesebb a lelki-élet fenntartására és mélyítésére. — Hires lelki vezetők mondják, hogy elmélkedő imádság nélkül keresztény tökéletességre — Isten különös csodáján kívül — senki sem juthat el. Szalézi sz. Ferenc azt állítja, hogy elmélkedés nélkül az ember nem képes Isten, felebarátja s ön maga iránt való kötelességeinek megfelelni. Szent Alfonz püspök és egyháztanító pedig így vélekedik: A szóbeli imádságot, melyet annyiszor végzünk szórakozva és hidegen, szorgalmasan gyakorolhatja ugyan valaki és mellette mégis folytathatja a halálos bűnben való életet; de az elmélkedés gyakorlása, és a bűn sokáig egymás mellett meg nem állhatnak vagy az elmélkedéssel kell felhagyni vagy a bűnrel. Miként Dagon bálványa nem állhatott meg a frigyszekrény előtt, úgy a bűnös élet sem a komoly elmélkedés előtt.

Azért szabályaink határozottan kimondják, hogy a szerzetes nevét sem érdemli az, aki az elmélkedés gyakorlásában nem buzgólkodik. — Ámde a buzgósággal társuló jóakarát még nem elégséges az elmélkedéshez. Az abban való jártasság a szentek tudománya körébe tartozik; Isten ajándéka, a Szenlélek kenete az, és inkább a buzgó lélek hősi elhatározásának, mint száraz szabályok alkalmazásának a gyümölcse.

- Tehát: 1 buzgó szívvel kérjük a jó Istent, hogy tanítson minket lélekben imádkozni;
2. erős lélekkel szánjuk el magunkat a tökéletes életre és
 3. használjuk az elmélkedés sikerejobb végzésére vonatkozó gyakorlati szabályokat.

(Introd. I. 466. és köv. lapjain ; továbbá Vercruysse Tóth M. elmékedések I. kötetének bevezetésében és Müller Lajos Jézus szíve tisztelete című elmékedési könyv bevezetésében.)

Imádság.

Ó megoszolhatatlan Szentháromság, szeretreméltó és irgalmas Isten! Ime, leborulva színed előtt, imádom szent Felségedet és bocsánatot kérek elkövetett bűneimért. Bár sokszor vétkeztem isteni akaratod ellen, mégis megjeleni bátorkodom végtelen Fölséged előtt, mert biztat a remény, hogy megbocsátod bűneimet, aki a bűnbánóknak bocsánatot ígértél; különösen pedig bátorit Jézus Krisztus végtelen érdeme és buzgó imádsága, melyet érettem e földön végzett mind azoknak a kegyelmeknek elnyeréséért, melyekkel te, kegyes mennyei Atyám, engem hálátlan gyermekedet elhalmozni óhajtasz. Segíts ó Uram! hogy gyarló imádságomat egyesíthessem az én Megváltóm hathatós imádságával, hogy eképen az kedves legyen előtted. — Édes jó Istenem! bánjál velem most és egész életemben tetszésed szerint; hódolattal és szeretettel fogadom szent rendeléseidet. Nem keresek imádságomban vigasztalást, sem édességet, hanem csak dicsőségedet és tetszésedet. Csak kegyelmed és szereteted

meg ne gyöngüljön bennem a legcsekélyebb bűn vagy gyarlóságom által, akkor nyugodt vagyok. — Jóságos mennyei Atyám! neked szentelem elmémet, töltsd meg szent gondolatokkal. Világosítsd meg értelmemet, hogy mindig jobban és tökéletesebben megismerjem örök igazságaidat. Ó, Szentlélek-isten! tied legyen akaratom, gyúlaszd föl szereteted tűzével, hogy általa forró vágyak és erős elhatározások támadjanak bennem, amelyek arra ösztönözzenek, hogy kedvedben járjak szüntelen és kerüljek mindent, amivel megbánthatnálak. Ámen.

Ezt az imádságot végezhetjük a nyolcnapos lelkigyakorlat alkalmával a *Veni Creator* előtt; a mindennapi elmélkedés előtt pedig a következőt:

Jöjj el, Szentlélek-isten! töltsd be híveidnek szívét és gyúlaszd fel azokban szeretetednek tűzét, aki a nemzeteket a nyelvek különfélesége közt a hit egységében összegyűjtötte.

V. Áraszd ki lelkedet és minden életre kél.

Veni Sancte Spíritus: reple tuórum corda fidélium et tui amoris in eis ignem accénde, qui per diversitátem linguárum cunctárum gentes in unitáte fidei congregásti.

V. Emítte Spíritum tuum et creabúntur.

F. És megújítod a föld színét.

Könyörögjünk. Úristen, ki hiveid szívét a Szentlélek felvilágosítása által tanítottad, add, hogy ugyanazon Szentlélek által megismerjük, ami helyes, és az ő vigasztalásán mindenkor örvendjünk.

Kérünk, Uram, előzd meg cselekedeteinket sugalatoddal és kísérd segítségével, hogy minden imádságunk és munkálkodásunk téled induljon ki és benned végződjék. Ami Urunk Jézus Krisztus által.

F. Ámen.

R. Et renovabis faciem terrae.

Orémus. Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere et de ejus semper consolatione gaudere.

Actiões nostras, quaesumus Dómine, aspirando praeveni, et adjuvando proséquere: ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiát, et per te coepta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Reggeli elmélkedésre negyvenpercnyi időt szentelünk, mely után kiki halkán a Miatyánkot és Üdvözlégyet végzi. Erre a befejező imádságot az előimádkozó (hebdomadarius) kezdi és mindannyian mondják:

Mindenható Isten,
hálát adunk neked
minden jótéteménye-
dért. Aki élsz és ural-
kodol örökkön-örök-
ké. Ámen.

Lelkigyakorlat alkalmával: Miatyánk, Üdvözlégy és
„Uram fogadd el minden szabadságomat...” stb.
(lásd önmagunk felajánlását)

Esdeklés Máriához, az ég csillagához.

(Testi lelki pusztító ragály ellen.)

Mária, az ég csil-
laga, aki táplálta U-
runkat, kiírtotta a ha-
lál mirigyét, melyet
az emberiség ősatya
örökbehagyott utóda-
inak.

Ez a dicsőséges
csillag hárítsa el most
is az egészségtelen
időjárást, melynek el-
térései kegyetlen ha-
lálcsapással sújtják a
népet.

Ó jóságos tenger-

Agimus tibi grátias
omnipotens Deus, pro
univérsis beneficiis tu-
is. Qui vivis et reg-
nas in saecula saecu-
lorum. Amen.

Stella coeli extirpá-
vit, quae lactávit Dó-
minum, mortis pes-
tem, quam plantávit
primus parens hómi-
num.

Ipsa Stella nunc
dignétur sidera com-
péscere, quorum bella
plebem caedunt dirae
mortis úlcere.

O piísima Stella ma-

csillag, oltalmazz minket a pusztulástól.

Ó, anyánk, hallgass meg minket, mert Fiad, tőled semmit meg nem tagadva, tisztel téged. Ó, Jézus, tarts meg minket, akikért Szűz anyád könyörög előtted.

V. Imádkozzál éretünk, Istennek szent Anyja!

F. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Könyörögjünk. Irgalom Istene, kegyesség Istene, megbocsátás Istene, ki könyörültél néped szenvedésén és megparancsoltad az őt pusztító angyalnak: tartsd vissza sújtó karodat; segits rajtunk a dicsőséges Csillag szeretetéért, akinek szűztiszta

ris, a peste succurre nobis.

Audi nos, Dómina, nam Filius tuus nihil negans te honórat. *
Salva nos, Jesu, pro quibus Virgo Mater te orat.

V. Ora pro nobis, sancta Dei Génitrix.

R. Ut digni efficiámur promissionibus Christi.

Orémus. Deus misericórdiae, Deus pietátis, Deus indulgéntiae, qui misértus es super afflictiónem populi tui, et dixisti Angelo percutiénti populum tuum: Cónfine manum tuam: ob amórem illius Stellae gloriósae, cujus úbera pretiósa contra vené-

emlőjét vétkeink mérge ellen édesdeden szoptad, hogy minden ragálytól és a nemvárt haláltól biztosan megszabaduljunk és minden szerencsétlenség veszélyétől megmeneküljünk te általad, Jézus Krisztus, dicsőség királya, aki élsz és uralkodol örökkön-örökké.

F. Amen.

num nostrorum delictorum, quam dulciter suxisti: praesta auxiliium gratiae tuae, ut ab omni peste, et improvisa morte secūre liberemur, et a totius perditionis incūrsu misericorditer salvemur. Per te Jesu Christe, Rex glōriae: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

III. A zsolozsmaimádságra.

Ekkor készülj Isten dicsőítésére, a *zsolozsaimádságra*. A Szentlélek bizonyossága szerint (Ecclticus 18. 23.): *Istent kísérti, azaz kigúnyolja, tiszteletlenséggel illeti Istent, aki lelkét nem készíti el az imádságra.* Alázd meg magad a végtelen Isten előtt, bánd meg bűneidet és tiltakozzál elméd minden elszórákozása ellen. Mondd el az *előkészítő imádságot*, melyre b. e. X. Pius 100 napi búcsút engedélyezett.

Uram, nyisd meg számat szent neved dicsőítésére : tisztíts meg szívemet is minden hiú, gonosz és szórakoztató gondolattól ; világosíts meg értelmemet, gyulaszd fel szeretetemet, hogy *tisztelettel, figyelmesen és ájtatosan* mond hassam el ezt a zsolozsmaimádságot, és meghallgatásra találjak isteni Felséged színe előtt. Ami Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Uram, egyesülve az isteni szándékkal, mellyel te a földön dicsőítetted az Atyát, téged dicsőítve végzem ezt a zsolozsmát.

Aperi, Dómine, os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum: munda quoque cor meum ab ómnibus vanis, pervérsis, et aliénis cogitatióibus: intelléctum illúmina, afféctum inflámma; ut digne, atténte, ac devóte hoc Officium recitáre váleam, et exaudíri mérear ante conspéctum divínae Majestátis tuae. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Dómine, in unióne illius divínae intenti-ónis, qua ipse in ter-ris laudes Deo persolvísti, has tibi horas persólvo.

Intelem. Hogy a zsolozsmát méltó tisztelettel, figyelmesen és ájtatosan végezd, jegyezd meg, hogy az az Egyháznak a Szentlélekisten által rendelt nyilvános imádsága, melyet szolgálvaival végeztet. A zsolozsmát tehát az egyház nevében végzik azok is,

akik nem a karban, hanem magánosan végzik el azt. Ezért a magánosan imádkozó is mindig többes számban (Orémus, Dominus vobiscum, etc.) végzi a zsolozsmát. — A zsolozsma imádkozásából kétféle gyümölcs fakad: az imádkozó érdeméből és az egyház érdeméből. Ez utóbbi gyümölcs független az imádkozó jámborságától és buzgóságától. A zsolozsma gyümölcseiben, melyeket az egyház érdeme ad neki, részesülnek: az imádkozók, továbbá azok, akikért az imádságot felajánlják, a jótevők, stb. Miként a szentmise, úgy a zsolozsma is saját erejénél fogva (ex opere operato) és az egyház Isten előtti kedvessége folytán (ex opere operantis Ecclesiae) áldást vonz le Istentől az emberekre, a testületekre, az egész anyaszentegyházra. (V. ö. Mihályfi: A nyilvános Istentisztelet, 1916. 305. l. és Noldin: De praeceptis nr. 753.)

A mondottakból kitűnik, hogy mennyire érdemszerző a zsolozsma-imádság. Fordítsd minden gondodat ennek minél tökéletesebb elvégzésére. Az előkészítő imádságban (Aperi-ben) felindított jószándék mellett a buzgóság ébrentartására és fokozására is törekedjél. Ezt könnyebben elérheted, ha

az *éjjeli imaórában* (matutinum-ban) az egyház felhívására (invitatorum-ra) Isten iránt tiszteletre buzdulva, meggondolod, hogy Krisztus Urunk mily örömmel sietett a halálba. Buzgóságodban óhajts egyesülni a jelenlevő angyalokkal (t. i. a magad és testvéreid örzőangyalaival), hogy együtt dicsőítsétek a jó Istent. — A *Gloria Patri* mondásánál indíts magadban imádó hódolatot a Szentháromság iránt, felajánlva az Atyának a dicsőséget, melyet neki a Fiú és Szentlélek ad; bemutatva a Fiúnak a dicsőítést, melyben őt az Atya és Szentlélek részesíti stb.; ajánld fel életedet és nyilatkozzál késznek azt feláldozni az igaz hitért.

Az egyes imaórákat végezheted Krisztus Urunk kínszenvedése iránt való tiszteletből és hálából, azokat alkalmazva a szenvedés titkaira, úgymint:

A *Matutinumot* 3 szakaszával (noct) Jézusnak a Getszemáni kertben végzett hármasságának és elszenvedett véres haláltusájának emlékezetére. A *Laudest* Jézus elfogatásának emlékezetére. A *Primát* egyik törvényházból a másikba való gyalázatos hurcolása emlékezetére; a *Terciat* a megostorozás emlékezetére; a *Sextat* a tövissel való megkoronázás emlékezetére; a *Nonat* a halálos ítélet kimondásának és a kereszthordozásnak emlékezetére; a *Vesperae-t* a keresztfeszítés és kereszthalál emlékezetére; a *Completorium-ot* az Úr Jézus eltemetésének emlékezetére.

Áhítatod bizonyára nőni fog, ha a zsolozsmázók versbe foglalt szabályát mélyen elmédbe vésed:

Dirige cor sursum, beneprofer, respice sensum;
Inque choro non sis corpore, menti foris.

Vagy az imaórákat Krisztus Urunk szenvedésének titkaira vonatkoztatva:

Matutina ligat Christum, qui crimina tollit;

Prima replet sputis, causam dat *Tercia* mortis;

Sexta cruci nectit, latus eius *Nona* bipedit;

Vespera deposuit, tumulo *Completo* reponit. (V. ö. Introd. I. köt. 294.)

A zsolozsma elvégzése után imádkozd el buzgón a Szent Bonaventura, szeráfi egyháztanítónk által szerkesztett befejező imádságot, melyhez adj hozzá egy *Miatyánkot* és *Üdvözlégyet* a Szentatya s az egyház jóllétéért. — X. Leo pápa mindazoknak, akik ezt a befejező imádságot áhitattal elvégzik, a zsolozsmázás alatt emberi gyarlóságából elkövetett hibáik és mulasztásaik bocsánatát engedélyezte. (V. ö. Introd. II. 3.)

A legszentebb és megoszthatatlan Szentháromságnak, keresztrefeszített Urunk, Jézus Krisztus emberiségének, a Boldogságos, dicsőséges és mindenkor szűz Mária termékeny szűzességének és mindenszentek seregének legyen örök dicséret, tisztelet és dicsőség minden teremtménytől, mi pedig részessüljünk minden bűnünk bocsánatában örökkön örökké. Amen.

V. Boldog Szűz Mária méhe, mely az örök Atya Fiát hozdozta.

F. És boldogok az emlők, melyek Krisztus Urunkat táplálták.

Miatyánk. Üdvöz-
légy.

Sacrosánctae et individuae Trinitáti, crucifixi Dómini nostri Jesu Christi humanitáti, beatíssimae et gloriosíssimae, semperque vírginis Máriae fecúndae integritáti: et ómnium Sanctórum universitáti, sit sempitérna laus, honor, virtus et glória ab omni creatúra, nobisque remíssio ómnium peccatórum per infínita saecula saeculórum. Amen.

V. Beáta víscera Máriae Vírginis, quae portavérunt aetérni Patris Filium.

R. Et beáta úbera, quae lactavérunt Christum Dóminum.

Pater noster. Ave Maria.

A templomból (kápolnából) távozva, előbb *Adoramus te etc.* köszöntéssel végy búcsút az Úr Jézustól, azután szenteltvízzel hintsd meg magad és mondd: *Asperges me etc.* a folyosón pedig imádkozd a *Salve Regina*-t vagy a *De profundis*-t.

IV. A szentmise-áldozat.

Valahányszor az Úr szolgáját az oltárnál misézni látod, a Golgotát szemlélheted; mert a vérnélküli áldozat által a véres áldozat, Krisztus szenvedésének titkai újulnak meg. Oltáraink áldozata örvendetes az égnek, félelmes a pokolnak, áldásthozó s üdvös az embernek. Ó, kedves testvér! mily boldog életük van azoknak, akik klostromainkban mindennap jelen lehetnek a legszentebb áldozaton.

A szentmise titokteljes meghallgatásának módja

Mivel a szentmise vér nélkül való megújítása Krisztus Urunk véres keresztáldozatának, amelyet Ő, a Melkizedek rendje szerint való legfőbb pap, az örök Atyának a Kálvárián bemutatott, ezért a szentmise alatt nemcsak az egyházi, hanem a világi emberek is a mi Urunk Jézus Krisztus kínszenvedése és halála fölött jámbor elmélkedésbe szoktak merülni. Az Úr is erre buzdította apostolait, akiket a legfölségesebb Oltáriszentség szerzésekor papokká tett és a szentáldozat szolgálivá rendelt, mikor meghagyta

nekik: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre“; szintűgy: „Valahányszor ezt cselekszitek, az én emlékezetemre cselekedjétek“; és ismét: „Mikor ezt a kenyeret eszitek, az Úr halálát hirdetitek, addig míg eljő“ stb. Ha ezt a jámbor gyakorlatot követni kívánod, tudnod kell a következőket:

1. Az *oltár*, amelyen a pap az átlényegülést esz- közli, jelképezi a Kálvária hegyét; a *miséző pap* Krisztus személyét hordozza, aki bűneinkért elégtételül önmagát áldozza föl örök Atyjának; a *miseruhák* pedig és a *szentmise szertartásai* s annak minden része a kinszenvedés titkait és eszközeit jelentik.

2. Tudnod kell azt is, hogy mit jelképeznek Krisztus kinszenvedésének titkaiból a *szentmise* részei s a *miseruhák*. Ennelfogva szölnk:

A miseruhákról.

A *fejkendő* (amictus), amely befödi a pap fejét, jelképezi azt a kendőt, amellyel a katonák Krisztus arcát eltakarták. A *miseing* (alba), jelenti azt a fehér ruhát, melybe öltöztették, mikor megvetve és kigúnyolva Heródestől elhurcolták Pilátushoz. Az *öv* (cingulum), a *karkötő* (manipulus) és *nyakruha* (stola) a különféle köteleket, melyekkel különböző birái, a zsidók, a pogányok, a főpapok és a nép megköttözte Krisztust részint a kertben, részint az oszlopnál, részint a hurcoltatások közben. Balkarján hordja a pap a manipulust, mert Krisztus szívének (amely a baloldalon van) határtalan szeretetéből viselte el a mérhetetlen kinokat. A *miseruha* (casula) jelenti a bíorköpenyt, melyet az Üdvözítőre terítettek Pilátus házában. A *miseruhán látható kereszt* Krisztus Urunk dicsőséges keresztfáját juttatja eszedbe. A *kehely* (calix) a kereszten elszenvedett fájdalmainra és véré-

nek kiontására emlékeztet. A *kehelyabrosz* (corporale) jelenti a gyolcsruhát, melybe a kegyes Megváltót halála után göngyölték. Végül a pap *hajkoronája* (noha nem tartozik a szentmiséhez, sem a miseruhákhoz) jelképezi Krisztus Urunk töviskoronáját.

A szentmise szertartásairól

Ámbár a szentmise szertartásainak sokféle jelentése van és azokat különféleképp magyarázzák, a mi szándékunk szerint mégis Krisztus szenvedéseire alkalmazva azokat, a következő értelmét adjuk:

Midőn a pap a *sekrestyéből miniszterével kimegy az oltárhoz*, jelenti Krisztust, mikor az utolsó vacsora termékből tanítványaival a Getszemáni kertbe megy.

A pap az *oltárlépcsőjénél mély meghajlással bevallva bűneit*, szemünk elé állítja a kertben az Atyaistenhez imádkozó Krisztust, aki magára vállalta az egész emberiség bűneit, hogy azokért elégtételt adjon.

Az *angyali ének* (Glória in excelsis) és a gyakori fejhajtások emlékeztetnek arra, hogy Krisztus akarata teljesen meghódolt az Atya akaratának és önmagát egészen reá bízta. Mert Krisztus azzal adott dicsőséget Istennek a magasságban és szerzett békeséget az embereknek a földön, hogy emberi akaratát az istenivel teljes összhangba hozta.

A *lecke* (Epistola) melyet a pap az oltárra vagy a misekönyvre helyezett kéztartás mellett olvas, jelenti, amint Krisztust összekötött kézzel bírái elé hurcolták.

A *lépcsőének* (Graduale), melyet az Úr szolgája halkán mond, jelenti Krisztus mélységes hallgatását a hamis vádolásokkal szemben.

Az *evangélium*, melyet mint az epistolát fennhangon olvassa, figyelmeztet arra, hogy Krisztus Pilátus előtt bátran megmondta az evangéliumi igazságot, és hogy azt nyilvánosan megvallva hirdette, hogy ő maga az Isten által megígért Király és Messiás.

A *Hiszkegy* (Credo) a szenvedés főbb titkait tartalmazza.

A *kenyér és bor felajánlása* (Offertorium) emlékeztet a titokra, amint Krisztus Urunk, az ártatlan Bárány átadta magát kinzónak megostorozásra, megkoronázásra és mindenféle kigúnyolásra.

A *kézmosás* magának Pilátusnak kézmosását, jelenti, midőn Krisztust halálra ítélték.

Midőn a pap *orate fratres* (imádkozzatok testvéreim) szavakat mondva, a néphez fordul, jelképezi Krisztust, akit Pilátus „*ecce homo*” — ime, az ember! felszólítással mutatott be a népnek.

A *kánon előszózata* vagy az *ünnepélyes hálaadás* (Praefatio), melyet kiterjesztett és a vállig emelt kéztartás mellett végez a pap, jelképezi Krisztust, amint a kereszt súlyos gerendáját mindkét kezével átölelve, vállára veszi.

A *kánon alatt* előforduló meghajlások és keresztvetések jelentik Krisztus eleséseit a kereszttel, és végre a keresztnek hurcolását és a keresztrefeszítést.

A *szentostya és kehely fölmutatása* (Elevatio) jelenti Krisztus felemelését és az ő szentséges vérenek kiontását a kereszten.

A *Miatyánk* (Pater noster) és az Úr imádságának hét kérése jelenti Krisztusnak a kereszten mondott hét szavát.

A *szentostya* megtörése jelképezi Krisztus halálát a kereszten és (emberi) lelkének elválását a testtől.

A *szentostya részecskéjének a kehelybe bocsátása* jelenti Krisztus lelkének leszállását a pokoltornácba.

Isten Báránya . . . (Agnus Dei) azt jelenti, hogy Krisztus az Isten Báránya, aki halálával elvette a világ bűneit.

A *mellverés* Agnus Dei-re emlékezetünkbe idézi sok zsidó megtérését, akik mellüket verve, mentek haza a Kálváriáról.

A *három könyörgés* áldozás előtt, melyet a pap meghajtott fővel mond el, jelenti Krisztus testének levételét a keresztről.

A *pap áldozása* Krisztus testének sírbatételét jelenti.

A *szent vér vétele* s az újjak mosására vegyesen használt bor és víz, továbbá a kehely összerakása, az abrosz (corporale) összehajtása arra emlékeztet, hogy Krisztus halála után vér és víz folyt ki oldalából; azonkívül jelképezi azt is, hogy Krisztus szent testét tiszta gyolcsba takarták és sírját kővel fedték be.

Az *utolsó könyörgések*, melyeket a pap mély csendben elvégzett cselekmények után ismét fennhangon mond, jelentik a Boldogságos Szűz Máriának és más istenfélő asszonyoknak jámbor zokogását Krisztus sírjánál.

Végül a *nép megáldása* (ultima benedictio) eszedbe juttatja a Krisztus kinszenvedéséből fakadó bőséges áldást és annak végtelen-értékű gyümölcsseit.

Ha mindezeket jámbor lélekkel fontolgotod a szentáldozat alatt, bizonyára érdemszerzően fogod meghallgatni a szentmisét.

A szentmise imádságai.

(Minisztráció)

Midőn az áldozópap elkészült a legszentebb áldozat bemutatására, a sekrestyében megmossa kezét, miközben latinul mondja:

Uram, adj erőt
kezemnek minden
szenny letörlésére,
hogy tiszta lélekkel és
testtel szolgálhassak
neked.

Da, Dōmine, virtū-
tem mánibus meis ad
abstergendam omnem
máculam, ut sine
pollutiōne mentis et
córporis valeam tibi
servire.

Vállkendő (humerale) fölvételekor:

Uram, tedd fejem-
re az üdvösség si-
sakját, hogy vissza-
verhessem az ördögi
támadásokat.

Impone, Dōmine,
cápiti meo gáleam
salútis ad expugnán-
dos diabólicos incúr-
sus.

Miseing (alba) fölvételekor:

Uram tégy fehérré
engem és tisztítsd
meg szívemet, hogy
a Bárány vérében
megtisztúlva, részem
legyen a mennyei
örömben.

Deálba me, Dōmi-
ne, et munda cor
meum, ut in ságuine
Agni dealbátus, gáu-
diis perfruar sempit-
térnis.

Az öv (cingulum) fölvételekor:

Uram, végy körül engem a tisztaság övével, és oltsd el tagjaimban a tisztátalanság tüztét, hogy az önmegtartóztatás és tisztaság erénye bennem maradjon.

Praecinge me, Dómine cingulo puritatis, et exstingue in lumbis meis humorem libidinis, ut máneat in me virtus continentiae et castitatis.

A karkötő (manipulus) fölvételekor:

Uram, érdemesíts engem a könny és fájdalom kendőjének viselésére, hogy örvendezve nyerjem el a fáradság jutalmát.

Mérear, Dómine, portare manipulum fletus et dolóris, ut cum exultatione recipiam mercédem laboris.

A papi jelvény (stola) fölvételekor:

Uram, add meg nekem a halhatatlanság köntösét, amit elvesztettem ősszüleink bűnbeesésekor; és ámbár méltatlanul járok szent oltárodhoz, mindazonáltal érdemeljek örök boldogságot.

Redde mihi, Dómine, stolam immortalitatis, quam perdidisti in praevaricatione primi paréntis; et quamvis indignus accédo ad tuum sacrum mysterium, mérear tamen gáudium sempiternum.

A szerpapi ruha (dalmatica) felöltésekor :

Uram, öltöztess engem az üdvösség kötösébe és végy körül engem mindenkor a vidámság ruhájával és az igazság öltőjével.

Indue me, Dómine, indumento salutis, et vestimento laetitiae et dalmatica justitiae circumda me semper.

A miseruha (casula) felöltésekor :

Uram, te azt mondtad : az én igám édes és terhem könnyű ; engedd, hogy a papi ruhát úgy viselhessem, hogy megnyerjem kegyelmedet. Ámen.

Dómine, qui dixisti : jugum meum suave est et onus meum leve ; fac, ut istud portare sic váleam, quod cónsequar tuam grátiam. Amen.

Ekkor a pap kezébe veszi a kelyhet, kimegy az oltárhoz, ahol a kehely elhelyezése s a misekönyv felnyitása után az oltár lépcsője előtt a miniszterével együtt keresztet vet és felváltva mondja a lépcsőimát. *Az oltárszolga kötelességeinek teljesítésére vonatkozó szabályokat lásd a Függelékben.)*

Midőn a pap fölmegy az oltárra, ezt imádkozza :

Az Atyának † és Fiúnak és Szentlélek-istennek nevében. Ámen.

In nómine Patris † et Filii et Spíritus sancti. Amen.

P. Bemegyek az Isten oltárához.

M. Az Istenhez, aki megvidámitja ifjúságomat.

P. Itélj meg engem, Istenem, és határozd el ügyemet az istentelen nemzetség ellen: a gonosz és álnok embertől ments meg engem.

M. Mert te vagy erősségem, ó Istenem; miért vetettél meg engem? és miért járok szomorkodva, midőn az ellenség sanyargat engem?

P. Bocsásd ki világgosságotat és igazságodat, azok elvezetnek engem és elvisznek a te szent hegyedre és hajlékodbá.

M. És bemegyek az Isten oltárához: Istenemhez, aki megvidámitja ifjúságomat.

S. Introíbo ad altáre Dei.

M. Ad Deum, qui laetificat juventútem meam.

S. Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo, et dolóso érué me.

M. Quia tu es Deus fortitúdo mea: quare me repulísti? et quare tristis incédo, dum affligit me inimícus?

S. Emítte lucem tuam, et veritátem tuam, ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua.

M. Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetificat juventútem meam.

P. Isten, ó Istenem, hálát adok neked a citerán: miért vagy szomorú, én lelkem, és miért háborítasz engem?

M. Bizzál az Istenben, mert még hálát fogok adni neki; ő orcám üdvözítője s az én Istenem.

P. Dicsőség az Atyának stb.

M. Miképen kezdetben stb.

P. Bemegyek az Isten oltárához.

M. Az Istenhez, aki megvidámitja ifjúságomat.

P. A mi segedel-münk † az Úr nevében.

M. Aki az eget és a földet teremtette.

P. Gyónom stb.

S. Confitébor tibi in cithara, Deus, Deus meus: quare tristis es ánima mea, et quare contúrbas me?

M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei et Deus meus.

S. Glória Patri, et Fílio, et Spirítuisancto.

M. Sicut erat in princípío, et nunc et semper; et in saecula saeculórum. Amen.

S. Introíbo ad altáre Dei.

M. Ad Deum, qui laeíficat juventútem meam.

S. Adjutórium † nostrum in nómine Dómini.

M. Qui fecit coelum et terram.

S. Confiteor etc.

M. A mindenható Isten irgalmazzon neked, és vétkeidet megbocsátva, vezéreljen téged az örök életre.

P. Ámen.

M. Gyónom a mindenható Istennek, a boldogságos, mindenkor szeplőtlen Szűz Máriának, szent Mihály főangyalnak, keresztelő szent Jánosnak, szent Péter és Pál apostolnak, szent Ferenc atyánknak, mindenszentnek és neked lelkiatyám, mivel nagyon vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel. Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. Azért kérem a boldogságos, mindenkor szeplőtlen Szűz Máriát, szent Mihály főangyalt, keresztelő szent Jánost, szent

M. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam aeternam.

S. Amen.

M. Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaéli Archángelo, beato Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, beato Patri nostro Francíscó, ómnibus Sanctis, et tibi Pater quia peccávi nimis cogitátione, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariam semper Virginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joannem Baptistam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, beá-

Péter és Pál aposolt, szent Ferenc atyánkat, mindenszentet és téged lelkiatyámat, hogy imádkozzanak értem a mi Urunknál Istenünknél.

P. A mindenható Isten irgalmazzon nektek, és vétkeiteket megbocsátva, vezéreljen titeket az örök életre.

M. Ámen.

P. Vétkeink elengedését, feloldozását és bocsánatát adja meg nekünk a mindenható s irgalmas Uristen.

M. Ámen.

P. Istenem, te hozzánk fordulva, felélesztesz minket.

M. És a te néped örvendezni fog bened.

P. Uram, mutasd

tum Patrem nostrum Franciscum, omnes Sanctos, et te Pater oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

S. Misereátur vestri omnípotens Deus, et dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.

M. Amen.

S. Indulgéntiam, † absolutiónem et remisiónem peccatórum nostrórum tribuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.

M. Amen.

S. Deus tu conversus vivificábis nos.

M. Et plebs tua laetábitur in te.

S. Osténde nobis,

meg nekünk irgalmas-
ságodat.

M. És a te üdvös-
ségedet add meg ne-
künk.

P. Uram, hallgasd
meg könyörgésemet.

M. És az én kiáltá-
som jusson elődbe.

P. Az Úr veletek.

M. És a te lelked-
del.

Dómine, misericór-
diam tuam.

M. Et salutáre tuum
da nobis.

S. Dómine, exáudi
oratiómem meam.

M. Et clamor meus
ad te véniat.

S. Dóminus vobís-
cum.

M. Et cum spiritu
tuo.

Midőn a pap fölmegy az oltárra, ezt imádkozza :

Uram, kérünk, vedd
el tőlünk gonoszsá-
gainkat, hogy méltók
legyünk tiszta szívvel
bemenni a szentek
szentébe. Ami Urunk
Krisztus által. Amen.

Orémus. Aufer a
nobis, quaesumus Dó-
mine, iniquitátes nos-
tras : ut ad Sancta
Sanctorum puris me-
reámur méntibus in-
troíre. Per Christum
Dóminum nostrum.
Amen.

Az oltár előtt meghajolva és közben azt megcsókolva
mondja :

Szenteidnek, akik-
nek ereklyéje itt van

Orámus te, Dómine,
per mérita Sanctórum

és mindenszentnek érdemeire kérünk, Uram, bocsásd meg minden bűnömet. Amen.

tuorum, quorum reliquiae hic sunt, et omnium Sanctorum: ut indulgere digneris omnia peccata mea. Amen.

Most a leckeoldalon következik a misekezdet, az *introitus* (bemenet), amely nevét onnan nyerte, mert a kar akkor énekelte a megfelelő zsoltárt, midőn a pap az oltárhoz ment. *Introitus* kezdetén a pappal és az oltárszolgával együtt mi is keresztet vetünk.

Az *introitus*, a kisebb könyörgések (*collectae*), a lecke, a lépcsőének (*graduale*), az evangélium, a felajánlás, az áldozati imádságok (*secretae*), a *praefatio* (ünnepélyes hálaadás), az áldozási karvers (*communio*) és a befejező könyörgések (*postcommunio*) szövege az idők és ünnepek szerint változnak. Azért ezeket itt mellőzzük és csak a szentmise változatlan imádságait közöljük.

A pap visszamegy az oltár közepére (az énekes misében a leckeoldalon marad) és felváltva mondja miniszterével:

Uram, irgalmazz nekünk.

Kyrie, eléison.

Uram, irgalmazz nekünk.

Kyrie, eléison.

Uram, irgalmazz nekünk.

Kyrie, eléison.

Krisztus, kegyelmezz nekünk.

Christe, eléison.

Krisztus, kegyel-
mezz nekünk.

Krisztus, kegyel-
mezz nekünk.

Uram, irgalmazz ne-
künk.

Uram, irgalmazz ne-
künk.

Uram, irgalmazz ne-
künk.

Christe, eléison.

Christe, eléison.

Kyrie, eléison.

Kyrie, eléison.

Kyrie, eléison,

Ezután az oltár közepén elmondja az angyali éne-
et, amely elmarad, ha a misét violában vagy gyászban
éngzi. Sokszor elmarad akkor is, midőn a mise nem
vgyezik meg a napi zsolozsma-imádsággal.

*Dicsőség a magas-
ságban Istennek és
békesség a földön a
jóakaratu emberek-
nek. Dicsérünk téged.
Áldunk téged. Imá-
dunk téged. Dicsőitünk
t^bged. Hálát adunk
neked a te nagy di-
csőségedért. Uristen,
mennyei király, min-
denható Atyaisten. Úr
Jézus Krisztus, egy-
szülött Fiú. Uristen,*

*Glória in excelsis
Deo, Et in terra pax
homínibus, bonae vo-
luntátis. Laudámus te,
Benedícimus te. Ado-
rámus te. Glorificá-
mus te. Grátias ági-
mus tibi propter mag-
nam glóriam tuam.
Dómine Deus Rex
coeléstis Deus Pater
omnípotens. Dómine
Fili unigénite, Jesu
Christe. Dómine De-*

Istennek Báránya, Atyaistennek Fia. Aki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk! Aki elveszed a világ bűneit, *fogadd el könyörgésünket.* Aki az Atya jobbán ülsz, irgalmazz nekünk. Mert egyedül te vagy szent. Egyedül te vagy Úr. Egyedül te vagy legfölségesebb, *Jézus Krisztus.* A Szentlélekkel egyetemben az Atyaisten dicsőségében. Amen.

us. Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, *suscipe deprecationem nostram.* Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus altissimus *Jesu Christe.* Cum sancto Spiritu † in glória Dei Patris. Amen.

A p p a hívek felé fordul, kiterjeszti kezét és köszönti őket a régi szent köszöntéssel:

P. Az Úr veletek.

S. Dominus vobiscum.

M. És a te lelkeddel.

M. Et cum spiritu tuo.

Az oltár közepéről a lecke oldalára megy és a kisebb könyörgést vagy könyörgéseket mondja el. A miniszter az első s az utolsó könyörgés végén *Amen-t* felel.

Következik a szent lecke, amelynek elolvasása után a pap int miniszterének, aki mondja:

M. Istennek legyen
hála.

M. Deo gratias.

A pap a lépcsőének (graduale) elmondása után az oltár közepére megy, a minisztere pedig átviszi a misekönyvet az evangélium oldalára. A pap (és a szerep) evangélium előtt a következő imádságot mondja:

Tisztítsd meg szívemet és ajkamat mindenható Isten, aki parázzsal tisztítottad meg Izaiás próféta ajkát: úgy méltóztassál megtisztítani engem kegyes irgalmadból, hogy illően hirdethessem szent evangéliumodat. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Munda cor meum, ac labia mea, omnipotens Deus, qui labia Isaiæ Prophætæ cálculo mundásti ignito: ita me tua grata miseratióne dignare mundare, ut sanctum Evangelium tuum digne valeam nuntiare. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

(A következő áldás elmarad a gyászmisében.)

Uram, parancsold, hogy áldást nyerjek. — Az Úr legyen szívemben és ajkamon, hogy méltóképen és megfelelően hirdessem evangéliumát. Amen.

Jube Dómine benedicere. — Dóminus sit in corde meo et in labiis meis: ut digne et competenter annuntiem Evangelium suum. Amen.

Most az evangélium oldalára megy, a jelenlevők mind felállnak és evangélium alatt állva maradnak:

P. Az Úr veletek.	S. Dominus vobiscum.
M. És a te lelkesedél.	M. Et cum spiritu tuo.

A pappal együtt mi is megjelöljük homlokunkat, ajkunkat és mellünket a kis kereszt jelével.

P. A szent evangélium szakasza szerint.	S. Sequéntia sancti evangélii secundum ...
M. Dicsőség neked Urunk.	M, Gloria tibi, Dómine ...

Evangélium után az oltárszolga mondja:

M. Dicséret neked Krisztus.	M. Laus tibi Christe.
-----------------------------	-----------------------

A pap kissé felemeli a misekönyvet és halkán mondja: *Per evangelica dicta* (az evangéliumi igéret által) és megcsókolva az evangéliumi szakasz kezdetét, folytatja és befejezi a mondatot *deleantur nostra delicta* (az Úr törölje el vétkeinket) Gyászmise evangéliuma után a felelet, a kísérő szavak, a könyv megcsókolása és a hitvallás elmarad.

Vasárnapokon, nagyobb ünnepeken (és hétköznapokon akkor, ha a szertartás szabványai előírják), következik a niceai (325.) és a konstantinápolyi zsinat (381.) hitvallása.

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden látható és láthatatlan lénynek teremtményében. És az egy Úr Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában. Aki az Atyától öröktől fogva született. Isten az Istentől, világosság a világosságtól, igaz Isten az igaz Istentől. Aki született, nem alkotott, aki egylényegű az Atyával, aki mindent teremtett. Aki értünk, embereinkért és a mi üdvösségünkért leszállott a mennyből. *És testet öltött a Szentlélek által Szűz Máriától, és emberré lett.* Keresztre is feszítették értünk Pontius Pilátus alatt, szenvedett és eltemették. És har-

Credo in unum Deum. Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae, visibilium ómnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem, descendit de coelis. *Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, et homo factus est.* Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas.

ma napra föltamadott a szentírás szerint. És fölment a mennybe, ott ül az Atyjának jobbjára felől. És ismét eljön dicsőséggel, hogy megítélje az élőket és a holtakat, az ő országának nem lesz vége. Hiszek Szentlélekben, az Úrban és megelevenítőben, aki az Atyától és Fiútól származik. Akit az Atyával és Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk: aki a próféták által szólott. Hiszek egy, szent, általános és apostoli anyaszentegyházat. Vallok egy keresztséget a bűnök bocsánatára. És várom a holtak föltámadását. És a jövődő örök életet. Ámen.

Et ascéndit in coelum, sedet ad dexteram Patris, Et iterum ventúrus est cum glória, judicáre vivos et mórtuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dóminum et vivificántem, qui ex Pátre Filióque procedit, Qui cum Patre et Filio simul adorátur et conglorificátur: qui locútus est per Prophétas. Et unam, sanctam, catholicam, et apostólicam Ecclésiám. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatórum: Et exspécto resurrectionem mortuórum. Et † vitam ventúri saéculi. Amen.

A pap a hivek felé fordul, kiterjeszti kezét és mondja:

P. Az Úr veletek.

M. És a te lelkedel.

S. Dóminus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

Erre befordul és az oltár közepén olvassa a felajánlási verset, lebontja a kelyhet és fölajánlja a kenyeret:

Szent Atya, mindenható örök Isten, fogadd el ezt a szep-lőtelen ostyát, amelyet én, méltatlan szolgád felajánlok neked, élő s igaz Istenemnek számtalan bűnömért, ellened elkövetett bot-lásaimért és hanyag-ságaimért és az itt jelenlevőkért, de minden élő és meghalt keresztény hívőért, hogy nekem és nekik üdvösségünkre válják az örök életben. Ámen.

Suscipe, sancte Pa-ter, omnipotens aetér-ne Deus, hanc immaculátam Hóstiám, quam ego indignus fámulus tuus offero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabílibus peccátis et offen-siónibus et negligén-tiis meis, et pro ómnibus circumstántibus, sed et pro ómnibus fidélibus Christiánis vivis atque defúnttis: ut mihi et illis proficiat ad salútem in vitam aetérnam. Amen.

Most a pap a kehelybe bort és 3—4 csöpp vizet önt, miközben mondja :

Úristen, aki csodálatosan megalkottad az emberi természet méltóságát és azt még csodálatosabb módon megújítottad: add, hogy e viz és bor tiika által részesüljünk annak istenségében, aki emberi természetünknek részesévé lett, Jézus Krisztus, a te Fiad, a mi Urunk. Aki veled, mint Isten, él és uralkodik a Szentlélekkel együtt örökkön-örökké. Ámen.

Deus, qui humanae substantiae dignitatem mirabiliter condidisti, et mirabilius reformasti: da nobis per huius aquae et vini mysterium, ejus divinitatis esse consortes, qui humanitatis nostrae fieri dignatus est particeps, Jesus Christus Filius tuus Dominus noster. Qui tecum vivit. etc.

A kelyhet felajánlja és mondja :

Uram, felajánljuk neked az üdvösség kelyhét és kérjük kegyességedet: hogy isteni fölséged színe elé kedves illattal szálljon föl a mi s az

Offerimus, tibi, Domine, calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam: ut in conspectu divinae majestatis tuae, pro nostra et totius mundi

egész világ üdvössé-
géért. Amen.

salúte cum adóre sua-
vitátis ascéndat. Amen.

Leteszi a kelyhet és meghajolva így imádkozik:

Uram, fogadj el
minket lelkünk aláza-
tosságában és szívünk
töredelmességében:
és úgy szálljon fel
ma hozzád a mi ál-
dozatunk, hogy ked-
ves legyen előtted,
Úristen.

In spiritu humilitá-
tis, et in animo con-
tríto suscipiámur a te,
Dómine: et sic fiat
sacrificium nostrum
in conspéctu tuo
hódie, ut pláceat tibi,
Dómine Deus.

Kezét kiterjeszti, majd felemeli s összeteszi, szemével
pedig égre tekint és így fohászkodik:

Jöjj, ó megszentelő,
mindenható, örök Is-
ten: és áldd meg ezt
az áldozatot, amelyet
szent nevednek ké-
szítettünk.

Veni, sanctificátor,
omnípotens aetérne
Deus: et béne-† dic
hoc Sacrificium tuo
sancto nómini prae-
parátum.

A lecke oldala felé megy, ott megmossa kezét és mondja
a 25. zsoltárt, melynek végén a dicsőség elmarad a
gyászmisében.

Megmosom keze-
met az ártatlanokkal:
éskörülveszem, Uram,
a te oltárodát.

Lavabo inter inno-
céntes manus meas:
et circúmdabo altáre
tuum, Dómine.

Hogy halljam a dicséret szózatát: és elbeszéljem mind a te csodáidat.

Uram, szeretem házad ékességét: és dicsőséged lakóhelyét.

Ne veszítsd el az istentelenekkel az én lelkemet, Isten: a vérszopó férfiakkal ne veszítsd el életemet.

Kiknek kezében gonoszság van: jobb kezük pedig tele ajándékokkal.

Én azonban ártatlanságomban járok: válts meg engem és irgalmazz nekem.

Egyenes úton jár az én lábam: és a gyülekezetekben áldalak téged, Uram.

Dicsőség az Atyának stb.

Ut audiam vocem laudis: et enarram universa mirabilia tua.

Dómine, dilexi decorem domus tuae: et locum habitacionis glóriae tuae.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam: et cum viris sanguinum vitam meam.

In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repléta est munéribus.

Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me, et miserere mei.

Pes meus stetit in directo: in ecclesiis benedicam te, Dómine.

Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Miképen kezdetben
stb.

Sicut erat in prin-
cipio, et nunc, et sem-
per: et in saecula
saeculorum. Amen.

Ezután a pap visszamegy az oltárközepére és ott meg-
hajolva imádkozza:

Ó, Szentháromság,
fogadd kegyesen ezt
az áldozatot, amelyet
felajánlunk neked a
mi Urunk Jézus Krisz-
tus szenvedésének,
feltámadásának és
mennybe menetelének
emlékére, s a Boldog-
ságos és mindenkor
Szűz Máriának, Ke-
resztelő Szent János-
nak, Szent Péter és
Szent Pál apostolnak
és ezeknek (azoknak
a szenteknek, akiknek
az ereklyéje az oltár-
köben nyugszik,) és
mindenszentnek tisz-
teletére: hogy szol-
gáljon azoknak örö-
mére, nekünk pedig

Suscipe, sancta Tri-
nitas, hanc oblatió-
nem, quam tibi offé-
rimus ob memóriam
passiónis, resurrectió-
nis, et ascensionis
Jesu Christi Dómini
nostri: et in honórem
beatae Mariae semper
Virginis, et beáti Jo-
ánnis Baptistae, et
sanctorum Apostoló-
rum Petri et Pauli, et
istorum, et ómnium
Sanctorum: ut illis
proficiat ad honórem,
nobis áutem ad salú-
tem: et illi pro nobis
intercédere dignéntur
in coelis, quorum me-
móriam ágimus in
terris. Per eúndem

üdvösségtőlkre: és
 hogy ők közbenjárja-
 nak értünk a menny-
 ben, akiknek emlékét
 üljük itt a földön.
 Ugyanazon Urunk
 Krisztus által. Amen.

Christum Dóminum
 nostrum. Amen.

A pap megcsókolja az oltárt, a nép felé fordul és
 imádkozásra szólítja fel őt:

Imádkozzatok, test-
 véreim: hogy az én
 és a ti áldozatotok ked-
 ves legyen a minden-
 ható Atyaisten előtt.

Orate fratres: ut
 meum ac vestrum
 sacrificium acceptabile
 fiat apud Deum Pat-
 rem omnipotentem.

A miniszter pedig vagy a jelenlevők felelnek:

Az Ur fogadja ke-
 gyesen ezt az áldo-
 zatot kezedből nevé-
 nek dicsőítésére és
 magasztalására, ne-
 künk pedig és az egész
 anyaszentegyháznak
 hasznára.

Suscipiat Dóminus
 hoc sacrificium de má-
 nibus tuis ad láudem,
 et glóriam nóminis
 sui, ad utilitatem quo-
 que nostram, totiús-
 que Ecclésiae suae
 sanctae.

P. Amen.

S. Amen.

A pap halkan imádkozza a következő könyörgéseket, de az utolsó (secreta) befejezését hangosan mondja (vagy énekl), amely egyúttal bevezeti az ünnepélyes hálaadást, a praefációt. Külön praefáció van: karácsonyra, vízkeresztre, nagybőjtre, a szent kereszt ünnepeire, húsvétra, Urunk mennybemenetelére, pünkösdre, Szentháromság vasárnapra, továbbá Szűz Mária, Szent József, az apostolok és Szent Ferenc Atyánk ünnepeire, a köznapokra s a szentek ünnepeire, végül a halotti szentmisékre. A leggyakrabban előforduló közönséges praefáció:

P. Mindörökkön-örökké.

M. Ámen.

P. Az Ur veletek.

M. És a te lelkeddel.

P. Föl a szivekkel.

M. Már fölemeltük az Urhoz.

P. Adjunk hálát Urunknak-Istenünknek.

M. Méltó s igazságos.

Valóban méltó s igazságos, illő s üdvösséges, hogy mi mindenkor és mindennütt hálát adjunk

S Per ómnia saecula saeculorum.

M. Amen.

S. Dóminus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Sursum corda.

M. Habémus ad Dóminum.

S. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

M. Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est, aequum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere: Dómine sanc-

neked, szentséges Urunk, mindenható Atya, örök Isten a mi Urunk Krisztus által. Aki által az angyalok dicsérik, az uralmak imádják, a hatalmaságok felve tisztelik szent fölségedet. Az egek, és az egek erői és a boldog szeráfok egyesült örvendezéssel dicsőitenek. Kérünk, hogy az angyalokéval a mi hálaénekünket is egyesíthessük és alázatos imádással zenghessük:

Szent, szent, szent
Sábaoth Ura Istene.

Az ég és föld tele van dicsőségeddel.

Hosanna a magasságban.

Aldott, aki az Ur nevében jó.

Hosanna a magasságban.

te, Pater omnipotens, aetérne Deus: per Christum Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam láudant Angeli, adórant Dominationes, tremunt Potestátes. Cœli, cœlorúmque Virútes, ac beáta Séraphim, sócia exultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti júbeas, deprecámur, súpplíci confessióne dicentes.

Sanctus, Sanctus,
Sanctus Dóminus Deus Sábaoth.

Pleni sunt coeli et terra glória tua.

Hosanna in excelsis.

Benedictus, qui venit in nómine Dómini.

Hosanna in excelsis.

Sanctus-ra a miniszter hármat csendit.

Ezután a mise legszentebb része, a kánon következik, amely alatt az áldozati cselekmény (actis) történik. A pap nagy ünnepélyességgel kezdi az imádságot, kezét és szemét ég felé emeli, majd az oltárra teszi a kezét és mélyen meghajolva mondja:

Legkegyelmesebb Atyánk, azért könyörögve kérünk téged Jézus Krisztus, a te fiad és a mi Urunk által, hogy vedd kedvesen és áldd meg † ezeket az ajándékokat, † ezeket az adományokat, † ezt a szent tökéletes áldozatot, amelyet bemutatunk neked, főképen a te katolikus anyaszentegyházadért, hogy azt békességben, egységben megtartani, megőrizni s igazgatni méltóztassál az egész világon a te szolgálóddal N. pápánkkal és N. püspökünkkel, végül a katolikus és apos-

Te igitur, clementissime Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus, ac petimus, uti accepta habeas, et benedicas haec † dona, haec † múnera, haec † sancta sacrificia, illibáta, in primis, quae tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta catholica: quam pacificare, custodire, adunare, et regere digneris toto orbe terrarum: una cum famulo tuo Papa nostro N. et Antistite nostro N. et ómnibus orthodoxis, atque catholicae, et apostolicae

tolí hitnek minden követőjével együtt. | fidei cultóribus.

Következik az élőkrol való megemlékezés. Itt gondolj azokra, akikért imádkozni akarsz vagy imádkozni tartozol: Ajándí őket és ügyeiket a jóságos Istennek. — A pap összeszeszi kezét, kevés ideig kiterjesztve kezét, folytatja imádságát.

Uram, emlékezzél meg N. és N. szolgálóidról és szolgálóidról és ezen szentmisen jelenlevőkről, akiknek a hite és áhítata ismeretes előtted, akikért bemutatjuk vagy akik bemutatják neked ezt a dicsőítő áldozatot önmagukért és övéikért lelkük váltságára üdvösségük és megszabadulásuk reményében, és megtartják ígéreteiket, amelyeket neked, örök, élő és igaz Istennek tettek.

Memento, Dómine, famulórum, famularumque tuárum N. et N. Et ómnium circumstantium, quorum tibi fides cógnita est, et nota devótio, pro quibus tibi offerimus: vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se, suisque ómnibus: pro redemptione animárum suárum, pro spe salutis, et inólumitátis suae: tibi que reddunt vota sua aetérno Deo, vivo et vero.

Most megemlékezik a Szentekről és közbenjárásukat kéri:

A szentek közösségében egyesülve s emlékezetét tisztelve különösen a dicsőséges mindenkor Szűz Máriának, Istenünk és Urunk Jézus Krisztus anyjának, úgyszintén szent apostolaidnak és vértanuidnak: Péter és Pálnak, Andrásnak, Jakabnak, Jánosnak, Tamásnak, Jakabnak, Fülöpnek, Bertalanak, Máténak, Simon és Judásnak; Linusnak, Cletusnak, Kelemennek, Xystusnak, Kornélnak. Cipriának, Lőrincnek, Chrysogonusnak, János és Pálnak, Kozma- és Dömjénnek és mindenszenteknek, engeddd azok érdemei s esedezéseai folytán, hogy oltalmad segít-

Communicantes, et memóriam venerantes, in primis glorio-sae semper Virginis Mariae, Genitricis Dei et Dómini nostri Jesu Christi: sed et beatorum Apostolorum ac Mátyrum tuorum, Petri et Pauli, Andréae, Jacóbi, Joánnis, Thomae, Jacóbi, Philippi, Bartholomaei, Matthaei, Simónis et Thaddaei: Lini, Cleti, Cleméntis, Xysti, Cornélii, Cypriáni, Laurentii, Chrysógoni, Joánnis et Pauli, Cosmae et Damiáni: et ómnium Sanctórum tuorum; quorum méritis, precibusque concédas, ut in ómnibus protectionis tuae muniamur auxilio. Per eúndem Christum

ségével megerősöd-
jünk teljesen. Ugyan-
azon Urunk Jézus
Krisztus által. Amen.

Dóminum nostrum.
Amen.

A pap kiterjeszti kezét az áldozat fölé és kéri Istent, hogy az ő s a jelenlevők áldozatát elfogadni kegyeskedjék:

Ugyanazért kérünk,
Uram, hogy megen-
gesztelődve fogadd
szolgálatunknak, de
egész egyháznak is
ezt az áldozatát, és
intézd életünket bé-
kességed szerint; ra-
gadj ki minket az
örök kárhozatból és
sorozz választottaid
seregébe. A mi U-
runk Krisztus által.
Amen.

Hanc igitur obla-
tiónem servitútis nost-
rae, sed et cunctae
familiae tuae, quae-
sumus Dómine, ut
placátus accípias:
diésque nostros in tua
pace dispónas, atque
ab aetérna damnatióne
nos éripi, et in elec-
tórum tuórum júbeas
grege numerári. Per
Christum Dóminum
nostrum. Amen.

A pap ötször vet keresztet az áldozati anyagok fölé: háromszor együttesen a kehely és az ostya fölé, majd külön egyszer az ostya s egyszer a kehely fölé. Miként itt, úgy az átváltoztatást követő imádságban is előfordul az öt keresztvetés, melyek alkalmasok arra, hogy a Krisztus öt sebére emlékeztessenek és a szentmisét a kereszt áldozatára vonatkoztassák, amely véröntés nélküli megújítása a keresztáldozatnak. (Mihályfi; Nyilvános Istentisztelet 1916. 472. 1.)

Úristen, kérünk, méltóztassál teljesen † megáldani, † elfogadni, † jóváhagyni, hasznossá és kedvessé tenni ezt az áldozatot, hogy szeretett Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak † testvévé és † vérévé változzék a mi számunkra.

Quam oblationem tu Deus in ómnibus, quaesumus, bene † dictam, adscri † ptam, ra † tam, rationábilem, acceptabilémque face-re dignéris: ut nobis Cor † pus, et San † guis fiat dilectíssimi Filii tui Dómini nostri Jesu Christi.

A pap kezébe veszi a kenyeret, azután a bort és mélyen meghajolva, mintegy megroskadva a titok súlya alatt, elmondja az Úr Jézus szavait először a kenyér, azután a bor fölött. Átváltoztatás (átlényegülés) után felmutatja az Úr testét és vérét, mialatt valamennyien a szentostyára és kehelyre néznek és szent hitünk meggyőződésével halkán (secrete) mondják: *Dóminus meus et Deus meus.* — *En Uram és én Istenem!* — Midőn a pap térdhajtás közben imádja az Urat, a jelenlevők testüket (azaz fejüket és kissé vállukat) is meghajtják. (Caer. Rom. Seraph. 1927. 16. 1. j)

Aki azelőtt való napon, mielőtt szenvedett, szent és tiszteletreméltó kezébe vette a kenyeret és miután szemét az égre, te-

Qui pridie quam paterétur, accépit panem in sanctas, ac venerábiles manus suas, et elevátis óculis in coelum ad te Deum

hozzád Istenhez és mindenható Atyjához emelte, neked hálát adott, azt † megáldotta, megtörte és tanítványainak adta ezekkel a szavakkal: vegyétek és egyetek ebből mindnyájan.

MERT EZ AZ ÉN TESTEM.

Midőn magukhoz vették a szent kenyeret, hasonlóképen szent és tiszteletreméltó kezébe vette a drága kelyhet is, újólá hálát adott neked, † megáldotta és tanítványainak adta ezekkel a szavakkal: vegyétek és igyatok ebből mindnyájan.

MERT EZ AZ ÉN VÉREM AZ ÚJ ÉS ÖRÖK SZÖVETSÉGÉ, HITÜNK TITKA, AMELYET KIONTOK ÉRTETEK ÉS

Patrem suum omnipotentem, tibi grátias agens, bene † dixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et manducate ex hoc omnes.

HOC EST ENIM CORPUS MEUM.

Simili modo postquam coenatum est, accipiens et hunc praeclarum Cálicem in sanctas, ac venerabiles manus suas: item tibi grátias agens, bene † dixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et bibite ex eo omnes.

HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI, NOVI ET AETERNI TESTAMENTI, MYSTERIUM FIDEI, QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EF-

SOKAKÉRT A BŰNÖK
BOCSÁNATÁRA.

Valahányszor ezt cselekszitek, az én emlékezetemre cselekedjétek.

Azért megemlékezünk, Uram, mi is, a te szolgálid, de a te megszentelt néped is ugyanannak a Krisztusnak, a te Fiadnak, a mi Urunknak üdvözítő szenvedéséről és halottaiból való feltámadásáról, valamint dicsőséges mennybemeneteléről is, és felajánljuk végtelen Főlségednek ajándékaidból és adományaidból ezt a tiszta † áldozatot, ezt a szent † áldozatot, ezt a szepőtlen † áldozatot, az örökéletnek szent † kenyérértés az öröküdvösségnek † kelyhét.

FUNDÉTUR IN REMISSIÓ-
NEM PECCATÓRUM.

Haec quotiescúm-
que feceritis, in mei
memóriam facietis.

Unde et mémoires,
Dómine, nos servi tui,
sed et plebs tua san-
cta, ejúsdem Christi
Filii tui Dómini nostri
tam beatae passiónis,
nec non et ab ínferis
resurrectiónis, sed et
in coelos gloriósae
ascensiónis: offérimus
praeclárae majestáti
tuae de tuis donis,
ac datis, hóstiam †
puram, hóstiam † san-
ctam, hóstiam † im-
maculátam, Panem †
sanctum vitae aetér-
nae, et Cálicem † sa-
lútis perpétuae.

Tekints reá megengesztelődött és jó-ságos arccal, és fogadd kegyesen, valamint kegyesen fogadtad Ábelnek, a te jámbor gyermekednek és Ábrahám ősatyánknak áldozatát, és azt a szent és szeplőtelen áldozatot, a melyet Melkizedek, a te fő-papod neked bemutattott.

Esdekelve kérünk téged, mindenható Isten, parancsold, hogy áldozatunkat szent angyalod keze vigye oltárod magaslatára isteni Fölséged színe elé, hogy mindannyian elteljünk minden mennyei áldással és kegyelemmel, akik erről az oltárról részesedve, Fiadnak szentséges † testét és † vérét magunkhoz vesz-

Supra quae propitio ac sereno vultu respicere digneris: et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justii Abel, et sacrificium Patriarchae nostri Abrahae: et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium immaculatam hostiam.

Supplices te rogamus, omnipotens Deus: jube haec perferrí per manus sancti Angeli tui in sublíme altáre tuum, in conspéctu divínae majestátis tuae: ut quotquot, ex hac altáris participatióne sacrosáctum Fílii tui, Cor † pus, et Sán † guinem su npsérimus, omni benedictióne coelésti et grátia re-

szük. Ugyanazon Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

pleámur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Következik a holtakról való megemlékezés, melynek végén a pap a *per Christum Dominum nostrum* szavakra fejet hajt, mivel Krisztus lehajtva fejét, adta ki lelkét, hogy ez alászálljon a poklokra s onnan kiszabadítsa az üdvözültek lelkeit. Gondolj meghalt szülőidre, rokonaidra, barátaidra, előljáróidra, alattvalóidra, jötevőidre s elenségeidre. Imádkozzál azokért a lelkekért, akik leginkább el vannak hagyatva a tisztítóhelyen.

Uram, emlékezzél meg N. és N. szolgálóidról és szolgálóidról is, ... akik megelőztek minket hitünk jellel és a békesség álmát alusszák.

Esedezünk, Uram, hogy ezeknek és mindazoknak, akik Krisztusban nyugodtak el, az enyhülés, világosság és békesség helyét megadd. Ugyanazon Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Memento étiam, Dómine, famulorum, famularumque tuarum N. et N. qui nos praecesserunt cum signo fidei, et dormierunt in somno pacis.

Ipsis, Dómine, et ómnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas, deprecámur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

A pap gyengén mellére üt, jelezve saját bűnös voltát, majd kéri Istent, hogy a szentek közbenjárására neki s a hiveknek részt juttatni kegyeskedjék a szentek boldogságából.

Nekünk bűnös szolgálóknak is, akik irgalmasságod sokaságában bizunk, juttass némi részt és közösséget szent apostolaiddal és vértanuiddal: szent Jánossal, Istvánnal, Mátyással, Barnabással, Ignáccal, Sándorral, Marcellinusszal, Péterrel, Felicitasszal, Perpetuával, Ágotával, Lucával, Ágnessel, Ceciliával, Anasztáziával és minden szenteddal, akiknek társaságába nem úgy, mint az érdem jutalmazója, hanem mint a kegyelemnek osztogatója, kérünk, fogadj be minket. Krisztus Urunk által.

Nobis quopue peccatoribus famulis tuis, de multitudine miseracionum tuarum sperantibus, partem aliquam, et societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apóstolis, et Martyribus: cum Joanne, Stéphano, Mathía, Bárnaba, Ignátio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpétua, Ágatha, Lucia, Agnéte, Caecília, Anastasia, et ómnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consórtium, non aestimátor mériti, sed véniae, quaesumus largítor admítte. Per Christum Dóminum nostrum.

Aki által mindezeket a jókat, Uram, mindig növeszted, † megszenteled, † éltesd, † megáldod és nekünk adod.

† Ő általa, † ővele, † ő benne van neked, † mindenható Atyaisten, a Szentlélekkel egyetemben, minden tiszteleted és dicsőséged.

Per quem haec omnia, Dómine, semper bona creas, sancti-†
ficas, vivi † ficas, bene † dícis, et praestas nobis.

Per ip † sum, et cum ip † so, et in ip † so, est tibi Deo Patri † omnipoténti, in unitáte Spiritus † sancti, omnis honor, et glória.

Hajdan sok helyen szokásban volt a kánonnak ünnepélyes befejezése előtt egyes dolgoknak (olaj, új termés, méz, szőlő stb. megáldása, s ez áldás után következett; *per quem haec omnia* stb, úgyhogy a haec omnia alatt értették ezeket a megáldott dolgokat is. Ennek a szokásnak maradványa az, hogy *nagycsütörtökön* a püspöki misében e helyen történik a *betegek olajának* megszentelése, (V. ö. Mihályfi: A nyilv. istentisztelet. 1916. 474. l.)

Az utolsó szavakat:

Mindörökkön örök-
ké.

Per ómnia saecula
saeculorum.

hangosan mondja (vagy énekl), mire a kar feleli: *Amen*. És ezzel végződik a kánon. Ezután következik az előkészület az áldozásra. A *távolabbi* előkészülethez tartozik: az Ur imádsága, a szent ostya

megettörése s a szent vérrel való vegyítése. A *közlelbi* előkészület részei: Agnus Dei (Isten Báránya), imádság a békéért és két áldozási imádság.

A pap az Ur imádságát mély alázatosságra hangoló bevezetéssel kezdi s a szokásos hozzáadásban békéért könyörög.

Könyörögjünk. Üdvös parancsolat által figyelmeztetve s isteni tanítás által biztatva, bátorkodunk mondani:

Miatyánk stb.

M. De szabadíts meg a gonosztól.

P. Amen.

Uram, kérünk, szabadíts meg minket minden mult, jelen és jövő rossztól, és a Boldogságos és dicsőséges mindenkor Szűz Mária Istenanya és szent apostolaid, Péter és Pál meg András és mindenszented közbenjárására adj kegyesen békességet napjainkban, hogy ir-

Orémus. Praecéptis salutáribus móniti et divína institutióne formáti, audémus dícere:

Pater noster etc.

M. Sed libera nos a malo.

S. Amen.

Libera nos, quaesumus Dómine, ab ómnibus malis, praetéritis, praeséntibus, et futúris et intercedénte beáta, et glóriósa semper Vírgine Dei Genitrice Maríá, cum beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque Andróa, et ómnibus Sanctis, da propítius pacem in diébus nostris:

galmad segítségével a bűntől mindig mentesek és minden kísértés ellen biztonságban legyünk ugyanazon Úrunk Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki, mint Isten, veled és a Szentlélekkel egyetemben él és uralkodik

mindörökkön-örökké.

M. Ámen.

P. Az Úr békéje legyen mindig veletek.

M. A te lelkeddel is.

Úrunk Jézus Krisztus testének és vérének ez a vegyítése és megszentelése váljék nekünk, akik magunkhoz vesszük, örök életünkre. Ámen.

Isten báránya, aki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk,

ut ope misericórdiae tuae, adjúti, et a peccato simus semper líberi, et ab omni perturbatione securi.

Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Cristum Filium tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus,

per ómnia saecula saeculórum.

M. Amen.

S. Pax Dómini sit semper vobiscum.

M. Et cum spíritu tuo.

Haec commíxtio, et consecrátio Córporis et Sánguinis Dómini nostri Jesu Christi, fiat accipiéntibus nobis in vitam aeternam. Amen.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis,

Isten b \acute{a} r \acute{a} nya, aki elveszed a vil \acute{a} g b \acute{u} -neit, irgalmazz nek \acute{u} nk.

Isten b \acute{a} r \acute{a} nya, aki elveszed a vil \acute{a} g b \acute{u} -neit, adj nek \acute{u} nk b \acute{e} -kess \acute{e} get.

Gy \acute{a} szmiseben irgalmazz nek \acute{u} nk helyett az els \acute{o} \acute{e} s m \acute{a} -sodik k \acute{e} r \acute{e} s, adj nekik nyugodalmat, a harmadik pe-dig adj nekik \acute{o} r \acute{o} k nyugodalmat.

Uram J \acute{e} zus Krisztus, aki ezt mondotad apostolaidnak : b \acute{e} kess \acute{e} get hagyok nektek, az \acute{e} n b \acute{e} kes-s \acute{e} gemet adom nektek, ne tekints \acute{d} az \acute{e} n v \acute{e} tkeimet, hanem szent-egyh \acute{a} zad hit \acute{e} t, \acute{e} s tarts \acute{d} meg azt isteni sz \acute{a} nd \acute{e} kod szerint b \acute{e} -kess \acute{e} gben \acute{e} s egyes-s \acute{e} gben, aki, \acute{U} risten, \acute{e} lsz \acute{e} s uralkodol mind \acute{o} r \acute{o} kk \acute{o} n \acute{o} r \acute{o} kk \acute{e} .
 \acute{A} men.

Agnus Dei, qui tol-lis pecc \acute{a} ta mundi : miser \acute{e} re n \acute{o} bis.

Agnus Dei qui tol-lis pecc \acute{a} ta mundi : dona nobis pacem.

Domine Jesu Chris-te, qui dixisti Aposto-lis tuis : pacem relin-quo vobis, pacem meam do vobis : ne respicias pecc \acute{a} ta mea, sed fidem Eccl \acute{e} siae tuae : eamque secun-dum volunt \acute{a} tem tuam pacific \acute{a} re et coadun \acute{a} -re dign \acute{e} ris : qui vivis et regnas Deus per \acute{o} mnia saecula saecu-lorum. Amen.

E békekönyörgés után következik, legalább is minden ünnepélyes misében, a békeadás, még kitett Oltáriszentség előtt is. (Mihályfi: Nyilv. Istentisztelet 1916. 477. l.) De a nagyhét utolsó három napján, valamint a gyászmisékben nincs békeadás.

Gyászmisékben a békeimádság is elmarad

Aki a békét adja, kiterjesztett kezét annak vállára teszi, aki a békét fogadja; ez pedig a békeadóknak könyöke alá helyezi kezét és mindketten egymáshoz közeledve balarcukkal, a békeadó mondja: *Pax tecum — békesség veled*, és aki veszi a békét, feleli: *Et cum spírítu tuo — a te lelkeddel is*. (Caer. Rom. Seraph. 1927. 212. l. 10. j)

Uram Jézus Krisztus, az élő Istennek Fia, aki az Atya akaratára szerint halálod által életet adtál a világnak a Szentlélek közreműködésével, szabadíts meg engem e szentséges tested és véred által minden gonoszságomtól és minden rossztól, és add, hogy mindig hiven ragaszkodjam parancsaidhoz, és ne engedj, hogy tőled valaha elszakadjak,

Dómine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spírítu sancto, per mortem tuam mundum vivificásti: libera me per hoc sacrosánctum Corpus et Sanguinem tuum ab ómnibus iniquitatibus meis, et univérsis malis: et fac me tuis semper inhaerére mandátis, et a te numquam separári permittas: qui cum eódem Deo

aki, mint Isten, ugyanazzal az Atyaistennel és a Szentlélekkel együtt élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Ámen.

Uram Jézus Krisztus, testednek érintése, amelyet én méltatlan magamhoz venni bátorkodom, ne szolgáljon ítéletre és kárhozatomra, hanem kegyességed szerint legyen lelkem és testem oltalmára és gyógyulására. Aki élsz és uralkodol az Atya- és Szentlélekistennel együtt mindörökkönörökké. Ámen.

Patre, et Spíritu sancto vivis et regnas Deus is saecula saeculorum. Amen.

Percéptio Córporis tui, Dómine Jesu Christe, quod ego indignus súmere praesúmo, non mihi proveniat in iudícium et condemnatióem: sed pro tua pietáte prosit mihi ad tutaméntum mentis et córporis, et ad medélam percipiéndam: qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia saecula saeculorum. Amen.

A pap térdet hajt, feláll és halkán mondja:

A mennyei kenyeret veszem magamhoz és az Úr nevét hívom segítségül.

Panem coeléstem accípiam, et nomen Dómini invocábo.

Most baljába veszi az Úr testét, jobbjával háromszor mellét veri és mondja :

Uram, nem vagyok méltó, hogy szívem hajlékába jöjj, hanem csak szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum : sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.

Ezután keresztet vet maga előtt a szenttesttel és mondja :

A mi Urunk Jézus Krisztus teste őrizze meg lelkemet az örök életre. Ámen.

Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam aetérnam. Amen.

És lehajolva az oltárra, tisztelettel magához vesz az Úr testét, majd fölegyenesedve kevés ideig szentelmélkedésbe merül, mely után térdet hajt és mondja :

Mit adjak az Urnak viszonzásul mindazért, amit nekem adott? Az üdvösség kelyhét veszem magamhoz és az Ur nevét hívom segítségül. Dicsérve hívom segítségül az Urat és megszabadulok ellenségeimtől.

Quid retríbuam Dómino pro ómnibus quae retríbuít mihi? Cálicem salutáris accípíam, et nomen Dómini invocábo. Láudans invocábo Dóminum, et ab inimícis meis salvus ero.

Keresztet vet a kehellyel és mondja :

A mi Urunk Jézus Krisztus vére őrizze meg lelkemet az örök életre. Ámen.

Sanguis Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam aetérnam. Amen.

Ha vannak áldozók, megáldoztatja azokat. Erre következik a kehelynek kiöblítése, miközben mondja :

Add, Uram, hogy amit szánkkal magunkhoz vettünk, tiszta szívbe fogadjuk, és a földi adományból legyen mennyei gyógyszerünk.

Quod ore sumpsimus, Dómine, pure mente capiámus : et de múnere temporáli fiat nobis remédium sempitérnum.

Ujjainak leöntése és megtörlése alatt ezt imádkozza :

Uram, tested, melyet magamhoz vettem és véred, melyet ittam, hassa át bensőmet és add, hogy ne maradjon a vétkek szennye bennem, akit szent és szeplőtelen szentségek üdítették fel. Aki élsz és uralkodol mindörökön-örökké. Ámen.

Corpus tuum, Dómine, quod sumpsim, et Sanguis, quem potávi, adhaereat viscéribus meis : et praesta ; ut in me non remáneat scélerum mácula, quem pura et sancta refecerunt sacraménta : Qui vivis et regnas in saecula saeculórum. Amen.

Ezután az oltár közepén kiüriti, megtörli s összerakja a kelyhet és a lecke oldalán elolvassa az áldozási karverset (communio). Innen az oltár közepére megy, megcsókolja az oltár követ és a nép felé fordulva, mondja:

P. Az Ur veletek.	S. Dóminus vobiscum.
M. A te lelkeddel is.	M. Et cum spíritu tuo.

A lecke oldalán imádkozza az utolsó könyörgést vagy a könyörgéseket (postcommunio,) majd az oltár közepén még egyszer köszönti s elbocsátja a népet:

P. Az Ur veletek.	S. Dóminus vobiscum.
M. A te lelkeddel is.	M. Et cum spíritu tuo.
P. Menjetek, vége a misének.	S. Ite, missa est.
M. Hála legyen Istennek.	M. Deo grátias.

Az elbocsátásnak előbbi szavait használjuk mindazokban a misékben, amelyekben volt Gloria; amelyekben nem volt Gló'ia, az elbocsátás szavai; *Benedicámus Dómino*, a gyászmisékben pedig: *Requiescant in pace*.

Az oltár közepén halkán elmondja a következő imádságot:

Legyen tetszésedre szolgálatom hódolata, ó. Szentháromság és add, hogy az áldozat, amelyet én méltatlan bemutatam Fölséged színe előtt, kedves legyen előtted, nekem pedig és mindazoknak, akikért azt bemutatam, könyörületedből engesztelést szerezzen. Ami Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

Placeat tibi, sancta Trinitas, obséquium servitútis meae: et praesta; ut sacrificium, quod óculis tuae majestátis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihi que, et ómnibus, pro quibus illud obtuli, sit, te miseránte, propitiabile. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Azután megcsókolja az oltárt és megáldja a népet.

P. Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya † Fiú és Szentlélek.

M. Ámen.

S. Benedícat vos omnípotens Deus, Pater † et Filius et Spiritus Sanctus.

M. Amen.

Gyászmisékben az áldás elmarad.

Ekkor az evangélium oldalára megy és mondja:

P. Az Úr veletek.

S. Dóminus vobiscum.

M. A te lelkeddel is.

P. A szent evangélium kezdete János szerint.

M. Dicsőség neked, Uram.

Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ez volt kezdetben az Istennél. Mindenek ő általa lettek, és nála nélkül semmi sem lett, ami lett. Ő benne élet volt és az élet volt az emberek világossága. És a világosság a sötétségben világít, de a sötétség azt fel nem fogta. Vala egy ember, Istentől küldetve, kinek neve volt János. Ez tanuságul jöve, hogy tanuskodják a világosságról, hogy mindenki higgyen ő-

M. Et cum spiritu tuo.

S. † Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem.

M. Glória tibi, Dómine.

In princípío erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in princípío apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est: in ipso vita erat, et vita erat lux hóminum: et lux in ténebris lucet, et ténebrae eam non comprehendérunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joánes. Hic venit in testimónium, ut testimónium perhiberet de lúmine, ut omnes cré-

általa. Nem volt ő a világosság, hanem hogytanúságot tegyen a világosságról. Az igazi világosság volt, mely megvilágosít minden világra jövő embert. A világban vala, és a világ ő általa lett, és a világ őt meg nem ismeré. Tulajdonába jöve, de övéi őt be nem fogadják. Mindazoknak pedig, kik befogadják, hatalmat ada, hogy Isten gyermekeivé legyenek, azoknak, kik hisznek az ő nevében, kik nem a vérből, sem a test ösztönéből, sem nem a férfi indulatjából, hanem Istenből születtek. És az Ige testté lőn, és mi közöttünk lakozék; és látók az ő dicsőségét, mint az Atya egy-

derent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non recepérunt. Quotquot autem recepérunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine ejus: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. (*Hic genuflectitur.*) Et Verbum caro factum est, et habitávit in nobis: et vídimus glóriam ejus, glóriam

szülöttének dicsőségét, ki tele volt malasztal és igazsággal.

M. Hála legyen Istennek.

quasi Unigéniti a Patre, plenum grátiae et veritátis.

M, Deo gratias.

Imádság a csendes szentmise végén.

XIII. Leo pápának 1884. jan. 6. kiadott *Urbis et Orbis* kezdetű rendelete értelmében közvetlenül az utolsó evangélium után el kell végezni minden kis mise végén. — Ha az áldozópap karácsony ünnepén és halottak napján a három szentmisét úgy mondja el egyfolytában, hogy nem távozik el az oltártól, csak az utolsó szentmise végén mondja el az előírt imádságot; de köteles elmondani mindenik után, ha megszoktással végzi el a miséket.

A pap halkán végzi a szerzet oratoriumában, ha a közösség elmélkedik vagy egy másik szentmisét hallgat, ha szentáldozáshoz járul vagy közös imádságot végez. (S. R. C. 2. Jun. 1916.)

Elhagyható ez az imádság ünnepélyesebb alkalmakkal, pl. első vagy közös áldozás, bérmálás, felszentelés alkalmával, nászmise végén, ha a pap nem távozik el az oltártól, hanem elkezd valamely szent ténykedést vagy ájtatosságot. — Elhagyható a Jézus sz. Szive tiszteletére a hónap első péntekén mondott, de ünnepélyesnek tekinthető, csendes mise után és végül a szerzetesi közösség csendes miséje végén, ha nem következik utána egy másik énekes szentmise. (1927-évi Caer. Rom. Seraph. 157. l. 6. j. és 272. l. 2. j.)

Üdvözlégý Mária,
stb.

Ave Maria etc.

háromszor a néppel felváltva,

s utána valamennyien együtt imádkozzák a Boldogságos Szűz Mária karénekét:

Üdvözlégý mennyország királynéja ! irgalmasság Anyja, élet, édesség, reménység, üdvözlégý ! Hozzád kiáltunk, É v á n a k számkivetett fiai. Sirva és zokogva Hozzád sóhajtunk e siralom völgyéből. Azért Szószólónk fordítsd ránk irgalmas szemeidet. És Jézust, a te méhednek áldott gyümölcsét, nekünk ez élet után mutasd meg. Oh irgalmas, oh kegyes, oh édes Szűz Mária.

V. Imádkozzál éretünk, Istennek Szent Anyja !

Salve, Regina, Mater misericordiae ; vita, dulcedo et spes nostra, salve. Ad te clamámus éxsules, filii Hevae. Ad te suspirámus geméntes et flentes in hac lacrymárum valle. Eja ergó, advocáta nostra, illos tuos misericórdes óculós ad nos converte. Et Jesum benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exsílium osténde. O clemens, o pia, o dulcis, Virgo María !

V. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix.

F. Hogy méltók lehessünk a Krisztus ígéreteire.

Könyörögjünk. Úristen! erőnk és oltalmunk, hozzád kiáltó népedre kegyesen tekints le, és a dicsőséges és szeplőtelen Szűz Anya Mária, az Ő Jegyese, Szent József, Szent Péter és Pál apostolok és mindenszentek közbenjárása által könyörgéseinket, melyeket a bűnösök megtéréseért, az Anyaszentegyház szabadsága és felmagasztaltatásáért Hozzád bocsátunk, kegyesen és irgalmasan hallgasd meg. Ugyanazon Urunk Jézus Krisztus által.

F. Ámen.

Hozzáadjuk még ezt a fohászkodást:

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Orémus. Deus refugium nostrum et virtus, populum ad te clamantem propitius respice; et intercedente gloriósa et Immaculata Virgine Dei Genitrice Maria, cum beato Josépho Eius Sponso, ac beatis Apóstolis tuis Petro et Paulo et ómnibus Sanctis, quas pro conversióne peccatorum, pro libertate et exaltatióne sanctae Matris Ecclésiae preces effúndimus, miséricors et benígnus exáudi. Per eundem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Addatur invocatio:

Szent Mihály Arkangyal, védelmezz minket harcainkban; a sátán gonoszsága és incselkedése ellen légy oltalmunk. *Parancsoljon neki az Isten*; esedezve kérünk: és te égi seregek Fejedelme, a sátánt és más gonosz szellemeket, kik a lelkek veszedelmére törnek e világon, Isten erejével taszítsd a kárhozatra.

F. Ámen.

Háromszor: Jézus Szentséges Szive!

Irgalmazz nekünk!

(Hétévi és hétszer negyven napi búcsú.)

Sancte Michael Archángele, defénde nos in práelio; contra nequítiam et insídias diabóli esto praesídium. *Imperet illi Deus*; súpplíces deprecámur; Tuque, Princeps militíae coelestís, sáatanam aliósque spíritus malignos, qui ad perditionem animárum pervagántur in mundo, divina virtute in inférnum detrúde.

R. Ámen.

Ter dicendo: Cor Jesu sacratíssimum!
Miserére nobis!

(Indulgéntiae septem annórum et septies 40 dierum)

V. A bűnbánat szentsége.

I. Intelem a lelkiatya-választásról.

Introd. Seraph. II. k. 1071.

Szerzetesrendünk törvényei a 180 pontban megparancsolják, hogy minden testvér hetenként legalább egyszer meggyónja bűneit a felhatalmazott szerzetes lelkiatyának. E rendelet mellett az egyházi törvénykönyv 519. pontja ugyan megengedi, hogy a testvérek rendkívüli alkalommal világi papnál is gyónhassanak, de ez a kiváltság csak megerősíti a lelkivezetők általános véleményét a lelkiatya megválasztásáról. — Szerzetesjelöltek és szerzetesnövendékek lelkivezetésére a felszentelt papok közül nem lehet alkalmas bárki. Krisztus Urunk Saul részére a sok közül Ananiást jelölte ki. Hogy a te választásod javadra váljék, áhitattal kérd a „Szentlélek felvilágosító kegyelmét, szent örzőangyalod, égi pártfogóid segítségét, hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben Isten akarata, lelked üdvössége irányítson. — Ha súlyos betegségben szenvedsz, gyógykezelésedet nem bizod akármelyik orvosra, hanem hírneves orvos után kérdezősköddöl, aki biztos kézzel tudja a szükséges műtétet rajtad végrehajtani. Krisztus drága véréen megváltott lelked vezetésére, megmentésére lelki embert, istenfélő gyóntatót válassz, aki nem tud hízelegni, gyarlóságaidat, botlásaidat nem szépíti, hanem lelkibetegséged kórtüneteit szaktudással felfedi, aki nem elégszik meg azzal, hogy bűneidről feloldozott, de üdvös eszközök kijelölésével az erényeket is meggyökerezetheti szívedben.

Miután lelkiatyát választottál, szeresd őt, mint Isten helyettesét, kövesd intelmeit tanulékony szívvel. Lelkiatyádat tekintsd Istentől számodra rendelt kala-

uznak, aki biztosan égbe vezet, ha kitárod előtte szived titkait. — Ragaszkodjál lelkiatyádhoz, őt fontos ok nélkül el ne hagyod, mert meghalni és nem meggyógyulni akar az, aki hűtlen lesz az orvoshoz, aki veszedelmes, rosszindulatu betegségéből már többször kigyógyította. Sokan egyik gyóntatótól a másikhoz futkosnak, mert gyóntatóik intelmeinek nem szívesen engedelmeskednek, tehát komoly javulási szándékuk nincs, azért gyónásuk is gyümölcstelen. — Testvér ne feledd, hogy a szerzetes súlyos bűn terhe alatt köteles nagyobb tökéletességre törekedni. Ezt a szigorú kötelességet teljesíted, ha komoly rákészüléssel gyakran járulsz a bűnbánat szentségéhez. Hogy ezt minél nagyobb lelkihaszonnal tehesd, fontold meg és kövesd a következő oktatást.

2. Rövid elmélkedés a bűnbánat szentségének kegyelemforrásáról.

A szentségek az emberi nemre kiáradó isteni kegyelmek forrásai. Merítsünk belőlük örömmel, hiszen az Üdvözítő forrásai, az örök élet szökőkútjai. A bűnbánat és az Oltáriszentség két kegyelemforrását értem, melyekhez gyakrabban járulhatunk. Ebben a két szentségben az isteni vigalom olaját és borát önti az Üdvözítő a te sebeidbe, szerzetes testvérem. Ezek méltó használatával szárnyakat nyersz, melyekkel az erények útjára, a tökéletesség magaslatára nem lépkedve, de repülve fogsz felemelkedni. — Azért valld meg bűneidet, de ne gyónjál könnyelműen, ne kényszerűségből vagy szokásból, ne undorral. — „Ha (őszintén) megvalljuk bűneinket, hív és igaz (az Isten), hogy megbocsássa bűneinket, és megtisztítson minket minden gonoszástól,” mondja Szent János ap. (I. 1. 9) Ugyanezt eszközi a szent gyónás. Sőt nem csak megtisztítja lelkiismeretünket, hanem lelkünket

a jóban erősíti és megszilárdítja; „mert az Isten szerint való szomorúság — mondja Szent Pál ap. (Kor. II. 7. 10.) — állhatatos megtérést szerez üdvösségre.”

Gyónás előtt ezekkel a jámbor gondolatokkal foglalkozzál:

1. Mit tennél, ha ez volna utolsó gyónásod? tedd azt most, amit valamikor óhajtasz, hogy tetted volna.

2. Gondold meg: ha az üdvösség eszközeit elhanyagolom, s ha sebeimet meggyógyíttatni nem akarom; ha az irgalom ítélőszékénél most nem vádolom magam mint bűnöst, hogyan fogok az ég felhőiben az igazság ítélőszékén ülő bíró előtt megjelenni? — Mint beteg az orvoshoz menj a gyóntatószékhez. —

3. Gondold meg: akkor bűnös mit felelek, védelmemre kit keresek, ha Krisztus az igaz bíró eljön, hogy szenvedésének és halálának kincseit számonkérje, hálátlanságomat és bűneimet leleplezze.

4. Gondold meg: hasznosabb most egyetlen ember előtt szégyenkezni, mint egykor az egész világ előtt pirulni. „Miképpen gyógyíthatja meg az orvos a sebet, melyet a beteg megmutatni vonakodik?” kérdi Szent Ágoston. (Sermo 66. de temp.) Beszédjében ennek tartalmát érthetőbben magyarázza: „Aki bűneit eltitkolja és szégyenli üdvösen meggyónni, annak Isten nemcsak bírója, de büntetője is lesz.” Erre vontakozólag maga az isteni Igazság nagyon világosan mondja (Példab. 28. 13.): „Aki bűneit elrejt, nem boldogul; aki pedig megvallja és elhagyja, irgalmasságot nyer.”

5. Gondold meg: mit tesz vétkezni? annyit tesz, mint megbántani a végtelen Jóságot, elveszteni a legfőbb jót, kizáratni az örök boldogságból, a szentek

társaságából; annyit tesz, mint az ördög rabságába jutni, önmagát minden rossz és szerencsétlenség mélységébe, a kárhozat örvényébe dobni; annyit tesz, mint Isten kegyelméből és barátságából kiesni, és magát a sátánnak, ennek a szeretet nélkül szükkölködő teremtménynek kiszolgáltatni... stb.

6. Gondold meg: mily nagy az Isten! mily semmi az ember! ő visszaköveteli lelkemet, aki életét feláldozta értem. — Mily nagy elégtétellel tartozom Isten megbántásáért? és Isten mily csekélységet kíván tőlem? a magát megalázó, a lelkiatya lábaihoz boruló, önmagát vádoló és szíve mélyéből bánkodó ember szavát akarja hallani és megengesztelődik és a bűnt megbocsátja, az adósságot elengedi.

Ó, mily édes, ó mily könnyű útja ez a kiengeztelődésnek!

7. Gondold meg: a gyóntatószékben neked emberrel a megsértett Istennek és egykor szigorúan ítélő bírónak helyettesével van dolgod, akl szánakodni tud gyarlóságaid föliött.

Imádság.

Uram — Istenem, aki megvilágosítasz minden embert, aki erre a világra születesz, kérlek világosítsd meg szívemet kegyelmed fényével, hogy bűneimet igazán megismerjem és azokat előtted és helyettesed előtt — amint kell — szívem őszinte bánatával meggyónjam, azokért elégtételt adjak és megjavuljak a te s áldott Szűzanyád és mindenszent dicséretére és dicsőségére és lelkem üdvösségére. Amen.

Ezután vizsgálj meg lelkiismeretedet a lelkítükör segítségével, melyre nézve jegyezd meg magadnak, hogy a vizsgálat idejét inkább súlyosabb bűneid és kételyeid felkutatására, mint a kisebb hibákra s emberi gyarlóságokra kell fordítanod. A szerzetes, aki gyakrabban gyónik, általában a bánat és erősfogadás felindítására törekszik.

3. A lelkiismeret megvizsgálása.

Lelkítükör nyomán. Kiadja a Mária-kongr. Bp. VIII. Mária utca 25.

A lelkiismeret megvizsgálásánál három kérdéssel kell tisztába jönnöd. Ez a három kérdés:

a) *vétkeztél-e?*

b) *halálosan vétkeztél-e?*

c) *hányszor vétkeztél halálosan?*

Midőn lelkiismeretedet megvizsgálod, jegyezd meg magadnak, hogy a látás, hallás, nézés, érzés, testi hajlam és ösztön (pl. ellenszenv, harag indulata, irigység, kevélység, torkosság, hatodik parancs ellen való érzés és hajlam, stb.) *még nem bűn*. Akkor lesznek azok bűnök, ha fölismered, hogy veszedelmesek és mégis szabadon időzöl azokban vagy beleegyezel azokba. Tehát helytelenül cselekszel, ha vaktában felsorolod, hogy haragos, rest, irigy, stb. voltál, mert meglehet, hogy egyiksem volt bűn. — *Ha tudtad vagy legalább is komolyan féltél*, (amikor gondolatod szavad, érzületed, vágyad cselekedeted előfordult), *hogy bűnt követsz el*, és mégis elkövetted és pedig szabad akarattal, akkor vétkeztél. — *Aki nem tudja, nem érzi*, hogy bűnös-e a gondolata, szava stb. (amikor elköveti) az nem vétkezik. — *Úgyszintén ami akaratumk ellenére, vagy beleegyezésünk nélkül esik meg velünk, szintén nem véték*, akármi legyen az. — *Ha lelkiismeretünk nem mondja biztosan*, hogy

vétkeztünk-e vagy beleegyeztünk-e a bűnbe, ilyen esetekben nem tartozunk meggyónni azt. — De ne feledjük, hogy *van bűnöstudatlanságis*, midőn valaki a saját hanyagságából nem tudja, amit tudnia kellene, vagy kételkedik valamely fontos dologban és nem kérdezősködik, ámbár megtehetné. Ilyenkor a bűnös hanyagságot is meg kell gyónni.

Lelkiismereted megvizsgálásánál tudnod kell, hogy *halálosan vétkeztél-e*. Ha lelkiismereted azt mondja, hogy *bár tudtad vagy legalább is komolyan féltél attól, hogy nagy bünt követesz el*, és mégis teljes beleegyezéssel és szabadon el merted követni, akkor csakugyan halálos bünt követtél el. Az ilyen halálos bünt meg kell gyónnod, mert ha szándékosan elhagyod, szentségtörést követesz el. — Amit bocsánatos bűnödnek ismersz, jó, ha meggyónod, de nem gyónsz érvénytelenül, ha ezeket el is hagyod. — Aki csak azt tudja, hogy bünt követ el, de semmi egyébire nem gondol, mikor vétkezik, t. i. hogy nagy bűn-e, vagy kfs bűn-e, az nem követ el nagy bünt. — A hirtelen haragból, meggondolatlanságból, féltalomban elkövetett bűnök közönségesen nem képeznek súlyos bünt. Ha nem tudod, hogy súlyos-e a vétke, mert vagy *nem emlékszel arra, hogy milyen bűnnek ismerted*, amikor elkövetted, vagy pedig zavarban, féltalomban stb. követted el, ne gyötörd magad sokáig, mert az ilyen kétes bűnöket nem kell okvetetlenül meggyónnod; jól teszed, ha meggyónod, csak tedd hozzá, hogy nem tudod biztosan, súlyosan vétkeztél-e; azonban nem vétkezel, ha el is hagyod a gyónásból, *mert csak azt kell halálos bűn terhe alatt meggyónnod, amit biztosan halálos bűnödnek ismersz*. — *Ügyelj a halálos bűnök külömböző fajára is!* Ha pl. bűnös vágyba egyeztél bele, nem elég csak azt mondanod: „Bűnös vágyam volt,” mert a bűnös vágy sokféle *fajú* lehet; olyan fajú

vétek az, mint ami után vágyódtál. Így ha mástól óhajtottál valamit elidegeníteni, akkor vágyban lop-tál s ha szemérmellen dolgot kívántál látni, akkor vágyban szemérmellen nézést követtél el; ha szemérmellen cselekedet után vágyódtál, akkor vágyban szemérmellen cselekedetet követtél el. Ezek különböző fajú vétkek, és ezt meg kell értetned lelkiatyáddal, vagyis meg kell mondanod, mi után vágyódtál. Olykor *egy bünténnyel ket-három fajú bünt* követ el az ember. Pl. aki Istennek szentelt dolgot elidegenít, nemcsak lop, hanem szentségtörést is követ el; azért ilyen esetben nem elég azt mondani, hogy lop-tam, hanem azt, hogy szentelt dolgot loptam. De a többszörös fajú vétket csak akkor követted el, *ha tudtad vagy valahogyan érezted, hogy az különös vagy többszörös vétek*, és mégis elkövetted. A bünt tehát úgy kell meggyónnod, hogy a lelkiatyád megértse, halálos-e és miféle fajú.

Amit halálos bűnödnek ismersz, annak számát is meg kell gyónnod. Ha *nagy hanyagságod* folytán súlyos bűn marad ki gyónásodból, érvénytelenül gyóntál. Ha Jézusért léptél a szerzetesi pályára s igaz lelkiéletre törekszel, emlékezni fogsz a halálos bűnök számára, mert egy halálos bűn szomorú nagy eset, amit nem lehet elfelejteni. — A bossánatos bűnök számát meggyónhatod, de nem tartozol meggyónni azokat. Nagy járatlanságra vagy hanyagságra vall az a bosszantó szokás, amellyel egyesek a legkisebb bűnök számát is felsorolják, de mikor pl. a szégyenletes nagy bűnre kerül a sor, csak úgy melleleg vetik oda: „vétkeztem a tisztaság ellen,” de arra, hogy mi volt az és hány-szor történt, nem gondolnak. — Ha nem emlékszel súlyos bűnöd számára, mond meg legalább, hogy *körülbelül hány-szor történt*, vagy azt, hogy hetenkint, havonkint

hányszor szokott előfordulni. De a nagyítást épúgy kerülöd, mint a szám kisebbitését.

Tehát így vizsgálod meg a lelkiismeretedet.

Elolvasad a lelkítükör kérdéseit és megkérdezed magadtól, hogy

1. elkövetted-e,
2. bűnnek, éspedig súlyos bűnnek ismerted-e,
3. hányszor követted el, ha súlyos bűn volt.

A lelkiismeretvizsgálást nagyon megkönnyíti a heti gyónás és az esti lelkiismeretvizgálat.

Ha a gyónásból kifeleddet valamelyik súlyos bűnödöt, legjobb, ha azonnal visszatérsz és meggyónod, de erre nem vagy köteles, mert a jólvégzett gyónás megtisztítja a lelket, azért áldozni is mehatsz. Az elfeledett halálos bünt azonban meg kell gyónnod a következő alkalommal, mert ha szándékosan elhagyod, más halálos bünt követsz el.

A lelki tükör dült betűkkel jelzi a halálos bűnöket, de te csak akkor vétkeztél halálosan, ha azok elkövetésekor tudtad, hogy nagy bűnök és teljes beleegyezéssel követted el azokat.

Lelki tükör.

Mikor gyóntam utoljára? — *Volt-e őszinte bánatom és erősfogadásom* utolsó gyónásomkor? — *Elhagytam-e akkor szándékosan halálos bünt?* — Elfeleddem-e valami súlyos bünt? — Elvégeztem-e a fölradott elégtételt? (Nagyobb bűnök után fölradott nagyobb elégtétel — pl. egész rózsafüzér — elmulasztása nagy bűn.)

Isten első parancsa ellen. Elvégeztem-e napi imádságaimat? Hogyan? — Szégyenlettem-e hitemet megvallani, pl. keresztet vetni, templom és kereszt előtt kalapot emelni, világiak közt az Úrangyalát elvégezni? — Hittem-e babonában? cselekedtem-e ilyent? (Spiritizmus üzelmeiben résztvenni halálos bűn.) — *Követtem-e el szentségtörést?* (Szentségek méltatlan vétele, szentelt tárgyak és és személyek nagyobb meggyalázása által.) — *Elmulasztottam-e megtanulni a szükséges hitigazságokat, szentségeket, imádságokat?* — *Beszéltem-e hitem ellen?* — *Kétkelkedtem-e szándékosan valamely hitágazatban?* — *Hallgattam-e szívesen a hitellenes beszédet?* — *Olvastam-e hitellenes könyvet vagy lapot?* (amelyek a hitet támadják, az eretnekséget, szakadást védelmezik, az erkölcstelenséget terjesztik, a szenteket gyalázzák, a papságot gúnyolják, stb.) — Kétségbeeséssel, vakmerő bizakodással vétettem-e? — Zúgolódtam-e Isten ellen?

Isten második parancsa ellen. Isten és a szentek nevét emlegettem-e tisztelet nélkül? — *Káromoltam-e Istent vagy a szenteket?* — *Átkozódtam-e?* — *Szidalmaztam-e mást (fenével, ördöggel, stb.)?* *Esküdöztem-e szükség nélkül?* — *Esküdtem-e hamisan?* —

Megtartottam-e fogadalmamat? — Teljesítettem-e Istennek tett ígéretemet?

Isten harmadik és az anyaszentegyház első és második parancsa ellen. Elmulasztottam-e a szentmisét vasárnap és kötelező ünnepnap? — Visszatartottam-e mást a szentmisehallgatástól? — Meghallgattam-e a szentmise három főrészét (felajánlást, Ürmutatást, áldozást?) — Végeztem-e vagy végeztettem-e szolgai munkát vásár- és ünnepnap? — Illedelmesen viseltem-e magam a templomban, sekrestyében, és a szent helyeken? — Botrányos mulatozással megsértettem-e az Úr ünnepeinek szentségét?

Isten negyedik parancsa ellen. Tanúsítottam-e kellő tiszteletet szüleim és előljáróim iránt? — Szomorítottam-e őket dacossággal, engedellenséggel? — Kivántam-e nekik rosszat? — Engedelmeskedtem-e nekik szívesen? — Zúgolódtam-e ellenük intézkedéseik miatt? — Tápláltam-e irántuk ellenszenvet? — Ítélttem-e, beszéltem-e róluk szeretetlenül? — Gondoskodtam-e alattvalóim testi és lelki szükségleteiről? — Jó példával, üdvös intésekkel serkentettem-e őket a jóra? — Bűnös egykedvűséggel elnéztem-e hibáikat? — Megdorgáltam-e, fenyítettem-e őket kihágásaik miatt?

Isten ötödik parancsa ellen. Okoztam-e kárt magamnak vagy másnak testi életében? — Rövidítettem-e, keserítettem-e másnak életét bántalmazás, szidalmazás, stb. által? Gyűlöltem-e mást, vagy tartottam-e haragot? — *Kivántam-e másnak nagy rosszat?* — Örültem-e más kárán? Irigyeltem-e más jósorsát? — Meg akadályoztam-e mások bűnét vagy lelki veszedelmét (midőn azt könnyűszerrel tehettem)? — Szolgáltattam-e másnak alkalmat a bűnre? (Erkölcstelen beszéd, élcélődés, könyvek, képek, rossz példa által?) — *Tanítottam-e, ingereltem-e mást nagy bűnre? És mire?* Segítségére voltam-e másnak a bűnben? És miben? (Idegen bűnök!) — Mértéktelen voltam-e az evésben és ivásban?

Isten hatodik és kilencedik parancsa ellen. Foglalkoztam-e szemérmetlen gondolatokkal? — Örültem-e szándékosan az ilyen gondolatoknak? — *Beleegyeztem-e a szemérmellen vágyakba, amikor azokat észrevettem? Mire vonatkoztak azok? Gyönyörködtem-e a bennem támadt szemérmellen érzelmekben?* — *Cselekedtem-e valamit, amivel súlyosan vétkeztem a szemérmellenség ellen?* — *Vétkeztem-e szemérmellen nézés, hallás, beszéd, olvasás, érintés, stb. által.*

Isten hetedik és tizedik parancsa ellen.

Elvettem-e valamit szüleim, előljáróim engedélye nélkül? — Loptam-e valamit mástól? — Elkivántam-e a másét? Okoztam-e másnak kárt? — Kivántam-e másnak kárt? — Megcsaltam-e mást? — Uzsoráskodtam-e? — Igazságtalan voltam-e mások iránt? (munkaadó-munkás kötelezettsége, hamis mérleg, stb.) — Visszaadtam-e az elidegenített jószágot? Jóvátettem-e az okozott kárt?

Isten nyolcadik parancsa ellen. Hazudtam-e? (okoztam-e ezzel nagy kárt?) — Fogtam-e másra hibát, amit nem követett el? (Ez rágalom!) — Elhireszteltem-e mások ismeretlen hibáit? (Ez megszólás.) — Gyanúsítottam-e mást ok nélkül? — Gyaláztam-e mást? (azaz szégyenítettem-e meg mást szemtől-szembe?) — Szivesen hallgattam-e a rágalmat, megszólást, gyalázást?

Az anyaszentegyház harmadik parancsa ellen. Tartózkodtam-e a húseledelektől az előírt böjti napokon? Tartózkodtam-e a többszöri jóllakástól bizonyos napokon? (Szerzetesekre is irányadó az egyház törvénye, amely a betöltött 21-ik életév után a megkezdett 60-ik életévig kötelez az egyszeri jóllakásra az egyház és a rendszabály által előírt böjti napokon.) (V. ö. Liber vitae, 1926. 90—91. l.)

Az anyaszentegyház negyedik parancsa ellen. Gyóntam-e érvényesen legalább egyszer az évben? (ha súlyos bűn terhelte lelkemet!) — Elmulasztottam-e a szentáldozást húsvét táján?

Az anyaszentegyház ötödik parancsa ellen. Részt vettem-e zajos mulatságban az ádventi vagy nagybőjti szent időben?

A főbűnök, a Szentlélek elleni, égbe kiáltó s idegen bűnök bentvannak a lelki tükör előbbi kérdéseiben, azért ezekkel nem kell külön foglalkoznod a lelkiismeretvizsgáláskor.

Állapotbeli kötelességeim ellen. A rendszabály által előírt miatyánkokat, mint ünnepélyes fogadalmas testvér, vagy a zsolozsaimádságot, mint ünnepélyes fogadalommal bíró klerikus, elvégeztem-e naponkint? Kellő tisztelettel, figyelmesen, ájtatosan (digne, attente ac devote) végeztem el? — Elmulasztottam-e annak valamely lényeges részét (Valamelyik imaórát?) — Elvégeztem-e naponkint az elmélkedő imádságot? — Hanyag-ságból, engedély nélkül elmaradva a közös imádságról, talán el is hagytam a szent elmélkedést? Hányszor? — Meghallgattam-e a szentmisét mindennap? Milyen áhitattal? — Gyakori mindennapi szentáldozásomat milyen

előkészülettel végeztem? Adtam-e megfelelő hálát utána tehetségem szerint? — Milyen buzgósággal végeztem egyéb áhitatgyakorlataimat? — Hogyan végeztem a részletes lelkiismeretvizsgálást délben és este? — Figyeltem-e a lelki olvasmányra? — Isten szavának tekintetem-e azt? Gúnyolódtam-e egyes részei fölött, amelyek nem egyeztek világias felfogással? — Törekedtem-e rövid fohászokkal benső egyesülésben maradni Istennel, Jézussal, Szűz Máriával, őrzőangyalommal és a szentekkel? — Meglátogattam-e időnként a szerelmes Jézust az Oltáriszentségben? — Megújítottam-e a jószándékot napközben?

Szent rendszabályom törvényei ellen. Tanusítottam-e mindenkor gyermeki hűséget az egyház iránt? — *Elfogadtam-e pénzt vagy egyéb ajándékot a világiaktól?* — *Ragaskodtam-e valamely tárgyhoz, mint tulajdonomhoz?* — *Ajándékoztam-e másnak valamit a szerzet tulajdonából?* *Kölcsönöztem-e valamit világiaknak a szerzetéből?* — *Engedelmeskedtem-e előljáróimnak mindenben, amint megfogadtam?* — *Kerültem-e a gyanus társalgást, bizalmaszkodást a nőekkel?* *Gondosan megtartottam-e a szerzelesi zárlat (clausura) törvényét?* — *Kértem-e engedélyt és áldást előljárómtól a klastromból való*

kimenetelre? — Bejárást engedtem-e világiaknak a klastromba előljáróim engedélye nélkül? — *Ruházkodásomban alkalmazkodtam-e a rendszabály és az apostoli Szentszék rendelkezéséhez? (szöring, gyapjuöv slb.) — Viseltem-e lábbelit (cipőt vagy csizmát) fontos ok és előljáróim engedélye nélkül? — Ruházkodásomban a szegénység szelleme vezett-e? — Vétkeztem-e a szent rendszabály és előljáróim rendelete ellen fölösleges ntazgatás, kocsikázás vagy lovaglás által? — Mint előljáró gondoskodtam-e a betegek szükségleteiről és a testvérek ruházatáról? — Mint megbízott betegápoló szívesen szolgáltam-e a beteg testvéreknek?*

A szervezeti szabályok ellen. Megtartottam-e a fegyelmi szabályokat? — Zúgolódtam-e a szabályok szigora miatt? — Megtartottam-e a szerzetesi hallgatást? — Megfeleltem-e hiven a rámbizott kötelességnek? — Vétkeztem-e henyéléssel? — Elvesztegettem-e a drága időt haszontalan tereferével, poharazással? Gyakoroltam-e önsanyargatást? — Jeladásra elvégeztem-e az önfenyitést? — Nyilvános bűnvallomáskor vádoltam-e magam elkövetett külső hibáimról? — Elégedetlen voltam-e szobácskám szegényes butorzata, vagy az étel, ital, ruházat hiányai miatt? —

Szivesen türtem-e a szegénység kényelmetlenségeit? — Vágyakoztam-e tökéletesebb engedelmesség, — szegénység, — és tisztaságra? — *Törekedtem-e nagyobb tökéletességre?* — Óhajtottam-e megszerezni a szerzetesi élet elengedhetetlen erényeit: az alázatosságot, türelmet és a jó Isten akaratával való teljes megnyugvást?

A bánat felindítása.

Ó Jézusom! ó végtelen jóság! pirulva kell megvallanom, hogy én vagyok az a szívtelen és elvetemült tékozló fiú, aki határtalan atyai szeretetedet útalatos hálátlansággal viszonoztam. Ó, én szerencsétlen! miképen egyezhettem bele a bűnbe! beleegyezésemmel mikép újíthattam meg keserves kínszenvedésedet, téphettem fel sebeidet? Valóban készebbnek kellett volna lennem arra, hogy eltűrjek minden gyötrelmet, minthogy jótéteményeiddel megbántásodra visszaéljek. Ó, ki ad most szememnek vérkönnyeket, hogy szüntelen sirassam a legjobb atya ellen elkövetett hűtlenségemet.

Te tudod, Jézusom, hogy most szívem mélyéből minden elképzelhető szerencsétlenségnél jobban útalom és gyűlölöm egész

életem bűneit, de főképen . . . (*említsd azt a bűnt, melyet világi életedben elkövettél, és azt, amely ellen részletes lelkiismeretvizsgálásod irányul.*) Ó, mint fájlalom, hogy ellened ily súlyosan és sokszor vétkeztem! Ó, ha — vérem ontásával és életem feláldozásával jóvátehetném bűneimet, mily szívesen megtenném azt. Ami szívemben visszatetszik neked, azt most én is megvetem és arról örökre lemondok, nem a bűn büntetése, nem a jutalom reménysége miatt, hanem érted, végtelenül jó és szeretetreméltó Jézusom, akit minden teremtménynél többre becsülök és jobban szeretek. Bocsáss meg, Jézusom, te irgalmas szamaritánus, könyörülj rajtam, szerencsétlen bűnösön! töröld, ó töröld el véreddel minden gonoszságomat! ne vesd meg most megtörődött és megalázott szívemet.

Szűzanyádra, a bűnösök menedékére, azokra a szent sebekre, melyeket a kereszten az irántam való szeretet ütött rajtad, esedezve kérlek, űzd ki szívemből ellenségeidet, a bűnöket, hogy abban ezután egyedül te uralkodjál. Engedd, ó szívem királya, hogy már halljam tőled a boldogító felmentést: „mivel nagyon szeretsz engem, megbocsátom minden bűnödöt.“ — Ó, úgy legyen! Ó, úgy legyen!

Az erősfogadás felindítása.

Szerelmes Jézusom, egyetlen reménységem, aki nem akarod a bűnös halálát, hanem inkább, hogy megtérjen és veled boldogul éljen az égben, őszintén óhajtom és erősen fogadom, hogy kegyelmed segítségével megjavulok és később leszek a legkínosabb halált elszenvedni, mint ellened újból vétkezni. A te és Szűzanyád védelme alatt hősiezen fogok küzdeni, főképen szokásos bűnöm, a... ellen. Ezért a... bűnére vezető alkalmat kerülni fogom, melynek betartására *(ezt az óvószert használom, pl. a szabályok által előirt hallgatást pontosan megtartom, mások hibáiról nem beszélek, másról rosszat nem mondok, evésben-ivásban naponként megtagadom magam, szememet megfémkezem, stb. stb.)* és legközelebbi szentgyónásig *(n. . . vasárnapig, ünnepig)* minden visszaesésért ezt a büntetést szabom magamra . . . *(pl. imádkozom a szenvedő lelkekért, nyilvánosan vádolómagam . . . stb)* teéretted szívből megbocsátok mindazoknak, akik ellenem valaha vétettek. Ó, kegyes Megváltóm! bocsáss meg te is énnekem és gyámolíts isteni kegyelmeddel, hogy erősfogadásomat állhatatosan megtarthassam. Mert ígéretet ugyan tehetek, de azt teljesíteni nem tudom, csupán a te segít-

ségeddel, Jézusom, aki egyetlen reményem, erősségem és menedékem vagy. Ámen.

A gyónás.

Gonzaga Szent Alajos oly nagy bánattal és alázatossággal járult a bűnbánat székéhez, hogy lelkiatyjának, akit mint Krisztus helyettesét tisztelt, lábához borúlva, siratta bűneit, sőt egyszer bűnössége tudatában összerogyott, mintha bűneinek sokasága és nagysága minden ember bűnét fölülmúlná. — Szerzetes testvér! kövesd ezt a vezeklő angyalt, midőn gyónásodat végzed, melyre lesütött szemmel, komoly lépéssel és az alávetos, bűnbánó lélek egyéb tulajdonságaival kell járulnod.

A bűnbánat székéhez indulva, háromszor verd a melledet és szívedben kiálts:

„Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam! Bánom, ó, szívem mélyéből bánom, hogy téged megbántottalak. Tökéletesítsd bánatomat és ajánld mennyei Atyádnak azt a bánatot, melyet az én és az egész világ bűnei miatt éreztél. Ime, Uram, mint szegény, mezítelen és beteg jövök hozzád, hogy elteljek gazdagsággal, hogy felruházz kegyelmeddel, hogy kigyógyíts sebeimből; könyörülj rajtam!”

Gyónás alkalmával: belső és külső alázatossággal menj lelkiatyádhoz, aki előtt térdre borúlva, kérj áldást ezekkel a szavakkal: *Beneicite, Pater Reverende*, és vess keresztet magadra. Azután testtel kissé

meghajolva, mondd el a *Confiteor*-t *verbo et opere* szavakig. (Középiskolai növendékek és szolgálattevő testvérek a megszokott magyar szövegű imádságot is mondhatják.) Akkor fölegyenesedve gyónd meg bűneidet. Miután bűneidet őszintén megvallottad, meghajolva, bánattal folytasd a közgyónást *mea culpa*-tól, mely után fölegyenesedve, figyelj a lelkiatya intelmére s a feladott elégtételt fogadd örömmel.

Midőn a lelkiatya a feloldozás szavait mondja, kissé újból meghajolva, vess magadra keresztet. (V. ö. Rit. Rom Seraph. 1910. pag. 1—2)

Miután a feloldozást megnyerted, mondd: *Deo gratias!* (Hála Istennek!) és azzal a tisztelettel és szerénységgel, mellyel a gyóntatószékhez járultál, távozzál attól szívből az égre vagy a Felfeszített felé sóhajtva:

„Ó, Jézus, szívem Istene, könyörülő s irgalmas Uram! nagy irgalmasságod szerint könyörültél rajtam és könyörületességed sokasága szerint eltörölted gonoszságomat. Moss meg engem mindinkább gonoszságomból és bűnömből még jobban tisztíts meg stb.“

Hálaadás szentgyónás után.

102. Zsolt.

Aldjad én lelkem az Urat, és minden, a mi bennem van, az ő szent nevét.

Psalmus 102.

Benedic ánima mea Dómino: * et ómnia, quae intra me sunt, nómini sancto ejus,

Áldjad én lelkem az Urat, és ne feledd el semmi adományát ;

Ki megkegyelmez minden gonoszságnak, ki meggyógyítja minden betegségedet.

Ki a veszedelemből kiszabadítja életedet, ki téged megkoronáz irgalmassággal és könyörülettel.

Ki betölti jókkal kívánságodat, hogy megújuljon ifjúságod, mint a sasé.

Irgalmasságot cselekszik az Ur, és ítéletet minden igaztalanúl szenvedőnek.

Kijelentette Mózesnek az ő útait, Izrael fiainak az ő akarátját.

Könyörülő és irgalmas az Ur, hosszantűrő és igen irgalmas.

Benedic ánima mea Dómino : * et noli oblivisci omnes retributiones ejus.

Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis : * qui sanat omnes infirmitates tuas.

Qui redimit de interitu vitam tuam : * qui coronat te in misericordia et miserationibus.

Qui replet in bonis desiderium tuum : * renovabitur ut aquilae juvenis tua :

Faciens misericordias Dóminus : * et iudicium omnibus injuriam patientibus.

Notas fecit vias suas Móysi, * filiis Israel voluntates suas.

Miserátor, et misericors Dóminus : * longánimis, et multum misericors.

Nem tart haragot örökké, sem örökké nem fenyeget.

Nem bűneink szerint cselekszik velünk, és nem gonoszságaink szerint fizet nekünk ;

Mert a mily magas az ég a föld felett, oly erőssé teszi irgalmát az őt félőkön.

A mily messze vagy on napkelet nyugattól, annyira távolítja el tőlünk gonoszságainkat.

Mint az atya könnyörül fiain, úgy könnyörül az Ur az őt félőkön, mert ő ismeri alkatunkat.

Megemlékezik, hogy mi por vagyunk: az ember napjai, mint a széna; elhervad ő,

Non in perpétuum irascétur: * neque in aetérnum comminábitur.

Non secúndum peccáta nostra fecit nobis: * neque secúndum iniquitátes nostras retribuit nobis.

Quóniam secúndum altitúdinem coeli a terra: * corroborávit misericórdiam suam super tíméntes se.

Quantum distat ortus ab occidénte: * longe fecit a nobis iniquitátes nostras.

Quómo do miserétur pater filiórum, misértus est Dóminus tíméntibus se: * quóniam ipse cognóvit figméntum nostrum.

Recordátus est quóniam pulvis sumus: * homo sicut foenum dies ejus, tamquam

mint a mezei virág ;

Melyen ha átmegy a szél, meg nem marad, és többé helyét sem ismerik meg.

Az Ur irgalmassága pedig öröktől van és mindörökké az őt fé-lőkön.

És az ő igazsága a fiak fiain, azokon, kik megtartják szövetségét.

És megemlékeznek parancsairól, hogy azokat cselekedjék.

Az Ur mennyben helyezte az ő székét, és uralmának minden alá van vetve.

Áldjátok az Urat minden ő angyalai, hatalmas erejűek, az ő igéjének cselekvői, mihelyt beszéde hangját halljátok.

Áldjátok az Urat minden erősei, ti szol-

flos agri sic efflorébit.

Quóniam spíritus pertransíbit in illo, et non subsístet: * et non cognóscet ámplius locum suum.

Misericórdia autem Dómini ab aetérno, * et usque in aetérnum super timéntes eum.

Et justítia illíus in filios filiórum, * his qui servant testaméntum ejus.

Et mémores sunt mandatórum ipsíus, * ad faciéndum ea.

Dóminus in coelo parávit sedem suam: * et regnum ipsíus ómnibus dominábitur.

Benedícite Dómino omnes Angeli ejus: * poténtes virtúte, faciéntes verbum illíus ad audiéndam vocem sermónum ejus.

Benedícite Dómino omnes virtútes ejus:

gái, kik az ő akaratját cselekszitek.

Áldjátok az Urat minden alkotmányai; az ő uralkodásának minden helyén áldjad én lelkem az Urat.

Dicsőség . . . stb.

* ministri ejus, qui fá-citis voluntátem ejus.

Benedícite Dómino ómnia ópera ejus: * in omni loco domi-natiónis ejus, bénedic áanima mea Dómino.

Glória Patri etc.

Uram, Boldogságos mindenkor szeplőtlen Szűzanyád és mindenszent érdemeire kérlek, legyen előtted kedves és érvényes az én gyónásom, és akármilyen hiányzott most és máskor bánatomból, bűnbevallásom őszinteségéből és teljességéből, mindazt pótolja a te kegyességed és irgalmasságod, mely szerint méltóztassál engem teljesen feloldozottnak tartani az égben. Aki, mint Isten, élsz és uralkodol az Atyával és Szentlélekkel együtt mindörökkön örökké. Ámen.

Erősfogadás.

Ó, szeretetreméltó Jézusom! mint tékozló fiú visszatértem isteni jóságod ölelő karjaiba. Ah, én szerencsétlen! micsoda sűrű felhő homályosíthatta el lelki szememet annyira, hogy nem láttalak, nem szerettelek téged, az igazság napját. Vak voltam, midőn megbán-

tottalak téged, és szerettem vakságomat.

Ó, boldogtalan idő! melyben téged nem ismertelek. Ó szerencsétlen vakság! melyben téged nem láttalak. Ó gonosz siketség! melyben nem hallottam szavaidat. Ó, érzéketlen és romlott szívem! hogy téged örök szépséget és megmérhetlen jóságot elhagyva, teremtményeid mulandó szépségébe és szeretetébe merült.

De te, ó, végtelen Jóság! megnyitottad szememet, hogy megismerjem és megutáljam érted minden bűnömet és hogy megismerjek és mindennél jobban szeresselek téged.

Ámbár későn szerettelek téged, ó, örök szeretet! gondom lesz rá, hogy ezután teljes lelkemből hálás legyek irántad.

Távol legyen tőlem a régi élet, távol a világ örömei, távol a hiú dicsőség, távol minden bűn.

Ó, kegyes Jézus! barátságodtól és kegyelmedtől többé el nem térek, semmiféle halálos bűn miatt soha el nem hagylak téged.

Ó, szerelmes Jézus! ha akarsz annyira megtisztithatsz engem, hogy ne vétkezzem többé ellened. Ó, kegyes Jézus! könyörögve kérlek, mondd nekem, amit a poklosnak mondtál: akarom, tisztúlj meg! Mondd nekem, amit az inaszakadtnak mondtál: ime, meggyógyultál, többé már ne vétkezzél!

Úgy határozom, úgy ígérem és fogadom isteni Felséged, a Boldogságos Szűz Mária s az egész mennyei sereg előtt, hogy a te szent kegyelmed által támogatva, nem akarok többé vétkezni.

De ismerem gyarlóságomat és állhatatlanságomat, ó, kegyes Jézusom, ismerem rossz szokásaimat, tudom, mily gyöngé vagyok, tudom, mily gyakran, mily súlyosan és mily vakmerően sértettem meg szent Felségedet: sokszor akartam, el is határoztam, hogy megőrzöm igazságod törvényeit és jaj! de sokszor voltam szószegő és hűtlen. Most azonban nem a saját erőmben, hanem kegyelmedbe bízva, komolyan elhatározom, hogy ettől az órától többé nem vétkezem, nálad jobban egyetlen teremtményt sem szeretek. Istenem, erősítsd meg ezt a feltételemet kegyelmed jelével. Amen.

A bűnös könyörgése a Boldogságos Szűz Máriához.

Ó, Szűz Mária, mennynek dicsőséges királynője! mikor minket szerencsétleneket szívünk nagy fájdalma nyom, mikor félelem vagy bánat gyötör és nincs más menekvés részünkre, minthogy hozzád emeljük szemünket mindenkor, de főképen halálunk óráján

téged, segítőnket és vigasztalónkat kívánjunk. Mert te vagy szent Fiadnál minden bűnös szószólója úgyannyira, hogy minél terheltebb valaki, annál nagyobb bizalommal járulhat hozzád és minél nagyobb bűnös, annál bátrabban menekülhet oltalmad alá. Te vagy a bűnösök egyetlen menedéke, reád tekintenek a könnyező szemek, hozzád sóhajt a sok kesergő és vérző szív. Azért ó, kegyes Szűz, Mária! fordítsd felém irgalmas szemedet, melyet bizonyára nem fordithattál el egyetlen bűnösről, szerencsétlen, elhagyatott és elcsüggedt emberről sem, végy engem anyai oltalmadba, mert benned van minden vigasztalásom és bizalmam. Ó hány bűnökbe merült ember elhagyta az Istent, lemondott üdvösségéről és a kétségbeesés örvényébe rohanva, a jóságos mennyei Atyától nyomorultan elvált, akik mégis benned bizva, folyamodtak hozzád és közbenjárásodra életben maradtak addig, míg Isten kegyelmébe vissza nem jutottak. És van-e egyetlen bűnös, ha még a legnagyobb bűnökbe süllyedt is, aki ezeket meggondolva elveszithetné bátorságát és reménységét? Te valóban a bűnösök kiváló és hűséges oltalmazója vagy. Téged az Isten végtelen irgalmassága anyyira szeretetreméltóvá tett a bűnösökre nézve,

hogy a te határtalan kegyességed és jószágod felüldit és meghat bennünket. Ó, hány-szor mérsékelted, hány-szor fordítottad el az igazságos Biró sújtó kezét! Ó, hány-szor eszközöltél számunkra kegyelmet és vigasztalást Szent Fiadnál! Előbb megszűnnék az ég a földdel, minthogy te megvonnád segítségedet azoktól, akik hozzád bizalommal folyamodnak: azért teljes joggal nevezünk téged irgalmasság anyjának, szeplőtlen Szűz Máriának, az ég és föld kegyes királynőjének. Siess, ó siess, és légy érettem közbenjáró és kiengesztelő a mi Urunk Jézus Krisztusnál, a te áldott Fiadnál, hogy ő érted elengedje minden bűnömet, megigazulttá tegyen és elvezessen az örök életre. Ámen.

Ó, Boldogságos Szűz Mária! Te anyja vagy az Istennek és a bűnösnek, a Bírónak és a száműzöttnek, mivel anyja vagy mindkét fiadnak, ne engedd, hogy a te isteni Fiad elítélje bűnös fiadat, hanem anyai kegyességeddel eszközöld ki, hogy bűnös fiad isteni Fiaddal kibéküljön: és biró-fiad által fogadd be száműzött fiadat az örök hazába, ó áldott Szűz Mária! Ámen.

VI. A szentáldozás.

Intelem.

Pazzi Szent Mária Magdolna és Szalézi Szent Ferenc, akik az erényesség magas fokára küzdöttek fel magukat, egyetlen szentáldozásnak is oly nagy ható erőt tulajdonítottak és azt állították, hogy általa hirtelen a legnagyobb életszentségre is eljuthatunk. Ó, mily sok szentje volna a földnek, ha mindenki, aki az isteni lakomát élvezzi, ahhoz méltóképpen és szentül e'készülne. „Azért köztetek sok a gyarló s erőtlén, — panaszkodik Szent Pál ap. (Kor. I. 11. 30.) és többen lankadnak“; ó korinthusiak, lankadtok, akarja mondani az apostol, — mert méltatlanul esztek és isztok, és a mennyei asztalhoz részint, mint hívatlan vendégek, részint az égijegyestől megkivánt hófehér menyegzős ruha nélkül járultok. A menyegzős ruha, mellyel ékeskednünk kell, midőn az Ur asztalához térdelünk: a szándék tisztasága, a lelkiismeret tisztasága és a nagy áhítat.

A *szándék tisztasága* abban áll, hogy ezt a csodálatos szentséget az Istennel való egyesülés és legbensőbb szeretet szándékával vegyük magunkhoz. A tiszta szándék jele, ha buzgóságod nem csökken, jóllehet semmi vigasztalást nem érzel a szentáldozásnál; a jó szándék jele, ha előbb iparkodol lelkedet nemcsak a súlyos, de a bocsánatos bűnöktől is megtisztítani; a jó szándék jele, ha azt a napot elveszettnek tekinted, melyen kellő készüllet nélkül vetted az angyalok kenyerét stb.

A *lelkiismeret tisztaságát* ajánlja és parancsolja nekünk Szent Pál ap. (Kor. I. 11. 28) „Vizsgálja meg azért magát az ember és úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből.“... stb. Minő vizsgálatot kíván

az apostol? Nem mást, mint azt, amit az apostol szavait magyarázó trienti szent zsinat követel: a lelkiismeret megtisztítását a bűnbánat szentsége által. A lelkiismeret ilyenféle megtisztítása isteni parancs szerint szükséges annak, aki halálos bűn tudatában van, de mindenképpen ajánlható annak is, aki kisebb bűnökben vétkes. — Szerzetes testvér: minden rossz közül a legnagyobb rossznak tartsd a szentségtörő áldozást és később légy inkább meghalni, mint az élet kenyerét, az élő Istent bűnökkel beszennyezett szívbe fogadni. „Ha ugyanis feddést érdemel az, mondja szent Ágoston, aki nem különbözteti meg az Úr testét más eledeltől (és így tesznek azok, kik csekély előkészülettel áldoznak) hogyan ne lenne kárhozatra méltó az, aki az Úr asztalához barátságot szinlelve mint ellenség közeledik.“

Nagy áhitat a hit, a mély alázatosság és erős szeretet cselekedeteiből fakad. Higgyed, hogy a szent ostyában maga az a végtelen felségű Istenember van jelen, aki az örökkévaló Atyának jobbán ülve uralkodik és megdicsőült szemlélésével, örömmel és boldogsággal tölti be az eget. És ezt erősebben hidd, mintha az ő dicsőséges testét saját szemeddel látnád, vagy kezedd érintenéd. Az élő hithez csatold a mély alázatot és tiszteletet, továbbá a felfoghatatlan nagyságának és fönségének befogadására irányuló szent félelmet. Ennélfogva fontolgasd, hogy ki és mily végtelenül nagy vendége lesz szívednek mily semmi és méltatlan vagy te, ki őt befogadni készülsz. — A hit és alázatosság érzelmeinek felindítása után gerjessz szent szeretetet és égő vágyat. A lángoló szeretet és égő vágy indulatait könnyen felébresztheted, ha elmerülsz Isten megmérhetetlen szeretetének és jóságának meggondolásába, amely ebből a nagy titokból kitűnik. Az égő szeretet és

vágy indulatainak felkeltésére szemlélj Megváltódban azokat a tulajdonságokat, melyek mind kimondhatatlan jóságról beszélnek; képzelj őt jegyesednek, aki lelkeddel egyesülni óhajt; majd hűséges barátodnak, aki téged megvigasztalni jön hozzád; majd legszeretőbb atyádnak, aki tárt karokkal várakozik rád, hogy keblére öleljen; majd irgalmassággal és szeretettel teljes orvosodnak, aki kegyelme balzsamával gyógyítja be sebeidet, majd jóságos pásztorodnak, aki téged elalélt juhocskáját saját testével — vérével táplál; majd meghitt vezérednek, aki kegyelme világosságával a tökéletességre vezető utat neked megmutatja, sőt azon megerősít; tekintsd őt Istenednek, egyetlen és legfőbb jódnak, szíved Istenének és végtelen szeretetnek. — Ezek megfontolása után a rendi szertartáskönyv (7 lap 2) utasítása szerint a testvérek kettenként összeletti kézzel, a legnagyobb szerénységgel, komoly és egyenlő léptekkel közeledjenek az Úr asztalához.

A szentáldozás felajánlása.

Ó Szentháromság egy Isten! felajánlom isteni Felségednek a mi Urunk Jézus Krisztus testének mai szent vételét, egyesülve azzal a szeretettel, mellyel te, mennyei Atya egyszülött Fiadat a földre küldted, egyesülve azzal a felajánlással, mellyel a Fiú üdvösségemért az utolsó vacsorán és a kereszten önmagát feláldozta. Az ő szent testét epedő vággyal, mélységes tisztelettel óhajtom magamhoz venni, mint aminővel a Boldogságos Szűz az

örök Igét méhébe fogadva mondta: Ime, az Úr szolgálóleánya, történjék velem az ő akaratára szerint; és amellyel a szentek közül bárki bírt és aminőt érezhetett.

Isteni Felséged örökös tiszteletére és imadására lelkem alázatosságának megőrzésére, ami Urunk Jézus Krisztus megtestesülésének, életének és halálának emlékezetére és imadására felajánlom neked az Istenanya minden szent és főkép a mai nap szentjének hódolatát az előtted kedves áldozatokkal együtt.

Örülök, hogy te oly végtelen vagy, hogy egyetlen teremtmény sem hasonlítható hozzád. Ezért egyszülött Fiadat felajánlom neked az isteni Felségedhez illő dicséret áldozatául.

Felajánlom őt minden jótéteményért: a teremtés, megváltás, szerzetesi hivatás, gondviselés, Oltáriszentség és más szentségek kegyelmeiért: Krisztus emberiségének, az Istenanyának, a dicsőült szenteknek, az egész világnak és nekem hálátlan bűnösnek nyújtott és nyújtandó különös kegyelmekért.

Felajánlom neked Fiadat, mint legkedvesebb engesztelő áldozatot az én és minden ember bűneiért elégtételül, engesztelésül.

Első sorban felajánlom isteni Felségednek ezt a szeplőtelen áldozatot N. N.-ért. Azután azokért, akikért imádkozni tartozom. És

mai szándékom szerint a haldoklókért, a szenvedő lelkekért stb., a búcsúk elnyeréséért.

Jámbor érzelmek Jézus Krisztus vételére.

Ó dicső nap, ó szeretetemnek napja, melynek nincsen alkonya, amelyen téged, édes Jézusom, egészen élvezhetlek! ó, én szerelmem, fűzz magadhoz engem szeretetednek elszakíthatatlan kötelékével, mivel te egyedül kielégítesz engem.

Mikor láthatlak téged, Ó kegyes Jézusom, mikor szemlélhetlek, ó lelkem jegyese: szívem szent testedért eped, add nekem magadat és megelégszem.

Engedd, ó szerelmes Jézusom, hogy szent tested vétele által veled egyesüljek szereteted tűzében és a te szereteted lángjában felemésszem magamat.

Karjaidba menekülök, ó Jézusom, azok közé elrejtőzöm, engedd, hogy ott meghuzódhassam.

Tedd magadat, mint pecsétet szívemre, hogy kivüled senkit, semmit ne szeressek; jegyezd el magad velem, mivel egyedül neked fogadok hűséget, visszavonhatatlanul neked adom át magamat.

Ó, Jézusom, sebezsd meg bensőmet szereteted nyilával és lankadó szívemet járja át

annak tisztító lángja és gyullassza viszontszeretetre.

Tégy ma csodát, Uram, esedezve kérlek, hogy áldjam jószágodat, mivel nincs más reménységem, sem menedékem, mint egyedül te Istenem.

A vágy felindítása.

Ó, legkedvesebb Jézusom! ime, már közeledik a boldog óra, melyben te egészen az enyém és én a tied leszek. Amint a szarvas kívánczik a vízforráshoz, úgy vágyakozik a lelkem tehozzád, Istenem. Sietek fogadásodra, ó, lelkemnek édes vendége! Tárd ki szentséges karjaidat, melyeket a bűnösök ölelésére a kereszten kiterjesztettél, én is kitárom az enyéimet és átölelek téged, szívem egyetlen vágya, felfeszített Jézusom! felnyitom szívem ajtaját, hogy téged befogadjalak: ó, jöjj Uram — Istenem! szerelmem és mindenem; jöjj és pihenj szívem jászolában, amint Szűzanyád pihentetett a bethlehemi jászolban; ha szívem keményebb a jászolnál és hidegebb a bethlehemi istálónál: ó, puhítsd keménységét, enyhítsd hidegségét; ha tisztátalanságot talasz benne: tisztogasd szennyét; ha minden áhitat és buzgóság harmatának híján: áztatgasd szárazságát; ha betegségeket és sebeket: gyó-

gyítsd ezeket. Segíts nyomorúságomon, űzd el ellenségeimet; fékezd zabolátlan vágyaimat, igazd le szenvedélyeimet: ó, jőjj ell siess már!

Az isteni erények felindítása.

Hiszek tebenned, élő és igaz, háromszemélyű egy Istenem; hiszek a teremtő Atya-, megváltó Fiú-, megszentelő Szentlélekistenben; hiszek Istenben, az én végcélomban, a jóknak jutalmazójában, a rosszaknak igazságos büntetőjében; hiszem és vallom azt a szent hitet, melyet Jézus Krisztus tanított, az apostolok hirdettek, a római katolikus anyaszentegyház hisz, és ebben a hitben állhatatosan akarok élni és meghalni, mert te nyilatkoztattad ki azt, Istenem, aki mindentudó vagy és senki meg nem csalhat, sem te meg nem csalhatsz, mivel örök igazság vagy. Édes Jézus! hiszem, hogy te testtel és lélekkel, testeddel és véreddel, mint ember és Isten jelen vagy az Oltáriszentségben, mivel te magad mondtad: „ez az én testem, ez az én vérem.“

Remélek, Istenem, a te végtelen irgalmasságodban, és a Megváltó Jézus Krisztus értem kiontott, drága vérében, hogy megbocsátod nekem egész életem minden bűnét, kegyelmet és örök életet adsz, mivel te meg-

igérted, aki hű és mindenható vagy ígéreteid teljesítésében. Remélem, ó, Jézusom, aki ételem és életem vagy, hogy szent tested vételevelél lelkemnek kegyelmet, erőt és életet is adsz; életet is ígértél és örök életet adsz annak, aki ezt a kenyeret eszi. Midőn te a Szűz méhében Zakariás házát meglátogattad, a kisdéd János ujjongott anyja méhében, mert megszentelted őt, és az egész ház betelt áldásod édességével. Miért ne reméljek, mikor te nemcsak meglátogatsz engem, de szivemben lakást készítesz magadnak?

Szeretlek téged, legszeretreméltóbb Istenem! aki végtelen jóság és minden tökéletességnek mélysége vagy; szeretlek téged egyedül a te végtelen jóságodért, szépségedért, szeretetreméltóságodért; szeretlek téged, mert minden elképzelhető szeretetre és tiszteletre legméltóbb vagy, és bárcsak olyan tökéletes szeretettel szerethetnélek téged, mint minővel szeretnek és örökké szeretni fognak a szent angyalok és üdvözültek az égben, minővel szeretnek és szerethetnének a most élő és ezután születendő teremtmények a földön, akiknek égő szeretetével egyesítem az én gyarló és tökéletlen szeretetemet! Ó Jézusom! annyira szerettél engem, hogy az emberi nemért önmagadat feláldoztad; mind-

végig úgy szeretél engem, hogy magadat, testedet és véredet ételül és italul adtad, és én ne szeresselek téged? Ó felfoghatatlan szépség! mily későre kezdlek szeretni téged! az örökkévalóságtól fogva gondoltál reám: kerestél engem, és én nem ismertelek téged. Tarts fogva engem, ó szentséges szeretet, a szeretet édes bilincsel! bolyongtam, mint a szegény juhocska, amely eltévedt; tarts vissza engem, hogy el ne tévedjek, el ne vesszek!

Ó, Jézusom! enyém vagy, el nem eresztlek téged; hozzám szállsz: ragaszkodom hozzád, mert üdvösséges dolog hozzád ragaszkodni. Szeretve szeretlek téged: ó vajha érdemed szerint szerethetnék!

7 évi és hétszer 40 napi búcsú naponként. — Teljes búcsú havonként annak, aki naponként elimádkozza. — Teljes búcsú a halálos ágyon annak, aki gyakran felindítja az isteni erényeket. XIII. Benedek 1728., XIV. Benedek 1756.

A Boldogságos Szűz Máriához.

Három kérés a szent mise bemutatására és a szentáldozás vételére szükséges lelkiállapotról, melyre maga a Boldogságos Szűz tanította szent Gertrudot.

1. Ó, tisztaságos Szűz Mária, kérlek téged szeplőtlen tisztaságodra, mellyel isteni fiadnak

méhedben kellemes lakást készítetted, hogy esedezésed által méltó legyek megtisztulni minden bűntől.

2. Ó, alázatos Szűz Mária, kérlek nagy szentségedre, mely által méltóvá lettél az angyalok és szentek fölé fölmagasztaltatni, hogy közbenjárásodra pótoltsanak mulasztásaim.

3. Ó, szeretetreméltó Szűz Mária, kérlek lángoló szeretetedre, amely téged elválaszthatatlanul Istenhez fűzött, hogy könyörgésedre megnyerhessem az erények és érdemek bőségét, melyek által isteni Fiadnál kedvet találjak.

Ó, szentséges Szűz és Anya! kísérv el most engem, aki Fiad fogadására indulok, mivel óhajtván óhajtom Fiad szent testét és vérét ma pártfogásod alatt üdvösségemre magamhoz venni; de mivel nagyon is méltatlan vagyok erre, kérlek, ó, kegyelem megtalálója, élet szülője, üdvösség Anyja, nyerjek általad bebocsátást Fiadhoz, hogy érdemeiddel felékesítve, könyörgéseiddel megerősítve testének és vérenek részesévé tegyen az, aki közvetítésed által nyomoruságunkban és gyarlóságunkban osztozni kegyeskedett.

Az angyalokhoz és szentekhez.

Angyalok, Arkangyalok, Trónok, Uraságok, Fejedelmek, Hatalmasságok, egek Erősségei, Kerubimok és Szeráfimok: Istennek minden szentjei, szent pártfogóim! jöjjetek lelkem segítségére, aki az Úr fogadására siet, ajánljátok fel érdemeiteket, eszközöljétek ki részemre a hit erősségét, a remény állhatatosságát, a szeretet tökéletesedését! kölcsönözzétek lelketeket és szíveteket, hogy azokkal lelkemet és szívemet az érkező Úr Jézus méltó lakásává tegyem. Ime, érkezik a jegyes, siessetek velem elébe:

Gerjedelmek szentáldozás előtt.

Ó, epedve várt, édes Jézusom! jöjj szívembe, foglald el azt és alakítsd a tied szerint. Jöjj életem napja, aki az egész világot megvilágosítod, világosítsd meg elmémet. Jöjj, égi szél és járd át lelkemet, hogy növekedjenek benne az előtted kedves erények ilatozó virágai. Jöjj, isteni harmat, szentséges véred hullatásával öntözd szomjas lelkemet.

Ó, Jézus, kegyelmek tengere! átkarollak téged és imádom tövissel koronázott fejedet, köpésekkel elrútított homlokodat, a virrasztásoktól elbágyadt szemedet, a verésektől össze-

tört arcodat, a kereszttel megsebzett válladat, végig csókolom egész megroncsolt testedet.

Megcsókolom szegekkel átlukasztott lábadat és kezedet, és főképp irántam való szeretetből átdöfött oldaladat. Ha bebocsátottad a szegeket és lándsát, ne taszíts el engem se, bárdolatlant.

Midőn a szentáldozás ideje elérkezett, a testvérek összeszedett elmével, *összetett kézzel* (V. ö. Rituale Rom. Seraph. 7—8.) a legnagyobb szerénységgel *ketten-ketten* járulnak az Úr asztalához. Az oltár előtt letérdelve, egyszerű teshajlás mellett az oltárszolgával együtt elmondják a *Confiteor-t*. *Indulgéntiam etc.* szavakra áhitattal keresztet vetnek magukra. Midőn az Úr szolgája veszi a szentostyát és felmutatja ezekkel a szavakkal: *Ecce, Agnus Dei* és *Dómine non sum dignus etc.*, újólág meghajolnak és a mellüket verik, miközben a pappal együtt (halkan) mondják a kafarnaumi százados szavait.

Azután *ketten-ketten* az oltárpádó szélére térdelve, fogadják a legméltóságosabb szentséget. — Ha felszentelt papok is áldoznak, fehér vagy a szentmise színének megfelelő stólat viselnek. A szerpapok szintén, de a stólat balvállukra teszik és azt összekötik a jobb kar alatt.

Testvér! a legszentebb pillanatban úgy képzeld, mintha az Úr Jézus a föltámadása után megdicsőült valóságos testtel az angyalok és szentek diadalmas kíséretében jönne hozzád, és szemléld őt majd mint legszeretőbb atyádat, majd mint legkedvesebb testvéredet, majd mint pásztorodat, orvosodat, tanítódat, szabadítódat, bíródat, stb.

Ezekkel vagy ezekhez hasonló fohászokkal folyomodhatsz hozzá:

Jőjj, égi orvosom, és gyógyítsd meg beteg lelkemet! Jőjj szeretetreméltó napom, és világosítsd meg sötétségemet! Jőjj, angyali kenyér, üdítsd fel az éhezőt! Jőjj, Uram, akiben rejteve vannak a bölcsesség és tudomány minden kincsei, gazdagítsd a szegényt! Jőjj, vágyaimnak végcélja! vonulj be szívem kamrájába: ó, mily tolakodó merészség, hogy én szegény, mezítelen, nyomorult, méltatlan, haszontalan, bűnös szolga hozzád, minden hatalom, szentség és jószág kimeríthetetlen forrásához közeledem. Jőjj, és ha utoljára jössz hozzám, jőjj, mint legbiztosabb áldott útravalóm és maradj örökre énvelem! stb. stb.

Indíts fel magadban különféle forró érzelmeket, főképp a hit, szeretet, imádás, dicsőítés, önmagad átadásának . . . stb. gerjedelmeit. A közgyónást alázatos hangon, töredelmes szívvel mélyen meghajolva mondd. Midőn Isten szolgája az imádandó szent ostyát kezébe veszi és felmutatja ezekkel a szavakkal: „Ecce Angus Dei etc,“ nemcsak lelki szemekkel nézhetsz élő hittell Istenedre, hanem testi szemekkel egyszer vagy ismételtelen is feltekinthetsz Krisztus szentséges testére, de nem merev nézéssel, hanem a publicanus irgalomért esdő pillantásával, aki elismerve bűnös voltát, alig merte felemelni szemét, hanem mellét verve, így szólt: „Uram, légy irgalmas nekem, bűnösnek!“

Egyéb jámbor érzelmek, gerjedelmek, fohászok felindítását kinek-kinek buzgóságára bizzuk. Még csak azt jegyezd meg, testvér, hogy ennek a mennyei kenyérnek, épúgy, mint az égből hullott mannának, nagyon

különböző íze van, tudniillik kinek-kinek a lelkiállapota szerint többé-kevésbé ízlik.

Szent áldozás után.

Fohászokodások.

Krisztus lelke, szentelj meg engem !
 Krisztus teste, ments meg engem !
 Krisztus vére, ittasíts meg engem !
 Krisztus oldalának vize, moss meg engem !
 Krisztus kínszenvedése, bátoríts engem !
 Ó, édes Jézus, hallgass meg engem !
 Szent sebeidben rejts el engem !
 Ne engedd, hogy elszakadjak tőled !
 A gonosz ellenségtől védelmezz engem !
 Halálom óráján szólíts engem !
 És mondd, hogy hozzád jőjlek,
 Hogy dicsérjelek téged szenteiddel örökkön-
 [örökké. Ámen.

Szentáldozás és szentmise bemutatása után hetévi búcsú mindannyiszor.

Gerjedelmek szent áldozás után.

Üdvözlégy, legédesebb és mindenható vendégem, várva-várt, aggódva keresett, szeretve-szeretett Uram Jézus Krisztusom ! Köszöntlek lelkem mélyéből. Imádlak téged az Atyával és a Szentlélekkel, aki hozzám, mélt-

tatlanhoz beszállni kegyeskedtél. Áldjad én lelkem az Urat, és ami bennem él, dicsérje az ő szent nevét.

Már enyém vagy, akié mindenek: már birlak téged, aki mindent megtehetsz és mindenek fölött rendelkezel. Vajjon megtagadhatsz tőlem valamit, akinek önmagadat, minden jónak kimeríthetetlen forrását átadtad?

Újítsd meg lelkem erejét: engedd, hogy tiszta megismeréssel, szilárd elhatározással és lángoló szeretettel csatlakozzam hozzád örökre. Beléd helyezem egész szeretetemet, minden vágyamat. Szívem kulcsa legyen a tied, hogy mint annak korlátlan Ura tetszésed szerint beléphess oda. Szívem csüngjön egyedül rajtad, irántam való szeretetből keresztrefeszített, kegyes Jézusom! Hadd érezze lelkem a te jelenléted kedvességét, hogy az irántad való szeretetben elmerülve, kívüled semmit se óhajtson, amiben örömét találja. Ó, Krisztus szent sebei s oldala, lelkem paradicsoma! innen merítem az én Uramnak vérért és érdemeit.

Hálaadás.

Ó, édes vendégem, kegyes Jézusom, az Atyával és Szentlélekkel együtt ezerszer és ezerszer áldalak a dicsőült szentek legmélyebb

hódolatával. Ó, mily kevésbé szerettelek téged, aki ily határtalanul szeretted engem! Ó, mily keveset gondoltam veled, aki ennyi irgalommal tekintettél reám. Az összes teremtmények minden elképzelhető és lehetséges hódolatával imádlak téged, aki énbennem és minden szent ostyában jelen vagy. Hálaadásul felajánlom neked, az Atyának és Szentléleknek ezt a végtelen szentséget, mindazt a dicsőítést és hálaadást, melyet megtestesülésed pillanatától egész életem át bemutattál, továbbá azokat is, melyeket a Boldogságos Szűz Mária bemutatott, midőn méhében fogant, midőn szült és veled egyesülve élt. Szentséges Anyád által bemutatom neked az én csekély hálaomat is.

Önmagunk följajánlása.

Uram, fogadd el minden szabadságomat. Fogadd el emlékezetemet, értelmemet és egész akaratomat. Amim van, amivel bírok, te adtad nekem, mindazt visszaadom neked és a te akaratod kormányzására bízom. Add nekem kegyelmeddel együtt az irántad való szeretetet, és elég gazdag leszek és egyebet semmit sem kérek.

(Naponként 300 napi búcsú. XIII. Leó 1883. V. 26.)

Aquinói szent Tamás imádsága.

Szentséges Uram, mindenható Atyám, örök Isten hálát adok neked, hogy engem méltatlan szolgálódat, minden érdemem nélkül, egyedül irgalmasságod kegyességéből Szent Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak drága testével és vérével táplálni méltóztattál. Kérlek, édes Istenem, hogy ez a szentáldozás ne váljék nekem kárhozatomra, hanem üdvösségemre. Szolgáljon hitem szilárdítására és jó akaratom támogatására, bűneim kiirtására, rossz kívánságaim lecsendesítésére, a szeretetnek és türelemnek, az alázatosságnak és engedelmességnek, azonkívül minden erénynek gyarapítására: legyen mind látható, mind láthatatlan ellenségeim incselkedései ellen biztos menedékem, legyen mind testi, mind lelki lázongásaimnak teljes megnyugtatója, hozzád, egy igaz Istenemhez állhatatos ragaszkodásom és életemnek boldog befejezése.

Kérlek, Istenem, méltóztassál engem szegény bűnöst ama kimondhatatlan lakomára elvezetni, ahol te Fiaddal és a Szentlélekkel szenteidnek igaz világossága, vágyaik teljesége, örökkétartó öröme, tökéletes gyönyörűsége és végtelen boldogsága vagy. A mi Urunk Krisztus által. Ámen.

Szent Bonaventura imádsága.

Legédesebb Uram Jézusom, járja át szívem minden részecskéjét isteni szereteted áldott és üdvözítő sebe valódi, tiszta s apostoli szent szeretettel, hogy meglágyuljon és csupáncsak az irántad való szeretetben és vágyódásban égjen, érteđ epedjen, hajlékomba siessen, feloszlani kívánjon, és veled egyesüljön. Engedd, hogy lelkem éhezzen téged, az angyalok kenyerét, a jámbor lelkek táplálékát, a mi természetfölötti mindennapi kenyerünket, amelynek minden édessége s íze és minden gyönyörúsége meg van: egyedül Téged éhezzen, aki után áhitanak az angyalok és szívem magához vegyen téged, hogy mennyei ízed édességével egész valóm beteljék: egyedül téged szomjúhozzon, az élet, a bölcsesség és tudomány, az örökvilágosság, a gyönyörúség forrását, Isten házának gazdagságát: egyedül téged óhajtson, téged keressen és megtaláljon, hozzád siessen, hozzád elérkezék, rólad gondolkozzék, rólad beszéljen és mindent neved dicsőítésére és magasztalására cselekedjék: alázatossággal és szerénységgel, szeretettel és örömmel, készséggel és buzgósággal, holtigtartó állhatatossággal; és mindig egyedül te légy a reménységem, minden bizalmam, gazdagságom, gyönyörúségem,

vidámságom, örömem, nyugalmam és csendességem, békességem, kedvességem, illatom, édességem, ételem, táplálékom, menedékem, segítségem, bölcsességem, osztályrészem birtokjogom, kincsem, akiben tartósan, állhatatosan és megingathatatlanul gyökerezzék lelkem és szívem. Ámen.

(100 napi búcsú. XIII. Leó, 1884.)

**Szént Ágoston imádsága
a Boldogságos Szűz Máriához.**

Ó, áldott, szeplőtlen és dicsőséges Szűz Mária, aki méltó voltál méhedben hordozni és szűzi kebleden táplálni minden teremtmény teremtőjét, akinek szent testét (és vérét) én méltatlan bűnös épen most merészeltem magamhoz venni, alázattal könyörgök irgalmaságodért, hogy értem, bűnösért önála közbenjárni kegyeskedjél, hogy mindazt a méltatlanságot, amit ennek a végtelen és legméltóságosabb szentségnek (áldozatnak) bemutatásánál, vételénél (és kiszolgáltatásánál) tudatlanul vagy figyelmetlenül, észrevétlenül vagy tiszteletlenül cselekedtem, akár elkövettem, akár elmulasztottam, közbenjárásodra megbocsássa szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus, aki az Atyával és Szentlélekkel együtt él és uralkodik örökkön örökké. Ámen.

Imádság a keresztfeszített Jézus képe előtt.

Ó, kegyes és legédesebb Jézus, ime színed előtt térdre borulok és lelkem nagy buzgóságával könyörögve kérlek, kegyeskedjél szívembe a hit, remény és szeretet élő érzelmeit, bűneim fölött igaz bánatot és azok jóvátételére erős akaratot önteni, midőn mély megilletődéssel és szívbeli fájdalommal fonto-

lóra veszem öt szent sebedet és azok fölött elmélkedem, szemem előtt tartva azt, amit már Dávid próféta mondott rólad, ó, kegyes Jézus: „Átlyukasztották kezemet és lábamat, megszámolták minden csontomat.”

Teljes bűcsút nyer, aki ezt az imádságot a szentáldozás után a feszület előtt töredelmes szívvel elmondja s az egyház szándékára valamit imádkozik. — A teljes bűcsú a halottakért is felajánlható.

Imádság

a mindennapi szent áldozás elterjedéséért.

Ó, édes Jézus, aki azért jöttél erre a világra, hogy lelki életet adj minden embernek, és azért lettél az ő hathatós gyógyszerük és isteni eledelük gyarlóságuk ellen a legfölségebb Oltáriszentségben, hogy bennük megtartsd és növeld a lelki életet, mély alázatossággal kérünk téged, áraszd mindnyájukra szent lelkedet, hogy általa felvilágosítva, — ha súlyos bűn terhelné őket — hozzád térjenek és visszaszerezzék a bűnök miatt elvesztett kegyelmi életet; akik pedig irgalmas jóságodból már kegyelmi állapotban vannak, — hacsak tehetik — naponként áhítattal járuljanak szent asztalodhoz, hogy a csodálatos kenyérrel táplálkozva, megszerezhessék maguknak naponként elkövetett bocsánatos bűneik ellenszerét és ápolhassák a kegyelmi életet, hogy ezáltal mindinkább megtisztulva, örökké tartó boldogságot nyerjenek az égben. Ámen.

300-napi búcsú naponként egyszer, teljes búcsú havonként a mindennapi elvégezés esetén.

A lelki áldozás.

Introd. II. 80.

A lelki áldozást a trienti szent zsinat rendkívül ajánlja s az anyaszentegyház is buzdítja gyermekeit annak gyakorlására. = Szent Tamás azt tanítja, hogy *a lelki áldozás égő kívánság, mellyel az Úr Jézust az Oltáriszentségben magunkhoz venni óhajjuk és vele a legbensőbb szeretettel egyesülni akarunk, mintha őt valósággal szívünkbe fogadtuk volna.* — A lelki áldozást minden szentmisén, sőt minden szentséglátogatásnál is gyakorolhatod.

A felbecsülhetetlen kincset fordítsd lelki hasznodra, és felindítva a bánatot és a vágyat, mondd el a következő imádságot :

Imádság.

Ó, lelkem élete, ó, valóban égi eledel, Uram Jézus Krisztus! ámbár szentséges tested vételére az Oltáriszentségben most nem vagyok felkészülve, lelkem mégis óhajt téged, az ő igazi eledelét magához venni; azért esedezve kérlek téged, hogy kegyeskedjél bennem munkálni megváltásod isteni művét, melyre ebben a szentségben és áldozatban hálaadással emlékezem és azt ünnepelem. Ó, igaz világosság, világosítsd meg lelkem sötét-ségét, ó, mindenható orvos, gyógyítsd be lelki sebeimet, ó, irgalmasság Atyja, oldozd fel bűneim bilincseit, ó, isteni megmentőm

és egyetlen életem, vezess be engem az Isten fiainak óhajtott szabadságába s az örökéletbe, hogy téged itt a földön és az örökkévalóságban méltó dicséretekkel magasztaljalak, és jószágodat, mint üdvösségem egyetlen forrását, a szentek seregével együtt hirdessem. Ámen.

A keresztségi fogadás megújítása.

Ó, kegyes Jézusom, lelkem édes Megváltója! aki öröktől fogva annyira szeretted engem, hogy irántam való szeretetből az időben emberré lettél és drága véredet kiontottad, hogy számomra a mennyország kapuját megnyisd; a legmélyebb alázattal borulok lábadhoz és esdekelve kérlek, bocsásd meg bűneimet, melyeket a te isteni Fölséged előtt elkövettem. Oh! mily súlyosan és mily hálátlanul bántottalak meg téged, aki jótéteményeidet oly nagy bőkezűséggel pazaroltad reám, bűnösre. Mégis Uram! mit tehetek egyebet, mint hogy töredelmesen megbánom bűneimet és felsóhajtok: „Atyám! vétkeztem az ég ellen és teellened, és nem vagyok méltó, hogy gyermekednek nevezz.”

Tehát bocsáss meg nekem, ó Uram, te végtelen jószág a te határtalan szeretetedért, és hagyd jóvá azt a szövetséget, amelyet

keresztelésemkor keresztszüleim az én nevemben kötöttek meg, és amelyet én ma ismét megújítok veled. Ennélfogva ellenmondok az ördögnek, világnak és testnek, és megvetek minden pokoli sugallatot, minden világi hiúságot és minden bűnös kívánságot most és örökre. A te szent kegyelmeddel megígérem neked, hogy mostantól fogva kerülöm a bűnt, nem a pokoltól való félelem miatt, nem is az örök dicsőség jutalmáért, hanem inkább irántad való szeretetből, mivel te Istenem vagy, aki végtelen szeretetre vagy méltó.

Tehát bocsáss meg nekem nagy irgalmasságod szerint, moss meg engem szent véred izsópjával és én a hónál fehérebb leszek; add vissza ártatlanságom fehér ruháját, ékesítsd kezemet a hitnek gyűrűjével, mint valami drága záloggal, amely megtartsa engem a te félelmedben és szeretetedben, és add nekem a béke csókját!

Ezt remélem, ó Uram! nagy könyörtelenségedtől, aki mindig hajlandóbb és készségesebb vagy minket megsegíteni, mint mi arra, hogy támogatásodat kérjük. Legyen neked dicsőség, hála és dicsőítés minden jótéteményedért, melyeket mi naponként jótékony kezedből nyerünk. Ámen.

Aki keresztségi fogadását megújítja Szentháromság

vasárnapján, lelkigyakorlatok, vagy missziók alkalmával, akár közösen, akár magánosan történik az, teljes búcsút nyer a szokott feltételek mellett.

Imádság

a felszentelés kegyelmének megújításáért.

Édes Jézus, aki véghetetlen kegyességből engem ezrek közül a te követésedre s a papi méltóságra hívtál, kérlek, nyújtsd nekem isteni segítségedet, hogy méltóképen betölthessem hivatásomat. Uram Jézus! esedezem előtted, ébreszd fel bennem ma és mindenkor szentkegyelmedet, amely reámszált a püspöki kézfeltétel által. Ó, lelkek mindenható orvosa, gyógyíts meg engem teljesen, hogy le ne süllyedjek a piszokba, hanem kerüljek minden bűnt és hozzád hű maradjak halálig. Ámen.

300 napi búcsú naponként egyszer azok részére, akik a nagyobb rendet felvették. (Prompt. Seraph. 1926 67. l.)

VII. A szerzetesi fogadalom megújítása.

Rituale Romano-Seraphicum O. F. M. 1910. 93. l.

1. Április 16-án, mely napon 1209-ben Szent Ferenc Atyánk az ő tanítványaival III. Ince pápa kezébe letette a fogadalmat, valamennyi testvér igyekezzék fogadalmát szent áhitattal megújítani.

2. A testvérek megelőző napon méltó buzgósággal készüljenek az ünnepre, melyen a miséző papok kivételével mindannyian járuljanak a szent áldozáshoz.

3. A klastrom főmiséje után, melyet e napon maga az előljáró végez, a testvérek kezükben égő gyertyával a szentélybe vonulnak és az oltár előtt félkörben letérdelnek. Az előljáró megfelelő színű vecsernye palástot vesz magára és az oltár alsó lépcsőjén letérdelve énekli a *Veni Creator* himnus kezdetét, amelyet a testvérek, helyükön térdelve, felváltva végig énekelnek. Az oltárnál segédkező testvérek vagy két előénekes hozzáadja: *Emitte Sp.* etc. és a többi ráfeleli: *Et renouabis* etc. Az előljáró feláll és elénekeli az *Actiones nostras* kezdetű könyörgést.

4. Azután fölmegey az oltárhoz és az evangélium oldalán, az előkészített székre ülve, rövid beszédben a fogadalom ünnepélyes és buzgó megújítására buzdítja a testvéreket. Azután kiteszi az Oltáriszentséget és két előénekes az V. dallam szerint elkezd a 115. (Credidi) zsoltárt, melyet a többiek felváltva énekelnek.

5. Az előljáró erre az oltár alsó lépcsőjén térdelve fenhangon mondja a fogadalom megújításának szövegét, mialatt a testvérek lélekben áhitattal megújítják fogadalmukat.

(Fogadalmunkat gyakrabban is sok lelki haszonnal megújíthatjuk. Így főkép a lelkigyakorlat, életgyónás, névnap, felszentelés évforduló napján, nagyobb ünnepeken. Tanácsos megújítani a hivatásunk ellen irányuló kísértés idején és mikor a rendszabály valamelyik parancsát megszegyük)

A szerzetesi fogadalom megújításának szövege.

Urunk Istenünk! én a magam és itt jelenlevő testvéreim nevében hálát adok Szent Fölségednek azért a különös kegyelemért, hogy engem gyarló bűnöst végtelen irgalmaddal a romlott világból kivezettél és fogadalomra bocsátottál. Szívem mélyéből fájdalom, hogy ennek a kegyelemnek oly kevésbé feleltem meg és határtalan jótéteményeidre méltatlan voltam. Utálom hivatásom ellen elkövetett minden törvényszegésemet és hanyagságomat; és az őszinte megújulás lelkének elnyerésére én, N.¹ testvér, újól fogadom és ígérem a Mindenható Istennek, a Boldogságos Szűz Máriának, Szent Ferenc Atyánknak és mindenszentnek, hogy a kisebb

¹ Kiki halkán a saját nevét mondja.

testvérek rendszabályát egész életemben megtartom és engedelmisségben, önkéntes szegénységben és szűzi tisztaságban élek: kívánom, hogy fogadalmam megújítását a Szentháromság kegyesen fogadja és jóváhagyja, hogy az mindig érvényben maradjon és szívem minden dobbanását áthassa, hogy azt, amíg élek, meg-megújítsam és halálomig lelkiismeretesen megtartsam.

De mivel, tudom hogy én ezek hűségese teljesítésére igen gyenge vagyok, kérek, édes Jézusom, hogy aki akaratot adott a fogadalomtételre, adj erőt annak megtartására is, és méltóztassál engem vezetni, hogy már ne önmagamnak, hanem egyedül neked éljek és állhatatosan megtartsam a szerzet minden szabályát és mindazt, ami lelki előhaladásomra szolgálhat, szent neved nagyobb dicsőségére, aki áldott Istenem vagy örökkön-örökké.

Valamennyien ráfelelik: Amen.

6. Erre a szolgálatban segédkező testvérek (vagy az előénekesek) térdelve éneklik a három verset, mely után az előljáró feláll és elvégzi a megfelelő könyörgéseket.

7. Ezután valamennyi feláll és az előljáró elkezd a *Te Deum* hálaadó himnust, melyet a testvérek felváltva énekelnek. Azután az oltársegédek énekelik a versecskét, az előljáró pedig a könyörgéseket.

8. Az ünnepélyes istentiszteletet *Tantum ergo* s áldás fejezi be.

Hálaadó himnus.

Téged Isten dicsérünk. — Téged Úrnak ismerünk.

Téged örök Atya Isten! — Áld az egész földön minden.

Neked minden szent angyalok, — egek és hatalmasságok.

Kerub- és szeráf-seregek, — szüntelen így énekelnek:

Szent vagy, szent vagy, — seregek szent Istene vagy.

Teljesek dicsőségnek — fölségével föld és egek.

Téged az apostoloknak — szent karai magasztalnak.

Te Deum laudamus: * te Dóminum confitémur.

Te aetérnum Patrem * omnis terra venerátur.

Tibi omnes Angeli, * tibi Caeli, et univér-sae Potestátes:

Tibi Cherubim et Séraphim * incessábil-i voce proclámant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus * Dóminus Deus Sábaoth.

Pleni sunt caeli et terra * majestátis glóri-ae tuae.

Te gloriósus * A-postolórum chorus,

Téged a szent prófétáknak — lelkei dicsérve áldnak.

Téged dicsőít imádvá — a mártYROK sokasága.

Téged a föld kerekégén — szent egyházad vall és dicsér.

Téged áld, ó véghetetlen, — nagy fölségű Atya Isten!

S egyszülött Fiadat áldja, — kinek tisztelet és hála.

Savigasztaló Szentlelket, — kitől nyerjük a kegyelmet.

Krisztus, dicsőség királya, — s Isten Fia, légy imádvá.

Te, hogy az embert megmentsed, — szűz méhében vettél testet.

Halál fullánkját elvetted, — s megnyitád nekünk a mennyet.

Te Prophetarum * laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus * laudat exercitus.

Te per orbem terrarum * sancta confitetur Ecclesia,

Patrem * immensae majestatis;

Venerandum tuum verum * et unicum Filium;

Sanctum quoque * Paraclitum Spiritum.

Tu rex glóriae, * Christe.

Tu Patris * sempiternus es Filius.

Tu, ad liberandum suscepturus hóminem, * non horruisti Virginis úterum.

Tu, devicto mortis acúleo * aperuisti credéntibus regna caelorum.

Isten jobbján ülsz
az égben — Atyád-
nak dicsőségében.

Hiszünk, mint világ
birája — jösz itélni e
világra.

(Itt letérdelnek).

Téged azért Uram
kérünk, — légy oltal-
munk, légy segélyünk.

Kiket szent véred
nagy árán — megvál-
tottál a keresztfán.

Engedj részt a di-
csőségben, — szen-
teidnek seregében.

Üdvözöljön, Uram!
néped, — nyerjen ál-
dást örökséged.

Légy vezére, bol-
dogsága, — légy ju-
talma s koronája.

(A következő verset fel-
állva mondjuk).

Minden nap dicsé-
rünk Téged — s szent

Tu ad dexteram
Dei sedes * in glória
Patris.

Judex créderis * es-
se ventúrus.

Sequens versus dicitur
flexis-genibus.

Te ergo quaesumus,
tuis fámulis súbveni,
quos pretiósó sán-
guine redemísti.

Aetérna fac cum
Sanctis tuis * in gló-
ria numerári.

Salvum fac pópu-
lum tuum Dómine, *
et bédedic haereditáti
tuae.

Et rege eos, * et
extolle illos usque in
aetérnum.

Per singulus dies *
benedícimus te;

Et laudámus no-
men tuum in saécu-

nevedet áldja néped.

Őrizz meg ma bűntől minket, — és bocsásd meg vétkeinket.

Könyörülj rajtunk Uristen, — könyörülj te hiveiden.

Legyen irgalmad mi rajtunk, — amint benned van bizalmunk.

Benned van Uram! reményünk, — ne hagyj soha szégyent értünk,

lum, * et in saeculum saeculi.

Dignáre, Dómine, die isto * sine peccato nos custodire.

Miserére nostri, Dómine * miserére nostri.

Fiat misericórdia tua, Dómine, super nos, * quaeamódum sperávimus in te.

In te, Dómine, sperávi: * non confundar in aeternum.

Ének a szentségi áldásra.

Azért ezt a nagy szentséget
Leborulva imájuk,
Teste s vére a Krisztusnak,
Mert itt vagyon, jól tudjuk;
Ha elménkkal meg nem fogjuk,

Tantum ergo Sacramentum
Venerémur cernui:
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui:
Prestet fides supplementum

Hitünkkel megfoghatjuk.

Az Atyának és Fiúnak

Dicséret és tisztesség!
Szentlélekkel egyetemben

Áldás, örök dicsőség,
Háromságban egy
szent Istent

Áldjon minden nemzetiség. Amen.

Senusum deféctui.

Genitóri Genitóque,

Laus et jubilatio

Salus, honor, virtus
quoque

Sit et benedictió ;

Procedénti ab utroque

Compar sit laudatio.
Amen.

VIII. Jézus szentséges Szívének tisztelete.

Mindennapi imádság Jézus szentséges Szívéhez, melyet a testvérek elimádkozni tartoznak az esti imaóra (Compl.) végén, vagy a szentséglátogatás alkalmával. (Rit. Rom. Seraph. 199 1)

Ó szeretetreméltó
Üdvözítőm! szívem
háláját óhajtom nyilvánítani és vétkeimért

O Salvátor amabilis, cúpiens mei gratiánimi sensus Tibi osténdere, et offérre pro

neked némi elégtételt akarok szolgáltatni; azért teljesen Szentséges Szívednek szentelem magam, és ígérem, hogy kegyelmed segélyével többé nem vétkezem.

Ó Jézus Szentséges Szíve! áraszd ki áldásod bőségét anyaszentegyházadra, áraszd ki annak szolgálóira és gyermekeire és különösen szerzetesrendünkre és rendtartományunkra. Erősítsd a jókat a hűségben, segítsd a bűnösöket a megtérésben, vigasztald a haldoklókat, enyhítsd a tisztítóhelyen szenvedő lelkek kínjait és terjeszd ki szereteted édes uralmát mindnyájunk szívére.

Amen.

meis culpis aliquálem satisfactiónem, Cordi tuo sacratíssimo me totum consécro, et propóno menumquam in pósterum, tua favénte grátia, peccatúrurum.

O Cor Jesu sacratíssimum, benedictiónum tuárum plenitúdinem effúnde super Ecclesiám tuam sanctam, super minístros omnésque filios ejus, ac praesértim super Ordinem nostrum et super hanc Provinciám. Justos confirma, peccatóres convérte, moriéntibus adésto, animas in purgatório deténtas líbera, et dulce inpérium tui amóris super corda ómnium exténde.

Amen.

Miatyánk, Üdvöz-
légy, Hiszekegy.

V. Jézusnak ér-
tünk epedő szíve!

F. Gyulaszd szí-
veinket irántad való
szeretetre!

Pater, Ave, Credo.

V. Cor Jesu flag-
rans amóre nostri.

R. Inflammá corda
nostra amóre tui.

Felajánlás megújítása Jézus Szentséges Szívéhez.

Rituale Romano-Seraphicum O. F. M. 1910, 171. l.

1. Jézus Szentséges Szíve ünnepén évenként minden szerzetesház megújítja az ünnepélyes felajánlást, mellyel ft. Bernardinus del Vago, egyetemes rendfőnök atya 1874-ben szeráfi rendünket és XIII. Leó pápa 1899-ben az egész világot Jézus Szentséges Szívének szentelte.

Szervezeti szabályaink 161. pontja is elrendeli a felajánlás ünnepélyes megújítását. (CC. GG. O. F. M. 1922.)

2. Az ünnepélyes felajánlás megújítását az egyetemes rendfőnök a szerzetesrend képviselőjében, a tartományfőnök kerülete nevében és a helyi előljáró a gondjaira bízott testvérek nevében a következőképen végzi:

3. A klostrom főmiséje után valamennyi szerzetes kezében égő gyertyával a szentélybe jön és az oltár előtt félkörben letérdel. A szolgálatot végző előljáró pedig vecsernye-palástot vesz magára és imádásra kiteszi az Oltáriszentséget, azután az oltár alsó lépcsőjén letérdelve énekli a *Veni Creator* himnusz kezdetét, melyet a testvérek, helyükön térdelve, felváltva végig énekelnek. Ennek végén az oltárnál segédkező testvérek hozzáéneklék *Emitte Sp. etc.*, a többi ráfeleli: *Et re-*

novabis etc. Az előljáró feláll és énekli az *Actiones nostras* kezdetű könyörgést.

4. A könyörgés után az előljáró az oltár alsó lépcsőjére térdel és fennhangon mondja a szeráfi rend felajánló imádságát, mialatta testvérek a felajánlást lélekben szintén megújítják.

Felajánló imádság.

Ó Jézus, Isten megtestesült Igéje, az Örökkévaló Atyának Örökkévaló Fia, időben a Boldogságos és Szeplőtlen Szűz Máriának Fia, Üdvözítőm és Megváltóm! íme, előtted, a legfölségesebb Oltáriszentségben határtalan szeretettel jelenlevő Szíved előtt leborul méltatlan szolgád, akit gondviselésed végzése szerint ennek a szerzetesháznak (szerzettartománynak) főnökévé s atyjává rendeltél.

Ebben a tisztségemben a fájdalmak törével megsebzett Boldogságos Szűznek, Szent Józsefnek, Szent Ferenc Atyánknak, Szent Bonaventura szeráfi egyháztanítónak, a szerzet mindenszentjének és az ég megdicsőült szentjeinek színe előtt és az ő támogatásukkal az atyai gondoskodás jogával élve, íme, én szeretettől és fájdalomtól vérző Szentséges Szívednek ma nyilvánosan és ünnepélyesen felajánlom önmagammal együtt ezt a szerzetesházat (az egész szerzettartományt), együtt és külön-külön mindenkit, akit nekem adtál.

Ezzel a felajánlással önmagam és valamennyi alattvalóm nevében tanuságot teszek, édes Jézus, arról, hogy hiszem mindazt, amit Szentséges Szivedről és az őt megillető tiszteletről az anyaszentegyház hisz és tanít. Azért imádom ezt a legszentebb Szívet, mert miután ez a testtel és lélekkel együtt az Ige személyében az isteni természettel elválhatatlanul egyesült, Isten Szívének nevezzük és valóban az is. Tiszteltem és szerettem ezt a végtelen tiszteletre legméltóbb Szívet, mivel szentélye és középpontja az Örökkévaló Atya dicsőségéért, a magam és minden ember üdvösségéért epedve-epedő isteni érzelmeknek. Teljes szívemből hálát adok neked, édes Jézus és mindazokkal a szentekkel együtt, akik eddig éltek, most élnek, vagy a jövőben élni fognak, áldalak Téged, valamint szerető Szívedet a kegyelmeknek kimeríthetetlen gazdagságáért, melyet reám, anyaszentegyházadra s az egész világra Szentséges Szivedből folyton-folyvást kiárasztottál és még most is kiárasztasz. A szentekkel együtt egyszersmind bocsánatért is könyörgök önmagam és minden ember részére, mivel szerető Szíved végtelen jóságát reánk pazarolt jótéteményeit lanyhasággal, hálátlansággal, sőt bűnökkel viszonzottuk.

Minthogy azonban megsebzett Szívednek vagyunk szentelve, önmagam és fiaim nevében ígérem, hogy ezentúl teljes erőnkől törekedni fogunk, hogy szívünket — amennyire lehetséges — Szíved szerint alakítsuk érzelmeink tisztaságában, a földiek megvetésében, az önmegtagadás gyakorlásában, a szenvedés elviselésében, a jámborság követésében, szent rendszabályunk és minden kötelességünk lelkiismeretes teljesítésében, melyek mint keresztényt, szerzetest és papot köteleznek.

Mivel fiai, tagjai és szolgálói vagyunk az anyaszentegyháznak, amely szívedben született és oldalad sebéből jött a világra, s ezen Apostoli Szentszéknek Szeráfi Atyánk, Szent Ferenc fogadalmánál fogva is meghódoltunk a hit, a szeretet és az engedelmesség által, a magam és testvéreim nevében fogadom, hogy hivatásunkhoz és őseink hagyományaihoz ellenségeink minden támadása, fenyegetése s ármánykodása ellenére isteni segítségével nemcsak mimagunk hűtlenek nem leszünk, hanem igyekezni fogunk, hogy az igehirdetés, a jó példa és az imádság erejével minden lelket az anyaszentegyházhoz és annak fejéhez vezessünk, azokból minden más vonzalmat kiirtsunk és őket egyúttal Szent-séges Szíved szeretetére birjunk.

Végül önmagam és valamennyi alattvalóm nevében ígérem, hogy mi a jövőben minden erőnkől azon leszünk, hogy dicséretekkel, magasztalásokkal, hálaadásokkal, önsanyargatással, türelemmel, a szentáldozás és szentmise méltó felajánlásával jóvátegyük azokat a bűnöket, amelyekkel a hálátlan emberek főképen a legfölségesebb Oltáriszentség sokféle meggyalázásával bántják Szentéges Szívedet.

Ó, isteni Szív, ó végtelen imádásra és végtelen szeretetre méltó Szív, ó Jézus megsebzett és vérző Szíve! Íme, neked ajánlom, átadom és Reád bízom önmagammal ezt a szerzetesházat (az egész szerzettartományt) és a Szent Ferenc Atyánk zászlója alatt küzdő egész szeráfi családot. Te tisztítsd meg azt véreddel, te lelkesítsd szereteteddel, te véd belé kitörülhetetlenül kereszted jelét, hogy mindenkor és mindenben méltó legyen égi hivatásához, méltó legyen szent sebhegyeiddel ékeskedő Atyjához, méltó legyen Szent Bonaventura szeráfi egyháztanítóhoz és méltó legyen megsebzett Szívedhez, felfeszített Jézusom, kinek azt most felajánlottam. Áhítattal kérem ezt tőled, Szeplőtlen Szűz Anyánk fájdalommal átjárt szívének érdemei és minden szentjeid közbenjárása

által, akik e földön mély imádással tisztelték Szentséges Szívedet.

Valamennyien ráfelelik : Ámen.

XI. Pius pápának 1928. V. 8. *Miserentissimus Redemptor* körlevelével elrendelt *engesztelő imádságát* együtt folytatják, mint következik :

Édes Jézus, ki elárasztottad az embereket szeretetteddel s ők ezt nagyhálátlanul annyi nemtörődéssel, hanyagsággal, megvetéssel viszonozzák : ime mi oltárod előtt leborulva különös tiszteletünkkel törekszünk kárpótlást nyújtani az emberek gonosz közönyösségéért és a sérelmekért, amelyekkel szerető Szívedet mindenfelől megbántják.

De mivel tudjuk, hogy valamikor mi is hasonlóképen méltatlanul viselkedtünk, és ezt most lelkünk mélyéből fájlaljuk, azért első-sorban önmagunk számára kérjük irgalmadat. Készek vagyunk önkéntes engesztelésünkkel elégtételt adni nemcsak a magunk bűneiért, hanem mások vétkeiért is, akik az üdvösség útjától eltévedve megátalkodott hitetlenségükben nem akarnak követni téged, pásztorukat és vezérüket, avagy a keresztségi fogadalmat lábbal tapodva lerázzák magukról törvénye-idnek édes igáját.

Mindezen szánandó bűnöket összesen és általában is kiengesztelni törekszünk, de külö-

nösképen jóvá akarjuk tenni: az életmódban és ruházkozásban nyilvánuló féktelenséget és szemérmertlenséget, a romlottság számtalan törvetését az ártatlanok lelkére, az ünnepnapok megszegését, a Reád és szentjeidre szórt undok káromlásokat, földi Helytartód és papjaid gyalázását, magának az isteni szeretet szentségének elhanyagolását, vagy szörnyű szentségtörésekkel illetését, végül a nemzetek nyilvános bűneit, amelyek a te általad alapított egyház jogaival és tanítói hivatalával szembeszállnak.

Ó, bár vérünkkel moshatnók le ezeket a bűnöket! De legalább felajánljuk neked jóvátételül az isteni fölség megsértéséért ugyanazt az elégtételt, amelyet egykoron a keresztén magad mutattál be az Atyának és amelyet oltárainkon napról-napra megújítasz, és egyesítjük ezzel az elégtétellel a Szűzanyának, mindenszenteknek s a jámbor hiveknek engeszteléseit is. Igérjük neked szivből, hogy amennyire kegyelmednek segítségével rajtunk áll a magunk és mások régi bűneit, valamint nagy szereteted elhanyagolását jóvátesszük erős hitünkkel, tiszta erkölcsünkkel, az evangéliumi parancsok, különösen a szeretet parancsának tökéletes megtartásával. Igérjük, hogy a jövőben a téged érhető sérelmeket minden erőnkkel megakadályozzuk és a te követé-

sedre minél több embert megnyerünk. Fogadd el, kérünk, ó jóságos Jézus, az engesztelő Boldogságos Szűz Mária közbenjárására engesztelésünknek ezt az önkénytes áldozatát és tarts meg minket, kérünk, az állhatatosság nagy kegyelmével mindvégig a kötelesség hűséges teljesítésében és a te szolgálatodban, hogy eljuthassunk végül mindnyájan abba a hazába, ahol te az Atyával és Szentlélekkel együtt élsz és uralkodol, Istenünk, mindörökön örökké. Ámen.

7 évi és hétszer negyvennapos búcsú azoknak, akik jelen vannak Jézus szentséges Szíve ünnepén az engesztelő-imádságnak és litániának az ünnepélyesen kitett Oltáriszentség előtt való elimádkozásán; teljes búcsú azoknak, akik ezenkívül érvényes gyónást végeznek és szentáldozáshoz járulnak. — 300 napi búcsú az engesztelő-imádság magányos elimádkozásáért; akik mindennap elmondják havonként egyszer teljes búcsút nyerhetnek, ha valamely templomot vagy nyilvános imaházat meglátogatnak, gyónnak és áldoznak. (Act. Órd. 1928. pag. 286.)

A felajánló és engesztelő imádság után következik a

Litánia Jézus szentséges Szívéről.

Uram, irgalmazz nekünk! — Uram, irgalmazz nekünk.

Krisztus, kegyelmezz nekünk! — Krisztus, kegyelmezz nekünk.

Uram, irgalmazz nekünk! — Uram, irgalmazz nekünk.

Krisztus, hallgass minket! — Krisztus, hallgass minket.

Krisztus, hallgass meg minket ; — Krisztus,
hallgass meg minket.

Mennyei Atya Isten.*

Megváltó Fiú Isten.

Szentlélek Úristen.

Szentháromság egy Isten.

1. Jézus Szíve, az örök Atya Fiának Szíve.
2. Jézus Szíve, a szűz Anya méhében a Szentlélektől képzett Szív.
3. Jézus Szíve, az Isten Igéjével lényegileg egyesített Szív.
4. Jézus Szíve, végtelen felségű Szív.
5. Jézus Szíve, Isten szent temploma.
6. Jézus Szíve, a Magasságbelinek szent szekrénye.
7. Jézus Szíve, Isten háza s a mennyország kapuja.
8. Jézus Szíve, a szeretet lángoló tüzhelye.
9. Jézus Szíve, az igazságosság és szeretet tárháza.
10. Jézus Szíve, jósággal és szeretettel teljes Szív.
11. Jézus Szíve, minden erény mélysége.
12. Jézus Szíve, minden dicséretre legmél-
több Szív.
13. Jézus Szíve, minden szív királya és kö-
zéppontja.

* *Irgalmazz nekünk.*

14. Jézus Szive, melyben a bölcseségnek és tudománynak összes kincsei megvannak.*
15. Jézus Szive, melyben az Istenség egész teljessége lakozik.
16. Jézus Szive, melyben a mennyei Atyának kedve tel.
17. Jézus Szive, melynek teljességéből mindannyian meritettünk.
18. Jézus Szive, az örök halmok kivánsága.
19. Jézus Szive, béketűrő és nagyirgalmaságú Sziv.
20. Jézus Szive, dúsgazdag mindazok iránt, kik hozzád folyamodnak.
21. Jézus Szive, az élet és szentség forrása.
22. Jézus Szive, vétkeinkért engesztelő áldozat.
23. Jézus Szive, gyalázatokkal tetézett Sziv.
24. Jézus Szive, gonoszágainkért megtört Sziv.
25. Jézus Szive, mindhalálíg engedelmes Sziv.
26. Jézus Szive, lándzsával átdöfött Sziv.
27. Jézus Szive, minden vigasztalás kútfeje.
28. Jézus Szive, életünk és feltámadásunk.
29. Jézus Szive, békességünk és engesztelésünk.
30. Jézus Szive, bűnösök áldozatja.
31. Jézus Szive, benned reménylők üdvössége.
32. Jézus Szive, benned kimulók reménysége.
33. Jézus Szive, mindenszent gyönyörúsége.

* *Irgalmazz nekünk.*

Isten b \acute{a} r \acute{a} nya, aki elveszed a vil \acute{a} g b \acute{u} -
neit: kegyelmezz nek \acute{u} nk, Uram!

Isten b \acute{a} r \acute{a} nya, aki elveszed a vil \acute{a} g b \acute{u} -
neit: hallgass meg minket, Uram!

Isten b \acute{a} r \acute{a} nya, aki elveszed a vil \acute{a} g b \acute{u} -
neit; irgalmazz nek \acute{u} nk.

Ekkor mindny \acute{a} jan fel \acute{a} llnak \acute{e} s \acute{e} neklik a k \acute{o} v \acute{e} t-
kez \acute{o} Kar \acute{e} neket; *S \acute{u} scepit nos Dominus in sinum et
Cor suum recordatus misericordiae suae, allel \acute{u} ja*, mely
ut \acute{a} n felv \acute{a} ltva \acute{e} neklik Zakari \acute{a} s \acute{e} nek \acute{e} t (*Benedictus
D \acute{o} minus etc*)

Ism \acute{e} tlik a *Suscepit* kar \acute{e} neket, azut \acute{a} n a pap \acute{e} s
seg \acute{e} dlete kiv \acute{e} tel \acute{e} vel let \acute{e} rdolnek mindny \acute{a} jan \acute{e} s \acute{e} neklik
a k \acute{o} v \acute{e} tkez \acute{o} versecsk \acute{e} ket \acute{e} s k \acute{o} ny \acute{o} rg \acute{e} seket:

V. Confirma hoc, D \acute{e} us, quod oper \acute{a} tus
es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in
Jer \acute{u} salem.

V. Mem \acute{e} nto congreg \acute{a} t \acute{o} n \acute{e} s tuae.

R. Quam possedisti ab in \acute{i} tio.

V. Cor Jesu, flagrans am \acute{o} re nostri.

R. Inflamma cor nostrum am \acute{o} re tui.

V. Domine, exaudi orat \acute{i} onem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, qui néminem in te sperántem nímiúm afflígi permíttis, sed píum précibus praestas audítum: pro postulatióibus nostris, votisque suscéptis grátias ágimus, te píssime deprecántes; ut a cunctis éripi mereámur advérsis.

Deus, qui diligéntibus te facis cuncta prodésse: da córdibus nostris inviolábilem tuae caritátis afiécum; ut desidéria de tua inspiratióne concépta, nulla possint tentatióne mutári.

Fac nos, Dómine Jesu, sanctíssimi Cordis tui virtútibus indui, et afféctibus inflam mári: ut et imáginí bonitátis tuae confórmes, et tuae redemptiósni mereámur esse participes. Qui vívis et regnas, Deus, per omnia saécula saeculórum. Amen.

Befejezésül *Tantum ergo* s áldás. A testvérek eloltják gyertyáikat és az előljáró után haladva, kettesével vonulnak vissza a sekrestyébe.

Felajánló imádság Jézus Szentséges Szívéhez, melyet a Szertartások Szent Bizottsága (1926. ápr. 28.) rendelete folytán *október utolsó vasárnapján, a mi Urunk Jézus Krisztus Királysága ünnepén* kitett legfőlségesebb Oltáriszentség előtt kell elvégezni.

Ó, édes Jézus, az emberi nemnek Megváltója, tekints reánk, kik mélyen megalázkodva borulunk oltárod elé: tieid vagyunk

és a tieid is akarunk maradni. De hogy jobban egyesülhessünk veled, ime ma önként szentséges Szívednek ajánlja magát mindegyikünk. Mert sokan vannak, ó Uram, kik sohasem ismertek meg téged, sokan megvetették parancsaidat és elűztek maguktól. Könyörülj rajtuk mindnyájukon, jóságos Jézus, és vonj minden embert szentséges Szívedhez.

Légy királya, Uram, nemcsak a hívőknek, kik sohasem hagytak el, hanem a tékozló fiúknak is, kik eltávoztak tőled: engedd, hogy sietve visszatérjenek az atyai házba, hogy a nyomortól és éhségtől el ne vesszenek. Légy királya azoknak, kiket a téves tanok elámítottak, vagy a hitszakadás elválasztott tőled: hozd vissza őket az igazság révébe és a hitnek egységébe, hogy minél előbb egy akol legyen és egy pásztor. Légy királya mindazoknak, kik még mindig a pogányság, vagy az izlam sötétségében bolyonganak: vezesd őket világosságodba és országodba. Tekints végül irgalmas szemmel annak a népnek fiaira, mely hajdan választott néped volt: legyen számukra is üdvösség és élet forrása az a szentséges vér, melyet egykoron fejükre hívtak.

Adj, Uram, biztos és sértetlen szabadságot egyházadnak; add meg minden nép-

nek a társadalmi rend nyugalalmát; add, hogy a föld mindkét sarkától csak ez a szózat hangozzék vissza: Áldott legyen az isteni Szív, amely által üdvösségünk származott, Övé a dicsőség és hódolat mindörökké. Ámen.

Jézus szentséges Szívének tiszteletőrsége.

Jézus Szentséges Szívének tiszteletőrsége című társulati kézikönyvecskéjéből. (Kapható a Szent-Szív zárdában Budapesten, VII. István-út 75.)

Jézus szentséges Szívének tiszteletőrsége a szent-Szív-ájtatosságnak leggyakorlatibb társulata, amely szakadatlanul folytatja a hála, dicséret és szeretet nyilvánítását az őrségi órák révén és korunk bűneiért és hálátlanságáért óhajtja kiengesztelni a szívek királyát.

A tiszteletőrség tárgya Jézus szentséges Szívének tiszteletőrsége már a jázsolnál és a kereszt tövében kezdődött. Ott a Szűzanya és Szent József, a jámbor pásztorok és a három szentkirály voltak az elsők, — itt a fájdalmas anya, Szent János és Mária Magdolna voltak a legállhatatosabb tiszteletőrök — Midőn az irgalmas Jézus az emberek szívében kihalt hit, bizalom és szeretet felélesztésére az újabb korban kijelentette szeretetének kimeríthetetlen gazdagságát, újabb tiszteletőröket is gyűjtött maga köré. Egyik jelenésében azt a gondolatot sugalmazta Alacoque Szent Margitnak, hogy kössön szövetséget a szent angyalokkal, akik majd helyettesítik őt a legfölségebb Oltáriszentség előtt, míg maga állapotbeli kötelességeit végzi. A tiszteletőrök is így vonatkoztatják minden áhitatgyakorlatukat a szentségi Jézus szent Szívére. Tiszteletük tárgya Jézus szentséges

Szíve, melyet láthatóan egyszer sebesített meg a lándzsa, de láthatatlanul szüntelenül megsebez az emberek közönye, hálátlansága és tiszteletlensége a szeretet szentségében.

A tiszteletőrség célja a szentségi Jézus szent Szívét körülvenni hűséges és buzgó lelkekkel, akik szeretetükkel kárpótlást és elégtételt nyújtanak neki a méltatlanságokért, melyekkel hálátlan gyermekei végtelen szeretetét viszonzozzák. Ezért a tiszteletőrség tagjai kiválasztják a napnak valamelyik óráját, melyben rendes foglalkozásuk megszakítása nélkül arra törekednek, hogy gondolatban minél többet foglalkozzanak Jézus szentséges Szívével. Neki ajánlják gondolataikat, szavaikat, cselekedeteiket, szenvedéseiket, de főképp szeretetüket. Ezt az órát a társulat óralapján nevükkel jelölik meg.

A tagok legjelesebb áhitatgyakorlata az őrségi óra alatt a Jézus szentséges Szívéből kifolyt drága vérnek és víznek felajánlása a mennyei Atyának az egyház szükségeiért és a bűnösök megtéréseért.

A szentséges Szív első tiszteletőrei a tagok példaképei s a társulat védőszentei, akiket buzgón tiszteljenek.

Fölvétel a társulatba. Jézus szentséges Szíve a társadalom minden köréből meghívja s elfogadja a tiszteletőröket korkülömbőség nélkül. A családban nemcsak a felnőttek képesek vigasztalni a szomorkodó atyát, hanem a kicsinyek is, sőt ezeknek sokszor jobban sikerül kedves és gyöngéd hízelkedéseikkel. Így van ez Jézus szentséges Szívének nagy családjában is. Jézus kiválóan szerette a gyermekeket és bizonyosan kedvesen fogadja az ártatlanok ajkairól: *Jézusom szentséges Szíve, szeretlek, imádlak azok helyett is, akik nem szeretnek és nem imádnak téged. Iránfad való szeretetből igen jó és szorgalmas leszek eb-*

ben az órában, hogy megvigasztaljalak téged." És mindennap egy óráig fegyelmezik magukat.

Mily nevelő erő rejlik az őrségi órában! Gyermekeink, növendékeink lassanként megszokják a küzdelemet kis hibáik ellen, és szívük, akaratuk, jellemük nemesebb és erősebb lesz, napról-napra.

Hogy valaki tagja legyen a tiszteletőrségnek és részesüljön az engedélyezett búcsukban, szükséges:

1. hogy az igazgató fölvegye a társulatba;
2. hogy nevét beírják a fő-társulat vagy a fő-társulatba kebelezett helyi társulat órára lapjára és törzskönyvébe;
3. hogy őrségi óráját pontosan megtartsa.

De bűn terhe alatt semmi sem kötelez.

Az érvényes föl vételre csak ennyi szükséges, azonban igen szép és épületes a nyilvános felavatás, amely a hónap első péntekén, a délutáni ájtatosság alkalmával történik, midőn az új tagok az áldozási korláthoz térdelve, fennszóval elmondják a felvételi imádságot (vagy a ténykedő pap mondja el azt az oltár lépcsőjén), mire a szertartás kezdetén megáldott érmekeket az új tiszteletöröknek átnyújtja ezekkel a szavakkal: „Vedd a társulat jelvényét tested és lelked oltalmára, hogy Jézus szent Szívének kegyelméből és Máriának, ami Anyánknak pártfogásával megérdemeld az örök életet az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Ámen.*

A föl vétel ingyenes, tagsági díj nincs.

A tiszteletörök nagy ájtatosságot tanusítsanak a legfőbbesébb Oltáriszentség iránt, melyben Jézus királyi Szíve trónol és amelynek különös tiszteletére és szolgálatára szentelték magukat. Ha állapotbeli kötelességeik engedik, az Úr Jézust keressék fel gyakran templomainkban! tegyék ezt különösen akkor,

mikor a legfölségesebb Oltáriszentséget kiteszik nyilvános imádásra. Ilyenkor mutassák be neki hódolattukat, imádásukat és buzgóságukkal, áhítatos viseletükkel szolgáljanak mások épülésére és buzdítására a szent helyen.

Társulatalakítás. A társulat alapszabályát és búcsútábláját (kézikönyvecskét) beterjesztjük a megyéspüspökhöz és a társulatalakulásra engedélyt kérünk. Ugyancsak a püspöktől kell kérni a főtársulatba való bekebeleztetés engedélyét is. Ezzel a kettős engedéllyel folyamodás kíséretében a főigazgatótól (a budapesti Sz. Szív zárda közvetítésével VII. István-út 75). kérni kell a bekebelezést. A főigazgatóval közölnünk kell az egyházmegye, plebánia vagy kápolna, továbbá a helyi szervezet és helyi igazgató nevét is. A bekebelezési okmányt föl kell terjeszteni a megyéspüspöknek jóváhagyás végett.

Megjegyzések. 1. Ha az első pénteki ájtatosság megtartása akadályokba ütközik, áttehető a hónap első vasárnapjára.

2. Kivánatos volna, hogy azokon a helyeken, ahol a tiszteletőrség fennáll, a hónap első péntekén vagy vasárnapján imádásra kitegyék a legfölségesebb Oltáriszentséget.

3. Ha lehetséges, két ájtatosság egyesítse ezen a napon a tagokat. A reggeli szentmisén végezzenek közös, engesztelő áldozást, A délutáni ájtatosságnál pedig sorsolják ki a havi erénygyakorlati lapocskákat.

4. Ott ahol már Jézus szent Szívének társulata is fennáll, igen könnyen egyesíthető a két társulat ájtatossága, úgy hogy az előbbihez hozzácsatoljuk az engesztelő imádságot és az erénygyakorlati lapocskák húzását.

5. Az igazgatónak jogában áll megváltoztatni az előírt imádságok sorrendjét és meghatározni azok mennyiségét is egyházunk szokása szerint.

Igéretetek, melyeket az Úr Jézus az 5 Szíve
tiszteletének tett.

1. Megadom nekik mindazokat a kegyelmeket, amelyekre szükségük van hivatásukban.
2. Családjukban békességet szerzek.
3. Megvigasztalom őket szenvedéseikben.
4. Biztos menedékük leszek életükben, de főképp haláluk óráján.
5. Megáldom minden munkájukat, vállalatukat.
6. A bűnösök az irgalom forrására, tengerére találnak Szívemben.
7. A lanyha lelkek buzgókká válnak.
8. A buzgó lelkek még nagyobb tökéletességre emelkednek.
9. Megáldom a házakat, amelyekben Szívem képét felfüggesztik, tisztelik.
10. A papoknak olyan erőt adok, hogy még a legmegrögzöttebb bűnösöket is megtérítik.
11. Szívembe írom és onnan soha ki nem törölöm azok nevét, akik terjesztik ezt az ájzatosságot.
12. Szívem túláradó irgalmasságában megígérem, hogy akik kilenc egymásután következő hónap első péntekén megáldoznak,

azoknak megadom a végső állhatatosság kegyelmét, hogy t. i. nem fognak kimúlni szentség nélkül és Szívem biztos menedék-helyük lesz haláluk óráján.

XI. Részletes lelkiismeret vizsgálat.

Intelem.

Minden szerzetes súlyos bűn terhe alatt köteles a tökéletességre törekedni. Sajnos, a testvérek közt is vannak, akik nem sokat törődnek ezzel a kötelezettséggel. Pedig az irgalmas Isten azért hívta, azért választotta ki őket ezek és ezek közül, — akik talán méltóbbak lehettek a meghívásra, — hogy tökéletesebben megismerjék, bensőbbben szeressék és hívebben szolgáljanak neki, mint a világi emberek.

A tökéletességre vezető legbiztosabb út a részletes lelkiismeret-vizsgálat, amelynek gyakorlása abban áll, hogy küzdünk egyetlen hiba ellen vagy buzgolkodunk egyetlen erény megszerzésében. Hogyan?

Először magadba tekintesz és kifürkészed, hogy melyik hibád akadályoz a komoly szerzetesi életben, a lelki ember kiképzésében való előhaladás terén. Azután meghatározod, hogy melyik hibádat kell kiirtanod és melyik erényt elsajátítanod. Ha pl. azt látod, hogy az önakarat érvényesítésének mérge dülja fel szivedet, kutasd, miben nyilvánul benned a bűnös hajlam Bizonyára tapasztalni fogod, hogy nem a jó Isten akaratának és az ő parancsainak megőrzése vagy előljáróid rendeleteinek követése, sem a szabályok iránt való hűség, hanem a test bölcsesége, amely az apostol szerint halált hoz a fejedre, visz rá téged, hogy a törvényt vagy szabályt a világ

szellemében magyarázd, előljáród rendeletét lekicsinyeld és mindenkit lebírálj, aki nem osztja veled felfogását. Ebben az esetben hallgass a szent rendszabályra, amely eszedbe juttatja, hogy Istenért lemondnál szabad akaratodról. Határozd el magad, hogy komolyan felveszed a küzdelmet a részletes lelkiismeretvizsgálatban önakaratod ellen. „Szűnjék meg az önakarat és megszűnik a pokol,” mondja Szent Bernát. Segít erre a részletes lelkiismeret-vizsgálat.

A részletes lelkiismeret-vizsgálat gyakorlása.

1. Naponkint kétszer, ebéd előtt és vacsora után tarts lelkiismeret-vizsgálatot leküzdésre kiválasztott hibád és a megszerzésre kitűzött erény fölött.

2. Vedd számba, hogy szokásos hibádat hány-szor követted el, az erény gyakorlását (ha alkalom volt rá) hány-szor mulasztottad el.

Szent Ignác öt pontban összegezi a részletes lelkiismeret-vizsgálatot:

1. Reggel erősen tedd fel magadban, hogy a leküzdésre kitűzött hibát nem követed. Ezt a feltételt megújítod az elmélkedés alatt.

2. Ha hibáztál, rögtön megbánod és megújítod elhatározásodat.

3. Az esti lelkiismeret-vizsgálatnál erre fordítod főfigyelmedet, egyéb hibáiddal megbánod ezeket, meggondolva, hogy az ágy még az éjjel könnyen ravatalod lehet és lelked örök ítéletre ébredhet. — Az elkövetett hibák vagy az erénygyakorlatok számát pontokkal vagy számokkal följegyzed jegyzőkönyvecskébe (ha teheted, a déli vizsgálatnál is), melyből láthatod, hogy tettél-e haladást.

4. Egyik napot, hetet vagy hónapot összehasonlítod a másikkal. Az elért sikerért alázatosan mondj

hálát Istennek, ha nem jutottál előbbre, újabb eszközökről, szövetségestársakról gondolkozzál, ha győzni akarsz. Számolj be lelkiatyádnak.

5. Az elkövetett hibák száma és nagysága szerint valami büntetést szabsz magadra. Ez a büntetés lehet különféle: bűjt; megtartóztatás valamely kedvelt ételtől; fekvésben, ülésben, térdelésben önmehtagadás; kitárt karokkal imádkozhatunk néhány miatyánkot és üdvözlégyet; meglátogathatjuk a legf. Oltáriszentséget; szívességet tehetünk másoknak, főképpen a kevésbé rokonszenveseknek; imádkozhatunk a szenvedő lelkekért, a pogányok, eretnekek, bűnösök megtéréséért; egész nap szigoruan megtarthatjuk a hallgatást, stb.

Szigorubb bűnbánati cselekmény felvállalása (minő pl. egésznapos bűjt, vezeklőöv viselése stb) lelki vezető engedélye nélkül nem tanácsos.

A hibák vagy erénygyakorlatok számának feljegyzésére szolgáló Szent Ignác féle táblázat.

Hétfőn	délelőtt _____ délután _____
Kedden	délelőtt _____ délután _____
Szerdán	délelőtt _____ délután _____
Csütörtökön	délelőtt _____ délután _____
Pénteken	délelőtt _____ délután _____
Szombaton	délelőtt _____ délután _____
Vasárnap	délelőtt _____ délután _____

Testvér, a tiszteletreméltó Kempis Tamás bátorit, midőn így szól: „ha minden évben csak egyben javulnánk meg, hamar tökéletesekké válnánk.” Tehát nagy elhatározással fogj hozzá a küzdelemhez és ne félj tőle, hogy a többi hibák erőre kapnak benned, mert a főhibával sok más kipusztul. A tárgyat ne változtasd, míg nem győztél; de ha unni kezded a küzdelmet, idődet néha az ellentétes erényre fordíthatod.

Erről bővebb tájékozódást szerezhetsz az Introd. I. köt. 317-335. lapjain.

Aquinói szent Tamás imádsága szent életért.

Engedd irgalmas Isten, hogy azokat, amik Neked kedvesek, hévvel kívánjam, ügyesen kutassam, valósággal megismerjem és tökéletesen megtegyem a te neved magasztalására és dicsőségére.

Rendelkezzél Istenem! állapotom felől és amit akarsz, hogy cselekedjem, add, hogy tudjam és úgy vigyem véghez, amint az szükséges és hasznos lelkemnek.

Sem a jó, sem a balsors ne ártson nekem Uram, Istenem! hogy amabban el ne bizakodjam, emebben el ne csüggedjek. Semmi fölött se örüljek vagy búsuljak, hanem csak azon, ami Hozzád vezet, vagy Tőled elvezet. Senkinek se óhajtsak tetszeni, vagy féljek nem tetszeni, mint egyedül Neked.

Veszítse el értékét előttem, Uram! minden mulandó és legyen drága minden örökévaló.

Legyen terhemre minden öröm, mely nem reád vonatkozik és ne kívánjak olyasmit, ami kívüled létezik. Gyönyörködtessen, Uram! minden fáradalom, mely éretted van és gyötörjön minden nyugalom, mely kívüled van.

Add, Istenem, hogy feléd irányítsam szívemet és ha megbotlanám, javulási szándékkal sirassam vétkeimet.

Tégy engem, Uram Istenem, engedelmessé ellenmondás nélkül; szegényé lealacsonyulás nélkül; tisztává romlás nélkül; türelmessé zúgolódás nélkül; alázatossá képmutatás nélkül; vidámmá kicsapongás nélkül; függévé könnyelműség nélkül; istenfélővé kétségbeesés nélkül; igazzá kétszínűség nélkül; jókat cselekvővé elbizakodás nélkül; felebarátaimat figyelmeztetővé dölyfösség nélkül; őket szóval és példával követésemre buzdítóvá tettetés nélkül.

Uram Istenem! adj nekem éber szívet, melyet el nem terel tőled semmiféle kíváncsi gondolat; nemeset, melyet le nem alacsonyít semmiféle méltatlan indulat; egyeneset, melyet félre nem vezet semmiféle helytelen

szándék; erőset, melyet meg nem tör semmiféle megpróbáltatás és szabad szívet, melyet le nem győz semmiféle erőszakos óhajtozás.

Uram, Istenem! adj elmét, mely megismerjen téged; szorgoskodást, mely keressen téged; bölcsességet, mely föltaláljon téged; társalgást, mely gyönyörködtesen téged; állhatatosságot, mely bizalommal várjon téged. Büntess a penitencia által; add, hogy felhasználjam e földön jótéteményeidet a kegyelem által; és élvezzem az örök hazában örömeidet a dicsőség által. Aki élsz és uralkodol örökön-örökké. Ámen.

(3 évi búcsú, naponként egyszer XIII. Leó. 1888. jan. 17.)

X. Asztali áldás.

Ebéd előtt.

A testvérek a csengetyűszóra az étterembe lépve, a feszületnek mély fejhajtással hódolnak és kiki a maga helyén, sorban az asztalok előtt, egymással szemben, összetett kézzel és lesütött szemmel megáll és az előtte elhaladó előljárót kellő tisztelettel üdvözli.

A felolvasó testvér az előljáró jeladására olvassa a rendtartomány elhunyt tagjainak névsorát, melyet ezekkel a szavakkal kezd el:

Benedicite. Nomina patrum et fratrum, qui obierunt die . . . mensis . . .

Nomen (patris et) fratris, qui obiit die ... mensis ...
A nevek vagy név említése után: *Quorum (cuius) et aliorum confratrum defunctorum nostrorum animae per misericordiam Dei requiescant in pace!* Ráfelelik mindannyian: *Amen.*

Ekkor a helyi előljáró elkezd a 129. (De profundis) zsoltárt (22. l.) melyet a testvérek karban, felváltva imádkoznak. Zsoltárimádság után az előljáró összetett kézzel mondja a kis verseket és a könnyörgést.

Erre az előimádkozó emeltebb hangon mondja:

Benedicite (Mondjunk áldást), melyre a testvérek felelve ismétlik: *Benedicite.*

Előim. Benned bízunk, Uram.

Hebd. Oculi omnium in te sperant, Domine.

A többi folytatja:

Et alii prosequuntur:

És te eledelt adsz a kellő időben; kitárod kezedet és betöltesz minden élőlényt áldásoddal.

Et tu das escam illorum in tempore opportuno: aperis tuam manum tuam et implebis omne animal benedictione.

Dicsőség az Atyá-
nak stb.

Miképen kezdetben
stb.

Uram, irgalmazz ne-
künk !

Krisztus, kegyel-
mezz nekünk !

Uram, irgalmazz ne-
künk !

Mi Atyánk. (hal-
kan.)

És ne vigy minket
a kísértésbe.

De szabadíts meg,
a gonosztól.

Könyörögjünk. Áldj
meg, Uram, minket †
és a te adományaidat,
melyeket jóvoltodból
magunkhoz venni ké-
szülünk. A mi Urunk
Jézus Krisztus által.
Ámen.

Glória Patri etc.

Sicut erat etc.

Kyrie, eléison !

Christe, eléison !

Kyrie, eléison !

Pater noster (sec-
reto.)

Et ne nos inducas
in tentationem.

Sed libera nos a
malo.

Oremus. Benedic
Dómine nos † et haec
tua dona, quae de tua
largitate sumus sum-
ptúri. Per Cristum
Dóminum nostrum.
Amen.

Ezekre a szavakra : *Benedic, Domine, nos*, mindenki
megjelöli magát a nagyobb keresztjellel fejhajtás mellett;
ezekre pedig : *et haec tua dona*, az előimádkozó pap

megáldja az asztalra tett ételt. — Ezalatt a felolvasó testvér középre megy és összetett kézzel áldást kér az előimádkozó felé mélyen meghajolva :

Adj, Uram, áldást.	Jube, domne, benedícere.
--------------------	--------------------------

Az előimádkozó áldást mond összetett kézzel :

Az örök dicsőség Királya tegyen minket a mennyei asztal rés- szeseivé. — Ámen.	Mensae coeléstis participes fáciat nos Rex aetérnae glóriae. — Amen.
---	---

A felolvasó testvér pedig összetett kézzel a középben állva hozzáfűzi :

Isten szeretet ; és aki szeretetben marad, Istenben marad, és Isten őbenne. — Istennek hála.	Deus cáritas est ; et qui manet in cari- táte, in Deo manet, et Deus in eo. — Deo grátias.
--	--

Asztali áldás után a testvérek mély fejhajtással hódolnak a feszület előtt és asztalhoz ülnek. Miután mindenki elfoglalta helyét, a testvér állva felolvas a Szentírásból, mindaddig, míg az előljáró azt jeladással beszünteti. Ezután a következőnapra szóló rendi szentek, boldogok és szentség hírében elhaltak rövid élettörténetét és a kalendáriumot olvassa ; majd a második testvér az előljáró által kijelölt jámbor szerző könyvéből olvas.

Minden pénteken, hacsak az előljáró szünetet nem engedélyez valamely méltánylást érdemlő ok miatt, vagy nem kell felolvasni a Szentszék vagy a szerzet kiadott rendeleteit, a testvér azonnal a rendszabály olvasásával

kezd, melynek VI. fejezete után a rendi szentek rövid élettörténetét és a kalendáriumot olvassa; a második folytatja a rendszabályt, a harmadik Szent Ferenc Atyánk végrendeletét és az előljáró Szeráfi Atyánk áldását, buzdítását és átkát olvassa.

Ha valaki imádság közben érkezik, alkalmazkodjék a közösséghez, de hogyha áldás után jön, a helyén térdelve kitárt karokkal halkán imádkozza el egyszer a *Miatyánkot* és az *Üdvözlégyet*. — Ha valaki ebéd közben kényszerül távozni, előbb az előljáró engedélyét kikéri, a hálaadást a maga helyén állva végzi, és a feszületnek mély fejhajtással hódolva, távozik.

Ebéd után.

Ebéd végén a helyi előljáró jeladására mindannyian felkelnek az asztaltól és sorba állnak, mint ebéd előtt. Ekkor a felolvasó testvér a közepén mélyen meghajolva fennhangon mondja:

De te irgalmazz nekünk, Uram.	Tu autem, Dómine, miserére nobis.
-------------------------------	-----------------------------------

Valamennyien felelik:

Istennek legyen hála.	Deo grátias.
-----------------------	--------------

Az előimádkozó elkezd:

Adjon hálát neked, Uram, minden teremtményed.	Confiteántur tibi, Domine, ómnia ópera tua.
---	---

Valamennyien felelik:

A te szenteid is áldjanak.	Et sancti tui benedícant tibi.
----------------------------	--------------------------------

A testvérek karban felváltva mondják :

Dicsőség az Atyá-
nak stb.

Gloria Patri etc.

Előimádkozó összetett kézzel :

Mindenható Isten,
hálát adunk neked
minden jótéteménye-
dért, aki élsz és ural-
kodol mindörökkön
örökké.

Agimus tibi grátias
omnipotens Deus, pro
univérsis beneficiis tuis.
Qui vivis et regnas in
saecula saeculorum.

Valamennyien felelik :

Ámen.

Amen.

Az előimádkozó elkezdí az 50. zsoltárt (24 lapon)
vagy az alábbi 116 zsoltárt, melyet a kar felváltva mond.

Dicsérjétek az Urat
minden népek : * min-
den nemzetek dicsér-
jétek :

Laudate Dóminum
omnes Gentes : * lau-
dáte eum omnes pó-
puli :

Mert erős miközöt-
tünk az ő irgalmas-
sága : * s örökkévaló
az ő igazsága.

Quóniam confir-
máta est super nos
misericórdia ejus : * et
véritas Dómini manet
in aetérnum.

Dicsőség az Atyá-
nak stb.

Glória Patri etc.

Miképen kezdetben
stb.

Sicut erat. etc.

Uram, irgalmazz
nekünk!

Krisztus kegyel-
mezz nekünk!

Uram, irgalmazz
nekünk!

Kyrie, eléison.

Christe, eléison.

Kyrie, eléison.

Az előimádkozó fenhangon megkezdi a Miatyánkot (Pater noster-t), melyet a testvérek, mélyen meghajolva, halkán végeznek az ötödik kérésig bezárólag, és azután az előimádkozó összetett kézzel a testvérekkel felváltva imádkozza a következő rövid verseket:

V. És ne vigy min-
ket a kísértésbe.

F. De szabadíts
meg a gonosztól.

V. Bőven adott a
szegényeknek.

F. Az Ő igazsága
fenmarad örökkön
örökké.

V. Áldom az Urat
minden időben.

F. Mindig ajkamon
lesz az ő dics⁵rete.

V. Az Úrban ör-
vend az én lelkem.

F. Hallják a jók,
és örüljenek.

V. Et ne nos indú-
cas in tentationem.

R. Sed libera nos
a malo.

V. Dispérsit, dedit
paupéribus.

R. Justítia ejus ma-
net in saeculum sae-
culi.

V. Benedícam Dó-
minum in omni tém-
pore.

R. Sempér laus ejus
in ore meo.

V. In Dómino lau-
dábitur ánima mea.

R. Audiant man-
suéti, et laeténtur.

V. Magasztaljátok az Urat énvelem.

F. És dicsérjük is az ő nevét.

V. Áldott legyen az Úr neve.

F. Mostantól kezdve és mindörökké.

Míg az előimádkozó a következő könyörgést mondja, a többiek mélyen meghajolnak.

Uram, adj kegyelmesen minden jótevőnknek örök boldogságot a te szent nevedért.

Ámen.

Áldjuk az Urat.

Istennek legyen hála.

Az elhúnytak lelkei Isten irgalmából nyugodjanak békességben.

Ámen.

V. Magnificáte Dóminus mecum.

R. Et exaltémus nomen ejus in idípsum.

V. Sit nomen Dómini benedíctum.

R. Ex hoc nunc et usque in saeculum.

Retribúere dignáre, Dómine, omnibus nobis bona faciéntibus propter nomen tuum vitam aetérnam.

Ámen.

Benedicámus Dómino.

Deo grátias.

Fidélium animae per misericórdiam Dei requiescant in pace.

Ámen.

Valamennyien mélyen meghajolva halkan:

Miatyánk stb.

Pater noster etc.

Végül az előimádkozó hozzáfüzi :

Az Úristen adja ne- künk az ő békességét.	Deus det nobis su- am pacem.
--	---------------------------------

Valamennyien ráfelelik

Ámen.	Amen.
-------	-------

Vacsora előtt.

A 129. zsoltárt, rövid verseket és könyörgést úgy végzik, mint ebéd előtt (22. l.) Az előimádkozó azonban (Úristen, mindenek szemei stb. Oculi ómnium etc.) helyett ezt mondja :

Eszneka szegények és jóllaknak.	Edent páuperes et saturabuntur.
------------------------------------	------------------------------------

A testvérek így felelnek :

És dicsérik az Urat, akik keresik Őt: élni fog az ő lelkük örök- kön örökké.	Et laudábunt Do- minum, qui requirunt eum: vivent corda eo- rum in saeculum sae- culi.
---	--

A testvérek karban felváltva :

Dicsőség az Atyá- nak stb.	Glória Patri etc.
Miképen kezdetben stb.	Sicut erat etc.

Áldás:

Az örök dicsőség
Királya vezessen min-
ket a halhatatlanság
asztalához. — Ámen.

Ad coenam vitae
aeternae perdúcat nos
Rex aeternae gl'oriae.
— Amen.

Vacsora után:

Hálaadás, mint délben az alábbiak kivételével.

Csodatételeinek em-
lékét szerezte az ir-
galmas és könyörülő
Úr.

— Ételt a.lott az
őt félőknek.

Memóriam fecit mi-
rabílum suórum mi-
séricors et miserátor
Dóminus.

— Escam dedit ti-
méntibus se.

Előimádkozó:

Áldott az Úristen
ajándékaiban és szent
minden működésében.
Aki él és uralkodik
mindörökkön örökké.

Ámen.

Benedíctus Deus in
donis suis et sanctus
in ómnibus opéribus
suis. Qui vivit et reg-
nat in saecula sae-
culórum.

Amen.

Bőjti napokon.

Az egyetlen főétkezéskor asztali áldás és hála-
adás, mint fent vacsora előtt és után.

Az esti étkezéskor az előljáró fennhangon mondja *Benedicite* és a többiek ismételik: *Benedicite*. Ezután valamennyien a feszület felé fordulnak és térdre borúlva együtt imádkozzák az *Üdvözlégyet* (*Ave Maria etc.*) mely után az előimádkozó feláll és megáldja az asztalt ezekkel a szavakkal:

Az Atyaisten jobbja áldja meg a szeretet- nek ezt az ajándékát.	Hoc donum cari- tatis benedícat déxte- ra Dei Patris.
---	---

Mindnyájan *Amen*-nel felelnek, azután felállnak és a feszületnek mélyen fejet hajtva, asztalhoz ülnek.

Hálaadás a kisebb étkezés után.

A testvérek az asztalok előtt a helyükön állva, az előimádkozó kezdi.

V. A mi segedel- münk az Úr nevében.	V. Adiutórium no- strum in nómine Dó- mini.
F. Aki az eget és a földet teremtette.	R. Qui fecit coelum et terram.

Ezekre a szavakra mindnyájan megjelölik magukat a nagyobb keresztjellel.

V. Áldott legyen az Úr neve.	V. Sit nomen Dó- mini benedíctum.
F. Mostantól kezd- ve és mindörökké.	R. Ex hoc nunc et usque in saeculum.

Előimádkozó:

V. Uram, adj kegyelmesen minden jótevőnknek örök boldogságot a te szent nevedért.

F. Ámen.

V. Áldjuk az Urat.

F. Istennek legyen hála.

V. Az elhúnytak lelkei Isten irgalmából nyugodjanak békeségben.

F. Ámen.

Miatyánk stb. (hal-
kan az egészet).

V. Az Úristen adja nekünk az ő békeségét.

R. Ámen.

V. Retribuere dignare, Dómine, ómnibus nobis bona faciéntibus propter nomen tuum vitam aetérnam.

R. Amen.

V. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

V. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Pater noster etc.
(totum secreto.)

V. Deus det nobis suam pacem.

R. Amen.

Hálaadás után a testvérek mélyen meghajtják fejüket a feszület előtt és sorban távoznak.

Az asztali áldás és hálaadás előbbi módja az egész év folyamán megmarad, csupán az alábbi ünnepeken változik.

Az Úr Jézus születése ünnepén.

Ha a szent est vasárnapra esik, vigilia estétől jan. 5. délig bezárólag:

Étkezés előtt:

V. Az Ige megtestesült, allelúja.

F. És miközöttünk lakozott, allelúja.

Dicsőség az Atyának stb.

V. Verbum caro factum est, allelúja.

F. Et habitavit in nobis, allelúja.

Glória Patri etc.

Étkezés után:

V. Az Ur kijelentette, allelúja.

F. Az Üdvözítő hatalmát, allelúja.

Dicsőség az Atyának stb.

V. Notum fecit Dominus, allelúja.

R. Salutare suum, allelúja.

Glória Patri etc.

Vizkereszt ünnepén.

Vigilia estétől kezdve nyolc napon át.

Étkezés előtt:

V. Tharsis és a sziget királyai adományokat ajánlanak, allelúja.

V. Reges Tharsis et insulae munera offerent, allelúia.

F. Az arabok és Szába királyai aján-dékokot hoznak, alle-lúja.

Dicsőség az Atyá-nak stb.

R. Reges Arabum et Saba dona addúcent, allelúja.

Glória Patri etc.

Étkezés után.

V. Mind eljönnek Szábából, allelúja.

F. Aranyat és töm-jént hozva, allelúja.

Dicsőség az Atyá-nak stb.

V. Omnes de Saba vénient, allelúja.

R. Aurum et thus deferentes, allelúja.

Glória Patri etc.

Nagycsütörtökön.

A főétkezésnél az előljáró elkezdí s a testvérek folytatják :

Krisztus engedel-meskedett értünk egé-szen a halálig.

Miatyánk (halkan az egészet.)

Christus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem.

Pater noster (totum secreto).

Erre az előljáró szó nélkül megáldja az asztalt.
Étkezés után az előljáró elkezdí s a többi folytatja :

Krisztus engedel-meskedett stb.

Cristus factus est etc.

Ezután fölváltva imádkozzák az 50. zsoltárt (24. lap) Glória Patri nélkül, mely után elmondják a miatyánkot (végig halkán). Az előljáró minden felhívás (orémus nélkül) mondja a következő könyörgést:

Uram, kérünk, te-
kints erre a te ház-
népedre, amelyért a
mi Urunk Jézus Krisz-
tus nem vonakodott
magát átadni a hó-
héroknak és elszen-
vedni a kereszthalált.

Rescipe, quaesumus
Dómine, super hanc
famíliam tuam, pro
qua Dóminus noster
Jesus Cristus non du-
bitávit mánibus tradi
nocéntium, et crucis
subíre torméntum.

Befejezésül ismétlik a *Miatyánkot* (végig halkán) és csendben távoznak az étteremből.

(záradék nélkül)

Nagypénteken

főétkezéskor asztali áldás és hálaadás mint nagycsü-
törtökön, de a kis vers megtoldásával.

Krisztus engedel-
meskedett értünk egé-
szen a halálig, még-
pedig a kereszthalálig.

Christus factus est
pro nobis obédiens
usque ad mortem,
mortem autem crucis.

Nagyszombaton

ebéd és vacsora alkalmával úgy végezzük az imádságot, mint évközben vacsorakor, de az asztali áldás és hálaadás első verse:

V. Szombat éjjel pedig, mely a hét első napjára virrad, allelúja.

F. Eljött Mária Magdolna és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt, allelúja.

Dicsőség az Atyának stb.

V. Vespere autem Sábati, quae lucescit in prima Sábati, allelúja.

F. Venit Maria Magdaléna et áltera Maria, vidére sepulcrum, allelúja.

Glória Patri ect.

Húsvét ünnepén

és egész héten át szombat estig bezárólag az asztali áldás és hálaadás első verse:

V. Ez a nap, amelyet az Úr szerzett, allelúja.

F. Örvendezzünk és vigadjunk azon, allelúja.

V. Haec dies, quam fecit Dominus allelúja.

R. Exultemus et laetemur in ea, allelúja.

Az Úr mennybemenetele ünnepén

és a rákövetkező napokon pünkösd-szombatig kizárólag.

Étkezés előtt.

V. Isten fölment örvendezésközben, allelúja.

V. Ascendit Deus in jubilatione, allelúja.

F. És az Úr harsona-zengés közben, alleluja.

R. Et Dóminus in voce tubae, alleluja.

Étkezés után.

V. A mennybe mennő Krisztus, alleluja.

V. Ascéndens Christus in altum, alleluja.

F. Fogollyá tette a fogságot, alleluja.

R. Captívam duxit captivitátem, alleluja.

Pünkösd ünnepén

vigilia déltől a következő szombat délig bezárólag.

Étkezés előtt.

V. Az Úr lelke betölté a földet, alleluja.

V. Spíritus Dómini replévit orbem terrarum, alleluja.

R. És aki mindeket összetart, nála vagyon a szó értelme, alleluja. (Bölcs. 1. 7.)

R. Et hoc, quod cóntinet ómnia, sciéntiam habet vocis, alleluja.

Étkezés után.

V. Mindnyájan beteltek Szentlélekkel, alleluja.

V. Repléti sunt omnes Spíritu sancto, alleluja.

F. És elkezdtek beszélni, alleluja.

R. Et coepérunt loqui, alleluja.

Szent Domokos Atyánk ünnepén.

és midőn Szent Domokos jeles rendjének valamelyik főelöljárója első ízben megjelenik a közös étkezésen, a hálaadó könyörgés (Agimus tibi gratias) után két énekes az étterem közepén énekli a következő karéneket:

Az apostoli Szent Domokos és Szeráfi Szent Ferenc: ők tanítottak minket, Úristen a te törvényedre.

Apostolicus Dominicus et Seraphicus Franciscus: ipsi nos docuerunt legem tuam, Dómine.

(Dallania a *Cantorinus* énekeskönyv 68 lapján.)

A karéneket ismétlik mindannyian és a 116. zsoltár minden verse után szintén ismételve éneklik.

XI. A legfőlségesebb Oltáriszentség meglátogatása.

Szentséges Úr Jézus Krisztus, imádunk stb. Ó, szent lakoma stb. (32. 1.)

Adoramus te, sanctissime Dómine Jesu Christe, etc. O sacrum convivium ect. (p. 32.)

Közös szentségimádáskor a *Miatyánkot*, *Üdvözlégyet* és *Dicsőséget* elmondjuk *hatszor*, azután

Üdvözlégý mennyországy királynéja stb.

V. Imádkozzá éretünk stb.

Könyörögjünk. Örök, mindenható Úristen, aki a Szentlélek közreműködése által előre elkészítetted Máriának, a dicsőséges Szűzanyának testét és lelkét, hogy méltó hajléka legyen Fiadnak: engedd, hogy mi, kik örvendezünk a róla való megemlékezésen, az ő kegyes közbenjárására megszabaduljunk minden fenyegető veszélytől és az örök haláltól. Ugyanazon Urunk Jézus Krisztus által.

F. Ámen.

Salve Regina, ect.

V. Ora pro nobis ect.

Oremus. Omnipotens sempiternus Deus, qui gloriosae Virginis Matris Mariae corpus et animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, Spiritu sancto cooperante praeparasti: da, ut cujus commemoratione laetamur ejus pia intercessionem ab instantibus malis, et a morte perpetua liberemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

V. Az isteni segedelem maradjon velünk mindenkor.

F. Amen.

Szentséges Úr Jézus Krisztus, imádunk stb.

V. Divinum auxilium máneat semper vobiscum.

R. Amen.

Adorámus te ect.

A testvérek felállnak, egyszerű térdhajtással még egyszer hódolnak az Úr Jézus előtt és szent meghatottsággal sorban távoznak.

Aquinoi Szent Tamás himnusza az Oltáriszentség előtt.

Rejtező Istenség, hittel áldalak,

Ki elrejtezel itt bor s kenyér alatt.

Szívem teelőtted megalázkodik,

Mert ha téged szemlél megfogyatkozik.

Szám, kezem, látásom benned fennakad.

Bizton hitem mégis hallásból fakad.

Hiszem mind, amit szól Istennek Fia,

Nincs igazabb, mint az Igazság szava.

Adóro te devóte, latens Déitas,

Quae sub his figuris vere látitas:

Tibi se cor meum totum súbjicit,

Quia te contéplans totum deficit.

Visus, tactus, gustus in te fállitur:

Sed audítu solo tuto créditur:

Credo quidquid dixit Dei Fílius:

Nil hoc verbo veritatis vérius.

Rejté a keresztfa is-
tenségedet,

Itt az emberség is el-
rejtezkedett

Mindakettőt valván és
hittel hívén,

Mit a jobb lator kért,
azért esdek én.

Sebeid Tamással nem
szemlélhetem,

Te vagy mégis, vallom
Uram-Istenem :

Add, hogy egyre job-
ban higgyek teneked.

Tebenned reméljek és
szeresselek.

Uram halálának szent
emlékjele,

Életadó zálog, élet
kenyere.

Hogy belőled éljen,
késztesd lelkemet :

Soha ne feledje édes-
ségedet.

In cruce latébat sóla
Déitas,

At hic latet simul et
humánitas :

Ambo tamen credens
atque cónfitens,

Peto quod petívit latró
poenitens.

Plagas, sicut Thomas,
non intúeor,

Deum tamen meum
te confiteor :

Fac me tibi semper
magis crédere,

In te spem habére,
te diligere.

O memoriále mortis
Dómini,

Panis vivus vitam
praestans hómini :

Praesta meae menti
de te vívere,

Et te illi semper dul-
ce sápere.

Kegyves pelikánunk,
 égi szeretet,
 Véredben, tisztátlant,
 moss meg engemet,
 Egy cseppje elég, ha
 a mérlegbe hull,
 Az egész világnak
 bűnváltságául.

Jézus, most csak ar-
 codfátylát láthatom,
 Kérlek Uram, add meg
 mire szomjazom:
 Boldogan láthassam
 egykor szívedet
 És dicsőségedten di-
 csérhesselek.
 Ámen.

Pie pellicáne Jesu Dó-
 mine,
 Me immúndum munda
 tuo sángine:
 Cujus una stilla sal-
 vum fácere,
 Totum mundum quit
 ab omni scélere.

Jesu, quem velátum
 nunc aspício,
 Oro fiat illud, quod
 tam sitio:
 Ut te reveláta cernens
 fácie,
 Visu sim beátus tuae
 glóriæ.
 Amen.

(100 napi búcsú naponként egyszer)

XII. Imádság az esti imaóra (Completorium) végén.

Ó, szeretetreméltó Üdvözítőm! (161. 1.)

V. Egészen szép vagy
Mária!	V. Tota pulchra es
Maria,
F. Egészen szép vagy,
Mária!	R. Tota pulchra es
Maria.
V. Eredeti bűnnek
szennye nincs te-
benned!	V. Et mácula origi-
nális non est in te.
F. Eredeti bűnnek
szennye nincs te-
benned!	R. Et mácula origi-
nális non est in te.
V. Te, Jeruzsálem
dicsősége!	V. Tu glória Jerúsa-
lem.
F. Te Izraelnek öröme!	R. Tu laetitia Israel.
V. Te, a nemzetünk-
nek tisztessége!	V. Tu honorificéntia
pópuli nostri.
F. Te, a bűnösöknek
pártfogója!	R. Tu advocáta pec-
catorum.
V. Ó, Mária!	V. O María.
F. Ó, Mária!	R. O María.
V. Nagyokosságú
Szent Szűz!	V. Virgó prudentíssi-
ma.
F. Nagykegyességű
Anyá!	R. Mater clementíssi-
ma.
V. Imádkozzálérettünk	V. Ora pro nobis.

F. Esedezzel érettünk
a mi Urunk Jézus
Krisztusnál!

V. Szeplőtlen voltál
fogantatásodban,
ó, Szent Szűz!

F. Imádd értünk az
Atyát, akinek a Fi-
át szüled.

V. Uram, megjelölted
Ferenc szolgádat.

F. Megváltásunk seb-
helyeivel.

V. Legyen békesség
erősségedben.

F. És bőség tornya-
idban.

Könyörögjünk. Ur-
isten, ki a B. Szűz
szeplőtlen foganta-
tása stb. (214. lapon.)

Uram Jézus Krisz-
tus, ki a világ elhide-
gülésekor Szent Fe-
renc Atyánk testén
szervedesed szent
sebhelyeit megújítot-

R. Intercéde pro nobis
ad Dóminum Jesum
Christum.

V. In Conceptione tua
Virgo, immaculáta
fuisti.

R. Ora pro nobis Pat-
rem, cujus Fíl'um
peperisti.

V. Signásti Dómine
servum tuum Fran-
ciscum.

R. Signis Redemptió-
nis nostrae.

V. Fiat pax in virtú-
te tua.

R. Et abundántia in
túrribus tuis.

Orémus. Deus, qui
per Immaculátam etc.,
pag. 214.

Dómine Jesu Chris-
te, qui frigescénte
mundo, ad inflammán-
dum corda nostra tui
amóris igne, in carne
beatíssimi Patris nostri

tad, hogy szivünket felgyulaszd szereteted tüzével: engeddd kegyelmesen, hogy az ő érdemei és könyörgeése által állhatatosan hordozzuk a keresztet és a bűnbánat méltó gyümölcsét teremjük.

Úristen, kitől a szent kívánságok, a jó tanácsok és az érdemszerző cselekedetek származnak, add szolgálóidnak azt a békeséget, melyet a világ nem adhat, hogy szivünk parancsaidnak szentelve és ellenségeink iránt való félelemtől megszabadulva oltalmad folytán békés viszonyok közt élhessünk. A mi Urunk Krisztus által. F. Ámen

Francisci passionis tuae sacra Stigmata renovasti: concède propitius; ut ejus méritis et precibus crucem júgiter ferámus, et dignos fructus poenitentiae faciámus.

Deus, a quo sancta desidéria, recta consília et justa sunt ópera: da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem; ut et corda nostra mandátis tuis dedita, et hóstium subláta fomidine, témpora sint tua prótectione tranquilla. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Imádság nagygyűlés idején.

(Preces tempore Capituli.)

Himnusz a Szentlélekhez.

Szentlélekisten, szállj
 reánk,
 Elmét derítő tiszta
 láng,
 Öntsd lelkeinkbe,
 melyeket
 Megszentelél, kegyel-
 medet.
 Kit Isten, mint vigasz-
 talót
 Nekünk ajándékol a-
 dott,
 Minden javak bő kút-
 feje,
 Lelkünk világa s élete.
 Te hét ajándok Istene,
 Az Úr hatalmas jobb-
 keze,
 Te, kit nekünk ígért
 Atya,
 Nyelvünk kenetdús
 szózata.
 Érzékeinkre fényt de-
 rits,

Veni, Creátor Spíritus
 Mentis tuórum vísita,
 Imple supérna grátia,
 Quae tu creásti pec-
 tora.
 Qui díceris Parác-
 litus,
 Altíssimi donum Dei,
 Fons vivus, ignis, cári-
 tas,
 Et spiritális únctio.
 Tu septifórmis mú-
 nere,
 Dígitus Patérnae dex-
 terae,
 Tu rite promíssum
 Patris,
 Sermóne ditans guttu-
 ra.
 Accénde lumen sénsi-
 bus :

Kebelt erényre fölhevits,
 Testünk erőtlenségeit
 Védjék magas kegyelmeid.
 Kísértésekben el ne hagyj,
 Szivünkbe békességet adj,
 Légy útainkban fővezér,
 Ne érje népedet veszély.
 Ó, adjad ismernünk Atyát,
 És egyszülötte szent Fiát,
 S téged, ki tőlük származol,
 Valljon, mi ég-s földön honol.
 Legyen dicsőség, ó, Atyánk,
 Neked, s kitől megváltatánk,
 Fiadnak, a Vigasztalót
 Áldván veled, mint egy valót. Ámen.

Infunde amorem cordibus:
 Infirma nostri corporis
 Virtute firmans perpeti.
 Hostem repellas longius,
 Pacemque dones protinus:
 Ductore sic te praeviso
 Vitemus omne noxium.
 Per te sciamus da Patrem,
 Noscamus atque Filium,
 Teque utriusque Spiritum
 Credamus omni tempore.
 Deo Patri sit gloria,
 Et Filio, qui a mortuis
 Surrexit, ac Paraclito,
 In saeculorum saecula.
 Amen.

V. Áraszd ki lel-
kedet és minden életre
kél.

F. És megújítod a
föld színét.

V. Szeplőtlen voltál
fogantatásodban, ó,
szent Szűz.

F. Imádd értünk az
Atyát, akinek Fiát
szülted.

V. Szent Ferenc
atyánk, könyörögj
értünk.

F. Hogy méltók le-
hessünk Krisztus igé-
reteire.

Könyörögjünk. Úr-
isten, ki hiveid szívét
a Szentlélek felvilá-
gosítása által tanitot-
tad, add, hogy ugya-
nazon Szentlélek által
megismerjük, ami he-
lyes, és az ő vigasz-
talásán mindenkor ör-
vendjünk.

V. Emítte Spíritum
tuum et creabúntur.

R. Et renovábis fá-
ciem terrae.

V. In conceptióne
tua, Virgo, immaculá-
ta fuísti.

R. Ora pro nobis
Patrem, cujus Fílium
peperísti.

V. Ora pro nobis
beáte Pater noster
Francísce.

R. Ut digni effici-
ámur promissiónibus
Christi.

Orémus. Deus qui
corda fidélium Sancti
Spíritus illustratióne
docuísti: da nobis in
eódem Spíritu recta
sápere, et de eius
semper consolatióne
gaudére.

Úristen, ki a Boldog-
ságos Szűz szeplőtlen
fogantatása által méltó
hajlékot készítetted
szent Fiadnak: ké-
rünk, engedd, hogy
miként őt szent Fiad
halálára való tekin-
tetből minden bűn-
mocsoktól megóvtad,
úgy közbenjárására
mi is tiszta lélekkel
jussunk szined elé.

Úristen, ki egyhá-
zadat Szent Ferenc
atyánk érdemei által
új sarjadékkal gyara-
pítod: add, hogy pél-
dájára megvessük a
földieket és az égi
adományok részesülé-
sében állandóan ör-
vendezzünk. A mi
Urunk Krisztus által.

F. Ámen.

Deus, qui per Im-
maculatam Virginis
Conceptionem dignum
Filio tuo habitaculum
praeparasti: quaesu-
mus: ut qui ex morte
eiúsdem Filii tui prae-
visa, eam ab omni
labe praeservasti; nos
quoque mundos, eius
intercessióne ad te
pervenire concédas.

Deus, qui Ecclesi-
am tuam beáti Patris
nostri Francisci mé-
ritis foetu novae prolis
amplificas: tribue
nobis; ex eius imita-
tione terréna des-
pícere, et coeléstim
donórum semper par-
ticipatióne gaudére.
Per Christum Dómi-
num nostrum.

R. Ámen.

XIII. Krisztus kínszenvedésének emlékezete.

Imádság Krisztus kínszenvedésének emlékezetére.

Pénteken, némely helyen naponként délután 3 órakor egyszerű harangozással hívják fel a testvérek és a hívek figyelmét Krisztus Urunk kínszenvedésére és halálára Méító, hogy a testvérek is megemlékezzenek az Úr Jézus megváltó szenvedéséről és haláláról, melyre imádkozhatják:

Krisztus engedelmeskedett értünk etc.

V. Isten a saját Fiát stb.

Könyörögjünk. Uram kérünk stb.

Christus factus est pro nobis obediens etc.

V. Proprio Filio etc.

Orémus. Réspice, quæsumus etc.

Kevés ideig elmélkedjél, azután a Szentatya szándékára imádkozd el *a miatyánkot, üdvözlégyet és dicsőséget.*

A szent keresztúti ájtatosság.*

Mivel a búcsúnyeréshez általában kegyelmi állapot szükséges, tanácsoljuk, hogy a testvérek indítsanak fel tökéletes bánatot e jámbor áhítatgyakorlat kezdetén. Ez ugyan nem föltétele a búcsúk elnyerésének, hanem csupán lelki előkészület. Ha valaki

* Introd. Seraph. II. 378. — Szervezeti szabályaink a 194 pontban e'rendelik, hogy a közösség keresztúti ájtatosságot minden héten (pénteken vagy más napon) elvégezze. Ez az ájtatosság az esti elmélkedés helyett végezhető, ha eltart legalább 30 percig.

ugyanis halálos bűnben van, és e miatt képtelen a búcsúnyerésre, a gyónási szándékkal felindított tökéletes bánat által kegyelmi állapotba jut és alkalmassá válik a búcsúk megnyerésére. A ki pedig Isten kegyelmében van, ámbár nem köteles felindítani a tökéletes bánatot, ezt célszerűen mégis indítsa fel, hogy több lelki haszonnal végezhesse el a keresztúti ájtatosságot.

A szent keresztúti ájtatossághoz kapcsolt búcsúk elnyerésének még három nevezetesebb feltétele :

1. Kiki elmélkedjék (a maga tehetsége szerint) a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről. Szent Leonárd úgy vélekedik, hogy az egyszerűbb emberek is könnyen állíthatják lelki szemük elé azokat a szenthelyeket, amelyeken Jézus szenvedett és részvétet ébreszthetnek szívükben a szenvedő Üdvözítő iránt.

2. Helyi mozgás egyik állomástól a másikig. Midőn a közösség együtt végzi ezt az ájtatosságot és kiki nem mehet állomásról-állomásra, Szent Leonárd gyakorlata szerint mindenki maradhat a helyén, míg az előimádkozó pap végig járja az állomásokat. Ez azonban nem akadályozza az ájtatoskodókat abban, hogy helyükön az állomás felé fordulva, az előimádkozóval együtt letérdeljenek, felálljanak és ezáltal bizonyos helyi mozgást végezzenek.

3. A tizennégy állomást erkölcsi folytonosságban kell meglátogatni. Ha valaki csak annyi időre szakítja meg ezt az ájtatosságot, míg a szentgyónást, szentáldozást elvégzi vagy szentmisét hallgat, utána folytathatja a szent keresztúti ájtatosságot.

A keresztúti kereszt.

A szent keresztút búcsúit megnyerhetjük a Megváltó képével ellátott kis kereszttel is, amelyet a szerzet előjárói vagy az általános rendfőnök által

felhatalmazott más pap megáldott. A kis kereszt megáldásánál a búcsúk alkalmazására nem szükséges meghatározott szertartás-szöveg (formula benedictionis), hanem elégséges (a keresztvetéssel eszközölt) egyszerű megáldás is.

A megáldott kis kereszt használatával bárki megnyerheti a szent keresztút búcsúit, ha

1. betegség vagy más elfogadható akadály miatt nem végezheti el keresztútját (S. C. Ind. 1859. aug. 8.)

2. töredelmes szívvel, buzgón és megszakítás nélkül elvégzi a miatyánkot, üdvözlégyet és dicsőséget hússzor, tudniillik minden állomásra egyszer, az Úr Jézus öt szentsebének emlékezetére ötször és a Szentatya szándékára egyszer;

3. kezében tartja a megáldott keresztet, míg elvégzi az előírt imádságot (a Miatyánkot, Üdvözlégyet és Dicsőséget).

Rendkívüli engedmény.

Ha a nagybetegek semmikép se tudnák elvégezni az előírt imádságot (a Miatyánkot stb.) tökéletes bánatot ébresztve, legalább mondják el ezt a fohászt: „Azért kérünk Téged, jöjj szolgálid segítségére, akiket megváltottál szent véreddel (Te ergo quaesumus, tuis famulis súbveni quos pretióso sanguine redemísti“; és bár lélekben kísérik figyelemmel a Miatyánk, Üdvözlégy és Dicsőség imádságát, amelyet más valaki háromszor elmond. (Acta Ord. 1903. évf. 105. l.)

A szent keresztút búcsúiról.

Mily kimondhatatlan lelki haszon háramlik minden egyes hívőre a mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedésének emlékezetéből, mely veleje a keresztúti

ájtatosság gyakorlásának; és mily sok búcsút nyerhetünk és ajánlhatunk fel a szenvedő lelkekért, ha igazán áhítatosan, és az anyaszentegyház szándéka szerint végezzük azt! Quaresmius Ferenc atya 49 teljes és 140 nem teljes (hétévi és hétszer negyvennap) búcsút említ *Elucidatio Terrae Sanctae* című művében; egyúttal megnevezi a szent helyeket, amelyek meglátogatásáért az egyház engedélyezte azokat; egyedül Jeruzsálem városára szóló 20 teljes búcsút említ!

És mindezeket a búcsúkat megnyerhetjük a szent keresztúti ájtatosság elvégzése által. XIII. Benedek pápa ugyanis kijelenti 1727, márc. 3. kelt rendeletében: *„Ennélfogva azok, akik a szentkereszt útját látogatják, épúgy részesülnek mindazokban a búcsúknak és kiváltságokban, amelyeket a római pápák engedélyeztek Jeruzsálem városára, a városon kívül fekvő szent helyekre s azok állomásaira, mintha ugyanott végeznék az említett jámbor gyakorlatot. (t. i. a szent keresztúti ájtatosságot)“*. — Ezt a bullát XII. Kelemen (1731.), XIV. Benedek (1741.) és IX. Pius is megerősítette.

Szerzetes testvér! Az előljárók kéri és intik a jelölteket és a papságra készülő növendékeket, hogy amennyire lehetséges, mindennap elvégezzék a szent keresztúti ájtatosságot és a ferences rózsafüzért, mert ezek az áhitatgyakorlatok *külön kiváltsagai a szeráfi rendnek*, és szerzetünk legjelesebb fiai állandóan gyakorolták és másoknak is ajánlották.

Előkészítő imádság.

Ó, végtelen kegyességű, irgalmas Isten! én, szegény, és méltatlan teremtményed, a legmélyebb alázatossággal földre borulva, imádlak Téged, Uramat Istenemet. Hiszek tebenned, remélek ígéreteidben,

szeretlek Téged minden fölött, és azért szivem mélyéből bánom, hogy Téged, egyetlen legfőbb jómat, valaha megbántottalak. Ezt a szent keresztúti ájtatosságot elvégezni óhajtom a Te dicsőségedre, az én üdvösségemre, a búcsúk elnyerésére, amelyek közül egy teljes búcsút az én lelkemért, a többit pedig a tisztító tűzben szenvedő lelkekért (különösen N. N.-ért) akarom felajánlani, s a szent keresztútját isteni segítségeddel, Máriának, a te fájdalmas Szűzanyádnak oltalma alatt és az ő példájára szándékozom végigjárni őrzőangyalom kíséretében.

I. ÁLLOMÁS.

Krisztust halálra ítélik.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Halálra, a leggyalázatosabb kereszthalálra ítélik az ártatlan Jézust, aki nem vétkezett, mert nem is vétkezhetett. Pilátus átadja Jézust ellenségeinek, hogy ő a császár barátságában maradjon. Mily borzasztó igazságtalanság! Egy ember kedvéért nem fél elítélni az ártatlanságot és megbántani Istent.

Imádság.

Ó, ártatlan Jézus! én vétkeztem, én vagyok méltó az örök halálra, és te fogadod örömmel a halálos ítéletet, hogy én éljek. Tehát ezután kinek éljek, hacsak egyedül teneked nem? Ha az embereknek tetszeném, neked nem szolgálhatnék: inkább feledjenek el az emberek és az egész világ, hogy egyedül neked tetszhessem.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztítótűzben szenvedő lelkeken.

II. ÁLLOMÁS.

Jézus vállára veszi a keresztet.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Midőn Jézus meglátta a keresztet, epedő vágygal vérrel borított karját kitárja, szelíden átöleli azt, forró csókkal illetve, sebekkel mar-

cangolt vállára veszi és jóllehet halálosan elgyöngült, mégis örömmel indul el utján . . .

Imádság.

Nem lehetek Krisztus barátja, ha ellensége vagyok a keresztnek! Ó édes, ó áldott kereszt! átölellek, megcsókollak és örömmel elfogadlak az Úristen kezéből. Távol legyen éntőlem, hogy ezután másban dicsekedjem, mint az én Uram keresztjében, amely által a világ meghalt énnekem és én a világnak. Ó, Jézusom, oszd meg velem szenvedésedet, hogy egészen a tied legyek.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

III. ÁLLOMÁS.

Jézus először esik el a kereszttel.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

A szerelmes Jézus kereszttel terhelve halad az uton, de a kereszt terhétől földre esett. A kereszt irántunk való szeretetből könnyü és édes volt neki, de a mi bűneink elviselhetetlenné tették azt.

Imádság.

Ah, Jézusom! te magadra vállaltad bűneimnek minden szerencsétlenségét, és gonoszságaim súlyos teherként nehezdedek rád (37. zs. 4. v.); hát miért vonakodnám vinni a te parancsaidnak terhét, hogy ezáltal egymás terhét viseljük. Mivel a te igád édes és a terhed könnyű, azért örömmel elfogadom azt és vinni fogom, amíg élek. Te, ó Jézus, segíts kegyelmeddel, hogy többé sohase vétkezzek súlyosan és el ne essek.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztítótűzben szenvedő lelkeken.

IV. ÁLLOMÁS.

A keresztet vivő Jézus találkozik fájdalmas anyjával.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Mily fájdalmas lehetett az elszomorodott Szűz Anyának tekintete, midőn vérző sebekell borított szerelmes isteni Fiát nehéz kereszttel a vállán a kegyetlen poroszlók között meglátta. Mily kimondhatatlan fájdalmat érzett a leggyöngédebb anyai szív! Ó mennyire vágyakozott Jézusért vagy legalább Jézussal meghalni.

Imádság.

Ó Jézus! Ó Mária! Én vagyok oka szerető szívetek mérhetetlen fájdalmának. Ah, bárcsak az én szívem is osztozhatna fájdalmatokban! Ó, fájdalmas Anya, aki forrása vagy a szent szeretetnek, engedd, hogy szíved gyötrelmét átérezve, veled keseregjek. Add, hogy szívem az Úr Krisztusért égjen, hogy neki öröme teljék az én részvétemben.

Alázatosan esedezve, csak azt kérem tőled, hogy midőn a halál útjára lépek, a ti halálos szenvedéseknek emlékezetében kegyeskedjél velem is összetalálkozni s áldott szent Fiaddal segítségemre sietni.

Miatyánk, Üdvözlég, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

V. ÁLLOMÁS.

Cirenei Simon segíti Jézust a kereszt hordozásában.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Cirenei Simont arra kényszerítik, hogy vigye a keresztet a gonoszágainkért megroncsolt és elgyöngített Jézus után. Bár Simon ellenkezik, Jézus mégis elfogadja őt kísérőjéül. Ó, mily hűséges társa volna a szenvedésben, ha nem kényszerüsből, hanem önként vállalkozik erre! Be szívesen fogadna

téged is, ó, én lelkem, ha segíteni éhajtanál. Hív téged és így édesget: Vedd föl keresztet és kövess engem! Te pedig ellenállsz a hívásnak. Mekkora szégyen rád nézve, hogy csak kénytelen kellett viszed a keresztet.

Imádság.

Ó Jézus! mily igazán mondtad: „Aki föl nem veszi keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám“. Ime, én jószántomból csatlakozom hozzád a kereszt útján, hogy méltó legyek hozzád: készségesen viszem — ha nem is a te súlyos — legalább azt az én keresztemet, amelyet éppen vállamra tenni kegyeskedel. Téged követve, türelmesen vinni fogom ezt a keresztet életem végéig.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

VI. ÁLLOMÁS.

Veronika kendőjét nyújtja Jézusnak.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Veronika kegyeletes részvétebből fejkendőjét odanyújtja Jézusnak, hogy letörülje vérrrel, köpéssel elégtelenített szentséges arcát. Jézus pedig arcképét hagyta azon és visszaadta neki. Mily csekély szolgálat és mily nagy a jutalom! Hát te, én lelkem, minő szolgálattal viszonzod Megváltódnak a megszámlálhatatlan jótéteményt? Gondolkozzál csak, aztán bánkódjál és ígérj javulást.

Imádság.

Ó Jézus? mit adjak neked mindazért, amit velem műveltél? (115. zs. 3. v.) Magamat szolgálatodra szentelem teljesen; szívemet neked adom egészen: te légy a pecsét annak ajtaján és jelöld meg képeddel, hogy mindig megemlékezzem rólad, és te se feledkezzél el művedről örökre.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

VII. ÁLLOMÁS.

Jézus másodszor elesik a város kapujánál.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

A szenvedő Jézus szentséges arcával földre esve, megint a porban fekszik a kereszt alatt. De a hóhérok ördögi kegyetlensége egy pillanatnyi nyugodalmat sem enged nekik, kötelekkel, dorongokkal űzi tovább. Ezt az elesést szokásos bűneink okozták. És nekem még kedvem volna tovább is vétkezni?

Imádság.

Ó, Jézus irgalmazz nekem, nyújtsd jobbot, támogass engem, hogy régi bűneimbe többé vissza ne essem, és meg ne ismételjem szokásos bűnömet (a... szokásos bűnét). Isten őrizzen! Mondom: most felfogtam (76. zs. 11. v); ettől a pillanattól kezdve komoly az elhatározásom, hogy inkább meghalok ezerszer semhogy vétkezzen. Te, ó, Jézusom,

erősíts engem kegyelmeddel, amely nélkül semmit sem tehetek.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

VIII. ÁLLOMÁS.

Jézus megszólítja Jeruzsálem siránkozó leányait.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Ezek a jámbor asszonyok bánkódva siránkoznak a Megváltó fölött és feléjük fordulva így szól: „Ne sirjatok énrajtam, ártatlan fölött, hanem sirjatok önnönmagatokon és fiaitokon,” sirjatok saját bűneiteken, melyek erre a kínszenvedésre vittek engem. Sírj te is, én lelkem, mert Krisztusnak semmi sem kedvesebb és neked semmi sem hasznosabb, mint a bűnökért fájdalomtól hullatott könnyek.

Imádság.

Ó, Jézus! bár elég könnyem volna, hogy sirassam éjjel és nappal bűneimet. (Jer. 9. 1.) Késérű vérkönnyeidre kérlek, add meg nekem a könnyek adományát: törd össze szívemet, hogy könnyzárpor ömöljön szememből — szívemből, hogy az tökéletes bánattal mossa le bűneimet.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

IX. ÁLLOMÁS

Jézus harmadszor elesik a Kálvária-hegy alján.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

A megutált és az emberek közt legutolsó Jézus, a fájdalom férfija, ki betegségeinket viselte és fájdalmainkat hordozta (Iz. 53.

3—4,) a Kálváriahegy aljához érkezve, már harmadszor súlyosan elesett, midőn belebotlott fájdalmasan ott az uton felállított kőbe. Ó, mily iszonyatos teher a bűn! Jézust hányszor lehúzta a földre, s ergem már régen a pokol fenekére taszított volna, ha az Úr szenvedésének végtelen érdemei fenn nem tartottak volna.

Imádság.

Ó nagyirgalmú Jézus! örökös hálára köteleztél engem, hogy nem engedted sem a bűneimben meghalni, aki annyit vétkeztem, sem a kárhozat mélységébe zuhanni, amit százszor megérdemeltem. Gyújts bennem új buzgóságot, éleszd azt állandóan és tarts meg engem kegyelmedben, hogy abból soha ki ne essem, hanem a jóban megerősödve, átlépjek ennek a halálnak testéből az Isten fiainak tökéletes szabadságába. (Róm. 7. 24.)

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztítótűzben szenvedő lelkeken.

X. ÁLLOMÁS.

Jézust megfosztják ruhájától és epével itatják.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Jézusról lehúzzák vagy inkább könyörtelen vadsággal letépi ruháját. Ah! mily szörnyű kin lehet, mikor még a kis sebhez ragadt vászon lefejtése is nagy fájdalmat okoz. Megfosztják ruhájától, hogy szegényen haljon meg. Ó, mily szentül, mily boldogan halnék meg, ha én is a régi embert cselekedeteivel együtt, levetkőzve mulnék ki a világból.

Imádság.

Jézusom! segíts, hogy levetkőzzem a régi embert, a te szíved és akaratod szerint teremtett embert képezzem ki magamban. Essék bár nehezére érzékiségemnek, mégsem kimélem testemet. Minden földi hiúság-

tól megszabadulva, akarok meghalni, hogy veled örökké éljek.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

XI. ÁLLOMÁS.

Jézust keresztre feszítik.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

A ruhájától megfosztott Jézust kegyetlenül ráfektetik a keresztre, és hatalmas szeggekkel odaszegzik lábát és kezét. Ó, mily nagy kín, mekkora fájdalom! és ő hallgat, mert mennyei Atyja így akarja: türelmesen szenved, mivel irántam való szeretetből szenved. Ó, én lelkem! hát te miképp viseled magad megpróbáltatásaidban? mily türelmetlenül, mily panaszosan viseled el azokat!

Imádság.

Ó, végtelentürelmű Jézus, ó, szelíd Bárány! utálok és gyűlölöm minden türelmetlenségemet. Hát csak feszítsd meg, Uram, testemet kívánságaival és szenvedélyeivel együtt, itt égess, itt sanyargass, hogy az örökkévalóságban irgalmazz. Magamat kezre bízom egészen, a te szent akaratod teljesüljön mindenben. Csak kegyelmedet add nekem, és az kielégít engem.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

XII. ÁLLOMÁS.

Jézust felemelik a kereszttel és meghal.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Nézd a kereszten függő, ruhátlan és sebekkel borított Jézust! Tekintsd sebeit, melyeket irántad való szeretetből kapott. Egész

valója a szeretet eszményképe: karját kitarja, hogy téged átöleljen, fejét lehajtja, hogy megcsókoljon, minden sebe örök záloga irántad való határtalan szeretetének. Ó, mily felfoghatatlan szeretet! Jézus meghal, hogy a bűnös éljen és az örök haláltól megszabaduljon; de jaj! mily hálátlanul viszonzózzák az emberek ezt a túláradó szeretetet.

Imádság.

Szerelmes Jézusom! bárcsak életemet feláldozhatnám érted; engedd, hogy legalább a világi hiúságnak végképen meghaljak irántad való szeretetből. Ó, mily silánynak tartom ezt a világot, ha téged tekintlek, keresztrefeszített Jézusom! Fogadj be engem átdöfött szívedbe. Egészen a tied vagyok, már ezután neked akarok élni és halni.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

XIII. ÁLLOMÁS.

Jézust leveszik a keresztről.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Jézus nem akart élve leszállni a keresztről, hanem halálig rajta kívánt függni. De midőn holtan levették, — valamint életében, úgy halála után is — szentséges Anyjának szűzi ölén óhajtott megpihenni. Légy te is állhatatos jó föltételeidben és le ne szállj keresztedről: mert aki állhatatos marad halálig, üdvözü. — Egyúttal gondold meg, mily nagy tisztasággal kell tündökölnie annak a szívnek, amely magába fogadja Jézus szent testét a legfölségesebb Oltáriszentségben.

Imádság.

Ó, Jézus, kérlek ne engedd, hogy valaha elváljak keresztedtől, mert azon akarok élni és meghalni. Istenem teremts bennem tiszta szívet, hogy szentséges testedet méltóképen

fogadjam a szentáldozásban és benned maradjak és tőled soha el ne szakadjak.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

XIV. ÁLLOMÁS.

Krisztus temetése.

V. Uram Jézus Krisztus, imádunk téged és áldunk.

F. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés.

Krisztus testét idegen sírba temették. Akinek nem volt a kereszten, hová lehajtsa szent fejét, annak tulajdon sírja sem lehetett a világon, mert nem volt ebből a világból. Te, aki annyira csüngsz rajta, vajjon ez-é a világé vagy-e? Kerüld, vedd meg a világot, nehogy elpusztulj vele együtt.

Imádság.

Ó, Jézus, te kiválasztottál engem ebből a világból, tehát semmi közösségem veled. Te az ég számára teremtettél engem, te kívülled mit keressék itt a földön (72. zs. 25. v.), amelyen — sajnos — elég sokáig bolyongott az én lelkem. (119. zs. 5. v.) Ó, világ ne kísérts többé hiúságaidal, mert az én Megváltóm szent lábnyomaival megjelölt keresztúton indulok el serényen és haladok az égi haza felé, aho! lakásom és nyugalmam lesz örökké.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség.

V. Keresztrefeszített Jézusom, irgalmazz nekem.

F. És könyörülj a tisztító tűzben szenvedő lelkeken.

Felajánló imádság.

Ó, kegyes Jézus! mélységes hálát adok neked ez alatt a keresztúti ájtatosság alatt nyert véghetetlen irgalmasságodért. Ime, újból felajánlom neked keserves kínszenvedésed és halálod tiszteletére végzett csekély ájtatosságomat bűneimnek és azok büntetésének elengedéséért, a tisztító tűzben szenvedő lelkeknek *(különösen annak vagy azoknak)* kiszabadítá-

sáért, kékért elnyerni akartam ezeket a búcsukat. Végül esengve kérlek, ó Jézus, ne engedd, hogy szent véred és halálad felbecsülhetetlen ára kárba vesszen reám nézve és lelkem elkárhozzék, melyet nagy szeretettel megváltottál. Ámen.

Miatyánk, Üdvözlégy, Dicsőség *hatszor.*

XIV. Imádság utazás előtt.

(Itinerarium)

Szent Ferenc atyánk lelkére köti fiainak, hogy mielőtt a világiak közt járnak-kelnek, tanusítsanak szerény, alázatos magaviseletet. Az ÚrJézus Krisztus nevében tanácsolja, inti, buzdítja testvéreit, hogy meg ne szólják, ne bírálgassák az embereket. (Rendszabály 3. fej.) Megjelenésük a világiak közt legyen a jámborság élő predikációja, amely hatásosabb, mint a beszéd.

Ambár ez az imádság nem kötelez bűn terhe alatt, a testvérek mégis törekedjenek elvégezni, mert a Mindenható védő karja sok fenyegető veszélyt elhárít a buzgó könyörgésre.

Közös vagy magányos utazás (és nagyobb séta) alkalmával tanácsos elimádkozni indulás előtt.

Szervezeti szabályaink 211. és 212. pontjai elrendelik, hogy a rendház előljárójától áldást kérjünk úgy az eltávozáskor, mint a visszatéréskor.

Karvers: A békeség útjára.

Áldott az Úr Izrael Istene, mivel meglátogatta és megváltotta népét.

És fölkelté nekünk az üdvösségnek szarvát — szolgájának, Dávidnak hajlékában.

Amint hirdette szentjeinek ajkán, — a prófétáknak ajkán, kik kezdettől valának.

Hogy megvált minket ellenségeinktől, — megment kezétől minden gyűlölőnknek.

Kegyességet cselekszik atyáinknak, — megemlékezik szent kötésiről.

Az esküről, mit esküdt atyáinknak, Ábrahámnak, — hogy megadja nekünk:

Ant. In viam pacis.

Benedíctus Dóminus, Deus Israël, * quia visitávit, et fecit redemptionem plebis suae:

Et eréxit cornu salutis nobis: * in domo David, púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctorum, * qui a saéculo sunt, prophetarum ejus:

Salútem ex inimicis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos:

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham, patrem nostrum, * dáturum se nobis:

Hogy szabadon el-
leneink kezétől — fé-
lelem nélkül szolgál-
hassuk őt.

S megállhassunk
előtte szentségben,
igazságban, — éle-
tünk minden napjain.

Es a te neved, gyer-
mek, „a Fölségesnek
prófétája“ lesz, —
mert járni fogsz az
Úr színe előtt készi-
teni az Úrnak útjait.

És hirdetni népé-
nek az üdvösség hí-
rét, — hogy bűneire
bocsánatot nyerjen.

A mi Istenünk ir-
galmas szívetől, —
amellyel meglátogat
minket a magasság-
ból származó.

Hogy fényt gyűjt-
son azoknak, kik a
sötétben s a halál ár-
nyékában ülnek, —
s lábunkat igazítsa a
béke ösvényére.

Ut sine timóre, de
manu inimicórum nos-
trórum liberáti * ser-
viámus illi.

In sanctitáte, et
justítia coram ipso, *
ómnibus diébus nos-
tris.

Et tu, puer, Pro-
phéta Altíssimi vocá-
beris: * praeíbis enim
ante fáciem Dómini
paráre vias ejus:

Ad dandam scién-
tiam salutis plebi ejus:
* in remissionem pec-
catorum eórum:

Per víscera miserí-
córdiae Dei nostri: *
in quibus visitávit nos,
óriens ex alto:

Illumináre his, qui
in ténebris, et in umbra
mortis sedent: * ad
drigéndos pedes nos-
tros in viam pacis.

Dicsőség az Atyá-
nak stb. (10 l.)

Karvers: A békes-
ség útjára és boldog-
ságra vezessen minket
(engem) a mindenható
és irgalmas Úristen;
és Ráfael angyal le-
gyen útunkban (útam-
ban) kísérőnk (kisé-
rőm), hogy békesség-
ben, egészségben és
örömmel térhessünk
(térhessek) ottho-
nunkba.

Uram, irgalmazz
nekünk, Krisztus ke-
gyelmezz nekünk, U-
ram irgalmazz nekünk.

Miatyánk (halkan)

V. És ne vigy min-
ket a kísértésbe.

F. De szabadíts meg
a gonosztól.

V. Üdvözítsd szol-
gáidat (szolgádat.)

Glória Patri etc.
(pag. 10.)

Ant. In viam pacis
et prosperitátis dirigat
nos (me) omnípotens
et miséricors Dómi-
nus; et Angelus Rá-
phael comitétur no-
biscum (mecum) in
via, ut cum pace sa-
lúte, et gáudio rever-
támur (revértar) ad
própria.

Kyrie eléison. Chris-
te eléison. Kyrie eléi-
son.

Pater noster. (sec-
reto.)

V. Et ne nos indú-
cas in tentatiónem.

R. Sed líbera nos
a malo.

V. Salvos fac ser-
vos tuos. (Salvum fac
servum tuum.)

F. Istenem, kik ben-
ned biznak (aki bizik.)

V. Uram, küldj ne-
künk (nekem) segítsé-
get szentélyedből.

F. És oltalmaz
minket (engem) Si-
onból.

V. Uram, légy ne-
künk (nekem) az erős-
ség tornya.

F. Ellenségünk
(-em) ellen.

V. Az ellenség so-
hase győzedelmesked-
jék rajtunk (rajtam.)

F. És a gonosz-
ságnak fia ne árthas-
son nekünk (nekem).

V. Áldott az Úr
mindennap.

F. Üdvösségünk
(-em) Istene adjon sze-
rencsés utat nekünk
(nekem).

V. Uram, útaidat
mutasd meg nekünk
(nekem.)

R. Deus meus spe-
rantes (sperátem) in
te.

V. Mitte nobis (mi-
hi) Dómine auxilium
de sancto.

R. Et de Sion tuére
nos. (me.)

V. Esto nobis (mihi)
Domine, turris forti-
túdinis.

R. A fácie inimíci.

V. Nihil proficiat
inimicus in nobis (me).

R. Et fílius iniqui-
tátis non appónat
nocére nobis (mihi.)

V. Benedíctus Dó-
minus die quotidie.

R. Prósperum iter
fáciat nobis (mihi)
Deus (salutáris meus.)

V. Vias tuas Dó-
mine demónstra nobis
(mihi).

F. És taníts meg minket (engem) ösvényeidre.

V. Bárcsak igazodnának útaink (útaim.)

F. A te igazságaid megőrzésére.

V. A ferde utak egyenesekké lesznek.

F. És a göröngyösök simákká.

V. Isten az ő angyalainak parancsolt felőled.

F. Hogy megőrizzenek téged minden útadban.

V. Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

F. És az én kiáltásom jusson elődbe.

V. Az Úr veletek.

F. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Úristen, aki Izrael fiait száraz lábbal átvezetted a tenger közepén

R. Et sémitas tuas édoce nos (me).

V. Utinam dirigantur viae nostrae (meae.)

R. Ad custodiendas justificationes tuas.

V. Erunt prava in directa.

R. Et áspera in vias planas.

V. Angelis suis Deus mandávit de te.

R. Ut custodiant te in ómnibus viis tuis.

V. Dómine exáudi oraciónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Deus, qui filios Izrael per maris médium sicco vestigio ire fecisti, quique tri-

és a három bölcsnek útat mutattál a csillag irányításával: kérünk (kérlek), adj nekünk (nekem) szerencsés útat és csöndes időt, hogy szent angyalod kíséretében most célunkhoz (célomhoz) egykor pedig az örök üdvösség kikötőjébe szerencsésen eljuthassunk. (eljuthassak.)

Uristen, ki gyermekedet, Ábrahámot, a kaldeai Ur városából kivezeted és vándorlásának minden utján sértetlenül megőrizted, kérünk, (kérlek), hogy minket, szolgálodat (engem, szolgálodat) megoltalmazni kegyeskedjél. Uram, légy nekünk (nekem) a készenlétben segítségünk (-em) úunkban vigasztalásunk (útamban vigasztalásom), a

bus Magis iter ad te stella duce pandisti: tribue nobis quaesumus (mihi quaeso) iter prosperum, tempusque tranquillum: ut angelo tuo sancto cõmite ad eum, quo pèrgimus (pergo), locum, ac demum ad aeternae salutis portum pervenire feliciter valeamus (váleam).

Deus, qui Abraham puerum tuum de Ur Chaldaeorum educum per omnes suae peregrinationis vias illaesum custodisti: quaesumus, ut nos famulos tuos (quaeso, ut me famulum tuum) custodire digneris: esto nobis (mihi) Dõmine in procinctu suffragium, in via solatium, in aestu umbraculum, in pluvia et frigore tegumentum,

melegben árnyékunk (árnyékom), az esőben és hidegben hajlékunk (-om), a fáradtságban nyugalomunk (mam), a szerencsétlenségben védelmünk (-mem,) a veszélyben ámaszunk (-om), a hatótörésben kikötőnk, (j őm) hogy vezetésed alatt szerencsésen odaérkezzünk (zem), ahová igyekszünk (igyekszem) és végre egészségesen visszatérjünk (-jek) otthonunkba (otthonomba.)

Uram, kérünk (-lek), hallgasd meg könyörgésünket (-met): és állítsd szolgáid (szolgád) utját a te megmentésed tervébe, hogy minket (engem) támogatásoddal állandóan védelmezz életünk minden változandósága között.

in lassitúdine vehiculum, in adversitate praesídium, in lúbrico báculus, in naufrágio portus: ut te duce, quo tēdimus (tendo), prospere perveniámus (pervēniam), et demum incólumes (incólumis) ad própria redeámus (rédeam).

Adesto, quaesumus (quaeso), Dómine, supplicatió nibus nostris (meis): et viam famulórum tuórum (fámuli tui) in salútis tuae prosperitate dispóne: ut inter omnes viae et vitae hujus varietates tuo semper protegámur (prótegar) auxílio.

Mindenható Úris-
ten, kérünk, engedd,
hogy a te háznéped
(szolgád) az üdvösség
útján járjon és hirnö-
ködnek Szent János-
nak búzditásait követ-
ve biztonsággal eljus-
son Hozzá, kit előre
hirdetett, a mi Urunk
Jézus Krisztushoz, a
te Fiadhoz, aki veled
és a Szentlélekistennel
él és uralkodik mind-
örökkön örökké. F. A-
men.

V. Indúljunk (-jak)
békességben.

F. Az Ur nevében.
Amen.

Praesta, quaesumus
(quaeso), omnipotens
Deus, ut familia tua
(ut famulus tuus) per
viam salutis incédatur,
et beáti Joánnis prae-
cursóris hortamenta
sectando, ad eum
quem praedixit, se-
cúra perveniat, Dómi-
num nostrum Jesum
Christum Filium tuum.
Qui tecum vivit et
regnat in unitate Spi-
ritus sancti Deus: per
omnia saecula saecu-
lorum. R. Amen.

V. Procedámus
(procédam) in pace.

R. In nómine Dó-
mini. Amen.

XV. Esti imádság.

Oltalmad alá folyamodunk Istennek szent Anyja, meg ne vedd könyörgésünket szükségünkben, hanem ments meg minket minden veszélytől, ó, örökké dicsőséges és áldott Szűz. Nagyasszonyunk, közbenjárónk, pártfogónk, engeszteld ki nekünk Fiadat, Fiadnak ajánlj minket, Fiadnak mutass be minket.

Uram, irgalmazz nekünk!

Krisztus, kegyelmezz nekünk!

Uram, irgalmazz nekünk!

Krisztus, hallgass minket!

Krisztus, hallgass meg minket!

Sub tuum praesidium confúgimus, Sancta Dei Génitrix: nostras deprecationes ne despiciás in necessitatibus nostris: sed a periculis cunctis líbera nos semper Virgo gloriósa et benedicta. Dómina nostra, Mediátrix nostra, Advocáta nostra, tuo Fílio nos reconcíliá, tuo Fílio nos comméndá, tuo Fílio nos repaesénta.

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Mennyei Atyaisten,
 irgalmazz nekünk!
 Megváltó Fiúisten, ir-
 galmazz nekünk!

Szentlélek Úristen ir-
 galmazz nekünk!
 Szentháromság egy
 Isten, irgalmazz ne-
 künk!

Szentséges Szűz Má-
 ria, *
 Istennek szent Anyja,
 Szűzeknek szent
 Szűze,
 Krisztusnak Anyja,
 Isteni kegyelem Anyja,
 Tisztaságos Anya,
 Szeplőtlen Szűzanya,
 Sérelem nélkül való
 Anya,
 Szűzvirág szent Anya,
 Szeretetreméltó Anya,
 Csodálatos Anya,
 Jótanács Anyja,
 Teremtőknek Anyja,

* *Könyörögj értünk!*

Pater de coelis Deus,
 miserére nobis.

Fili Redemptor mundi
 Deus, miserére no-
 bis.

Spiritus sancte Deus,
 miserére nobis.

Sancta Trinitas unus
 Deus, miserére no-
 bis.

Sancta María, *

Sancta Dei Génitrix,
 Sancta Virgo virgi-
 num,
 Mater Christi,
 Mater divinae grátiae,
 Mater puríssima,
 Mater castíssima,
 Mater invioláta,

Mater intemeráta,
 Mater amábilis,
 Mater admirábilis,
 Mater boni consílii,
 Mater Creatóris,

* *Ora pro nobis!*

Üdvöztőknek Anyja,
Nagyokosságú Szűz,*
Tisztelendő Szűz,
Dicsérendő Szűz,
Nagyhatalmú Szűz,
Kegyes és irgalmas
Szűz,

Hűséggel teljes Szűz,
Igazságnak tüköre,
Bölcsességnek széke,
Örömknek oka,
Lelki tiszta edény,
Tiszteletes edény,
Ájtatosságnak jeles
edénye,

Titkos értelmű rózsa,
Dávid királynak tor-
nya,

Elefántcsontból való
torony,

Mária Arany-ház,
Frigynek szent szek-
rénye,

Mennyország ajtaja,
Hajnali csillag,
Betegek gyógyítója,
Bűnösök oltalma,

* *Könyörögj érettünk!*

Mater Salvatoris,*
Virgo prudentissima,
Virgo veneranda,
Virgo praedicanda,
Virgo potens,
Virgo clemens,

Virgo fidelis,
Spéculum justitiae,
Sedes sapientiae,
Causa nostraelaetitiae,
Vas spirituále,
Vas honorabile,
Vas insignedeuotiónis,

Rosa mystica,
Turris Davidica,

Turris ebúrnea,

Domus áurea,
Foederis arca,

Jánua coeli,
Stella matutína,
Salus infirmórum,
Refúgium peccatórum,

* *Ora pro uobis!*

Szomorúak vigasztalója,*

Keresztények segítése,

Angyalok királynéja,

Pátriárkák királynéja,

Próféták királynéja,

Apostolok királynéja,

Vértanúk királynéja,

Hitvallók királynéja,

Szűzek királynéja,

Mindenszentek királynéja,

Eredeti bűn nélkül fogantatott királyné,

Szent olvasó királynéja,

Békesség királynéja,

SzentFerencrendjének királynéja,

Isten báránya, aki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk.

Isten báránya, aki elveszed a világ bű-

Consolatrix afflictórum,*

Auxilium Christianórum,

Regina Angelórum,

Regina Patriarchárum,

Regina Prophetárum,

Regina Apostolórum,

Regina Mátyrum,

Regina Confessórum,

Regina Virgínium,

Regina Sanctórum ómniium,

Regina sine labe origináli concépta,

Regina sacratíssimi Rosárii,

Regina pacis,

Regina Ordinis Minórum,

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, ex-

* Könyörögj érteünk!

* Ora pro nobis!

neit, hallgass meg
minket.

Istenbáránya, aki elve-
szed a világ bűneit,
irgalmaz nekünk.

(300 napi búcsú minden elimádkozásért, teljes búcsú II.
2., III. 25., VIII. 15., IX. 8. és XII. 8. azoknak, akik napon-
ként elvégzik.)

V. Imádkozzál éret-
tünk, Istennek szent
Anyja.

F. Hogy méltók le-
hessünk Krisztus igé-
reteire.

Könyörögjünk. Ké-
rünk téged, Úristen,
öntsd lelkünkbe szent
malasztodat, hogy a-
kik az angyali üzenet
által Fiadnak, Krisz-
tusnak megtestesülé-
sét megismertük, az ő
kinszenvedése és ke-
resztje által a föltá-
madás dicső ségébe vi-
tessünk.

Uram, kérünk, se-
gítsen minket a Szent-
lélek ereje, hogy az

áudi nos Dómine.

Agnus Dei, qui tollis
peccáta mundi, mi-
serére nobis.

V. Ora pro nobis,
Sancta Dei Génitrix.

R. Ut digni effici-
ámur promissionibus
Christi.

Orémus. Grátiam
tuam, quæsumus Dó-
mine, méntibus nostris
infúnde: ut qui Angelo
nuntiánte Christi Fílii
tui incarnationem cog-
nóvimus, per passi-
ónem ejus et crucem
ad resurrectionis gló-
riam perducámur.

Adsit nobis quæ-
sumus Dómine, virtus
Spiritus sancti, quæ

kegyesen megtisztítsa szivünket és megóvjon minden szerencsétlenségtől.

Szentséges Anyád jegyesének érdemei, kérünk Uram, segítsenek meg minket, hogy amit tehetségünk meg nem nyerhet, közbenjárása kieszközölje nekünk. Aki élz és uralkodik mindörökkön örökké.

F. Ámen.

et corda nostra clementer expúrget et ab ómnibus tueáur advérsis.

Sanctíssimae Genitricis tuae Sponsi, quáesumus, Dómine, méritis adiuvémur, ut quod possibílitás nostra non óbtinet, eius nobis intercessióne donétur. Qui vivis et regnas in sáecula seculórum.

R. Ámen.

Valamennyien együtt imádkozzák ;

Mindenható Úristen, hálát adunk neked minden jótéteményedért, melyekkel fogantatásunk pillanatától a mai napig elárasztottál minket.

Urunk-Istenünk, hálát adunk neked a teremtés, megváltás, megszentelés kegyel-

Grátias ágimus tibi, omnipotens Deus, pro universis beneficistuis, quae nobis a conceptione nostra usque in hanc horam misericórditer contulisti.

Grátias ágimus tibi, Dómine Deus, pro creatióne, redemptióne, sancta religióne,

méért, és sok más kegyességédért és irgalmasságodért.

Édes jó Istenünk, hálát adunk neked, hogy minket ezen a napon óvtál-védteél, és szent kegyelmeddel elhalmoztál.

Urunk-Istenünk, engeddd, hogy eszünkbe jussanak botlásaink, melyekkel Szent Föl-ségedet ma megbántottuk. Világosítsd föl értelmünket, erősítsd akaratunkat, éleszd buzgóságunkat, hogy gondolataink, szavaink és cselekedeteink szent akaratoddal megegyezzenek, és bűneinket megutálhassuk.

Gyónom a mindenható Istennek, a boldogságos, mindenkor szeplőtlen Szűz Má-

aliisque multis beneficiis ac miserationibus tuis.

Grátias ágimus tibi, clementissime Deus, pro custódia huius diéi, protectióne, ac sanctíssima grátia tua.

Dómine Deus, da ut illa peccáta, quibus hodie divínám maiestátem tuam offéndimus, nobis in memóriam rédeant. Intelléctum illúmina, voluntátem róborá, desidérium inflámma, ut digne, quae tibi sunt plácita, ágere, cogitáre, ac detestári valeámus peccáta nostra.

Confiteor Deo omnipoténti, beátae Mariæ semper Virgini, beáto Michaéli Ar-

riának, szent Mihály főangyalnak, keresztelő szent Jánosnak, szent Péter és Pál apostoloknak, szent Ferenc atyánknak, minden szenteknek és neked lelkiatyám, mivel nagyon vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel.

(3 percnyi szünet alatt a testvérek megvizsgálják lelkiismeretüket, majd az előljáró intésére folytatják.)

Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. Azért kérem a boldogságos, mindenkor szeplőtelen Szűz Máriát, szent Mihály főangyalt, keresztelő szent Jánost, szent Péter és Pál apostolt, szent Ferenc Atyánkat, minden szenteket és téged lelkiatyám, hogy imádkozzatok értem a mi Urunknál-Istenünknel.

chánelo, beáto Joánni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, beáto Patri nostro Francisco, et omnibus Sanctis, et tibi Pater, quia peccávi nimis cogitátione, verbo et ópere :

Mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariám semper Virginem, beátum Michaélem Archéngelum, beátum Joánnem Baptistam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, beátum Patrem nostrum Franciscum, et omnes Sanctos, et te Pater, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Az előljáró mondja:

Irgalmazzon nekünk a mindenható Isten és megbocsátva vétkeinket, vezéreljen minket az örök életre.

Amen.

Vétkeink elengedését, feloldozását és bocsánatát adja meg nekünk a mindenható és irgalmas Úristen.

Amen.

Misereatur nostri omnípotens Deus, et dimíssis peccátiis nostris, perdúcat nos ad vitam aetérnam.

Amen.

Indulgéntiam, absolutiónem, et remissionem peccatórum nostrorum tríbuat nobis ómnipotens et miséricors Dóminus.

Amen.

Valamenyien felindítják a bánatot és javulást ígérnek:

Jóságos mennyei Atyánk, teljes szívünkben bánjuk, hogy bűneinkkel megbántottunk téged, Urunkat Istenünket, akit mindenekfölött kellett volna szeretnünk, tisztelnünk és imádnunk.

Ó, örökkévaló Atyánk, a te szent Fiadnak, a mi Urunk

Dómine Deus, dolémus ex toto corde nostro, quod te, Deum ac Dóminum, nostrum peccátiis nostris offendérimus, quem debuissémus ex toto corde nostro amáre, cólere et adoráre.

O Pater aetérne, per mérita dilectíssimi Fílii tui Dómini nostri

Jézus Krisztusnak, a Boldogságos Szűz Máriának és minden-szenteknek érdemeiért irgalmazz nekünk, bűnösöknek. — Ime, most Szent Fölséged előtt megfogadjuk, hogy kerülni akarunk minden bűnt, mindig akarunk szeretni téged Istenünket, és neked híven szolgálni: Urunk Istenünk, segits ebben a föltételünkben.

Szent Órangyalom, akinek gondviselésére vagyok bízva, világosíts föl, oltalmaz, vezess és kormányozz engem szent sugallatoddal. Ámen.

Jesu Christi, beátissimae Virginis Mariae et Omnium Sanctorum, propitius esto nobis peccatoribus. — Ecce nunc in conspectu tuo propinimus, omne peccatum velle evitare, te, Deum semper amare, tibi diligenter servire; adjuva nos Dómine Deus noster.

Angele Dei, qui Custos es mei me, tibi commissum pietate supérna illúmina, custódi, rege et gubérna. Amen.

100 napi búcsú mindannyiszor; teljes búcsú havonkint: akik életünkben gyakran elmondják ezt a fohászkodást, azoknak VI. Pius 1795-ben teljes búcsút engedélyezett a halál órájára.

Ekkor az előljáró által kijelölt szándéokra fennhangon elvégzik a búcsú imádságot (vagyis a *Miatyánkot, Üdvözlégyet és Dicsőséget hatszor*), amely után két előénekes felállva megkezdi és valamennyien együtt éneklük az előírt esti éneket. Ezután az előénekesek éneklük a megfelelő verset, melyre a többiek ráfelelnek és az előimádkozó befejezi a könyörgéssel. (Az énekek és könyörgéseket lásd a függelékben.

Következik az általános feloldozás, ha ez feladható.

Ezután az előimádkozó testvér átadja a vizhintőt az előljárónak (főelőljárónak). Átadáskor a testvér megcsókolja a szentelőt és a pap kezét, visszaadáskor előbb a pap kezét és azután a szentelőt. — Erre valamennyien áldást kérnek mély fejhajtással és ezt mondják: *Benedicite*, mire az előljáró meghinti a testvéreket szenteltvizzel és az áldás következő szavait mondja:

Jó éjszakát és boldog halált adjon nekünk a mindenható Úristen.

F. Ámen.

Noctem quiétam et finem perfectum concedat nobis Dóminus omnipotens.

R. Amen.

Ezután valamennyien a szokott módon hódolnak a legfölségesebb Oltáriszentség előtt és szenteltvizzel meghintve magukat, csendesen távoznak a kápolnából.

Lefekvéskor hintsd meg magad (szobácskád négy falát, és ágyadat) szenteltvizzel és mondd:

Ime az Úrnak keresztje, távozzatok gonosz lelkek! mert győzött Juda nemzet-

Ecce crucem Dómini, † fugite partes adversae † vicit Leo de tribu Juda †, ra-

ségének oroslánja,
Dávidnak sarja. Alle-
luja.

dix David. Alleluia. †

Ekkor térdre borulva írd homlokodra a szentkereszt feliratát

(I. N. R. I.) Názá-
reti Jézus, a zsidók
királya.

I. N. R. I. (Iesus
Nazarenus Rex Jude-
orum).

És Jézus öt szent sebét áhitattal megcsókolva,
mondd Aquinoi Szent Tamással :

A kereszt az én biz-
tos üdvösségem.

Crux mihi certa
salus.

A kereszthez száll
mindig esdeklésem.

Crux est, quam
semper adoro.

Az Úr keresztje
van velem.

Crux Dómini me-
cum.

A kereszt az én
menedékem.

Crux mihi refúgium.

300 napi búcsú egyszer naponként.

Saruidat leoldva mondd:

Uram, vess le ró-
lam minden gonosz-
ságot és öltsd reám
azt az embert, akit
isteni akaratodból
szentségben és igaz-
ságban teremtettél.

Exue me, Dómine,
ab omni iniquitate, et
índue mihi hóminem,
qui creátus est secún-
dum tuam sanctíssi-
mam voluntátem in
sanctitate et iustítia.

Fohászzkodás a Boldogságos Szűz Máriához :

Majd ha végóránk-
hoz értünk,

Szent Fiadat kérjed
értünk.

Boldog halált esdj
le ránk,

Nagyasszonyunk,
Szűzanyánk

Ultima in mortis
hora

Filium pro nobis
ora.

Bonam mortem im-
petra,

Virgo Mater, Dó-
mina !

Szerényen és szemérmesen lepihenve ágyadba, gondold meg, hogy még ezen éjjel meghalhatsz: azért indíts tökéletes bánatot minden bűnöd fölött, ígérj javulást, indítsd fel magadban a hitet, reményt és szeretetet, mondd el a 129. (De profundis) zsoltárt, karodat vagy kezedet tedd össze kereszt alakban, és úgy képzeled magad, mintha a ravatalon feküdnél, és így aludjál el az Úrban.

Szerzetes testvér! Az álom a halál képe; tanulj meg most jámborul és az Úrral elaludni, hogy valamikor jámborul és az Úrban halhass meg; tanulj meg most úgy lefeküdni, mintha többé föl sem kelnél és egykor a dicsőségben fogsz feltámadni. Boldog vagy, ha elmondhatod az apostollal: *Meghalok naponként.* (Kor. I. 15. 31)

XVI. Capitulum culparum.

(Külső hibák nyilvános bevallása.)

1. A szervezeti szabályok a 192. pontban előírják, hogy a testvérek minden héten (pénteken) vagy legalább havonként kétszer tartsanak bűnvallomási gyülekezetet (*capit. culparum*), amelyen beismerik külső hibáikat, mindennapi gyarlóságaikat. — V. Pál pápa háromévi és háromszor negyvennapos bűcsút engedélyez azoknak, akik ilyen alkalommal vádolják magukat.

A testvérek az esti imádság végén a kápolnában sorban, egymással szemben felállnak, mint az asztali áldás alkalmával. Az előljáró ajánlja a közösség imádságába az Anyaszentegyház szorongatott helyzetét, a Szentatyát, a püspököket és szerzetes rendünk főelőjáróit, szerzetes rendünknek és hitterjesztési vállalatainak minden szükségét, továbbá minden jótevőnket, de főképp azokat, akik kiválóbb jótéteményeikkel kiérdemelték a testvérek imádságait.

2. Azután az előljáró elkezd a karverset és a 122. zsoltárt, a testvérek pedig (folytatólag karban felváltva imádkozzák a következő zsoltárokat.

Karvers. Alázzuk meg szívünket az Úr előtt.

Ant. Humiliémus Dómino animas nostras.

122. Zsoltár.

Psalmus 122.

Szemeimet Tehozád emelem, Aki trónolsz a mennyekben.

Ad te levávi óculos meos,* qui hábitas in caelis.

Ime, miképen a szolgálók szeme az ő uruk kezére,

Mikép a szolgálók szeme Urasszonyuk, kezére : Úgy néz az Úrra a mi két szemünk, Mig irgalmaz nekünk.

Irgalmazz Uram, irgalmazz nekünk, Mert gyalázattal, oly igen betelünk.

Mert gőgösek gunyjával, Dúsak gyalázattával Oly igen nagyon eltölt a mi lelkünk !

Dicsőség az Atyának . . . stb.

66. Zsoltár.

Isten legyen irgalmas hozzánk, És adja áldását nekünk S orcája fénye ragyogjon ránk.

Hogy ismerjék a

Ecce sicut óculi servórum, * in máni-bus dominórum su-órum,

Sicut óculi ancillae in máni-bus dóminae suae : * ita óculi nostri ad Dóminum Deum nostrum, donec misereátur nostri.

Miserére nostri, Dómine, miserére nostri : * quia multum repléti sumus despectióne :

Quia multum repléta est ánima nostra : * opprobrium abundantibus, et despéc-tio supérbis.

Glória Patri etc.

Psalmus 66.

Deus misereátur nostri et benedicat nobis : * illúminet vultum suum super nos et misereátur nostri :

Ut cognoscámus in

földön útadat : Minden népek szabadításodat.

Áldjanak Uram minden népek, Áldjanak minden nemzetségek.

Örüljenek, vigadjanak a népek, Mert minden népet igazul ítélsz meg, És minden nemzetét A földnek te vezérled.

Áldjanak Uram minden népek, Áldjanak minden nemzetségek. Megadta a föld gyümölcsét nekünk.

Megáldott Isten, a mi Istenünk ! Az Úr minket megáldjon És rettegjék őt minden földhatáron !

Dicsőség az Atyának . . . stb.

terra viam tuam : *
in ómnibus gentibus
salutáre tuum.

Confiteántur tibi pópuli Deus : * confiteantur tibi pópuli omnes.

Laeténtur et exsultent gentes : quóniam júdicas pópulos in aequitáte, * et gentes in terra dírigis.

Confiteántur tibi pópuli Deus, confiteántur tibi pópuli omnes : * terra dedit fructum suum.

Benedícat nos Deus, Deus noster, benedícat nos Deus : * et métuant eum omnes fines terrae.

Glória Patri etc.

Psalmus 129.

De profundis clamávi etc.

Réquiem aetérnam etc. (pag. 22.)

A testvérek együtt mondják a következő karverset :

Karvers. Alázzuk meg szívünket az Úr előtt, és alázatos lélekkel szolgálva Istennek, bűnbánólag, hogy akarata szerint cselekedjék velünk irgalmasságot.

Uram, irgalmazz nekünk.

Krisztus, kegyelmezz nekünk.

Uram, irgalmazz nekünk.

Ant. Humiliémus Dómino ánimas nostras et in spírítu constitúti humiliáto, serviéntes illi, dicámus flentes Dómino, — ut secúndum voluntátem suam sic fáciat nobiscum misericórdiam suam.

Kyrie, eléison.

Christe, eléison.

Kyrie, eléison.

3. Előimádkozó (hebdomadárius)

Miatyánk, (halkan, mély meghajlással).

V És ne vigy minket a kísértésbe.

F. De szabadíts meg a gonosztól.

Pater noster, (secretó.)

V. Et ne nos inducas in tentatiónem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Emlékezzél meg
gyülekezetedről.

F. Amely a tied
volt kezdetben.

V. Üdvözítsd szol-
gáidat.

F. Én Istenem, akik
benned biznak.

V. A pokol kapu-
jától.

F. Uram szaba-
dítsd meg lelküket.

V. Nyugodjanak bé-
kességben.

F. Ámen.

V. Uram, hallgasd
meg könyörgésemet.

F. És az én kiál-
tásom jusson elődbe.

V. Az Úr veletek.

F. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk.

Mindenható örök Is-
ten, akinek lelke meg-

V. Meménto cong-
regatiónis tuae.

R. Quam possedisti
ab initio.

V. Salvos fac ser-
vos tuos.

R. Deus meus,
sperántes in te.

V. A porta inferi.

R. Erue Dómine
ánimas eórum.

V. Requiéscant in
pace.

R. Amen.

V. Dómine exáudi
oratiómem meam.

R. Et clamor meus
ad te véniat.

V. Dóminus vobís-
cum.

R. Et cum spíritu
tuo.

Orémus.

Omnípotens sempiter-
ne Deus, cuius Spí-

szenteli és kormányozza az egész Anyaszentegyházat: hallgass meg minket, akik az Egyház előljáróiért esedezünk, hogy kegyelmed adományával minden rangfokozat hiven szolgáljon neked.

Mindenható örök Isten, szabályozd cselekedeteinket akaratom szerint, hogy szent Fiad nevében érdekekben gyarapodhassunk.

Uristen, aki a szeretet ajándékait a Szentlélek kegyelme által hiveid szívébe öntöted: adj lelki és testi jólétet szolgálóknak és szolgálóidnak, akikért kérjük kegyességedet; hogy Téged minden erővel szeressenek, és egész odaadással tel-

ritu totum corpus Ecclesiae sanctificatur et régitur: exáudi nos pro univérsis Ordínibus supplicántes: ut grátiae tuae múnere ab ómnibus tibi grádibus fidéliter serviátur.

Omnípotens sempitérne Deus, dirige actus nostros in beneplácito tuo: ut in nómine dilécti Fílii tui, mereámur bonis opéribus abundáre.

Deus, qui caritátis dona per grátiam Sancti Spíritus tuórum córdibus fidélium infudísti: da fámulis et famulábus tuis, pro quibus tuam deprecámur cleméntiam, salútem mentis et córporis; ut te tota virtúte dilígant, et quae

jesítsék mindazt, ami kedves Teneked.

Uristen, aki a bocsánatot osztogatója s az emberi üdvösség kedvelője vagy, kérjük kegyességedet, engedd, hogy Szerzetünk testvérei, nővérei, rokonaink és jótevőink, akik elköltöztek ebből az életből, a Boldogságos mindenkor Szűz Mária és minden szenteid közbenjárására az örök boldogság honába eljussanak.

Minden hívőnek teremtő és megváltó Istene, bocsásd meg szolgálóidnak és szolgálóidnak minden bűnét, hogy ájtatos könyörgés által megnyerjék a bocsánatot, amelyért annyira epednek.

tibi plácita sunt, tota dilectione perficiant.

Deus véniae largitor et humanae salutis amator, quæsumus clemenciam tuam: ut nostrae Congregationis Fratres, Sorores, propinquos et benefactores, qui ex hoc saeculo transierunt, intercedente beata Maria semper Virgine et omnibus Sanctis tuis, ad perpétuae beatitudinis consortium pervenire concedas.

Fidelium Deus omnium Cōnditor et Redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui

Aki élsz és uralkodol
örökkön örökké.

F. Ámen.

V. Uram, adj nekik
örök nyugodalmat.

F. És az örök világosság
fényeskedjék nekik.

V. Nyugodjanak békességben.

F. Ámen.

Miatyánk (halkan.)

vivis et regnas in
saecula saeculorum.

R. Amen.

V. Requiem aeternam
dona eis Dómine.

R. Et lux perpétua
lúceat eis.

V. Requiéscant in
pace.

R. Amen.

Pater noster (secretó)

4. Az előljáró *Miatyánk* (*Pater noster*) elmondása után leeresztett hangon mondja:

Az Ur adja nekünk
békességét.

Dóminus det nobis
suam pacem.

És mindnyájan felelik:

És az örök életet
Ámen.

Et vitam aeternam
Amen.

5. Ekkor az előljáró állva marad, de a testvérek mindnyájan letérdeinek és közösen ekkép vádolják magukat:

Isten és a közösség tagjai előtt vádolom magam azokról a hibákról, melyeket elkövettem a szent rendszabály, szerzetünk törvényei és rendeletei ellen, vagy oka voltam, hogy mások hibáztak azok ellen.

Erre az egyesek is vádolhatják, sőt az előljárók és lelki vezetők előzetes meghagyására kötelesek is vádolni magukat (ilyenképpen: vádolom magam, hogy egy ízben nem készültem elő az oltárszolgálatra, vagy vigyázatlanságból eltörtem egy poharat, stb. stb. — *Accuso me, quod ad lectionem officii divini me non praeparaverim, vel pulverem non absterserim a stallis, etc. etc.*)

— Ezután az előljáró kiszabja az elégtételi cselekményeket és a rendszabály, meg a törvények pontos megtartására buzdítja a testvéreket, amint ezt lelkiismerete sugallja az idő s az egyesek körülményei szerint. Befejezésül ezeket mondja:

Egyébként járjunk
békességben és köl-
csönös szeretetben.

A mi segedelmünk
† az Úr nevében.

Céterum, ambulé-
mus in pace et mútua
caritáte.

Adiutórium no-
strum † in nomine
Dómini.

mely szavakra valamennyien keresztet vetnek és felelik:

Aki az Eget és a
Földet teremtette.

Qui fecit Coelum et
Terram.

XVII. Általános feloldozás.

(Abszolútió generális.)

Promptuarium Seraphicum 1926. 210. köv. 1.

1. Az általános feloldozással teljes búcsút nyerhetünk. Szeráfi Szent Ferenc I., II. és III. rendjének szerzetes tagjai részére feladható:

1. Újév napján,
2. Vízkereszt ünnepén,
3. Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén,
4. a mi Urunk Jézus Krisztus keresztútja titkainak ünnepén (március első péntekén),
5. Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén,
- 6—12. a nagyhét minden napján,
13. húsvétvasárnap,
14. Urunk mennybemenetele ünnepén,
15. pünkösdvasárnap,
16. szentháromságvasárnap,
17. Úrnap ünnepén,
18. Szent Péter és Pál ünnepén,
19. Sarlós Boldogasszony ünnepén,
20. Szent Klára ünnepén,
21. Nagy Boldogasszony ünnepén,
22. Szűz Mária hét örömeinek ünnepén (aug. 22.)
23. Kis Boldogasszony ünnepén,
24. Szent Ferenc Atyánk ünnepén,
25. Mindszent ünnepén,
26. Mária bemutatása ünnepén (nov. 21.)
27. Szent Katalin ünnepén (nov. 25.),
28. Szeplőtlen Boldogasszony ünnepén,
29. karácsony ünnepén,

30. hivatalos látogatás (*visitatio canonica*) végén; továbbá az év folyamán szabadon választott négy napon, amelyek lehetnek:
31. advent első vasárnapján,
32. Jézus nevenapján,
33. hamvazószerdán,
34. fogadalom megújításkor (ápr. 16.)
Szent Ferenc három rendjének sz. e. X. Pius által engedélyezett kegyelmi közössége alapján:
35. Szent József ünnepén (márc. 19.)
36. Jézus Szentséges Szíve ünnepén,
37. Szent Lajos király ünnepén.
38. Szent Ferenc sebhelyeinek ünnepén.
39. Magyar Szent Erzsébet ünnepén.

2. Ezt az általános feloldozást maga az előljáró adja, de az ő engedélyével más is adhatja; jogtudósok valószínű állítása szerint általános, sőt néha hallgatólagos, vagy feltételezett engedély is elégséges főképen akkor, ha ez magányosan vagy a szentgyónás után történik.

3. A harmadik rendi testvérek, akik külön rendszabály alatt szerzetesi életet élnek és csak egyszerű fogadalmat tesznek, de az első rendhez csatlakoztak, ugyanazokon a napokon részesülhetnek az általános feloldozás kegyelmeiben, mint az első rend tagjai; a feloldozás szövege ugyanaz, mint az első rendieké, de a feloldozásra engedélyt a püspöktől kell kérni, mert az ő joghatósága alatt állanak. — Szent Ferenc III. rendje szerzetesnőinek rendes és rendkívüli gyóntatója feljogosítottnak vehető (*cessendus est delegatus*) az általános feloldozás megadására. Sőt ugyanazok a szerzetesek bármelyik gyóntatási engedéllyel bíró paptól elnyerhetik az általános feloldozást, valahányszor testületileg össze-

gyültek e végett, ha nincs jelen az általános feloldozás kiszolgáltatója. (S. C. Ind. 13. Jul. 1898; 11. Nov. 1903. et 11. Febr. 1903. et S. C. Off. 15. Dec. 1910.)

4. Ez a feloldozás a felsorolt napok előestéjén (nyilvánosan vagy magányosan) is feladható. (S. C. Ind. 26. Aug. 1895.) Azok a szerzetesnők pedig, akik betegség miatt nem jelenhetnek meg sem a karban, sem a gyóntatószékben, megnyerhetik az általános feloldozást az ünnep nyolcada alatt, amikor saját gyóntatójuk bemegy a klostromba a betegek gyónásának kihallgatására. (S. C. Ind. 21. Maii 1892.)

5. A testvérek, akik nyilvánosan adnak feloldozást akár saját közösségüknek, akár a szerzetesnőknek, akár a tertiariusoknak, ők maguk is részesülnek az általános feloldozás kegyelmeiben, feltéve, hogy az ő szerzetük tagjai is felvehetik azt ezen a napon. (S. C. Ind. 1. Febr. 1905. et 18. Jun. 1876.)

6. A szerzetesek elnyerik a teljes búcsút a ki-közösítés alól való feloldozással együtt, ha jelen vannak a világi tertiariusok (*Intret* kezdetű) általános feloldozásán, hogy ha ezt (ne reminiscáris szöveggel) könnyen el nem nyerhetnék ezen a napon. (S. C. Rit. 7. Jun. 1919.)

7. Az általános feloldozással összekapcsolt teljes búcsú megnyerésének feltételei: a gyónás, szentáldozás és a Szentatya szándékára előirt imádság elvégzése. A szeráfi szertartáskönyv elrendeli, hogy a *Miatyánkot*, *Üdvözlégyet* és *Dicsőséget* egyszer elvégezzük a Szentatya szándékára az általános feloldozás után. (Rit. Romano-Seraphicum.)

**Az általános feloldozás szövege
szérzetesek részére.**

Sacérdos, stola violacea indútus, genufléxus dicit:

Antiph. Ne reminiscáris, Dómine, delicta nostra, vel paréntum nostrórum, neque vándictam sumas de peccátis nostris.

Kyrie, eléison.

Christe, eléison.

Kyrie, eléison. (Pater noster.)

V. Et ne nos inducas in tentatiónem.

R. Sed líbera nos a malo.

V. Osténde nobis, Dómine, misericódiam tuam.

R. Et salutáre tuum da nobis.

V. Dómine, exáudi oratiónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

Deínde stans sequéntes récitat oratiónes:

Orémus. Deus, cui próprium est miseréri semper et párcere: súscipe deprecatiónem nostram; ut nos et omnes fámulos tuos, quos delictórum caténa constríngit, miserátio tuae pietátis cleménter absólvat.

Exáudi, quáesumus, Dómine, súpplícum preces, et confiténtium tibi parce peccátis; ut páriter nobis indulgéntiam tríbuas benignus et pacem.

Ineffábilem nobis, Dómine, misericórdiam tuam cleménter osténde; ut simul nos et a peccátis ómnibus éxuas, et a poenis, quas pro hís merémur, erípias.

Deus, qui culpa offénderis, poeniténtia placáris: preces pópuli tui supplicántis propítius réspice; et flagéla tuae iracundiae, quae pro peccátis nostris merémur, avérte. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Complétis précibus ab ómnibus vel étiam ab uno dicitur Confiteor etc.

Deinde sacerdos dicit:

Misereátur vestri etc. Indulgéntiam, absalutiónem etc. póstea subiúngit:

Dóminus Noster Iesus Christus per mérita suae sacratissime passiónis vos absólvat, et grátiám suam vobis infúndat. Et ego, auctorité Ipsíus, et Beatórum Apostolórum Petri et Pauli et Summórum Pontíficum Ordini

nostró ac vobis concéssa, et mihi in hac parte commissa, absolvo vos ab omni vínculo excommunicatiónis, (suspensiónis) et interdicti, si quod forte incurristis, et restituo vos unióni et participatióni fidélium, nec non sacrosánctis Ecclésiæ Sacraméntis. Item, eádem auctoritáte absolvo vos ab omni transgressióne votórum et régulæ, constitutiónum, ordinationúum et admonitiónum maiórum nostrórum, ab ómnibus poenitentiis oblitis, seu étiam negléctis, concédens vobis remissionem et indulgéntiám ómnium peccatórum, quibus contra Deum et próximum frágitaté humana, ignorantia, vel malítia deliquístis, ac de quibus iam conféssi estis. In nómine Patris, et Filii †, et Spíritus Sancti. R. Amen.

Si absolutio generalis privátim immediáte post absolutiónem sacramentálem impertiátur, Confessárius absolute incipit a verbis *Dóminus noster Iesus Christus etc.* Si adiuncta vetent integram adhibére fórmulam, sacerdos, réliquis omíssis, dicere poterit:

Auctoritáte a Summis Pontificibus mihi concéssa plenáriam ómnium peccatórum tuórum indulgéntiam tibi impértior. In nómine Patris † et Filii et Spíritus Sancti. Amen.

Pápai áldás.

(Benedictio Papalis.)

1. Prompt. Seraph. 1926. 219. 1.

1. A bíbornokok Szent Bizottságának (S. Off.) 1912. jan. 18-án kelt rendelete alapján szeráfi rendünk hírhirdetői, hitszónokai áldást oszthatnak a Szentatya nevében a népmissziók, lelkigyakorlatok, a nagybőjti és adventi beszédsorozat végén. A pápai áldás módját és az áldáshoz kötött teljes búcsú elnyerésének feltételeit az engedély szövege állapítja meg.

2. A teljes búcsúval összekötött pápai áldás feladható Szent Ferenc világi III. rendjének és a kegyelmi közösség révén a Szeráfi Atya három rendje minden tagjának évenként kétszer, tetszés szerint kitűzött napon (pl. karácsonykor és húsvétkor). — A pápai áldás és teljes búcsú elnyerésének feltétele: a szentgyónás, szentáldozás és a búcsúimádság elvégzése. Ezt az áldást a joghatósággal bíró igazgató nem adhatja fel a III. rend egyes tagjainak külön-külön, hanem csak az egybegyűlt testületnek. Az igazgató távollétében gyóntatási engedéllyel felruházott más aldozópap is feladhatja a pápai áldást. XIV. Benedek előírása szerint a pap ezt az áldást (karingben és fehér stolával) egyszer vetett keresztjellel (de feszület nélkül) adja.

3. Terciariusoknak, Szent Ferenc Atyánk kordaviselőinek (chordigeris) és több szerzetes rend tagjainak halálos ágyán e pápai áldás helyett a római szertartáskönyvben előirt apostoli áldást kell feladni. Ezt a pápai áldást nem lehet feladni azoknak a terciariusoknak, stb-nek sem, akik már más címen (pl. utolsó szentségek felvételekor) már elnyerték.

Pápai áldás a szentbeszéd végén.

Ha a pápai irat kimondja, hogy a missziónáriusok, hitszónokok az előirt módon (iuxta ritum formulamque praescriptam) feszülettel adjanak áldást, a nép fölött egyszer vetve keresztjelt a feszülettel, ezt a szöveget kell használni:

**Benedictio Dei omnipoténtis, Pátris et Filii
† et Spiritus Sancti descéndat super vos et
maneát semper. R. Amen.**

melyet a szerzeteseknek meg kell tartaniok, midőn meghatározott időben azt a népnek kiosztják.

A pápai áldás szertartása.

A pap, karinget és fehér stólát öltve magára, miniszterek nélkül letérdel az oltár előtt és az Isten segítségét kéri a következő szavakkal:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Dómine exáudi oratiómem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

Ezután felállva, a következő könyörgést mondja:

Orémus. Omnipotens et miséricors Deus, da nobis auxiliium de sancto, et vota pópuli hujus in humilitáte cordis véniam peccatórum

poscéntis, tuámque benedictiónem praestolántis et grátiam, cleménter exáudi: dexteram tuam super eum benígnus exténde, ac plenitúdinem divínae benedictiónis effúnde, qua bonis ómnibus cumulátus, felicitátem et vitam consequátur aetérnam. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Ekkor a pap a leckeoldalra megy és egyszeri keresztjellel áldást adva, fennhangon mondja:

Benedícat vos omnípotens Deus, Pater et Filius † et Spíritus sanctus. R. Amen.

XVIII. Nyilvános önfenyítés.

(Disciplina.)

1. Minden testvér köteles megtartani a közös önfenyítés üdvös gyakorlatát a szervezeti szabályok 191. pontja által kijelölt napokon. Ezalatt a következő imádságot végezzük.

2. Az előljáró kezdi *Uram, ne emlékezzél meg. Ne reminiscáris, Dómine* karverset és utána (24. l.) az 50. (*Könyörülj rajtam — Misérére*) zsolnárt, melyet a testvérek fölváltva s a végén dicsőséggel mondanak. Utána (22. l.) a 129. (*A mélységekből — De profúndis*) zsolnárt adj, *Uram, — requiem aeternam* befejezéssel imádkozzák.

A zsoltár imádság után valamennyien ismétlik a karverset :

Uram, ne emlékezzél vétkeinkre, vagy szülőink vétkeire, és bűneinkért ne állj bosszút rajtunk.

Ne reminiscáris, Dómine, delicta nostra, vel paréntum nostrorum : neque vindictam sumas de peccátis nostris.

Most az előimádkozó kezdi és mindnyájan közösen mondják a karverset :

Krisztus engedelmeskedett értünk egészen a halálig, mégpedig a kereszthalálig, amiért az Isten felmagasztalta őt és oly nevet ajándékozott neki, amely annyira fölülmul minden nevet, hogy Jézus nevére meg kell hajoljon minden térd : az égieké, a földieké s az alvilágiaké, és minden nyelv meg kell vallja, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus az Atyaisten dicsőségében van. Amen.

Christus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis, propter quod et Deus exaltávit illum, et donávit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nómine Jesu omne genu flectátur : coeléstium, terrestrium et infernórum, et omnis lingua confiteátur, quia Dóminus noster Jesus Christus in glória est Dei Patris. Amen.

Előimádkozó hozzáfűzi :

V, Isten a saját
Fiát sem kimélte.

F. Hanem kiszolgál-
tatta őt mindnyájun-
kért.

Könyörögjünk. U-
ram, kérünk, tekints
erre a te háznépedre,
amelyért a mi Urunk
Jézus Krisztus nem
vonakodott magát át-
adni a hóhéroknak és
elszenvedni a kereszt-
halált. Aki veled és a
Szentlélekkel együtt,
mint Isten él és uralko-
dik örökkön-örökké.

F. Ámen.

4. Ezután az előimádkozó kezdi s a többi
együtt imádkozza ;

Üdvözlégy menny-
ország királynéja stb.
(98. old.)

V. Ó, szent Szűz, tégy
méltóvá engem, hogy
dicsérjelek téged.

V. Proprio Filio suo
non pèpércit Deus.

R. Sed pro nobis
ómnibus trádedit illum.

Orémus. Respice,
quaesumus Dómine,
super hanc familiam
tuam, pro qua Dó-
minus noster Jesus
Christus non dubitá-
vit mánibus tradi no-
céntium, et crucis su-
bire torméntum. Qui
tecum vivit et regnat
in unitáte Spíritus San-
cti Deus per ómnia
sáecula saeculórum.

R. Amen.

Salve, Regína etc.
(pag. 98.)

V. Dignáre me lau-
dáre te, Virgo sacráta,

F. Adj erőt nekem ellenségeid ellen.

Könyörögjünk. Irgalmas Isten, adj oltalmat gyarlóságunknak, hogy mi, akik megemlékezünk a szentséges Istenanyáról, az ő közbenjárásának erejével bűneinkből felkeljünk.

Égesd ki, Uram vesénket és szivünket a Szentlélek tüzével, hogy tiszta testtel szolgáljunk neked és ártatlan szíveddel megnyerjük tetszésedet.

Örök mindenható Isten, aki uralkodol az élőkön és holtakon és könyörülsz mindazokon, akikről előre tudod, hogy tieid lesznek hitre és cselekedetre nézve: alázatosankérünk téged, hogy mindazok, akiket akár

R. Da mihi virtutem contra hostes tuos.

Oremus. Concede, miséricors Deus, fragilitáti nostrae praesidium: ut qui sanctae Dei Genitricis memóriam ágimus, intercessiónis ejus auxilio a nostris iniquitatibus resurgámus.

Ure igne sancti Spíritus renes nostros et cor nostrum Dómine: ut tibi casto córpore serviámus, et mundo corde placeámus.

Omnipotens sempitérne Deus, qui vivórum domináris simul et mortuórum, omniúmque miseréris, quos tuos fide et ópere futúros esse praenóscis: te súplices exorámus: ut pro quibus effúndere preces

ez az emberélet tart még fogva a testben, akár az örök élet már befogadott, mint meghaltakat: szenteid esedezésére jószágod irgalmából minden bűnük bocsánatát megnyerjék. A te szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel együtt, mint Isten él és uralkodik örökön — örökké. Ámen.

V. Az Úr veletek.

F. És a te lelkeddel.

V. A mindenható s irgalmas Isten hallgasson meg minket.

F. Ámen.

V. A hívek lelkei Isten irgalmasságából békességben nyugodjanak.

F. Ámen.

decrévimus, quosque vel praesens saeculum adhuc in carne rétinet, vel futúrum jam exútos córpore suscépit, intercedéntibus ómnibus Sanctis tuis, pietátis tuae cleméntia, ómnium delictórum suórum véniam consequántur. Per Dóminum nostrum.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuó.

V. Exáudiat nos omnipotens et miséricors Dóminus.

R. Ámen.

V. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiéscant in pace.

R. Ámen.

5. Nagypénteken az 50 zsoltárt négyszer mondjuk utána a 129. zsoltárt egyszer, melyre *Ne reminiscaris, Christus factus est* és *Respice* könyörgés következik.

XIX. Mindenszentek litániája.

Szent Márk napján és keresztjáró napokon magányosan elvégezhetjük a nap bármely szakában, de megelőző nap nem végezhetjük el, mint a zsoltárimádságot. Karban az első imaóra (Prima) előtt imádkozzuk, és a fohászadásokat nem ismételjük. Körmenetben a kilencedik imaóra (Nona) után énekeljük, a fohászadásokat pedig az elsőtől az utolsóig ismételjük.

Kyrie eléison, Christe eléison, Kyrie eléison.
Christe, audi nos, Christe exaudi nos.

Pater de coelis Deus, miserére nobis.

Fili Redemptor mundi Deus, miserére nobis.

Spíritus sancte Deus, miserére nobis.

Sancta Trínitas unus Deus, miserére nobis.

Sancta María,

Sancta Dei Génitrix,

Sancta Virgo Vírginum,

Sancte Míchael,

Sancte Gábriel,

Sancte Ráphael,

} Ora pro nobis !

Omnes sancti Angeli et Archángeli,
 Omnes sancti beatórum Spirítuum órdenes,
 Sancte Joánnes Baptísta,
 Sancte Joseph,
 Omnes sancti Patriárchae et Prophétae,
 Sancte Petre,
 Sancte Paule,
 Sancte Andréa,
 Sancte Jacóbe,
 Sancte Joánnes,
 Sancte Thoma,
 Sancte Jacóbe,
 Sancte Philíppe,
 Sancte Bartholomaeae,
 Sancte Matthaee,
 Sancte Simon,
 Sancte Thaddaeae,
 Sancte Mathía,
 Sancte Bárnaba,
 Sancte Luca,
 Sancte Marce,
 Omnes sancti Apóstoli et Evangelístae,
 Omnes sancti Discípuli Dómini,
 Omnes sancti Innocéntes,
 Sancte Stéphane,
 Sancte Lauréti,
 Sancte Vincéti,
 Sancti Fabiáne et Sebastiáne,

Ora (oráte) pro nobis I

Sancti Joáñnes et Paule,
 Sancti Cosma et Damiáne,
 Sancti Gervási et Protási,
 Sancte Berárde,
 Sancte Petre,
 Sancte Accúrsi,
 Sancte Adjúte,
 Sancte Otho,
 Sancte Dániel,
 Sancte Angele,
 Sancte Sámuel,
 Sancte Domne,
 Sancte Leo,
 Sancte Hugolíne,
 Sancte Nicoláe,
 Sancte Petre Baptísta, ceteríque Már-
 tyres Japonéenses,
 Sancte Nicoláe, ceteríque Martyres Gor-
 comiéenses,
 Sancte Fidélis,
 Omnes sancti Mártyres,
 Sancte Silvéster,
 Sancte Gregóri,
 Sancte Ambrósi,
 Sancte Augustíne,
 Sancte Hierónyme,
 Sancte Bonaventúra,
 Sancte Martine,

Ora (oráte) pro nobis!

Sancte Nicoláe,
 Sancte Ludovíce,
 Sancte Benvenúte,
 Omnes sancti Pontífices et Confessóres,
 Omnes sancti Doctóres,
 Sancte Antóni,
 Sancte Benedicte,
 Sancte Bernárde,
 Sancte Domínice,
 Sancte Pater noster Francísce,
 Sancte Antóni de Pádua,
 Sancte Bernardíne,
 Sancte Joáñnes a Capistráno,
 Sancte Jacóbe de Márchia,
 Sancte Petre de Alcántara,
 Sancte Francísce Soláne,
 Sancte Petre Regaláte,
 Sancte Dídace,
 Sancte Paschális,
 Sancte Benedicte,
 Sancte Pacífice,
 Sancte Joáñnes-Joseph,
 Sancte Leonárde,
 Sancte Felix,
 Sancte Joseph a Leoníssa,
 Sancte Seraphíne,
 Sancte Laurénti a Brundúsió,
 Sancte Joseph a Cupertíno,

Ora (oráte) pro nobis !

Sancte Ferdinánde,
 Sancte Ludovice,
 Sancte Ivo,
 Sante Elzeári,
 Sancte Roche,
 Sancte Conráde,
 Sancte Joánnes Baptista-Maria,
 Omnes santi Sacerdótes et Levítæ,
 Omnes sancti Mónachi et Eremítæ,

Sancta María Magdaléna,
 Sancta Agatha,
 Sancta Lúcia,
 Sancta Agnes,
 Sancta Caecília,
 Sancta Catharína,
 Sancta Clara,
 Sancia Agnes Assisiénsis,
 Sancta Catharína de Bonónia,
 Sancta Coléta,
 Sancta Verónica,
 Sancta Rosa de Vitérbio,
 Sancta Hyacíntha,
 Sancta María Francísca,
 Sancta Agela,
 Sancta Maria-Magdaléna,
 Sancta Anastásia,
 Sancta Elísabeth Hungáriæ,
 Sancta Elísabeth Portugállia,

Ora (oráte) pro nobis !

Sancta Margaríta de Cortóna,
 Sancta Brigítta,
 Omnes sanctae Vírgines, et } Ora
 Víduae } (oráte) pro
 nobis !

Omnes Sancti et Sanctae trium Ordinum sancti
 Patris nostri Francísci, intercédite pro
 nobis.

Omnes Sancti et Sanctae Dei, intercédite pro
 nobis.

Propítius esto, parce nobis, Dómine.

Propítius esto, exaudi nos Dómine.

Ab omni malo,
 Ab omni peccáto,
 Ab ira tua,
 Ab subitánea et improvisa morte,
 Ab insídiis diáboli,
 Ab íra, et ódio, et omni mala voluntáte,
 A spirítu fornicatiónis,
 A flúgure et tempestáte,
 A flagélló terraemótus,
 A peste, fame et bello,
 A morte perpétua,
 Per mystérium sanctae incarnatiónis tuae
 Per advéntum tuum,
 Per nativitátem tuam,
 Per baptísmum, et sanctum jejúnium
 tuum,

Libera nos, Dómine !

Per crucem et passionem tuam,
 Per sanctam resurrectionem tuam,
 Per admirabilem ascensionem tuam,
 Per adventum Spiritus sancti Paracliti,
 In die iudicii,

Libera nos
 Domine

Peccatores,
 Ut nobis parcas,
 Ut nobis indulgeas,
 Ut ad veram poenitentiam nos perdu-
 cere digneris.
 Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et
 conservare digneris,
 Ut domnum apostolicum et omnes
 ecclesiasticos ordines in sancta re-
 ligione conservare digneris,
 Ut inimicos sanctae Ecclesiae humili-
 are digneris,
 Ut regibus et principibus christianis
 pacem et veram concordiam donare
 digneris,
 Ut cuncto populo christiano pacem et
 unitatem largiri digneris,
 Ut omnes errantes ad unitatem Ecclé-
 siae revocare, et infideles univér-
 sos ad Evangelii lumen perducere
 digneris,
 Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio
 confortare et conservare digneris,

Te rogamus audi nos!

Ut mentes nostras ad coeléstia desi-
déria érigas,

Ut ómnibus benefactoribus nostris sem-
piterna bona retríbuas,

Ut ánimas nostras, fratrum, propinquó-
rum et benefactorum nostrorúm
ab aetérna damnatióne erípias,

Ut fructus terrae dare et conserváre
dignéris,

Ut ómnibus fidélibus defúntis réquiem
aetérnam donáre dignéris,

Ut nos exaudíre digneris,

Fili Dei,

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Parce
nobis Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Exáudi
nos Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Miserére
nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster. (secreto.)

V. Et ne nos indúcas in tentatióne.

R. Sed líbera nos a malo.

Psalmus 69.

Deus in adiutorium meum intende: *
 Dómine ad adiuvándum me festína.

Confundántur, et revereántur, * qui quae-
 runt ánimam meam:

Avertántur retrórsus, et erubéscant, *
 qui volunt mihi mala;

Avertántur statim erubescéntes, * qui
 dicunt mihi: Euge, euge.

Exultent et laeténtur in te omnes, qui
 quaerunt te, * et dicant semper: magnificétur
 Dóminus: qui dilígunt salutáre tuum.

Ego vero egénus et pauper sum: *
 Deus ádjuva me.

Adjútor meus, et liberátor meus es tu:
 * Dómine ne moréris.

Glória Patri.

V. Salvos fac servos tuos.

R. Deus meus, sperántes in te.

V. Esto nobis Dómine, turris fortitúdinis.

R. A fácie inimíci.

V. Nihil profíciat inimícus in nobis.

R. Et fílius iniquitátis non appónat no-
 cére nobis.

V. Domine non secúndum peccáta nostra
 fácias nobis.

R. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

V. Orémus pro Pontifice nostro N.

R. Dóminus consérvet eum, et vivíficet eum, et beátum fáciat eum in terra, et non tradat eum in manus inimicórum ejus.

V. Orémus pro benefactóribus nostris.

R. Retribúere dignáre Dómine ómnibus nobis bona faciéntibus propter nomen tuum vitam aetérnam. Amen.

V. Orémus pro fidélibus defúctis.

R. Réquiem aetérnam dona eis Dómine, et lux perpétua lúceat eis.

V. Requiéscant in pace.

R. Amen.

V. Pro frátribus nostris abséntibus.

R. Salvos fac servos tuos, Deus meus, sperántes in te.

V. Mitte eis Domine, auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuére eos.

V. Dómine exáudi.

V. Dóminus vobíscum.

Orémus. Deus, cui próprium est miseréri semper et párcere: súscipe deprecationém nostram; ut nos, et omnes fámulos tuos, quos delictórum caténa constringit, miserátio tuae pietátis cleménter absólvat.

Exáudi, quaesumus Dómine, súpplícum preces, et confiténtium tibi parce peccáti: ut páriter nobis indulgéntiam tribuas benígnus et pacem.

Ineffábilem nobis, Dómine, misericórdiam cleménter osténde: ut simul nos et a peccáti omnibus éxuas, et a poénis, quas pro his merémur, erípias.

Deus, qui culpa offénderis, poeniténtia placáris: preces pópuli tui supplicántis propítius réspice; et flagélla tuae irácúndiae, quae pro peccáti nostris merémur, avérte.

Omnipotens sempitérne Deus, miserére fámulo tuo Pontífici nostro N. et dirige eum secúndum tuam cleméntiam in viam salutis aetérnae: ut te donánte tibi plácita cúpiat, et tota virtúte perfíciat.

Deus, a quo sancta desidéria, recta consília, et justa sunt ópera: da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem: ut et corda nostra mandáti tuis dédita, et hóstium subláta formídine, témpora sint tua protectióne tranquílla.

Ure igne Sancti Spiritus renes nostros, et cor nostrum, Dómine: ut tibi casto córpore serviámus, et mundo corde placeámus.

Fidélium, Deus, ómnium cónditor et redemptor, animábus famulórum famularúmque tuárum remissionem cunctórum tribue peccatórum: ut indulgéntiam, quam semper optavérunt, piis supplicatióibus consequántur.

Actiões nostras, quáesumus Dómine, aspirándo praéveni, et adjuvándó proséquere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te coepta finiátur.

Omnipotens sempitérne Deus, qui vivórum domináris simul et mortuórum, omniúmque miseréris, quos tuos fide et ópere futúros esse praenóscis: te súpplíces exorámus: ut pro quibus effúndere preces decrévimus, quosque vel praesens saeculum adhuc in carne rétinet, vel futúrum jam exútos córpore suscepit: intercedéntibus ómnibus Sanctis tuis, pietátis tuae cleméntia, ómnium delictórum suórum véniam consequán'ur. Per Dóminum.

V. Dóminus vobíscum.

V. Exáudiat nos omnipotens et miséricors Dóminus.

R. Amen.

V. Et fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiéscent in pace.

R. Amen.

XX. Különféle imádságok.

Szent Bernát imádsága.

Introd. II. köt. 279. l.

Emlékezzél meg, ó, kegyes Szűz Mária, hogy sohasem lehetett még hallani, hogy magára hagyta valakit, aki oltalmazásért hozzád sietett, segítségedet kérte és pártfogásodért folyamodott. Erős bizalom által bátorítva hozzád jövök, ó szűzek Szűze, jószágos anyám, én, szegény bűnös, zokogva állok elődbe; ó az örök Igének anyja, ne vedd el, hanem halld meg kegyesen kérelmemet és hallgass meg engem. Ámen.

300 napi búcsú mindannyiszor; mindennapi elvégzésért havonként egyszer teljes búcsú. (IX. Pius p. 1846. jul. 25.)

Imádság Szent Józsefhez, az Anyaszentegyház pártfogójához.

Introd. II. köt. 316. l.

Hozzád folyamodunk szorongattatásunkban, ó Szent József, és miután könyörögtünk legszentebb Jegyesed segítségéért, bizalommal kérjük a te pártfogásodat is. Kérünk arra a szeretetre, amely téged a szeplőtlen Szűz Istenanyához fűzött, és arra az atyai szeretetre,

mellyel a gyermek Jézust gondoztad, tekints kegyesen az Anyaszentegyházra, mint örökségedre, melyet Jézus Krisztus szerzett saját vérén, és égi erőddel siess segítségünkre szükségünkben.

Ó, a szent család leggondosabb őre, oltalmazd Jézus Krisztus kiválasztott nemzedékét; ó, legszeretőbb atya, tartsd távol tőlünk a tévelygéseknek és csábításoknak veszedelmét; ó, hatalmas pártfogónk, kegyesen védelmezz minket az égből a sötétség hatalmával folytatott küzdelemben; és amint egykor kiragadtad a gyermek Jézust a legnagyobb életveszélyből, úgy most védelmezz Isten szentegyházát az ellenséges indulattól és minden szerencsétlenségtől; és oltalmaz mindannyiunkat örökös pártfogásoddal, hogy a te gyámolításod által támogatva, példád szerint szentül élhessünk, jámborul halhasunk meg és a mennyben örök boldogságot nyerhessünk. Ámen.

300 napi búcsú naponként. — XIII. Leó Pápa 1889-ben mindannyiszor hétévi és hétszer negyven napi búcsút engedélyezett azoknak, akik az októberi közös rózsafüzér-ájtatosság végén elimádkozzák.

**Időszaki könyörgések a Boldogságos
Szűz Máriához.**

a) *Advent első vasárnapjától karácsonyig.*

V. Az Úr angyala
köszönté Szűz Máriát.

F. És ez méhébe
fogadá a Szentlélek-
től szent Fiát.

Könyörögjünk. Ké-
rünk téged Uristen
(11. 1.)

V. Angelus Dómini
nunciávit Maríae.

R. Et concépit de
Spíritu sancto.

Orémus. Grátiam
tuam. (pag. 11.)

b) *Karácsonytól Gyertyaszentelő Boldogasszony
napjáig.*

V. Szülés után
szeplőtlen maradtál.

F. Istenanya, kö-
nyörögj érettünk.

Könyörögjünk. Úr-
isten, aki a Boldogsá-
gos Szűz Mária ter-
mékeny szüzessége
által az emberi nem-
nek az örök boldog-
ság jutalmát adtad:
engedd, kérünk, hogy

V. Post partum in-
violáta permansisti.

R. Dei Génitrix, in-
tercéde pro nobis.

Orémus. Deus, qui
salútis aetérnae, beá-
tae Maríae virginitáte
fecúnda, humáno gé-
neri praemia praesti-
tisti: tribue quaesu-
mus, ut ipsam pro
nobis intercédere sen-

érezzük annak közbenjárását, aki által az élet szerzőjét, a te Fiadat, a mi Urunk Jézus Krisztust magunkhoz venni érdemesek lettünk.

F. Ámen.

tiámus, per quam meruimus auctorem vitae suscipere Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

R. Amen.

c) *Gyertyaszentelő Boldogasszony napjától húsvétig, azaz febr. 2 délutántól nagyszerdáig.*

V. Tégy méltóvá engem, szent Szűz, a te dicséretedre.

F. Adj erőt nekem ellenségeid ellen.

Könyörögjünk. Irgalmas Isten, adjgyarlóságunk oltalmát, hogy mi, akik megemlékezünk a szentséges Istenanyádról, az ő közbenjárásának erejével bűneinkből felkeljünk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. F. Ámen.

V. Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta.

R. Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Orémus. Concéde, miséricors Deus, fragilitáti nostre praesídium: ut, qui sanctae Dei Genitricis memóriam ágimus: intercessiónis ejus auxílio, a nostris iniquitatibus resurgámus. Per eúdem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

d) *Húsvétől pünkösdig bezárólag.*

A megfelelő vers és könyörgés a 12. l.

e) *Szentháromság ünnepétől adventig.*

A megfelelő vers és könyörgés a 204. l.

**Rövid fohászok, melyek búcsúkkal vannak
összekötve.**

A Promptuarium Seraph. 1926. évi kiadása alapján.

Istenem és minde- nem !	Deus meus et óm- nia !
(50 nap.)	

Jézusom, irgalom !	Mi Jesu, misericór- dia !
(100 nap.)	

Dicsőítsék és szor- ressék minden pilla- natban a legfölsége- sebb Oltáriszentséget !	Laudes et grátiae sint omni moménto sanctissimo et divi- nissimo Sacraménto !
--	--

(300 napi búcsú mindannyiszor; teljes búcsú
havonként.)

Szelid és aláza-
tos szívű Jézus! ala-
kítsd szívemet a te szí-
ved szerint!

Jesu, mitis et hú-
milis corde, fac cor
meum, sicut cor tuum!

(300 napi bűcsú mindannyiszor.)

Ó, jóságos Jézus,
kérlek arra a szere-
tetre, mellyel szere-
ted Anyádat, hogy
amily igazán szereted,
és akarod, hogy sze-
ressék őt, engedd ne-
kem, hogy én is iga-
zán szeressem őt.

Bone Jesu, rogo te
per dilectionem, qua
diligis Matrem tuam,
ut sicut vere eam dí-
ligis et diligi vis, ita
mihi des, ut vere eam
diligam.

(100 napi bűcsú naponkint.)

Ó, örökkévaló Atya,
felajánlom neked Jé-
zus Krisztus drága
szent vérének bűneim
elégíteléért és az
Anyaszentegyház
szükségeiért.

Aetérne Pater, Tibi
offerro ságuinem pre-
tiosíssimum Jesu Chri-
sti in satisfatiómem
peccatorum meorum
ac pro necessitatibus
Ecclésiae.

(100 napi bűcsú mindannyiszor.)

Máriának édes szí-
ve, légy az én mene-
dékem.

Dulce cor Mariae,
esto mea salus.

(300 napi búcsú mindannyiszor ; teljes búcsú havonkint.)

Ó, Mária, aki szep-
lő nélkül jöttél erre a
világra, eszközöld
ki nekem Istentől,
hogy bűn nélkül múl-
hassak ki a világból.

O, Maria, quae in
hunc mundum sine
mácula ingrèssa es:
impetra mihi a Deo,
ut sine culpa mundo
egredi possim.

(100 napi b.)

Ó, Szent József,
segíts, hogy ártatlan-
ul fejezzük be az
életet, és életünk min-
dig legyen biztosítva a
te védelmed által.

Fac nos innocuam,
Joseph, decurrere vi-
tam, sitque haec tuo
sempertuo patrocínio.

(300 napi b.)

Jutalmazd meg U-
ram, minden jótevő-
inket a te szent neve-
dért az örök étellel.
Ámen.

Retribúere dignáre,
Dómine, omnibus no-
bis bona faciéntibus
propter nomen tuum
vitam aetérnam.
Amen.

(50 napi b naponkint kétszer)

Adj Uram, örök
nyugodalmat nekik és
az örök világosság
fényeskedjék nekik.
Nyugodjanak béke-
ségben. Ámen.

Réquiem aeternam
dona eis, Dómine, et
lux perpétua luceat
eis. Requiéscant in
pace. Amen.

(300 napi b.)

Jézus, Mária, Jó-
zsef!

Jesu, María, Joseph!

(hétévi és hétszer negyvennap b.)

XXI. A búcsúkról.

(Introd. Seraph. I. k. 308. l.)

A végtelenszentségű Isten igazságossága nem bocsát senkit az ő boldogító látására, míg le nem fizeti iránta való minden tartozását. A halálos bűnnel megérdemelt *örökbüntetést* ugyan elengedi Krisztus Urunk érdeméből az érvényes gyónásban, de a bűnökért járó *ideiglenes büntetést* nekünk kell letörlesztenünk részint itt a földön, részint a tisztító tűzben. Törleszthetjük ezt az adósságot a lelkiatya által kiszabott elégtétel pontos elvégzésével, továbbá önként vállalt bűnbánati cselekményekkel és türelmesen elviselt szenvedéseink felajánlásával. De vezeklésünk nagysága ekképen alig fogja elérni az isteni igazsá-

gosság mértékét és alig róhatjuk le a földön minden ideiglenes tartozásunkat. Így tehát fennmarad még az ideiglenes büntetéseknek bizonyos, (talán nagyobb) része. Ezt a fennmaradt (földi és túlvilági) ideiglenes büntetést engedi el az anyaszentegyház a szentek érdemeinek fölöslegéből és főképp Krisztus végtelen érdemeiből, amelyek Halesi Sándornak, a szeráfi szerzet győzhetetlen hittudósának tanítása szerint az egyház lelki kincsei. És ebből a kimerithetetlen lelki kincstárból adományoz gyermekeinek búcsúkat.

Az egyházi törvénykönyv 911. szabálya buzdítja a híveket, hogy becsüljék nagyra a búcsút, vagyis *a megbocsátott bűnökért rájuk nehezedő ideiglenes büntetésnek Isten előtt való elengedését*, amelyet az anyaszentegyház az élőknek felmentés, a holtaknak segély gyanánt adományoz lelki kincstárából. Ezt az adományozást nevezzük mi búcsúnak.

A teljes búcsú minden ideiglenes büntetésnek elengedése, a *nem teljes* vagy *részleges búcsú* pedig az ideiglenes büntetések bizonyos részének az elengedése. Az anyaszentegyház pl. 40, 50, 100, 300 stb. napi búcsúval annyi ideiglenes büntetést enged el, amennyit letörlesztenének a régi keresztények szigorú vezeklésével 40, 50, 100, 300 stb. nap alatt.

A búcsúnyerés feltételei.

Minden búcsú elnyeréséhez szükséges

1. *a kegyelmi állapot*, mert az ideiglenes büntetés elengedését csak a halálos bűn eltörlése után nyerhetjük meg. A bocsánatos bűn nem akadályoz abban, hogy megnyerhessük más megbocsátott bűn büntetését. A kegyelmi állapot megszerezhető érvényes gyónással vagy töredelmes bánattal.

A pápai rendelet többször előírja a szentgyónást még azok részére is, akiket nem terhel súlyos bűn. Minthogy az egyház csupán azoknak osztogatja lelki kincseit, akik töredelmes szívvel (*vere contritis*) és bűnbánó lélekkel vannak, tanácsos felindítani magunkban a töredelmes bánatot még a legkisebb szándékos bocsánatos bűnünk fölött is, ha bűcsút akarunk nyerni. A szentgyónást elvégezhetjük nyolc napon belül, a szentáldozást lehetőleg a bűcsu alkalmával vagy legalább a megelőző napon; indokolt esetben mindkét feltétel teljesíthető a következő nyolcad alatt is. (Egyh. törvénykönyv 931. szab. 1. §)

2. *Legyen szándékunk a bűcsúnyerésre.* Naponként több bűcsú is nyerhető, amelyekről nincs tudomásunk vagy amelyekre nem emlékszünk. Ezeket a bűcsúkat is megnyerhetjük, ha Szent Leonárd példája szerint a reggeli imádság (vagy elmélkedés) alkalmával felindítjuk azt az általános szándékot, hogy aznap meg akarunk nyerni imádságainkkal és jócselekedeteinkkel minden megnyerhető bűcsút önmagunk és a szenvedő lelkek számára. Végül a bűcsúnyerés szükséges feltétele

3. *az előirt cselekmények és imádságok személyes, pontos elvégzése.* Ha a bűcsúnyerés feltétele szerint a Szentatya szándékára kell imádkozni, általában elégséges hat miatyánkot, üdvözlégyet és dicsőséget elvégezni. (S. Congr. S. Off. 25. Jun. 1914.) — Ezt az imádságot karban felváltva is mondhatjuk. (Egyh. törvénykönyv 934. szab. 3. §)

Kedves testvér, gondold meg gyakran, mily megbecsülhetetlen kincset kínál nekünk az anyaszentegyház a bűcsúkkal, amelyek segítségével oly könnyen megszabadulhatnánk az ideiglenes büntetésektől és halálután azonnal vagy igen hamar eljuthatnánk az

örök boldogságba. A tisztítóhely büntetései pedig milyen rettenetesek, milyen nagyok!

De gondold meg, mily nagy segítségükre lehetsz a tisztítóhelyen szenvedő lelkeknek az értük felajánlott búcsúkkal és mily nagyfontosságú a mi jámborságunk és örök üdvösségünk ügyében a szegény lelkek iránt tanusított buzgóság és irgalmasság. A tisztítóhelyről való megemlékezés nemde folytonos intelem nekünk, hogy mi elkerüljük azt. Egyetlen lélek kiszabadításából mély nagy dicsőség háramlik az égben az Atya — Fiú — és Szentlélekistenre! Mennyi öröm éri a Boldogságos Szűz Máriát, az őrzőangyalt és a dicsőült szenteket! Mily nagy hálat fognak tanusítani irántunk azok a lelkek, akiket kiszabadítottunk vagy akiknek kiszabadulását siettettük; mily buzgón fognak esedezni értünk a jóságos Istennél, akinek boldogító látására és birására segítettük őket. Ebből az okból eredt a szólásmód: „Sehol annyi hála, mint a tisztítóhelyen és a mások segítségével onnan kimentett lelkeknél.” Kedves testvér! légy tehát irgalmas a szenvedő lelkek iránt, és azok kiszabadulásáért lankadatlanul imádkozzál és dolgozzál. Kövesd azokat a jámbor lelkeket, akik hősi módon sietnek a szenvedő lelkek segítségére. Az irgalmas szeretetnek ezt a megnyilvánulását hősi szeretet-áldozatnak nevezzük

A hősi szeretet-áldozat abban áll, hogy a jámbor keresztény a szenvedő lelkek javára felajánlja Istennek az életében gyakorolt minden érdemszerző cselekedetét, sőt minden imádságot, jó cselekedetet, szentmiseáldozatot stb., amelyeket halála után mások bármiképp felajánlanak érte. (Ez a felajánlás végezhető s időnként meg is újítható akár bizonyos imádság-szöveg szerint, akár csak lélekben.)

Az apostoli Szentszék többször is jóváhagyta s

ajánlotta hiveinek a hősi szeretet-áldozat gyakorlását és különféle búcsúkat, kiváltságokat adományozott azoknak, akik erre a hősi áldozatra kötelezték magukat.

IX. Pius megengedte 1852-ben, hogy

1. az áldozópapok személyi oltárkiváltsággal birjanak az év minden napján;

2. a hivek teljes búcsút nyerhetnek mindannyiszor, valahányszor a szentáldozáshoz járulnak és teljes búcsút nyerhetnek minden hétfőn, amikor szentmisét hallgatnak a szenvedő lelkek javára, ha mindkét esetben, meglátogatnak valamely templomat vagy nyilvános kápolnát és ott imádkoznak a Szentatya szándékára;

3. minden búcsút felajánlhatnak a szenvedő lelkekért.

(A hősi szeretet-áldozatról bővebb tájékoztatást nyújt az Introd. Ser. I. k. 310. l. és P. Biró L: A bűnbánat útja 506. és következő lapjain)

Jó testvér! imádkozzál és munkálkodjál állhatatosan a szenvedő lelkekért. Ajánld fel értük bűnbánatodat, önmegtartóztatásaidat, önmegtágadásaidat és egyéb jócselekedeteidet; ajánld fel értük a szentmisét, szentáldozásokat, búcsúkat; használd enyhülésükre a szenteltvizet és a szentelményeket. El ne feledd az Úr Jézus szavait: *„Amely mértékkel mérték, visszaméretik nektek, felül is adatik nektek.”* (Márk 4., 24.)

Szeráfi rendünknek engedélyezett számtalan jeles teljes búcsú közül feljegyezzük a következőket:

1. Teljes búcsú a beöltözés, fogadalomtétel, újmise napján és a szerzetesi élet ötvenéves évfordulóján.

2. Róma, Jeruzsálem, Porciunkula, Compostella templomainak, székesegyházainak, szentélyeinek vala-

mennyi teljes és nem teljes búcsúját mindannyiszor, valahányszor kegyelmi állapotban töredelmes és buzgó szívvel bárhol és bármikor *hat miatyánkot, üdvözlégyet, dicsőséget* elmondunk az anyaszentegyház iavára a Szentatya szándéka szerint.

3. Szerzetünk majdnem valamennyi szentjének és boldogának ünnepén teljes búcsút nyerhetünk a szokásos feltételek teljesítése mellett.

4. Teljes búcsút nyerünk, ha az általános feloldozást megfelelő előkészülettel fogadjuk; ha ekkor a pápai áldásban is részesülünk, egy másik teljes búcsút nyerünk.

5. Teljes búcsú a Ferences rózsafűzér buzgó elimádkozásáért. Ennek végén elmondunk egy miatyánkot, üdvözlégyet, dicsőséget a pápa szándékára.

6. Teljes búcsút nyerhetünk, valahányszor elvégezzük a megholtakért a halottak zsolozsmáját vagy a hét bűnbánati zsoldárt vagy lépcső-zsoldárokat (psalmos gradualés).

7. Aztán mennyi búcsú jár a Kármel-hegyi és az egyesített 4—5 vállruha (scapulare) viselésével! Végül

8. a szent keresztúti ájtatosság búcsúi!

XXII. Szent Ferenc Atyánk tisztelete.

Ássisi Szent Ferencet arra szemelte ki a Gondviselés, hogy általa csodadolgokat műveljen az emberi társadalomban és erős támasza legyen Isten anyaszentegyházának. Kortársai feljegyezték róla, hogy Bernardone Péter és Bourlemont Pica gazdag szülőktől Assisiben, 1182-ben Keresztelő Szent János ünnepe táján csodás körülmények közt született. Édes anyja kívánságára a szent keresztségben János nevet adtak neki, de atyja később a franciák iránt táplált vonzalomból Ferencnek-Francesconak (franciácská-nak) nevezte. Huszonnégy-éves korában megvetette a világ hiúságait, és mindenről lemondva, 1208-ban beérte egy darócköntőssel, alsónadrággal (bracca-bugyogó) és övvel. Erre a szigorú életmódra tanítványjaival együtt (1209. ápr. 16.) fogadalommal kötelezte magát III. Ince pápa előtt, aki 1210-ben szóbelileg jóvágyta ezt az életmódot. III. Honorius szintén jóváhagyta szóbelileg és a lateráni zsinaton, 1215-ben kihirdette ezt a jóváhagyást, később pedig a Lateránban 1223. nov. 29. kelt apostoli iratával is megerősítette.

A szeráfi pátriárka, mint a keresztény tökéletességnek példaképe s a földreszállt Megváltónak leghűbb képmása egész életén át állhatatosan kitarthatott a bámulatos önsanyargatásban, bűnbánatban, életszentségben. Három nagyrahatott, valóban apostoli szerzetesrendjét Európában, Ázsiában és Afrikában — vagyis az akkor ismert egész világon — elterjesztette, dicsőségesen megalapozta. Fiainak tudományával, életszentségével támogatta, erősítette az egy, szent, katolikus és apostoli anyaszentegyházat. Az ördög sokféle cselvetéseit és támadásait diadalmasan visszaverte és legyőzte. 1224. szept. 17-én Krisztus

Urunk szent sebhelyeit is elnyerte, amely különös kiváltságban egy szent sem részesült ő előtt. Meggyógyította a betegeket, feltámasztotta a halottakat és sok más csodát művelt. — Végre mennyei jelenésekben, elragadtatásokban, érdemekben bővelkedve s a hősi erények cselekedeteitől égi fényben tündökölve, elköltözött a tisztaságnak szépséges lilioma, lehullott a mártirok alvernai rózsája. Szeráfi Ferenc atya, a haza fényessége, a kisebb testvérek példaképe, az erényesség tükre, az igazság útja, az erkölcs szabályozója átköltözött a szentek honába. (1226. okt. 3-án este 11 ó.) — IX. Gergely pápa őt a szentek közé iktatta. 1228. júl. 16.

Testvér! ha hűséges gyermeke és követője vagy a megdicsőült pátriárkának, szent kötelességed naponként másolgatni az ő lelkének örök-szép vonásaiból. Méltatlan a szerzetesi hivatásra az a kisebb testvér, aki nem követi szeráfi atyját és vezérét. Aki Szent Ferencre, mint igazi példaképre függeszti tekintetét, és minden igyekezettel utánozni törekszik az ő életét, az tulajdonképen magát az Úr Jézust követi s ezáltal a jóságos Isten szándékát iparkodik megvalósítani életében. B. Ferenc atya s első tanítványai ugyanis azt a kinyilatkoztatást nyerték az Úrtól, hogy a Gondviselés azért hívta, azért adta a világnak a kisebb testvéreket, hogy az Úr Jézus képmásai legyenek itt a földön és emlékeztessék a hálátlan embereket az ő végtelen jótéteményeire. Sőt Istenfia is azért kérte, azért nyerte a kisebb testvéreket mennyei Atyjától, hogy

1. Szent Ferenc fiai legyenek tanui és követői az Úr Jézus csodálatos szegénységének, főképen a tulajdonjog- és földiekről való tökeletes lemondás és az azok után való vágyódás teljes megvetése, valamint az életszükségleteknek szegényes, alázatos

és mérsékelt használata által. — A világ megvetette, köréből száműzte ezt a boldogító szegénységet, amely addig meg nem nyugodott az emberek közt, míg B. Ferenc be nem fogadta s önmagának és követőinek el nem jegyezte.

2. Legyenek hirdetői és követői az Úr Jézus felfoghatatlan engedelmességének, aki nemcsak menynevei Atyjának engedelmeskedett egészen a kereszthalálig és nemcsak szüleinek akart szótfogadni mindenben, hanem még ellenségeinek és üldözőinek is meghódolt és azt akarja, hogy mi is engedelmeskedjünk.

3. Legyenek hirdetői és követői az Úr Jézus mélységes önmegalázódásának a világi híúság és dicselet kerülése s önmaguk megvetése és sanyargatása által.

4. Legyenek tanui és követői a lelkek üdvösségéért epedő isteni szeretetnek, midőn a világban járva, és jámbor magaviselettel predikálnak és a Krisztus szentséges vérével megváltott lelkeket Teremtőjükhöz, legfőbb pásztorukhoz és Megváltójukhoz vezetik.

5. Ebből kifolyólag legyenek tanui is követői, de szóval és példával hirdetői is az Úr Jézus életpéldájának és erényeinek, főképen az ő végtelen alázatosságának, önmegtagadásának, önmegalázódásának, józanságának, szűzességének, tisztaságának, türelmének, szelidségének, leereszkedésének, irgalmasságának, kegyességének folytonos szemlélődésének, buzgóságának és imádságnak, különösen az alázatosság és szeretet cselekedeteinek állandó gyakorlása által, állhatatos imádság, munka, mérsékelt böjtölés és különféle erénygyakorlatok által, melegben és hidegben a lelkek üdvéért végzett szentbeszédok és gyóntatások által, a betegek és szenvedők önfeláldozó megvigasztalása által, a szegény tudatlanok és tévelygők készsége vezetése által.

6. A kisebb testvérek legyenek tanúi, kiváltságos szemlélői, követői, szóval és példával hirdetői, képmásai az Úr Jézus kimondhatatlan szenvedésének és halálának; emlékeztessék a világot az ő áldott megtestesülésének, életének és halálának, valamint a megváltásnak jótéteményeire nemcsak azáltal, hogy folyton-folyvást elmélkedjenek és megemlékezzenek Krisztusnak és az ő fájdalmas anyjának életéről és szenvedéseiről, hanem főképen azáltal, hogy az ő szent nevéért és az dicsőítésére örömmel elviseljenek minden megpróbáltatást, lelki és testi szenvedést, megvetést és fájdalmat. — Úgy látszott, a világ B. Ferenc kora előtt elfeledkezett Krisztus Urunk végtelen jótéteményeiről és különösen az ő kinszenvedéséről és haláláról, azért azt akarta az irgalmas Isten, hogy a szeráfi pátriárka és fiai valamiképp felújítsák azokat a világban és az emberek emlékezetében. Azért tüntette ki kinszenvedésének szent sebhelyeivel B. Ferencet, a rend alapítóját, hogy az ő zászlója alatt küzdő kisebb testvérek soha el ne feledkezzenek az Üdvözítőnek és szent anyjának szenvedéséről, haláláról, életéről és szemlélődéséről.

Boldogok tehát azok a testvérek, akik ezekben tőlük telhetőleg követik a szeráfi atyát, sőt nem is annyira őt, mint inkább magát a mi Urunk Jézus Krisztust és legszentebb anyját; mert a halálban és az ítéletben az ő vezérükkel együtt Krisztus hűséges katonái s az ő kinszenvedésének és életének különös szemlélői, követői és hirdetői társaságában az emberiség minden csoportjánál dicsőségesebben fognak megjelenni Krisztussal és apostalaival, hogy résztvegyenek az ítéletben az Úr Jézus ígérete szerint: „Bizony mondom nektek, hogy ti, akik elhagyatok mindent és követtetek engem, midőn az Istenember az ő fenségének székén ül a föltáma-

dáskor, ti is tizenkét széken ültök (s megítélitek Izrael tizenkét nemzetségét.“ (Introd. Seraph. I. 171—175.)

Könyörgés Szent Ferenc Atya közbenjárásáért

Ó, Szent Ferenc Atya! te szeretetreméltó és szeretett kedves Atya! a mi Urunk Jézus Krisztus szent sebhelyeire kérlek, segíts engem, hogy teste n őt érzékét kormányozhassam a mindenható Isten tetszése s akarata szerint. Tökéletesítsd bennem azt a szerzetesi fegyelmet, amelyet te kezdeményeztél; nyerj nekem az Úristentől tökéletes bánatot és áhitatot, hitet, reményt, szeretetet, türelmet, testi-lelki tisztaságot, szavaimban és cselekedeteimben szent fegyelmezettséget és mindezekben igazi állhatatosságot, hogy bevégezve földi életem pályafutását, eljuthassak hozzád, ahol te örvendezel fáradaimaid elnyert jutalma fölött és hogy én is örvendhessek veled ott, ahol nincs semmi bánat, sem fájdalom, hanem örökös vígság, amelyet a te közbenjárásodra, ó Szent Atyám, adjon meg nekem a kegyes Szűz Máriának fia, Jézus Krisztus. Amen.

Szent Ferenc Atyánk mindennapi fohászokodása.

Istenem és mindenem! ki vagy te, legédesebb Uram-Istenem, és ki vagyok én, férgecske-szolgád? — Szentséges Uram, sze-

retni akarlak téged, legédesebb Uram, szeretni akarlak téged, ó, Uram Istenem! Én teljesen neked szenteltem szívemet és testemet, és égek a vágytól, hogy ha csakugyan tehetném, nagyobb áldozatot hozhassak szeretetedért.

Úristen, aki egyházadat stb.

Uram Jézus Krisztus, stb.

Szent Ferenc Atyánk halálának emlékezete.

(Transitus.)

1. Október 3-án napnyugta-tájban, vagy mindjárt az esti imaóra végén a testvérek megjelennek Szent Ferenc Atyánk kápolnájában, vagy az ő oltára előtt, ahol az ájtatosságot végző pap kétszer (és keitős lendítéssel) megfüstöli a Szent ereklyéjét), ahol ereklye nincs, a füstölés elmarad) azután minél nagyobb buzgósággal és ünnepélyességgel valamenynyien felállnak és éneklük a következő karéneket:

Karének. Ó, Szent Atya, akinek elköltözésekor az ég lakói elébesietnek, az angyalok kara ujjong és a Szentháromság édesgetve mondja: maradj mivélünk örökké.

Ant. O sanctissima anima, in cujus tránsito coeli cives occurrunt, Angelorum chorus exsultat, et gloriósa Trinitas invitát, dicens: Mane nobiscum in aeternum.

Most a 141. zsoltárt éneklik.

Voce mea ad Dóminum clamávi: * voce mea ad Dóminum deprecátus sum:

Effúndo in conspéctu ejus oratiómem, * et tribulatiómem meam ante ipsum pronúntio.

In deficiéndo ex me spíritum meum, * et tu cognovisti sémitas meas.

In via hac, qua ambulábam, * absconderunt láqueum mihi.

Considerában ad dexteram, et vidébam: * et non erat qui cognósceret me.

Péruit fuga a me, * et non est qui requírat ánimam meam.

Clamávi ad te Dómine, * dixi: Tu es spes mea, pórtio mea in terra vivéntium.

Szómmal az Úrhoz kiáltok, szómmal az Úrnak könyörgök.

Kiöntöm színe előtt imádságomat, és szorongatásomat elbeszéltem előtte.

Mikor csüggedez bennem az én lelkem, te ismered ösvényeimet.

Ez úton, melyen járok, tört rejtének el nekem.

Jobbra tekintek, és nézek, és nincs, ki megismerjen engem. Oda veszett tőlem a menekvés, és nincs, ki fölkeresse lelkemet.

Hozzád kiáltok, Uram! mondván; Te vagy reménységem, osztályrészem az élők földén.

Inténde ad deprecationem meam : * quia humiliatus sum nimis.

Libera n e a persecutionibus me : * quia confortati sunt super me.

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo : * me expectant justi, donec retribuas mihi.

Glória Patri.

Figyelmezz könnyörgésekre, mert igen megaláztattam. Szabadíts meg engem üldöz^{és}imtől, mert erőt vettek rajtam.

Vidd ki a tömlöcből lelkemet, hogy dicsérjem a te nevedet ; az igazak várnak rám, míg jót teszesz velem.

Dicsőség az Atyának stb.

Szeráfi Atyánk önmaga kezdte el a 141. zsoltárt és együtt imádkozta testvéreivel. Az utolsó vers végén ajka elnémult és ő szentül átköltözött az örök hazába. Ezért az utolsó verset énekelni kell még akkor is, ha szól az orgona. *Dicsőség az Atyának* (Glória Patri) stb. után ismétlik a karéneket, amely után mindnyájan letérdelnek és ötször elimádkozzák a *Miatyánkot, Üdvözlégyet és Dicsőséget*.

2. Ekkor valamennyien felállnak és eléneklik ezt a karéneket :

Ant. Salve, Sancte Pater, patriae lux, forma Minórum, virtutis speculum, recti via, régula morum,

Karének. Köszöntünk, Szent Atya, hazád fényessége, a kisebb testvérek példaképe, erényesség tük-

carnis ab exsilio duc
nos ad regna poló-
rum.

re, igazság útja, er-
kölcsh szabályozója, a
testi száműzetésből
vezess minket a meny-
nyek országába.

Letérdelnek mindnyájan és két előénekes éneklí:

V. Franciscus páu-
per et húmilis coe-
lum dives ingréditur.

V. A szegény és
alázatos Ferenc égbe
megy gazdagon.

R. Hymnis coelés-
tibus honorátur.

F. Égi dicséret-
kel magasztalják.

Orémus. Deus, qui
hodierna die animae
beáti Patris nostri
Francisci aetérne bea-
titúdinis praemia con-
tulísti: concéde pro-
pítius; ut qui ejus
migratiónis memóri-
am piis afféctibus ce-
lebrámus, ad ejúsdem
beatitúdinis praemia
felíciter perveníre me-
reámur. Per Dómi-
num.

Könyörögjünk. Úr-
isten, aki a mai napon
Boldog Ferenc Atyánk
lelkének az örök bol-
dogság jutalmát meg-
adtad: engedd ke-
gyelmesen, hogy mi
akik elköltözésének
emlékezetét kegyele-
tes érzelmekkel ün-
nepeljük, az ő bol-
dogságának jutalmá-
ba eljutni méltók le-
gyünk. A mi Urunk
Jézus Krisztus által,
stb.

V. Dóminus vo-
biscum.

R. Et cum spíritu
tuo.

V. Benedicámus
Dómino.

R. Deo grátias.

V. Az Úr veletek.

F. A te lelkeddel
is.

V. Áldjuk az Urat.

F. Hála legyen Is-
tennek.

3. Ezután az ereklye füstölése, vele áldás és annak csókolása következik. — Ha ereklye nincs, a szertartást végző pap csendben megáldhatja a testvéreket és a népet.

Imádság Szent Antalhoz.

(Szent Bonaventura dicsőítő éneke.)

Si quaeris mirácu-
la, mors, error, calá-
mitas,

Daemon, lepra fú-
giunt: aegri surgunt
sani.

Cedunt mare, vín-
cula, membra, res-
que pérditas

Petunt, et accí-
piunt júvenes, et
cani.

Csodákat, kik látni
vágytok, oh jőjjetek
szent Antalhoz!

Fekélyt, nyomort,
vétket, halált, sátánt
elűz, gyógyulást hoz.

Szent Antalnak
imájára tenger en-
ged, bilincs törik.

Az elveszett ta-
got, vagyont ifjú és
agg visszanyerik.

Péreunt perícula,
cessat et necéssitas:

Narrent, hi, qui
séntiunt dicant Pa-
duáni.

Cedunt etc.

Glória Patri et Fi-
lió et Spíritui Sancto.

Cedunt etc.

V. Ora pro nobis,
beáte Antóni.

R. Ut digni effici-
ámur promissionibus
Christi.

Orémus. Ecclesi-
am tuam, Deus, beáti
Antónii Confessóris
tui commemorátio vo-
tíva laetíficet: ut spi-
rituálibus semper mu-

Veszély tűnik,
szükség múlik, Pádu-
ában azt hirdetik,

Azt beszélük, kik
éreztek Szent Antal-
nak jó tetteit.

Szent Antalnak
imájára stb.

Dicsőséget zen-
günk neked, Atya,
Fiú és Szentlélek!

Szenháromság
egy Istennek áldás
legyen és dicséret!

Szent Antalnak
imájára stb.

V. Boldog Antal,
imádkozzál érettünk!

F. Hogy méltók
lehessünk Krisztus
ígéreteire.

Könyörögjünk. Úr-
isten, örvendeztesse
meg anyaszentegyhá-
zadat Boldog Antal
hitvallódnak szentelt
megemlékezésünk,
hogy lelki segítséggel

niatur auxiliis, et gaudiis perfrui mereatur aeternis. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

szüntelen erősödjék és örökké tartó örömet élvezhessen. A mi Urunk Jézus Krisztus által.

F. Amen.

100 napi búcsú mindannyiszor, teljes búcsú havonként egyszer. (IX, Pius 1866. jan. 25.)

Könyörgés Páduai Szent Antalhoz.

Ó, kiváló pártfogóm, Szent Antal! midőn most oly édesen átöleled az áldott kis Jézust, ajánld neki ezt a lankadó szegény lelket és eszközöld ki, hogy azt szennytelenül és tisztán megőrizhessem minden bűntől, hogy a legkedvesebb Jézus szeretetére s ölelésére méltó lehessen. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

XXIII. A lelki olvasmány.

Testvér! ha őszintén akarod, hogy az áhitat szel-
leme meg ne fogyatkozzék szívedben, hanem a lehető-
ségig fokozódjék, a lelki olvasmányt nem hagyhatod ki
a napirendből. A lelki olvasmány neked nélkülözhetetlen.
A lelki olvasás igazi kalauzod a krisztusi életre, mert
megismerteti veled a jó Isten akaratát és biztosan vezet
végcélod felé. Midőn lelki ügyekről olvasol, Isten szól
hozzád, azért lelki olvasás alkalmával fohászkodjál a vi-
lágosság atyjához és kérd: „Szólj, Uram, mert hallja a
te szolgád és taníts engem, hogy teljesítem akaratodat.“

A lelki olvasásnál a következő szabályokat tartsd
szem előtt:

1. Ne olvass kíváncsiságból, se időöltésből, hanem
olvass azzal a szándékkal, hogy megismerjed a jó Isten
akaratát.

2. Ha magad választod meg olvasmányodat, vá-
lassz olyan könyvet, amelyből az Ur lelke árad feléd,
és amely megvilágosítja értelmeket, megindítja akaratot
és megfelelő eszközöket ajánl a szükséges erény
megszerzésére.

3. Olvass lassan és figyelmesen; olvasás közben
gyakran tarts szünetet, hogy elmédet meg ne terheld a
sok lelki táplálékkal.

4. Ha olvasás alatt jámbor érzelmek támadnak szí-
vedben, állapotod meg kevésbé és rövid fohásokkal
fordítsd lelki hasznodra a nyert kegyelmeket.

5. Szent Bonaventura azt tanácsolja, hogy a lelki
olvasmányból naponként valamit rejts el emlékezetedben,
hogy azt ismét átgondolhasd és úgy önmagadnak, mint
másoknak lelki javára fordíthasd. Jeles egyházi írók is
ajánlják, hogy aki olvas, jegyezgesse. Mindenekelőtt
jegyeze fel a nagy emberek kiválóbb mondásait, életük

nemesebb vonásait, a nevezetesebb történeti igazságokat, szép hasonlatokat, stb. Ez ugyan fáradságba kerül, de később javadra válik. Papnövendékeknek, áldozópapoknak igen szükséges ez a jegyeztetés. (Dr. Walter: A kath. pap, 99. l.)

6. Olvass naponként meghatározott időben és rendben (legalább félórán át.)

Lelkiolvasmány gyanánt a *Szentírás* mindenkinek ajánlható, amely a Szentlélek által sugalmazott szent könyvek gyűjteménye. De hittanhallgató növendékeinknek és papjainknak különös kötelességük olvasni és tanulmányozni Isten szent könyvét. A német ferenceseknél minden hittanhallgató testvér tartozik egyszer elolvasni a Szentírást, amelyet Szent Ágoston a bölcseség kimeríthetetlen kincstárának nevez. A jámbor Kempis Tamás *Krisztus követése* című aranykönyvecskéjét ismernie és olvasnia kellene mindenkinek. A *szentek életrajzából* a küzdő egyház tagjai bőséges tapasztalatot meríthetnek a lelki élet küzdelmeinek diadalmas megvívására.

Testvér! neked a szervezeti szabályzatunk is ad némi utasítást a lelki olvasmányra nézve, midőn parancsolja, hogy vissza kell térned a szeráfi iskola iróihoz. Olvasd szeráfi rendünk szentjeinek életrajzát, tanulmányozd a szerzetnek történetét, vizsgálód évkönyveit és gyarapodni fog benned a ragaszkodás, erősbül a szeretet a kisebb testvérek fenséges hivatása iránt. Kedves testvér! Ha jelöltséged és további előkészületed éveit a lelkiolvasásban és a szentek tudományának megszerzésében üdvösen felhasználod, tanulmányaid végére fogyhatatlan tartalékot gyűjthetsz önmagad és mások lelkének vezetésére. (Introd. Ser. I. 278.)

A lelki olvasmány nagy fontosságáról bővebben értekezik Rodriquez, Szent Alfonz, — Tóth Mike S. J.: A ker. tökéletesség gyakorlása című mű I. 279—290 l. és Dr. Walter: A kath. pap c. könyve 97—109 l.

Függelék.

Az oltárszolga kötelessége a csendes misében.

Mivel szerafiszertartáskönyvünk (Caer. Rom. Seraph. 1927. 182. l. 2. j.) elrendeli, hogy a miniszterek megtanulják a magán misében való szolgálat szabályait, röviden ismertetjük azokat.

1. *Keresztvetés* kétféleképp történik:

a) nagyobb keresztet úgy vetünk, hogy a kinyitott jobbkez tenyerét magunk felé fordítva, összetett újjainak hegyével érintjük homlokunkat (a nélkül, hogy fejünket meghajtanánk) és így visszük jobbkezünket homlokunkról a mellünkre, ezután nyugodtan érintjük vele a bal, végül a jobb vállunkat, mialatt balkezünket kinyitva, a mellkas alatt úgy tartjuk, hogy az a jobbkézzel vetett keresztalakon kívül, de az övünk fölött pihenjen. A keresztvetés után jobbkezünket nem visszük vissza sem a szánkhoz, sem a mellünkre, hanem vagy azonnal összetesszük a ballal — ha tudniillik összetett kézzel kell mondanunk a következő imádságot — vagy más megfelelő tartásba helyezzük. Valahányszor bizonyos szavakat kell kimondanunk a

keresztvetéskor, azokat megfelelően kell elosztanunk a kereszt egyes jelzéseire. Pl.

† Innómine Patris † et Fílii † et Spíritus Sancti. † Ámen.

† Adiutórium † nostrum † in nómine † Dómini.

† Indulgéntiam, † absolutiónem † et remissiónem † peccátórum nostrórum etc.

† Deus † in adiutórium † meum † inténde.

† Magníficat † ánima † mea † Dóminum.

† Nunc dimíttis † servum † tuum, † Dómine.

† Benedíctus † Dóminus † Deus † Izrael.

b) kisebb keresztet úgy vetünk, hogy a kinyitott jobbkez tenyerét magunk felé fordítva, jobb hüvelykünk belső hegyével egyenlő s egymásra függőleges száru kereszttel jelöljük meg ajkunkat vagy mellünket, vagy homlokunkat, ajkunkat és mellünket. (A jobbkez összetett négy ujja derékszöget képezzen a hüvelykkel, a balkéz pedig a mellkas alatt legyen, mint a nagyobb keresztvetésnél.

2 *Összetett keziünket* úgy kell tartanunk, hogy a két tenyér fődje egymást, jobb hüvelykünket pedig a balra fektetjük keresztalak-

ban. Összetett kezünk ujjai irányuljanak ég felé.

3. *A mellverés* úgy történik, hogy a jobbkez ujjait összetéve és kissé behajlítva, azok hegyével gyöngén megütjük mellünket a sziv tájékán. (A balkéz helyzete, mint a keresztvetésnél.)

4. *Meghajlás* többféle van.

a) mély testhajlás, melynél az egész felsőtest annyira meghajlik, hogy kezünk ujjaival könnyen érinthetjük térdünket;

b) egyszerű testhajlás, melynél meghajtjuk a fejet és kissé a vállat is;

c) mély fejhajtás, melynél a fejünket lehajtjuk a mellünkre, miközben alig észrevehetően a vállunkat is meghajtjuk;

d) egyszerű fejhajtás, melynél csak a fejünket hajtjuk meg kevésbé.

5. *Térdhajtás* kétféle van:

a) egyszerű térdhajtás, melynél jobb térdünket leböcsájtjük a balbokánkig, de sem fejünket, sem testünket nem hajtjuk meg, hanem fölemelkedünk azonnal;

b) a kettős térdhajtásnál előbb a jobb, majd a baltérdünkre ereszkedünk, a felállásnál pedig előbb a baltérdünket emeljük fel és a balbokát a jobbtérd mellé he-

lyezzük, azután felemeljük a jobbtérdet a testtel együtt.

Az imádás kifejezésére a kettős térdhajtáshoz némelykor egyszerű testhajlás is járul.

Egyébként a nagyobb tisztelgés magába foglalja a kisebbet is. Pl. a térdhajtásnál vagy mély meghajlásnál nem kell fejet hajtani a *Glória Pátri*-ra vagy a szent nevekre.

A minisztrálás szabályai

a szerafi szertartás könyv 279—289 szakaszai szerint.

279. Az áldozópap ne misézzék oltárszolga nélkül, hogy az segédkezzék és feleljen neki a legszentebb áldozat bemutatásánál. Az oltárszolga felséges tisztét templomainkban szerzetes testvér (laicus vel tertiarus) teljesíti rendi ruhájában. Szerzetesek hiányában szolgálhatnak vallásos világiak is, akik öltözzenek minisztrans ruhába, hacsak lehetséges. — A szigorú értelemben vett magán (azaz egyszerű csendes) misében csak egy miniszter lehet, de nagyobb ünnepeken vagy plebániái misén több is megengedhető.

A szerzetes közösség miséjén (in Missa Conventuali) klerikus testvér teljesít szolgálót, aki karinget vesz magára. Klerikus hiányában szerzetes testvér minisztrál.

Magán mise alatt az oltárszolgának nem

szabad kinyitni a misekönyvet, sem kikeresni a pap kényelmére a mise egyes részeit, pl. az áldozati karverset, sem a kelyhet elkészítve, abba bort önteni vagy öblítés után kitörülni még akkor sem, ha az oltárszolga már fölvette valamelyik nagyobb rendet.

280. Az oltárszolga elvégezve rövid imádságát (*legalkalmasabb: Actiones nostras 39. l.*) megmossa kezét (*erre mondhatja a kézmosási imádságot 52. l.*) aztán kiviszi a szentmiséhez szükséges boros és vizes kannácskát a tálcával együtt, továbbá tiszta kendőt, csengetyűt, és a (lecke oldalán kezdve meggyújt két viaszgyertyát. Visszatérve a sekrestyébe s a pap balján megállva, segíti őt a felöltözésben. Legelőször átadja neki a vállkendőt; azután fogja a miseinget, melynek hátsó részét felgöngyöli (balkarján) és a pap nyakába teszi úgy, hogy az hátul könnyen lefolyhasson, ekkor fölemeli a miseingnek jobb, aztán bal újját, hogy a pap könnyebben bedughassa kezét és rendezi az egész miseinget. Most az övet hátulról úgy nyújtja, hogy a bojt jobb felől csüngjön. Ekkor kellőképp rendbeszedi a miseing alját körös-körül és ügyel arra, hogy annak szegélye mindenütt hüvelykujj szélességnyire legyen a földtől és eltakarja a ruhát. Aztán

megcsókolásra odanyújtja a karkötőt, melyet a balkarján megszilárdít az ütőér és a könyök közt. Majd a papi jelvényt (stolát) kezével kétfelől fogva, átadja megcsókolásra, melyet a pap önmaga tesz fel magának, de a miniszter úgy rendezi a pap nyakán, hogy a miseruha eltakarja, azonban a stola keresztjét nem fordítja be a pap hátán. Utoljára a miseruhát adja föl, amelyet elrendez a nyak és váll körül.

281. Miután a pap felöltötte a miseruhát, a miniszter veszi a misekönyvet, melyet balkarján visz, ha jobbjával vagy ajtót kell nyitnia vagy szentelt vizet adnia; ellenkező esetben mindkét kézzel fogva a misekönyv két alsó szögletét és nyilásával balja felé fordítva, egyenesen tartja maga előtt. Ekkor a sekrestye főképe (általában az ott levő szentkereszt) előtt mélyen meghajtja fejét a pappal együtt és a templomajtónál levő szentelt vízbe mártja jobb kezének ujját és ha lehetséges, előzékenyen odanyújtja a papnak és önmagára is keresztet vet vele. Most (ahol szokásban van) meghuzza a csengetyűt és az áldozópapot három-négy lépéssel megelőzve, lesütött szemmel, komoly lépéssel és mindig födetlen fejjel megy az oltárhoz. Ha a sekrestye az oltár mögött van, kijön az

evangélium-oldalon, a szentmisét elvégezve, bemegy a leckeoldalon. Ha szembejön valamelyik megmisézett pappal, fejhajtással köszönti és saját jobbjára felé kitérve, megy tovább. Ha a főoltár előtt vagy olyan oltár mellett megy el, amelyen a legfőlségesebb Oltáriszentség a szentségházban van, vagy a szentkereszt ereklyéje van az oltáron, egyszerű térdhajtást végez az áldozópap balján; de nem hajt térdet, sem nem végez egyéb tisztelgést, midőn más oltárnál elhalad még abban az esetben sem, ha azon miséznek valaki s átlényegülés után a szentség ott van az oltáron. Ha olyan oltár előtt megy el, ahol áldoztatás vagy átváltoztatás és Ūrmutatás vagy szentségkitétel van, kettős térdet hajt és így marad mindaddig, míg a pap föl nem áll. Végül ha a bejárás az oltárhoz a leckeoldal felé van, az oltárszolga megérkezve helyére, ott visszalép kevéssé, hogy útat engedjen a papnak; ezt a szabályt be kell tartanunk hasonló esetekben is.

282. Az oltárhoz érkeve, az oltárszolga a pap jobbjaán (de kissé hátrább) foglal helyet és ott egyszerű térdhajtással tiszteleg akkor is, ha nincs szentség az oltáron; ezt a szabályt követi miseközben is, amidőn átmegy az oltárközepe előtt vagy eltávozik az

oltártól. Azután fölmege az oltárra a lecke-oldalon és ott a misekönyvet becsukva ugy fekteti a könyvállványra vagy oltárpárnára, hogy nyílásával álljon az oltár közepe felé. Ekkor lemege a padlóra s az oltár közepén térdet hajtva, átmegye az evangélium-oldalra (vagyis a pap baljára), s ott a padlón (kissé hátrább a papnál) letérdel és — hacsak nem használ imakönyvet — összetett kézzel, értethetően és áhitattal felel a papnak az egész mise alatt anélkül, hogy figyelne a más oltáron miséző papra.

283. Midőn a pap elkezd a lépcsőimát, az oltárszolga keresztet vet magára *in nomine Patris stb.* szavakra, *adiutorium nostrum*-ra ismét keresztet vet a pappal együtt. Míg a pap a *confiteor*t mondja, a miniszter egyenesen térdel, de *misereatur tui* szavakra, a pap felé fordulva, kissé meghajol. Most az oltár felé fordulva, egyszerű testhajlás mellett ismétli a közgyónást, mely alatt *tibi pater* és *te pater* szavakra a pap felé fordul, *mea culpa*-ra pedig háromszor megüti a mellét; *misereatur vestri* után felegyenesedik és *indulgentiam*-ra keresztet vet magára; *Deus, tu conversus*-tól kezdve egyszerű testhajlás mellett felel a papnak, azután felegyenesedik és az oltárhoz fölmenő pap miseingének ele-

jét kissé felfogja. Ezután letérdel az alsó lépcsőre és kezét összetéve tartja az egész mise alatt, ha azt le nem foglalja a szolgálat vagy nem használ imakönyvet. Az oltárszolga mindig a misekönyvvel szembefekvő oldalon foglal helyet, ahol térdel az egész mise alatt és csak a két evangéliumra áll fel. Midőn a pap hangosan mond valamit és megjelöli magát, az oltárszolga is ugyanazt tegye.

284. Misekezdetkor (introitus ra) keresztet vet a pappal együtt, azután vele felváltva, egyszer *Kyrie, eléison-t*, kétszer *Christe, eléison-t*, egyszer *Kyrie, eléison-t* mond. Az angyali ének végén *cum Sancto Spiritu sibi* szavakra keresztet vet a pappal együtt. A könyörgések alatt Jézusnak, Szentháromságnak, Szűz Máriának, Szent Ferenc Atyánknak és annak a szentnek nevére, akiről a pap misézik vagy a szentmisében különösen megemlékeznek, úgyszintén az uralkodó pápa nevére fejet hajt a pappal együtt, hogyha nincs térdelő helyzetben valami ok miatt. *Flectamus genua* szavakra térdelve feleli: *Levate*. Továbbá minden leckére (*epistola*) vagy jövendőlésre (prophetia) *Deogratias-t* mond. Egyedül Dániel jövendőlésére nem felel, amelyet a pap mindig ötödik helyen olvas a kántortőjt miséjében. De a mise-

könyvet csak a Dóminus vobiscum után elolvasott lecke végén viszi át.

285. Miután a leckére *Deo grátias*-t felelt, térdet hajtva az oltárközepén, a padlón átmegy a leckeoldalra; itt veszi a mise-könyvet az állvánnyal vagy párnával együtt és balja felé fordulva, lemegy az oltár közepére, a padlón térdet hajt és átviszi az evangéliumoldalra, ott leteszi a könyvet állvánnyal együtt ferde irányban, hogy a pap a könyv mellett állva s az evangéliumot olvasva félarcra a nép felé legyen. Innen lemegy az oldallépcsőn a padlóra s ott az oltár felé fordulva, megáll, felel az evangéliumra, mialatt kis kereszttel megjelöli a homlokát, ajkát és mellét a pappal egyszerre. Ezután visszamegy a leckeoldalra, de előbb a középén áthaladva, térdet hajt és a leckeoldalon, a padlón állva marad, összetett kézzel küssé a pap felé fordulva, vele együtt fejet vagy térdet hajt a szertartás szabályai szerint és felel az evangélium végén.

286. Evangélium után letérdel a leckeoldalon és a hitvallásnak, *et incarnátus est stb.* szavaira egyszerű testhajlást végez, a végén pedig kereszttet vet a pappal együtt. Midőn a pap olvassa a felajánlási karverset, térdhajtás nélkül elmegy az asztalkához, veszi

a kéztörlőt, melyet a leckeoldalon az oltárra terít. Most két kézzel fogja a boros és vizes kannácskát és a tálcán az oltárra viszi s ott a kéztörlőre teszi. Ekkor ugyanott állva jobb-kézzel fogja a boros kannácskának alját és átnyújtja a papnak, balkézzel pedig visszaveszi azt, azután jobbjával átadja a vizes kannácskát, melyet jobbkézzel vesz vissza és leteszi a tálcára. Ügyeljen arra, hogy mindkét kannácskát meg kell csókolnia, úgy az átadásakor, mint a visszavételkor, a pap kezét azonban nem. Erre a boros kannácskát félreteszi vagy az asztalkára visszaviszi, aztán a kéztörlőt kevésbé fölemeli az oltáron, hogy a pap könnyebben megfoghassa, és baljával a tálcát, jobbjával pedig a vizes kannácskát tartva, az oltárpadlóhoz (suppedaneum) közelebb fekvő lépcsőn megáll, mély fejhajtással tiszteleg a hozzá közeledő papnak és vizet öntve mindkét keze hüvelyk és mutató ujjainak hegyére, ismétli a fejhajtást. Ezután megfelelő edénybe önti a vizet a tálcáról, míg a kannácskát, tálcát és összefogott kéztörlőt visszateszi az asztalkára. Visszatérve az oltárhoz, elhozza a csengetyűt, ha még nincs az oltárlépcsőn, és a leckeoldalon az alsó lépcsőre térdelve, a papnak *orate, fratres* felszólítására (miután már befordult az

oltár felé) fej vagy testhajlás nélkül elmondja a *suscipiat* kezdetű imádságot.

287. *Sanctus*-ra háromszor csendít a csengetyűvel. Ha e közben karimádság, énekes mise, nyilvános ájtatosság, körmenet, temetés vagy szentségimádás van, a csendítés elmarad. (Caer. Rom. Ser. 1927. 186. 1. 3. j.) *Benedíctus*-ra keresztet vet a pappal együtt. Amikor a pap kiterjeszti kezét az áldozat fölött, az oltár közepén a felső lépcsőre térdel és csendít az áldozat fölött vetett keresztvetésekre. (U. o. 187. 1. 3. j.) Ekkor baljával a miseruha alsórészét a közepén tartva, (csókolás nélkül) kissé fölemeli, jobbával pedig háromszor csendít az Ur szent testének és vérének felmutatásakor, t. i. az első térdhajtásra, Urmutatásra s az utóbbi térdhajtásra. Ezalatt az oltárszolga egyszerű testhajlást is végez, midőn a pap térdhajtásközben imádja az Urat. De az Urmutatás pillanatában a szentostyára és kehelyre nézve, a miniszter is halkán mondja: *Én Uram és én Istenem!* (U. o. 16. 1. 5. j.)

288. Urmutatás után a csengetyűt félreteszi a jobb oldalra, lemegy, a közepén térdet hajt és elfoglalva előbbi helyét, letérdel és így marad a *Pater noster*-ig. Ekkor felel a papnak és állandóan térdelve marad. *Agnus*

Dei-re háromszor megüti mellét. Midőn a pap magához veszi az Ur testét, egyszerű testhajtást végez. Most a pap összegyűjti a morzsákat, és hogyha áldoztatás nincs az oltárszolga térdet hajt, a csengetyűt az asztalkára teszi, jobbával fogja a boros, baljával a vizes kannácskát és a leckeoldalon letérdel az oltárpadról szélén, ahol egyszerű testhajtást végez, midőn a pap magához veszi a szent vért. Ekkor föláll, kinyújtja jobbkarját az oltár fölött és bort önt a kehelybe. Ezután hasonló módon bort és vizet önt a kehely közepén a pap hüvelyk és mutató újjaira azok lemosására. — *Áldoztatás alkalmával*, midőn a pap magához veszi a szent vért, az oltárszolga letérdel a leckeoldal lépcsőjére, egyszerű testhajtás mellett elmondja a *confiteor*-t, felel *misereatur*-ra. Ha az oltárszolga is áldozik, őt a világiak előtt kell megáldoztatni, de körültekintéssel, mert a világiakat megelőzik az egyháziak, a kispapok közt azok, akik már fölverték valamelyik nagyobb rendet, elsőbbséggel bírnak azok fölött, akiknek csak kisebb rendjük van. (U. o. 188. l. 2. j)

289. Miután a kannácskákat visszavitte az asztalkára s azokat lefödte, a misekönyvet átviszi a szokásos térdhajtások után a lecke-

oldalra s ott elhelyezi, mint misekezdetkor (azaz becsukva és nyílásával az oltár közepe felé állítva.) Innen lemegy az oltár közepére, a padlón térdet hajt és az evangéliumoldalón letérdel az alsó lépcsőre, itt felel a papnak, és mikor ez megáldja a népet, keresztet vet magára s *Amen*-t felel az áldás szavaira. Ekkor feláll, az utolsó evangéliumra felel, kis kereszttel megjelöli homlokát, ajkát és mellét épügy, mint az első evangéliumnál, aztán térdet hajt a középben, átmegy a leckeoldalra, ahol megáll, míg a pap az utolsó evangéliomot elmondja. Ennek végén, térdet hajt a pappal együtt és *Deo grátias*-t felel. — Ha a szertartás szabályai Szent János utolsó evangéliuma helyett más evangéliumot írnak elő s a pap kinyitva hagyja a misekönyvet, az oltárszolga *ite, missa est* után átviszi azt a másik oldalra, térdet hajtva a padlón, midőn a középben átmegy. Ekkor az evangéliumoldalón az oltárpadló szélén fogadja a pap áldását, stb. mint fönt. Ha a misekönyv ott van az evangéliumoldalón (a mise tulajdon utolsó evangéliuma folytán), visszaviszi a misekönyvet a leckeoldalra. — És hogyha nem következik egy második mise, utolsó evangélium után fölmegy az oltárra, fogja a misekönyvet, a pap jobbán (de kissé hát-

rább) térdet hajt az alsó lépcső előtt és arccal a pap felé fordulva, a sekrestyébe megy úgy, amint onnan jött. (281. sz.)

Ha a pap el kell végezze a XIII. Leo által elrendelt imádságot, az oltárszolga veszi az imatáblácskát, átadja a papnak és vele felváltva mondja az imádságot. (32. l.)

A sekrestyés kötelessége

a szeráfi szertartáskönyv 300—304 szakaszai szerint,

300. Az előljáró egy sekrestyeigazgatót tartozik kijelölni a papok közül, akinek társául nevezzen ki egy szerzetestestvért. A sekrestyétestvér sohase nyúljon a szent edényekhez, míg meg nem mosta kezét. Ámbár III. Callistus és IV. Sixtus pápa megengedte, hogy a sekrestyétestvérek érintsék a szent edényeket, de kegyeletből mégse vigyék azokat meztelen kézzel főképp a hívek jelenlétében. Mindketten kötelesek lelkiismeretesen elvégezni az istentiszteletre vonatkozó legkisebb dolgot is.

A sekrestyétestvér kiváló tiszteletet és példás szerénységet tanusítson minden pap iránt és a kérőknek megnyerő szívességgel ajánlja fel szolgálatát.

Gondoskodják arról, hogy a szent edények, egyházi ruhák és minden felszerelés tiszta és csinos legyen. Ennélfogva pontosan jelentse be az előljárónak úgy a beszerzés, mint a mosás és javítás szükségleteit, mert nem illik az Úr házához semmiféle szennyes, selejtes vagy elszakadt szerelvény.

Vigyázzon, hogy senki se cselekedjék olyasmit a templomban vagy sekrestyében, ami nem illik az Úr hajlékának szentségéhez; különösen őrkdjék azon, hogy mindenki tartózkodjék a haszontalan beszélgetéstől ezen a szent helyen, mint a hallgatásra intő tábla is figyelmeztet erre. (L. Szervezeti szab. pontját!) De megengedheti, hogy valaki fontos okból röviden és halkán beszéljen. Világiakat tapintatosan tartsa távol az orgona karzattól és sekrestyétől főképpen az istentisztelet idején és akkor, amikor a papok előkészülnek arra.

Mindazáltal a vendég- és idegen papokkal szemben mutasson előzékenységet midőn templomainkban misézni akarnak, készítsen elő nekik jobb öltözéket kisebb vagy nagyobb méltóságok szerint. Ezeknek megengedhető a misézés, ha az idegen világi pap megyés püspökének hiteles ajánló levelét, a szerzetespap előljárójának engedélyét, a keleti (kath)

egyház papja pedig a keleti egyház szent bizottságának (S Congr. pro ecclesia orientali) felhatalmazását bemutatja, hacsak e közben ki nem tűnik, hogy ő olyasmit követett el azóta, amiért nem misézhetik. Ha a papnak megkívánt bizonyítványa hiányzik, de az ő becsületes szándéka kétségtelen, a misézés neki megengedhető; ha a pap ismeretlen, egyszer-kétszer megengedhetik neki a misézést, ha egyházi ruhát visel, ha semmit sem követel a misézésért attól az egyháztól, amelyben misézett és hogyha nevét, hivatalát, egyházmegyéjét bejegyzzi az erre a célra szánt könyvbe. — A misézni akaró világi papok számára tartsanak minden sekrestyében papi köntöst, amely a bokáig érjen. Ezek számára szembetűnő helyen függeszzenek ki táblát, amely jelezze a püspök és a templom védőszentjének nevét, az egyházi főhatóság által elrendelt könyörgést, a szeplőtelen fogantatás miséjének kiváltságát és a templom egyéb kedvezményét.

301. A legméltóságosabb Oltáriszentség a sekrestyésnek legfőbb gondját képezze, úgyhogy semmi kivánnivaló ne maradjon a tisztelet és díszlet szempontjából. A szentségházat el kell földni kívülről olyanszerű sátorral, aminő aznap a miseruha színe; a gyászmi-

séken szentségház sátora violaszinű (A szertartásnak erre vonatkozó rendeletét sem nálunk, sem Németországban nem tartják meg a szentségházat sátornélkül hagyják. Mihályfi: a nyilv. istentisztelet. 1916. 223. l.) A szentségházban az Oltáriszentségen kívül semmi mást sem szabad őrizni: ajtaja elé sem szabad mást elhelyezni, mint a kánontáblát. — A sekrestyés a leggondosabban őrizze a szentségház kulcsát. A szentségház fölött egyedül a feszület állhat; annak tetejére nem szabad helyezni sem a szentek ereklyéit, sem képeit még a szentkereszt ereklyéjét, vagy a kinszenvedés eszközeit sem. A legméltóságosabb Oltáriszentség oltára jobban tündököljön tisztaságra és szépségre nézve, mint a többi, és viaszgyertyákkal ellátott gyertyatartók, pálmák vagy virágok ékesítsék szüntelen, amint a szertartás szabályai előírják az egyházi év szakai szerint. Az öröklámpát vizsgálja meg gondosan reggel-este, tisztítsa rendesen öntsön friss olajat, hogy soha ki ne aludjon. (A szentségház előtt éjjel-nappal égnie kell legalább egy örök lámpának. Az egyháznak ez előírása súlyos bűn terhe alatt kötelezi a plebánost vagy általában a templom előljáróját, gondozóját. Kiváló erkölcsstani írók szerint már akkor is súlyos bűnt követnek el,

ha az ő hanyagságuk folytán a nap egy nagy részében — 4-5 órán át — nem ég az öröklámpa. Következésképpen szükséges, hogy jó égőket szerezzenek be, és napközben is, főképp az éj beállta előtt utána nézzenek. V. ő. Mihályfi : A nyilv. istentisz. 1916. 622-23 l.) — A sekrestyés a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt lelkének hitével, áhítatával és hódolatával viselje magát szüntelenül, hogy példájával hasonló áhítatra és tiszteletre buzdítsa a népet; az oltárhoz járulva, mélységes alázatossággal, térdre borulva imádja a szentséget, és midőn előtte elvonul, áhítattal mindig egészen a földig hajtson térdet.

302. A szentmisék előtt mindenkit előzőn meg korán, és mielőtt a templomajtót kinyitná a népnek, fődje le az oltárokat és ezeknek takaróit helyezze el az oltáron kívül, aztán poroló kefével söpörje le, a virág szirmokat és gyertyacsepegéseket szedje össze és vigye el, a könyvvállványt vagy oltárvánkost tegye a leckeoldalra s a csengetyűt vigye a helyére. Az oltárgyertyákat nézze meg, rendezze el azokat, esetleg tegyen újakat, ha a szükség kívánja, és mindig vigyázzon arra, hogy a gyertyák nagyrészből méhviaszból legyenek. A templomban levő lámpákat is gyűjtsa meg, ha azok szükségesek.

A sekrestyében készítse elő a szükséges misekönyveket, melyekben a misét, megemlékezéseket, könyörgéseket, prefációt stb. keresse ki, és külön elrendezve mindent, tüntesse ki jelzőszalaggal. Külön vállkendőt, kehelytörölt adjon minden papnak, amelyeket tartsa névvel vagy számmal megjelölt elkülönített fiókokban. Az ép, kerek és morzsáktól megtisztított ostyákat tegye fémből vagy más anyagból ízléssel kidolgozott szelencébe és nyomtassa le selyemmel vagy lenvászonnal bevont kerekded ólomlappal. Annyi kelyhet készítsen elő a megfelelő tányérkával és fődővel, ahány miseruhát és inget tett elő a papok számára. Mindenik kelyhet takarja be selyem kendővel (velum) és tegye föléje a kendővel egyszínű tarsolyt, ahogy kívánja az nap a mise színe. Minden tarsolyba (bursa) tegyen teljesen tiszta kehelyabroszt (corporale) amelyet úgy hajtson össze, hogy csipkével vagy hímzéssel díszített része a tarsoly nyílásánál legyen és erre a tarsolyra visszahajthatja a kehelykendőt. A borral és vízzel megtöltött kannácskákat a tálcán vigye ki a kéztörölővel együtt minden egyes oltárhoz és tegye le az asztalkára. A szentségház kulcsát az első mise előtt kiteszi a legméltóságosabb Oltáriszentség oltárán a leckeoldalra, annak

ajtájához közel, de ne tegye bele a kulcsjukba. Ugyanazon helyen álljon a befödött kis edény mindig tiszta vízzel, kéztörölővel az újjak lemosására. Ha kis ostyákat (particula) kell kivinni az oltárra, a testvér vigye azokat áldoztató kehelyben köpeny nélkül, minden esetre len- vagy selyemkendővel eltakart kézzel; a kis os'yák is legyenek épek és a morzsáktól gondosan megtisztítva s úgy elrendezve, hogy a pap könnyen megfoghassa azokat a szentáldozás kiosztásánál. Továbbá ügyeljen arra, hogy a pap a betegek áldoztató kelyhét (pyxis, kis ciborium), a szentségtartó-holdacskát hetenként megtisztítsa (V. ö. Mihályfi 282. l.) és a szent ostyát gyakran (legalább kéthetenként friss sütetből) megújítsa, gondosan betartva az utasításokat, amelyeket a megyéspüspök adott erre nézve.

A közösség miséjére készítsen elő alkalmasabb szerelvényt és értékesebb kelyhet, az oltárszolga részére pedig karinget. Végül vigyázzon, hogy senki se misézzék a choralis oltárnál a karimádság idején, és ha valaki misézik a kar által látható valamelyik oltárnál, ne engedje, hogy az oltárszolga csendítsen szent-szentre s Ūrmutatásra, se körmenet vagy más egyházi szolgálat és szentségkitétel alatt.

303. Más egyházi szolgálatnál is a kellő időben gondooskodják és készítsen elő minden szükségletet úgy a sekrestyében, mint a templomban. Vasárnapokon a vizszenteléshez tartson készen egy edényben tiszta vizet, sót, mise- vagy szertartáskönyvet; a miséző pap számára a vállkendőn, miseingen, övön és stolán kívül a mise színével egyező köpenyt is. A klerikustestvér részére karinget, kis szenteltvizeztartót és vízhintőt. A szentélyben az asztalkára tegye ki a pap miseruháját a karkötővel, és hogyha ünnepélyes mise következik, a szerpapok karkötőit; a könyvet pedig vagy a táblácskát a versek és könyörgés eléneklésére tegye az oltárpadlóra vagy az oltárszolga mellé. Azonkívül a szenteltvizeztartókat hetenként töltsse meg újonnan szenteltvizzel.

Midőn van áldásadás a legméltóságosabb Oltáriszentséggel, mindig készítsen elő vállkendőt, miseinget, övet, stolát és fehérszínű köpenyt; de ha az áldás a szentmise után van közvetlenül, a miseruha színével egyező köpenyt ad; ebben az esetben a szentségház sátorát és az oltár öltözékeit nem kell átváltani. Ezenkívül tartsa készen a szentségfogó fehér kendőt és szertartáskönyvet, meg jókor gondoskodják égő parázsról.

Ha áldoztatni kell szentmisén kívül, vegyen elő karinget, a napi mise színével egyező vagy fehér színű stolát és kehelytársolyt.

Gondosan őrizze a violaszínű kis tarsolyban a szentély illő és kellőképpen díszített helyén (de nem a szentségházban) a szent olajakat, melyeket a püspök nagycsütörtökön szentel, és miután elégették a régieket, azok megújíttatását el ne mulassza. A szent olajak kis szekrényének kulcsát mindig tartsa meghatározott helyen, hogy minden pap könnyen hozzáférhessen.

A sekrestyés kötelessége felügyelni, hogy az istentiszteletek, a szentmisék és más egyházi szolgálat idejét az előljáró által meghatározott órában harangozással jelezzék, hogy annak pontos betartását el ne mulasszák, és hogy reggel, délben és este harangozzanak a Fiúisten megtestesülésének emlékezetére.

304. A szentmisék és a többi szent szolgálat befejezése után az oltárokat befödi takaróval, a szent ruhákat összehajtja s elrakja megfelelő szekrényekben. Azokat az öltözékeket, amelyeket ritkábban használnak, tartsa kevésbé hozzáférhető helyen és az év folyamán néha szellőztesse meg. Mielőtt eltenné a kelyheket és más szent edényt, vékony, tiszta kendővel törülgesse meg és tegye bele

saját tartójukba, vigyázva arra, hogy minden egyes tányérka a kelyhe mellett legyen. A kannácskákat és tálcákat mossa meg mindennap és a kéztörölköt akassza ki, hogy megszáradjanak. Mielőtt eltenné a misekönyveket, vizsgálja át, hogy azok lapjai és jegyzőszalagjai rendben vannak-e. A kelyheket, tányérkákat, ostyatartó szelencéket, holdácskákat stb. évenként legalább egyszer szítált hamuval főzött lúggal szükséges megmosni, szögleteit puha kefécskével, vésőcskével kitisztítani s azután a templomi emésztőbe önteni ezt a lúgot. Hogy a fehéreneműek mindig tiszták és szépek legyenek, a kehelytörölköt hetenként, a vállkendőket kéthetenként, a kehelyabroszokat havonként, a miseingeket legalább kéthónaponként, a felső oltárterítőket havonként, az alsókat évenként legalább kétszer változtassák. A kehelyabroszokat, kehelyfedőket és kehelytörölköt vagy a sekrestyeigazgató önmaga mossa ki egy beáztatással vagy más nagyobb renddel bíró pappal mosatja meg (tehát alszerpap is kimoshatja), mielőtt világiaknak kiadnák mosás végett; a mosóvizet pedig öntse a templomi emésztőbe, vagy ha ez nincs, a tűzbe. Az elszakadt oltárterítők átalakítás után világi célra is felhasználhatók.

Minthogy a sekrestyésnek már hivatásánál fogva inkább kell szeretnie másoknál az Úr házának ékességét, azért őneki jobban szíven kell feküdnie, hogy az istentiszteletre szolgáló minden felszerelés biztonságban legyen és tisztaságban, szépségben ragyogjon. Ezért gondja van arra, hogy a templomot megóvja a tolvajoktól, a meghatározott időben pedig bezárja és kinyissa. Az egész templomot és orgonakarzatot hetenként kétszer, a sekrestyét pedig gyakrabban vagy ő maga vagy más által söpresse ki. Naponként a szentmisék elvégezése után vagy pedig ebéd után a templomban és sekrestyében törüljön meg mindent a portól. Ezenkívül évenként néhányszor, de főképen a nagyobb ünnepek előtt létra segítségével vagy hosszú kefékkel tisztítsák meg a falakat, ablakokat, boltíveket, a boltozatot és párkányokat a portól és pókhálótól. Mivel a por könnyebben leülepedik a művészeti munkákon, az oltárokat, az oltárok szerelvényeit, a gyóntatószékeket, rácsozatokat, székeket szekrényeket és ajtókat, az orgona szekrényeit és a játszóasztalt gyöngéden és óvatosan törüljék le.

Amit a sekrestyés az egyházi év egyes szakai, ünnepei és néhány rendkívüli szolgálata alkalmával még elvégezni tartozik, tanul-

ja meg a szeráfi szertartáskönyv megfelelő szakaszaiból vagy előljárójától.

De legjobb lesz, ha a sekrestyében kis naplót tart, amelyben a hivatalához tartozó minden kötelességét följegyzik.

Tájékoztató.

Mivel rendtartományunknak kézimunkával foglalkozó tagjai közt többen vannak, akik az egyház hivatalos nyelvét alig ismerik, a latin szók olvasására és kiejtésére rövid tájékoztatót adunk a szükséges tudnivalókról.

1. A latin betűk a következők:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O,
a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o,
P, Q, R, S, T, U, V, X, Y, Z.
p, q, r, s, t, u, v, x, y, z.

2. A huszonnégy betű közt *hat magánhangzó* van, tudniillik *a, e, i, o, u, y*; a többi mássalhangzó.

A magánhangzókat úgy ejtjük ki, mint a magyarban. De meg kell jegyeznünk a következő eltéréseket:

Az *a* úgy hangzik, mint a magyar *á*.

Az *i* latin szók elején úgy hangzik, mint a magyar *j*, de csak akkor, ha magánhangzó következik utána, pl. *iube* (*jube*); hasonlóképp *j*-nek ejtjük a szók közepén két magánhangzó

közt, pl. *ieiunium* (*jejunium*), *eius* (*ejus*); összetett szóknál nem vesszük figyelembe az összetételt, pl. *iniunctum* (*in-junctum*). Ettől az általános szabálytól alig van eltérés.

Az *u* *v*-nek hangzik három esetben :

- a) *qu* úgy hangzik, mint *kv*, pl. *qui*;
- b) *ngu*, ha utána magánhangzó következik — *ngv*, pl. *lingua*;
- c) *su*, ha a rákövetkező magánhangzóval együtt a szó tövéhez tartozik — *szv*, pl. *suavis*; különben *szu*.

Az *y* csak görögből átvett szavakban, pl. *Kyrie-Dómine*, s úgy ejtjük ki, mint az *i* t.

3. A gyakrabban előforduló kettős magánhangzók ezek: *ae*, *oe*, melyeknek hangértéke egyenlő a megnyújtott magyar *e*-vel (nem *é*-vel!), mert *a*+*e*, *o*+*e* összevonásából származik, pl. *laetificat*=*lêtificat*; az *au* kiejtésénél inkább az *a*-t hangoztatjuk, míg az *u*-t csaknem elnyeljük. Ritkébbak az *eu*, *ei* (*oi*), *ui*.

A kettős magánhangzók a latinban mindig hosszúak.

4. A mássalhangzókat úgy ejtjük ki, mint a magyarban, de kivételt képeznek :

- a) *c*, ha utána *e*, *i*, *y*, *ae*, *oe* (vagyis *e* vagy *i* hang) következik, úgy ejtjük, mint a

magyar *c*-ét, pl. *cera*, *cingulum*, *coelum*; különben mindig *k*, pl. *caro*, *cor*, *culpa*, *sicut*, *tecum*, *fac*;

b) *ti* (röviden), ha utána magánhangzó következik = *ci*, pl. *lectio*, *gratia*; ha előtte *t*, *s*, *x* áll, megtartja a rendes *t* hangot, pl. *ostium*, *hostia*, *comestio*;

c) *s* két magánhangzó közt *z*, máskor mindig *sz*, pl. *usus*, *salus*;

d) *ph* = *f* (csak görögből átvett szavakban);

e) *ch* úgy hangzik, mint a keményen (*h* + *h*) hangoztatott *h*, pl. *machina*, *Christus* (legtöbbször csak a görögből átvett szavakban);

f) *th* valamivel keményebben hangzik, mint az egyszerű *t*; ez is csak a görögből átvett szavakban található;

g) *x* = *ksz*, pl. *dixit*.

Hangsúly. Mint a magyarban, úgy a latinban is (kevés kivétellel) minden szóban van *egy* szótag, amelyet nyomósítva kell kiejtenünk. Ezt a nyomósítást hangsúlynak nevezzük.

A latin nyelvben *minden kéttagu szónak* hangsúlya az első (vagyis a végelőtti) szótagon van, pl. *Páter nóster*. Minthogy ez a sza-

bály általános, a kéttagu szók hangsúlyát nem szokás megjelölni.

Minden *három-* vagy *többtagu szónak* hangsúlya a végelőtti szótagon van, ha ez a szótag hosszú; ha rövid a végelőtti szótag, akkor a végharmadik szótag hangsúlyos (akár hosszú, akár rövid ez a szótag). — A hangsúlyt a három- és többtagu szóknál ékezet (') jelzi.

TARTALOM.

I. Általános imádságok.

A katolikus köszöntés — — — — —	5
A keresztvetés — — — — —	5
Az Úr imádsága — — — — —	5
Az angyali üdvözet — — — — —	6
Az apostoli hitvallás — — — — —	7
Istennek tíz parancsolata — — — — —	8
Az anyaszentegyház öt parancsolata — — —	9
A Szentháromság dicsőítése — — — — —	10
A Fiúisten megtestesülésének emlékezete — —	11
A szent olvasó — — — — —	14
Ferences szent olvasó Szűz Mária hét örömről	14
Domonkos szent olvasó — — — — —	18
Az örvendetes olvasó — — — — —	19
A fájdalmas olvasó — — — — —	20
A dicsőséges olvasó — — — — —	21
Imádság a megholtakért (129-zsolt.) — — — —	22
Imádság a bűnbánat kegyelméért (50-zsolt.) —	24

II. Alkalmi imádságok.

A reggeli imádság — — — — —	28
" felkeléskor — — — — —	29
" lábbeli felvételekor — — — — —	29
" szerzetes ruha felöltésekor — — — —	29
" mosakodás közben — — — — —	30
" öv felkötésekor — — — — —	30
" szenteltvíz használatakor — — — — —	30
" Mária-kép előtt — — — — —	31
" feszület előtt — — — — —	32
Bemenet a templomba — — — — —	32
Oltáriszentség imádása — — — — —	32

Közös reggeli imádság — — — — —	34
Az elmélkedés — — — — —	36
Imádság elmélkedés előtt — — — — —	37
Imádság elmélkedés után — — — — —	40
Esdeklés Máriához (Stella coeli) — — — — —	40

III. A zsolozsmaimádság.

Előkészítő imádság (Aperi) — — — — —	43
Intelem a zsolozsmaimádság végzéséről. — — — — —	43
Befejező imádság (Sacrosanctae) — — — — —	46

IV. A szentmise-áldozat.

A szentmise titokteljes meghallgatásának módja	47
A miseruhákról — — — — —	48
A szentmise szertartásairól — — — — —	49
Imádság a papi ruhák fölvételekor — — — — —	52
Ministratio — — — — —	52
A szentmise imádságai — — — — —	52
Imádság a csendes szentmise végén — — — — —	97

V. A bűnbánat szentsége.

Intelem a lelkiatya-választásról — — — — —	101
Rövid elmélkedés a bűnbánat szentségének kegyelemforrásáról — — — — —	102
Gondolatok gyónás előtt — — — — —	103
Imádság a lelkiismeret megvizsgálása előtt — — — — —	104
A lelkiismeret megvizsgálása — — — — —	105
Lelki tükör — — — — —	108
A bánat felindítása — — — — —	116
Az erősfogadás felindítása — — — — —	118
A gyónás — — — — —	119
Hálaadás szentgyónás után — — — — —	120
Erősfogadás — — — — —	124
A bűnös könyörgése a Boldogságos Szűz Máriához — — — — —	126

VI. A szentáldozás.

Intelem a szentáldozásról — — — — —	129
A szentáldozás felajánlása — — — — —	131
Jámbor érzelmek Jézus Krisztus vételére — —	133
A vágy felindítása — — — — —	134
Az isteni erények felindítása — — — — —	135
Három kérés a Boldogságos Szűz Máriához —	137
Imádság az angyalokhoz és szentekhez — —	139
Gerjedelmek szentáldozás előtt — — — — —	139
Fohászkodások szentáldozás után — — — — —	142
Gerjedelmek szentáldozás után — — — — —	142
Hálaadás szentáldozás után — — — — —	143
Önmagunk fölajánlása — — — — —	144
Aquinói szent Tamás imádsága — — — — —	145
Szent Bonaventura imádsága — — — — —	146
Szent Ágoston imádsága a Bold. Szűz Máriához	147
Imádság a keresztfeszített Jézus képe előtt —	148
Imádság a mindennapi szentáldozás elterjedéséért	149
A lelki áldozás — — — — —	150
A keresztségi fogadás megújítása — — — — —	151
Imádság a felszentelés kegyelmének megújításáért	153

VII. A szerzetesi fogadalom megújítása.

A szerzetesi fogadalom megújításának szövege	155
Hálaadó himnus (Te Deum) — — — — —	157
Ének a szentségi áldásra (Tantum ergo) — —	160

VIII. Jézus szentséges Szívének tisztelete.

Mindennapi imádság Jézus szentséges Szívéhez	161
Felajánlás megújítása Jézus szentséges Szívéhez	163
Felajánló imádság — — — — —	164
XI. Pius pápa engesztelő imádsága Jézus szent- séges Szívéhez — — — — —	168

Litánia Jézus szentséges Szívéről	— — — —	170
Felajánló imádság Jézus szentséges Szívéhez (október utolsó vasárnapján)	— — — —	174
Jézus szentséges Szívének tiszteletőrsége	— —	176
Igéretek Jézus szentséges Szíve tisztelőinek	—	180

IX. Részletes lelkiismeret vizsgálat.

Intelem a részletes lelkiismeret vizsgálatról	—	181
A részletes lelkiismeret vizsgálat gyakorlása	—	182
A Szent Ignác-féle táblázat	— — — —	183
Aquinói szent Tamás imádsága szent életért	—	184

X. Asztali áldás.

Asztali áldás ebéd előtt	— — — — —	186
ebéd után	— — — — —	190
vacsora előtt	— — — — —	194
vacsora után	— — — — —	195
bőjti napokon	— — — — —	195
karácsonykor	— — — — —	198
vízkeresztkor	— — — — —	198
nagycsütörtökön	— — — — —	199
nagypénteken	— — — — —	200
nagyszombaton	— — — — —	200
husvét ünnepén	— — — — —	201
az Úr mennybemenetele ünnepén		201
pünkösd ünnepén	— — — — —	202
szent Domonkos ünnepén (aug. 4.)		203

XI. Az Oltáriszentség meglátogatása.

A közös szentséglátogatás módja	— — — —	203
Aquinói szent Tamás himnusza az Oltáriszentség előtt	— — — — —	205

**XII. Imádság az esti imaóra (Completorium)
végén.**

O Salvator amabilis	— — — — —	208
Tota pulchra	— — — — —	208
Imádság nagygyűlés idején	— — — — —	211

XIII. Krisztus kínszenvedésének emlékezete.

Imádság Krisztus kínszenvedésének emlékezetére	215
A szent keresztúti ájtatosság	— — — — — 215
A keresztúti kereszt	— — — — — 216
Rendkívüli engedmény a nagybetegek részére	— 217
A szent keresztút búcsújáról	— — — — — 217
Előkészítő imádság	— — — — — 218
Felajánló imádság	— — — — — 237

XIV. Imádság utazás előtt — — — — — 238

XV. Esti imádság — — — — — 247

Fohászok lefekvéskor	— — — — —	257
Fohászokodás a Boldogságos Szűz Máriához	—	259

**XVI. Nyilvános bűnvallomási gyülekezet (ca-
pitulum culparum)** — — — — — 260

XVII. Általános feloldozás (absolutio generalis) 269

Pápai áldás	— — — — —	275
-------------	-----------	-----

XVIII. Nyilvános önfenyítés (disciplina) — — 277

XIX. Mindenszentek litániája — — — — — 282

XX. Különféle imádságok.

Szent Bernát imádsága (Emlékezzél meg) — —	294
Imádság Szent Józsefhez, az anyaszentegyház pártfogójához — — — — —	294
Időszaki könyörgések a Boldogs. Szűz Máriához	296
Rövid fohászok — — — — —	298

XXI. A búcsúkról — — — — —	301
----------------------------	-----

XXII. Szent Ferenc Atyánk tisztelete — —	307
--	-----

Könyörgés Szent Ferenc Atyánk közbenjárásáért	311
Szent Ferenc Atyánk mindennapi foházkodása	311
Szent Ferenc Atyánk halálának emlékezete (Tran- situs) — — — — —	312
Imádság Szent Antalhoz (Si quaeris) — — —	316
Könyörgés Pádúai Szent Antalhoz — — — —	318

XXIII. A lelki olvasmány — — — — —	319
------------------------------------	-----

Függelék.

Az oltárszolga kötelessége a csendes misében —	321
Keresztvetés módja — — — — —	321
Kéz-összetevés szabálya — — — — —	3 2
Mellverés szabálya — — — — —	323
Meghajlások szabályai — — — — —	323
Fejhajtások szabályai — — — — —	323
Térdhajtások szabályai — — — — —	323
A minisztrálás szabályai — — — — —	324
A sekrestyés kötelessége — — — — —	335
Tájékoztató — — — — —	347

